

15.09.2014

Kokousaika 15.09.2014 16:00 - 17:43

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku	1. varapuheenjohtaja
Hakola, Juha	
Kousa, Tuuli	
Männistö, Lasse	
Oskala, Hannu	
Puhakka, Sirpa	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Taipale, Kaarin	
Torsti, Pilvi	
Kivekäs, Otso	varajäsen
Koskinen, Kauko	varajäsen
Nieminen, Jarmo	varajäsen
Rantanen, Tuomas	varajäsen

Muut

Puoskari, Mari	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
	poistui 17:40, poissa: 943 - 945 §:t
Paavolainen, Sara	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja
	poistui 17:04, saapui 17:23, poissa: 924 - 929 §:t
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
	poistui 16:24, saapui 16:28
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio	kansliapäällikkö
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Sarvilinna, Sami	kaupunginlakimies
Kari, Tapio	viestintäpäällikkö

15.09.2014

	Peltonen, Antti	hallintopäällikkö poistui 17:10, poissa: 930 - 945 §:t
	Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
	Erroll, Katri	vs. kaupunginsihteeri
	Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
	Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
	Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
	Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Thoden, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
	Malinen, Matti	talousarviopäällikkö asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:34, läsnä: osa 913 §:ää
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 910 - 945 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 910 - 923 §:t
	Hannu Penttilä	apulaiskaupunginjohtaja 924 - 937 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 938 - 945 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 910 - 945 §:t

15.09.2014

§	Asia	
910	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
911	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
912	Kj/1	V 24.9.2014, Yleisten töiden lautakunnan varajäsenen valinta
913	Kj/2	V 24.9.2014, Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestäminen
914	Kj/3	V 24.9.2014, Liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajan viran täyttö
915	Kj/4	V 24.9.2014, Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan sijaisen ottaminen
916	Kj/5	V 24.9.2014, Kj / Valtuutettu Erkki Perälän aloite innovaatorahaston sääntöjen tarkistamisesta
917	Kj/6	V 24.9.2014, Kj / Valtuutettu Veronika Honkasalon ym. aloite kaupungin oman asukastalotoiminnan säilyttämisestä
918	Kj/7	V 24.9.2014, Ryj / Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite leikki- ja koirapuistojen puuveistosten korjaamisesta
919	Kj/8	V 24.9.2014, Ryj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite maksuttomasta Citykäymälästä naisille ym.
920	Kj/9	V 24.9.2014, Kaj / Valtuutettu Hannu Oskalan aloite kävelykatukokeilun toteuttamisesta Mannerheimintielle
921	Kj/10	V 24.9.2014, Stj / Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sosiaali- ja terveysviraston toimintaohjeen korjaamisesta
922	Kj/11	V 24.9.2014, Sj / Valtuutettu Marcus Rantalan aloite pohjoismaisesta koulusta
923	Kj/12	V 8.10.2014, Periaatepäätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseläin hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta
924	Ryj/1	V 24.9.2014, Eron myöntäminen ympäristöjohtajan virasta
925	Ryj/2	V 24.9.2014, Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2013
926	Kj/3	Pelastuslautakunnan virkamatka Lissaboniin, Portugaliin 17. - 19.9.2014

15.09.2014

927	Kj/4	Kaupunginvaltuuston 10.9.2014 tekemien päätösten täytäntöönpano
928	Kj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
929	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
930	Ryj/1	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2015-2017
931	Ryj/2	Lausunto raitioliikenteen linjastosuunnitelmaluonnoksesta 2014-2024
932	Ryj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
933	Kaj/1	Sörnäisten tonttien 10291/4 ja 5 (Verokampuksen) asemakaavan muutoksen nro 12174 määrääminen osittain voimaan
934	Kaj/2	HSY -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017 ja siihen liittyvät HSY:n strategiaa, vesihuoltoa ja jätehuoltoa koskevat ohjelmat
935	Kaj/3	Hannu Oskalan toivomusponsi Roihuvuoren ala-asteen rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi
936	Kaj/4	Kantakaupungin eräiden alueiden rakennuskiellon pidentäminen (nro 12293)
937	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
938	Stj/1	Sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikön avoimen viran hoitajan määrääminen
939	Stj/2	Varhaiskasvatusviraston toimen muuttaminen viraksi
940	Stj/3	Lausunto selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta
941	Stj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
942	Sj/1	Oulunkylän liikuntapuiston tekojäärädan perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus
943	Sj/2	Valtuutettu Kauko Koskisen toivomusponsi nuorisotyöttömyyden vähentämisestä mm. oppisopimusmenettelyä kehittämällä
944	Sj/3	Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi lasten ja nuorten kuulemisesta Maatullinpuiston kaavamutoksen yhteydessä
945	Sj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

15.09.2014

Kj/1

§ 910

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Puhakan ja Raatikaisen sekä varatarkastajiksi jäsenet Kivekkään ja Männistön.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Puhakan ja Karhuvaaran sekä varatarkastajiksi jäsenet Perälän ja Männistön.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.09.2014

Kj/2

§ 911

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.09.2014

Kj/1

§ 912

V 24.9.2014, Yleisten töiden lautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2014-000055 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Joono Iso-Lotilalle vapautuksen yleisten töiden lautakunnan varajäsenen luottamustoimesta
2. valita _____ Eija Paanasen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi yleisten töiden lautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Joono Iso-Lotilan eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Joono Iso-Lotila (SDP) pyytää 21.8.2014 vapautusta yleisten töiden lautakunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kaupunginvaltuusto valitsi 29.1.2014, 17 § Joono Iso-Lotilan varajäseneksi yleisten töiden lautakuntaan vuoden 2016 lopussa

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Kj/1

päättäväksi toimikaudeksi. Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi varajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Joona Iso-Lotilan eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Yleisten töiden lautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 29.01.2014 § 17

15.09.2014

Kj/2

§ 913

V 24.9.2014, Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestäminen

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraliteettisäännösten edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaikajärjestelyn periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaihteittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,
- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,

- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruoka-

huoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen reunaehdoista.

Tiivistelmä

Selvitystyöryhmän johtopäätökset

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleen muutoksen johdosta kuntien on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika päättyy 31.12.2014.

Kaupunginhallituksen kehotuksesta kaupunginkanslian ja Palmia-liikelaitoksen (Palmia) edustajista muodostettu selvitystyöryhmä valmisteli ehdotukset toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.

Selvitystyöryhmän ehdotusten mukaan Palmian toiminta saatetaan kilpailuneutraliteettisäännösten mukaiseen tilaan järjestämällä Palmian toiminnot siten, että ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoiminnot jäävät liikelaitokseen, kun taas kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnot siirretään perustettavalle yhtiölle. Henkilöstöruokailutoiminta yhtiötetään siltä osin kuin se on toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Esitetyn toiminta- ja hallintomallin perusteena on se, että ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintojen osalta kaupungilla on strateginen intressi varmistaa palvelujen luotettavuus ja toimivuus. Kilpailuneutraliteettisääntelyn mukainen tilanne saavutetaan lopettamalla toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla eli luopumalla kyseisiin toimintoihin liittyvästä ulkoisesta myynnistä sekä luopumalla osallistumisesta kaupungin omiin kilpailutuksiin.

Kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen osalta kaupungilla ei ole vastaavaa strategista intressiä, vaan kaupungin intressi on taloudellinen eli palvelujen kustannustehokas toteutus. Myöskään henkilöstöruokailuun ei nähdä liittyvän strategista intressiä, joten toiminta esitetään yhtiötettäväksi pois lukien ne toimipisteet, joissa henkilöstöruokailu on järjestetty osana hallintokuntien asiakasruokailutoimintaa (koulu-, sairaala- yms. ruokailu).

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittäminen mahdollistaa sen, että kyseisten toimintojen osalta voidaan tulevaisuudessa toimia kilpailluilla markkinoilla. Samalla se tarkoittaa sitä, että kaupungin tulee avata omat hankintansa kyseisissä palveluissa siirtymäkauden aikana vaiheittain kilpailulle.

Jatkovalmistelupäätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 26.5.2014, 96 § kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa jatkamaan selvitystyöryhmän raportin johtopäätösten pohjalta valmistelua Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämiseksi.

Toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelussa on valmisteltu ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamista liikelaitosmuodossa sekä valmisteltu ehdotus Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä sekä yhtiöittämiseen liittyväksi siirtymäajaksi.

Palveluyhtiön toiminta ja siihen liittyvä siirtymäaika

Jatkovalmistelun osana palveluyhtiön elinkelpoisuudesta on laadittu taloudellisia selvityksiä. Perustamisensa jälkeen palveluyhtiö kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti. Yhtiöllä tulee olla kilpailukyvyyn mahdollistamiseksi vastaavat toimintaedellytykset kuin kilpailijoillaan. Tämä tarkoittaa muun muassa mahdollisuutta siirtää noudattamaan vastaavaa työehtosopimusta kuin kilpailijat.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Lisäksi perustettavalle palveluyhtiölle tulee antaa mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailuilla markkinoilla.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on suunniteltu siirtymäaikajärjestely, jonka keskeinen lähtökohta on se, että kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista luodaan viisi tarkoituksenmukaista kokonaisuutta, kukin noin 20 prosenttia yhtiöitettävien toimintojen yhteenlasketusta liikevaihdosta. Kaupungin virastot ja laitokset solmivat palveluyhtiön kanssa kuhunkin kokonaisuuteen kuuluvista palveluista määräaikaiset sopimukset, joiden pituus on kokonaisuudesta riippuen 3–7 vuotta. Määräaikaisten sopimusten päätyttyä virastot ja laitokset hankkivat palvelut kilpailuttamalla julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007, jäljempänä hankintalaki) mukaisesti.

Palmian yhtiöitettävien toimintojen osalta siirrot palveluyhtiöön toteutetaan kuntalain siirtymäsäännöksen puitteissa eli 31.12.2014 mennessä. Yhtiöittämisessä noudatetaan liikkeenluovutuksen

15.09.2014

Kj/2

periaatetta eli henkilöstö siirtyy yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä. Siirtyvien henkilöiden osalta siirtosopimus neuvotellaan ja valmistellaan työntekijäjärjestöjen kanssa sen jälkeen, kun yhtiöittämisestä on päätetty.

Ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva selvitys

Kaupungin nykyinen vanhaan ruokatehtaaseen perustuva ruokahuoltopalvelun toteutustapa (ruokahuoltopalvelukonsepti) ei mahdollista riittävän modernia ja tehokasta toiminta- ja tuotantotapaa. Kaupungin on suunniteltava ja otettava käyttöön uusi ruokahuoltopalvelukonsepti, joka mahdollistaa sen, että liikelaitokseen jäävässä ruokahuoltopalvelutoiminnassa pystytään tulevaisuudessa paitsi toimimaan tehokkaasti myös sopeutumaan nopeasti toimintaympäristössä ja asiakkaiden sekä toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin.

Ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimmasta toteutustavasta päättäminen edellyttää kokonaisselvitystä kaupungin nykyisen keittiöverkoston kunnosta ja mahdollisuuksista sen nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen. Kokonaisselvitys käynnistetään Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämistä sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen. Selvitys tehdään kaupunginkanslian johdolla siten, että siihen osallistuvat Palmian sekä sen keskeisten asiakasvirastojen ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajat.

Selvityksessä on otettava huomioon erityisesti tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja tuotanto-/valmistustavat, ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrästä tehtävä linjaus sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaampi hyödyntäminen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi.

Kaupungin ruokahuoltoon liittyvä tulevien vuosien investointitarve on erittäin merkittävä. Investointitarvetta voidaan pienentää suunnittelemalla kaupungin ruokahuoltopalvelukonsepti niin, että kaupungin olemassa olevaa keittiökapasiteettia hyödynnetään nykyistä tehokkaammin. Lisäksi tarvetta kaupungin omalle ruokahuoltokapasiteetille ja siihen kohdistuville investoinneille voidaan vähentää hankkimalla nykyistä enemmän ruokahuoltopalveluja kilpailutuksen kautta markkinoilta.

Ruokahuollon kilpailutuksen lisääminen

Nykyisellään opetusviraston ruokahuollosta on kilpailutettu noin 12,5 prosenttia ja sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuollosta noin 6 prosenttia. Kaupungin ruokahuoltotuotannon joustavuuden ja

kustannustehokkuuden lisäämiseksi, ruokahuoltoon tarvittavien investointien rajaamiseksi sekä vertailuhintojen saamiseksi kaupungin ruokahuoltopalvelujen kilpailutusta on tarpeellista lisätä.

Selvitystyöryhmä lähti loppuraportissaan opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan tulevaisuudessa noin 30 prosenttia.

Opetuslautakunta esitti lausunnossaan, että opetusviraston ruokahuoltopalvelujen kilpailutusta avataan vähintään 32,5 prosenttiin (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 prosentin sijaan. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta sekä varhaiskasvatuslautakunta puolsivat lausunnoissaan myös kilpailuttamisen lisäämistä, mutta pitivät 30 prosentin määrää liian suurena. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta totesi lausunnossaan, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin. Ottaen kuitenkin huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista.

Lautakuntien lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta esitetään lisättäväksi viiden vuoden kuluessa hallitusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ruokahuoltopalveluista sekä noin 20 prosenttiin sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuoltopalveluista.

Tukipalvelujen keskittäminen

Kaupungin tukipalveluja on tehtyjen linjausten perusteella keskitetty Palmiaan. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa 2013–2016 on todettu, että tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Palveluyhtiölle on tarkoituksenmukaista keskitää opetusviraston ruotsinkielisen päivähoiton omana toimintana tällä hetkellä tuottamat siivouspalvelut ja teknisen työn kalustonhoidon palvelut sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamat puhtaustaloudelliset palvelut.

Tukipalvelujen keskittäminen perustettavalle palveluyhtiölle toteutetaan siten, että ko. toiminnot ja niitä hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti palveluyhtiön palvelukseen sen perustamisen jälkeen. Lisäksi kyseiset palvelut otetaan osaksi aiemmin kuvattua siirtymäaikajärjestelyä ja siihen liittyviä kaupungin

tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista muodostettavia sopimuskokonaisuuksia.

Sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalveluiden osalta on tarkoituksenmukaista odottaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten järjestämiskäytäntöjen suuntaviivoja ennen kuin päätetään palvelujen keskittämisestä. Ennen päätöstä tulee myös tarkastella vaihtoehtoa, jossa laitoshuoltopalvelut keskitettäisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokselle. Samassa yhteydessä selvitetään sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien vahtimestaripalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön.

Kaupungin muiden hallintokuntien omana toimintana tuottamien kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta keskittämistä selvitetään erikseen palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäajan aikana.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelman 2013–2016 hyväksymisestä 24.4.2013, § 122. Kaupunginhallitus päätti strategiaohjelmaa koskevassa täytäntöönpanopäätöksessään 20.5.2013, § 605 kehottaa talous- ja suunnittelukeskusta yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa valmistelemaan ehdotukset Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kilpailuneutraaliteettisääntöjen edellyttämällä tavalla.

Asian valmistelua varten muodostettiin selvitystyöryhmä talous- ja suunnittelukeskuksen, sittemmin kaupunginkanslian sekä Palmian edustajista. Työryhmän työskentelyn tukena käytettiin NAG Oy:n konsultteja.

Selvitystyöryhmä kuuli työskentelynsä aikana Palmian suurimpia asiakasvirastoja sekä henkilöstöjärjestöjen edustajia. Lisäksi valmistelun aikana Palmiassa informoitiin henkilöstön edustajia työn etenemisestä.

Esityslistan liitteenä oleva selvitystyöryhmän loppuraportti esiteltiin henkilöstöjärjestöjen edustajille 15.4.2014. Kaupungin henkilöstötoimikunnalle asiaa esiteltiin 30.4.2014.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 26.5.2014, 96 § merkitä tiedoksi selvitystyöryhmän loppuraportin, ja kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa

jatkamaan raportin johtopäätösten pohjalta valmistelua liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallien järjestämiseksi niin, että tarvittavat muutokset on mahdollista toteuttaa 31.12.2014 mennessä.

Konsernijaoston päätöksen mukaan toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelussa valmistellaan ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamista liikelaitosmuodossa sekä valmistellaan 31.8.2014 mennessä ehdotus Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä sekä yhtiöittämiseen liittyväksi siirtymäajaksi.

Konsernijaosto päätti myös kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen ja keskeisten asiakasvirastojen kanssa valmistelemaan kaupungin ruokahuoltokonseptia koskevan kokonaisselvityksen toteutusta.

Lisäksi konsernijaosto päätti pyytää lausuntoa Palmia-liikelaitoksen johtokunnalta, opetuslautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä varhaiskasvatuslautakunnalta.

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisen jatkovalmistelua on jatkettu konsernijaoston päättämien linjausten mukaisesti. Jatkovalmistelun loppuraportti on esityslistan liitteenä.

Kilpailuneutraliteettisääntely

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 lain kuntalain muuttamisesta (626/2013). Laki velvoittaa kunnat antamaan kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) 31.12.2014 mennessä. Pääosin Euroopan komission EU-valtiontukisäännöksiä vastaisiksi katsomien tukien poistamiseen perustuva lakimuutos tuli voimaan 1.9.2013.

Kuntalain muutoksen tavoitteena on poistaa aiemmin voimassa olleen lainsäädännön mahdollistamia toiminnan organisointitavasta johtuvia kilpailuneutraliteetti- ja valtiontukiongelmia silloin, kun kunta tai kuntayhtymä toimii kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kuntalain uudistettujen säännösten mukaan kunnan hoitaessa tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen tulee pääsääntöisesti antaa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (ns. yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuus koskee myös liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kuntalain voimaantullessa kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitetulle toiminnalle on säädetty siirtymäaika vuoden 2014 loppuun (työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisten palvelujen tuottamisen osalta 2016 loppuun). Kunnan tai kuntayhtymän on viimeistään siirtymäajan puitteissa siirrettävä kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävä hoidettavaksi yhtiö-, yhteisö- tai säätiömuodossa taikka järjestettävä toiminta muutoin siten, ettei toiminta vääristä kilpailua. Siirtymäsäännöksen tarkoituksena on mahdollistaa kilpailutilanteessa harjoitettujen toimintojen hallittu siirtäminen markkinoille.

Kuntalain muutoksen taustalla on osaltaan alustava ratkaisu, jonka Euroopan komissio antoi Palmiaa koskevassa kanteluasiassa 14.4.2010. Komission näkemyksen mukaan oikeudellisesta asemasta johtuvaa konkurssiin liittyvän liiketaloudellisen riskin puuttumista voidaan pitää kunnallisille liikelaitoksille myönnettynä rajoittamattomana valtiontakauksena. Lisäksi kunnalle myönnetty veroedut (vapautus yhtiö-, kiinteistö- ja pääomaverosta) ovat komission näkemyksen mukaan valikoivia ja EU:n valtiontukisäännösten vastaisia etuja.

Komissio ilmoitti 20.8.2013, että Palmiaa koskeva kantelu ratkeaa kuntalain kilpailuneutraliteettia koskevien muutosten myötä. Komissio kuitenkin totesi, että se tulee seuraamaan kuntalain muutoksen vaikutuksia valtiontukikysymyksiin. Komissio ilmoitti lisäksi 1.4.2014 päättäneensä Palmiaa koskevan kantelun käsittelyprosessin, mutta muistutti samalla, että syyskuussa 2014 järjestetään erillinen tilannekatsaustapaaminen kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten noudattamiseen liittyen. Komissio totesi myös, että uusi tutkintamenettely voidaan käynnistää, jos kilpailuneutraliteettiin liittyvät ongelmat jäävät ratkaisematta.

Kansallisena valvontaviranomaisena toimivan Kilpailu- ja kuluttajaviraston edustajat olivat 2.4.2014 keskustelemassa kaupunginkanslian edustajien kanssa Palmiaa koskevista kilpailuneutraliteettikysymyksistä sekä kuntalaissa säädetyn siirtymäajan noudattamisesta.

Palmian markkinatoiminta

Kuntalaissa tai sen perusteluissa (HE 32/2013 vp) ei ole selkeästi määritelty, milloin kyse on toimimisesta kilpailutilanteessa markkinoilla. Hallituksen esityksessä on kuitenkin esitetty tiettyjä kriteerejä, joiden perusteella on mahdollista tapauskohtaisesti harkita, onko kyse toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla vai ei. Näitä kriteerejä ovat muun muassa yksityisen elinkeinonharjoittajan tarjoaman palvelun

vastaavuus, palvelun hinnoittelu sekä toiminnan kohdistuminen rajoittamattomaan asiakaskuntaan.

Kilpailuneutraliteettisäännökset koskevat kaikkea kaupungin toimintaa niin virasto- kuin liikelaitosmuodossa. Palmian tuottamien palvelujen osalta ei ole kyse kuntalaissa yhtiöittämisvelvollisuuden ulkopuolelle nimenomaisesti rajatusta toiminnasta, esim. kunnan lakisääteisestä tehtävästä. Tästä syystä selvitystyöryhmä on arvioinut Palmian osalta toimintokohtaisesti sitä, toimiiko se kilpailutilanteessa markkinoilla, ja jos toimii, niin miten asia on tarkoituksenmukaista ratkaista kuntalaissa säädetyn siirtymäajan puitteissa.

Palmian toimintojen osalta voidaan todeta, että markkinoilla on yksityisiä elinkeinonharjoittajia, jotka tuottavat vastaavia ruokahuolto-, puhelin-/hyvinvointi-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluita kuin Palmia.

Palmia on osallistunut myös kaupungin ulkopuolisiin kilpailutuksiin ja sillä on toimintaa, joka kohdistuu kaupungin ulkopuolisiin tahoihin eli ns. rajoittamattomaan asiakaskuntaan. Näin ollen Palmian toiminnot täyttävät useammankin hallituksen esityksessä mainitun kriteerin toimimiselle kilpailutilanteessa markkinoilla.

Vaikka Palmian ulkoisen myynnin osuus koko liikelaitoksen liikevaihdosta on ollut varsin pieni, kyse ei ole kuntalaissa sallitusta vähäisestä eli satunnaisesta myynnistä. Palmian harjoittama ulkoinen myynti ei ole satunnaista ylikapasiteetin myyntiä, vaan perustuu tehtyihin pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin. Palmia ei siten voi liikelaitoksena jatkaa nykyisen kaltaista myyntiä ulkopuolisille. Palmian toiminnan osalta on kuntalain säännöksistä johtuen toteutettava tarvittavat muutokset ennen siirtymäajan päättymistä 31.12.2014. Tämä tarkoittaa joko liikelaitoksen yhtiöittämistä kokonaan/osittain tai ulkoisesta myynnistä luopumista.

Siltä osin, kuin Palmia tuottaa palveluja kaupungin hallintokunnille ilman kilpailutusta, kyse ei ole toimimisesta kilpailutilanteessa markkinoilla vaan kunnan omasta toiminnasta. Kunnan oma toiminta ei muodosta markkinoita, eikä kuntalaissa säädetty yhtiöittämisvelvollisuus koske sitä.

Selvitystyöryhmän johtopäätökset

Kaupunginkanslian ja Palmian edustajista koottu selvitystyöryhmä esitti loppuraportissaan, että Palmian

- ruokahuoltopalvelutoimintaa ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintaa jatketaan liikelaitosmuodossa,

- kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelut yhtiötetään,
- henkilöstöruokailutoiminta yhtiötetään siltä osin, kuin se on toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.

Loppuraportin mukaisessa toimintamallissa ruokahuolto- ja puhelin-/hyvinvointipalvelutoimintaa harjoittavan liikelaitoksen toimintaa ohjaa liikelaitoksen johtokunta. Yhtiömuotoista toimintaa ohjataan kaupungin tytäryhtiötä koskevien omistaja- ja konserniohjauksen periaatteiden mukaisesti konsernijaoston toimesta.

Edelleen työryhmä esitti, että kaupungin tulee tehdä linjaus kilpailuttamisen mahdollisesta lisäämisestä ruokahuolto- ja puhelinpalvelujen hankkimisessa sekä tukipalvelujen keskittämisen mahdollisesta jatkamisesta Palmiaan tai palveluyhtiöön, jos se päätetään perustaa.

Lisäksi selvitystyöryhmä esitti loppuraportissaan, että kilpailuttamista koskevan linjauksen jälkeen tulee käynnistää kattava kokonais selvitys kaupungin keittiöverkostosta kaupungin tulevan ruokahuolto- ja puhelinpalvelukonseptin määrittelemiseksi ja siihen liittyvien investointitarpeiden pienentämiseksi.

Palmian edustajat selvitystyöryhmässä esittivät eriävän mielipiteen työryhmän loppuraportista.

Selvitystyöryhmän loppuraportti ja siihen liittyvä eriävä mielipide ovat esityslistan liitteinä.

Liikelaitoksessa jatkettavan toiminnan järjestäminen kilpailuneutraaliteettisääntelyn mukaisesti

Kaupungilla on strateginen intressi Palmian ruokahuolto- ja puhelinpalvelutoimintaan kuuluvissa oppilaitos-, päiväkot-, sairaalaruokailussa sekä vanhusten ruokailussa. Strategisena intressinä on ruokahuollon tarjoaminen laadukkaasti sekä ruokahuollon toimintavarmuuden varmistaminen. Tämä strateginen intressi tukee sitä, että ruokahuolto- ja puhelinpalveluja tuotetaan jatkossakin liikelaitosmuodossa.

Jatkamalla ruokahuolto- ja puhelinpalvelutoimintaa liikelaitosmuodossa, on lisäksi mahdollista säilyttää oppilasruokailun arvonnalisäverotukseen liittyvä taloudellinen etu, jonka määräksi on arvioitu vuositasolla yli miljoona euroa. Oppilasruokailu on arvonnalisäverotonta toimintaa, joten siihen liittyviin hankintoihin sisältyvät arvonnalisäverot eivät ole vähennyskelpoisia. Liikelaitosmuodossa oppilasruokailun raaka-aineym. hankintoihin sisältyvät arvonnalisäverot voidaan kuitenkin käsitellä kuntapalautusjärjestelmässä, jolloin ne eivät jää kaupungille kustannukseksi. Yhtiömuodossa ko. arvonnalisäverot sen sijaan jäisivät

yhtiölle kustannukseksi, koska kuntapalautusjärjestelmää ei sovelleta osakeyhtiöihin.

Vastaava arvonlisäveroetu liittyy liikelaitosmuodossa myös ruokahuoltoinvestointeihin siltä osin, kuin ne kohdistuvat arvonlisäverottomaan toimintaan (lähinnä oppilasruokailu). Investointeihin liittyvä arvonlisäveroetu on kertaluonteinen ja riippuu arvonlisäverottomaan toimintaan kohdistuvan investointiosan suuruudesta. Selvitystyöryhmän loppuraportissa on tarkasteltu tilannetta, jossa ruokahuoltoinvestointeihin liittyvä liikelaitosmuodossa kuntapalautusjärjestelmän kautta (oppilasruokailuun kohdistuvan investoinnin osalta) saatava kertaluonteinen arvonlisäveroetu olisi 7–9 miljoonaa euroa.

Arvonlisäverottoman oppilasruokailutoiminnan siirtämisestä yhtiöön aiheutuisi myös kertaluonteinen arvonlisäverokustannus, koska siirtyvien tavaroiden ja palvelujen siirtoa pidettäisiin arvonlisäverolain (1501/1993) näkökulmasta myyntinä. Kaupunki joutuisi tilittämään valtiolle myyntiin sisältyvän arvonlisäveron määrän.

Kaupungilla on strateginen intressi myös Palmian toteuttamissa puhelin- ja hyvinvointipalveluissa. Palmia vastaa muun muassa koko kaupungin vaihdopalveluista strategisesti tärkeää Merex-tietokantaa käyttäen. Lisäksi Palmia hoitaa matkapalvelukeskustoimintaa ja tarjoaa ympärivuorokautisia turvapuhelin- ja virtuaalihoitopalveluja. Strategisen intressin vuoksi puhelin- ja hyvinvointipalvelutoiminnan harjoittaminen liikelaitosmuodossa on jatkossakin perusteltua.

Toiminnan jatkaminen liikelaitosmuodossa edellyttää kuntalain säännösten nojalla kuitenkin sitä, että liikelaitos ei harjoita toimintaa kilpailuilla markkinoilla eli käytännössä luopuu ulkoisesta myynnistä ja tarjouskilpailuihin osallistumisesta.

Arvion mukaan Palmialla on liikelaitokseen jäävissä toiminnoissa ulkoista myyntiä yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa (noin 4 prosenttia liikevaihdosta). Ulkoisen myynnin määrään sisältyy myös sellainen palvelutuotanto, jonka Palmia on voittanut kaupungin omissa kilpailutuksissa. Liikelaitosmuodossa osallistuminen edes kaupungin omiin kilpailutuksiin ei ole kuntalain säännösten johdosta mahdollista.

Ulkoisen myynnin osuus suhteessa Palmian kokonaisliikevaihtoon on vähäinen, joten siitä luopumisella ei ole olennaista taloudellista vaikutusta Palmian toimintaan. Luopumisella voi sen sijaan olla henkilöstö-vaikutuksia, joiden suuruus riippuu luonnollisen vaihtuvuuden lisäksi siitä voidaanko ko. tehtävissä olevat henkilöt siirtää uuden palveluntuottajan tai palveluntuottajien palvelukseen kilpailutusten yhteydessä.

Palmian ruokahuoltopalveluiden ulkoisesta myynnistä luopuminen tarkoittaa arvioiden mukaan nykyisellä ruokahuollon toimintamallilla noin 50 henkilötyövuoden vähenemistä. Siltä osin kuin kyse on kaupungin omista kilpailutuksista, joihin liikelaitosmuotoinen Palmia ei voi enää osallistua, kilpailutus- ja sopimusehdoin on mahdollista edellyttää uuden palveluntuottajan ottavan ko. tehtäviä hoitanut henkilöstö palvelukseensa. Palmian kaupungin ulkopuolisille tahoille tuottamien palvelujen osalta henkilöstön siirto ei ole mahdollista.

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittäminen

Kaupungilla ei ole strategista intressiä Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta. Kaupungin intressi on taloudellinen eli palvelujen kustannustehokas toteutus. Kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluja tarjoavat Palmian ohella myös useat markkinatoimijat.

Henkilöstöruokailupalveluissa ei ole vastaavaa strategista intressiä kuin muissa ruokahuoltopalveluissa. Henkilöstöruokailu on kilpailtu toimiala, ja markkinoilta on saatavissa kaupungin tarvitsemassa laajuudessa vastaavaa palvelua. Henkilöstöruokailuun liittyviä toimenpiteitä tulee siten arvioida muusta ruokahuoltopalvelutoiminnasta erikseen taloudellisen intressin näkökulmasta.

Osakeyhtiömuoto edistää henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen kustannustehokasta tuottamista sekä mahdollistaa palvelujen tarjoamisen kilpailluilla markkinoilla. Yhtiöllä on myös liikelaitosta paremmat edellytykset kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista ja markkinaehtoisesti. Lisäksi osakeyhtiömuodossa voidaan säilyttää olemassa oleva ulkoisen myynnin liikevaihto. Henkilöstöruokailun liikevaihdosta erittäin merkittävä osa muodostuu myynnistä ulkopuolisille asiakkaille. Tästä myynnistä jouduttaisiin luopumaan, jos henkilöstöruokailutoiminta jäisi harjoitettavaksi liikelaitoksessa. Taloudellisten vaikutusten lisäksi liikevaihdon vähenemisellä olisi huomattavia henkilöstövaikutuksia, joiden suuruuteen vaikuttaisi jossain määrin henkilöstön luonnollinen vaihtuvuus.

Palmian toiminta- ja hallintomallin järjestämistä valmistellut selvitystyöryhmä tarkasteli myös Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen mahdollisen yhtiöittämisen markkinavaikutuksia. Kyseisten toimintojen kannalta relevanteilla toimialoilla toimii pääkaupunkiseudulla useita suuria yrityksiä sekä lukuisa joukko pienempiä yrityksiä, joten markkinoilla on kilpailua. Palmian mahdollisesti yhtiötettävien toimintojen liikevaihto suhteessa markkinoiden kokoon ei ole myöskään niin suuri, että yhtiöittämisellä voitaisiin katsoa olevan merkittävää vaikutusta markkinoihin.

Edellä mainituilla perusteilla Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta on tarkoituksenmukaista yhtiöittää. Perustettavalla palveluyhtiöllä tulee olla kilpailukyvyn mahdollistamiseksi vastaavat toimintaedellytykset kuin kilpailijoillaan. Tämä tarkoittaa muun muassa mahdollisuutta siirtyä noudattamaan vastaavaa työehtosopimusta kuin yhtiön kilpailijat. Palveluyhtiön hallitus päättää yhtiössä sovellettavasta työehtosopimuksesta kaupungin konserniohjeistuksen mukaisella tavalla.

Perustamisensa jälkeen palveluyhtiö kehittää toimintaansa kaupungin päättämien omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti.

Palveluyhtiön perustaminen

Kaupunginkansliassa on laadittu henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämistä koskeva suunnitelma yhteistyössä Palmian kanssa. Esityslistan liitteenä on luonnos palveluyhtiön perustamissopimukseksi sekä yhtiöjärjestykseksi.

Lisäksi kaupunginkanslia on valmistellut yhteistyössä Palmian kanssa taloudelliset selvitykset palveluyhtiön kilpailukykyisyydestä. Taloudellisten selvitysten teossa on ulkopuolisena asiantuntijana toiminut NAG Oy. Taloudelliset laskelmat sisältyvät esityslistan liitteenä olevaan jatkovalmistelun loppuraporttiin.

Henkilöstön siirto palveluyhtiöön

Palveluyhtiöön siirrettävien toimintojen henkilöstö siirtyy palveluyhtiön palvelukseen. Henkilöstön siirto toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti.

Lähtökohtana on, että kaikki 31.12.2014 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt niistä liikelaitoksen toiminnoista, jotka siirretään perustettavaan palveluyhtiöön, siirtyvät yhtiöön. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 31.12.2014 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymätilanteessa.

Palveluyhtiön henkilömäärän arvioidaan olevan vuoden 2015 alussa noin 1 400 henkilöä.

Palveluyhtiöön siirtyvien henkilöiden osalta siirtosopimus neuvotellaan ja valmistellaan työntekijäjärjestöjen kanssa sen jälkeen, kun henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen yhtiöittämisestä on päätetty.

Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoissa. Yhtiö ottaa eläkevakuutuksen Kevasta.

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisasiä kokouksissaan 21.8.2014 ja 15.9.2014. Henkilöstötoimikunnan lausunto on esityslistan liitteenä.

Omaisuuksien siirto ja palveluyhtiön pääomitus

Palveluyhtiölle on perusteltua siirtää yhtiöittämiseen liittyen liikelaitoksen taseessa oleva yhtiön liiketoiminnan kannalta tarpeellinen käyttö-omaisuus sekä toimintaan kohdistuvat varat ja velat. Käyttöomaisuus siirretään perustettavalle yhtiölle käyvästä arvosta.

Yhtiön avaavan taseen loppusumma tulee olemaan tämänhetkisen arvion mukaan noin 23 miljoonaa euroa, josta oman pääoman osuus on noin 14 miljoonaa euroa. Oma pääoma jakautuu osakepääomaan ja sidottuun vapaaseen omaan pääomaan. Oma pääoma maksetaan yhtiölle osittain rahana ja osittain apportina eli luovuttamalla liikelaitoksen taseessa olevia omaisuuseriä yhtiön osakkeita vastaan. Apportin lopulliset arvot määräytyvät vuoden 2014 tilinpäätöksen perusteella.

Verotus

Varainsiirtoverolain (931/1996) mukaan varainsiirtoveroa on maksettava kiinteistön ja arvopaperin luovutuksesta. Palveluyhtiöön siirrettävä käyttöomaisuus on irtainta omaisuutta, joka ei ole varainsiirtoveron alaisista. Omaisuuden siirtoon liikelaitoksesta palveluyhtiöön ei siten liity varainsiirtoveroseuraamuksia.

Arvonlisäverolain 19 a §:n mukaan myyntinä ei pidetä liikkeen tai sen osan luovutuksen yhteydessä tapahtuvaa tavaroiden ja palvelujen luovuttamista liiketoiminnan jatkajalle, joka ryhtyy käyttämään luovutettuja tavaroita ja palveluja vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Omaisuuden siirto liikelaitokselta palveluyhtiölle toteutetaan apporttiluovutuksena, joka on arvonlisäverolain 19 a §:ssä tarkoitettu liikkeen luovutus. Palveluyhtiö ryhtyy lisäksi käyttämään kaikkia apportin kohteena olevia tavaroita ja palveluja arvonlisäverotuksessa vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Näin ollen omaisuuden siirrosta palveluyhtiölle ei aiheudu arvonlisäveroseuraamuksia.

Liikelaitosmuodossa toimiessaan Palmia ei ole maksanut tuloksestaan tuloveroa. Palveluyhtiö joutuu muiden osakeyhtiöiden tapaan maksamaan vuotuisesta verotettavasta tuloksestaan tuloveroa yhteisöverokannan (tällä hetkellä 20 prosenttia) mukaan.

Palveluyhtiön toiminnan käynnistäminen

Perustettavan palveluyhtiön toiminnan käynnistäminen on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensi vaiheessa perustetaan yhtiö, ja huolehditaan sen toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Tätä toiminnan käynnistämävaihetta varten yhtiölle valitaan kolmijäseninen kaupungin viranhaltijoista ja työntekijöistä muodostettava väliaikainen hallitus ja oman toimen ohella toimiva väliaikainen toimitusjohtaja.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi erikseen toiminta- ja hallintomallien järjestämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa vuoden 2015 alussa. Tätä toista vaihetta varten yhtiön on tarkoitus pitää joulukuussa 2014 ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätetään muun muassa osakeannista Helsingin kaupungille sekä muista tarvittavista toiminnan siirtämiseen ja perustettavan yhtiön aloittamiseen liittyvistä yhtiökokouksen päätettäviin kuluviin asioista.

Lisäksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa yhtiölle valitaan väliaikaisen hallituksen tilalle yhtiöjärjestyksen mukainen varsinainen hallitus (kolmesta viiteen jäsentä). Yhtiön varsinaisen hallituksen jäsenten valinnassa tulee ottaa huomioon palveluyhtiön toimiminen kilpailluilla markkinoilla ja varmistua siitä, että hallituksella on kollektiivisesti riittävä asiantuntemus, osaaminen ja kokemus yhtiön toimialaan ja liiketoimintaan kuuluvissa asioissa.

Varsinainen hallitus valitsee täysipainoisen toiminnan alkaessa yhtiölle kokopäivätoimisen toimitusjohtajan.

Yhtiöittämiseen liittyvä siirtymäaikajärjestely

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Lisäksi perustettavalla palveluyhtiöllä tulee olla mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailluilla markkinoilla ennen kuin kaupunki alkaa kilpailuttaa palveluyhtiön tuottamia palveluita. Vastaavasti kaupungin virastot ja laitokset tarvitsevat aikaa valmistautua tarvitsemiaan palveluja koskevien kilpailutusten järjestämiseen.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi jatkovalmistelun aikana on laadittu siirtymäaikajärjestelyä koskevat periaatteet, joiden tarkempi kuvaus on esityslistan liitteenä. Siirtymäaikajärjestelyn keskeinen

lähtökohta on se, että kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista luodaan viisi tarkoituksenmukaista kokonaisuutta. Kukin kokonaisuus vastaa noin 20 prosenttia yhtiöitettävien toimintojen yhteenlasketusta liikevaihdosta. Kokonaisuuksien muodostamisessa otetaan liikevaihdon lisäksi huomioon muun muassa nykyisten kaupungin sisäisten sopimusten kesto, asiakasvirasto sekä maantieteellinen alue. Sopimuskokonaisuudet määritellään syksyn 2014 aikana yhteistyössä kaupunginkanslian ja Palmian kesken asiakasvirastojen tarpeet huomioon ottaen.

Siirtymäaikajärjestelyn toteuttamiseksi kaupungin virastot ja laitokset solmivat palveluyhtiön kanssa kuhunkin kokonaisuuteen kuuluvista palveluista määräaikaiset sopimukset, joiden pituus on kokonaisuudesta riippuen 3–7 vuotta. Kunkin määräaikaisen sopimuksen päättyttyä virastot ja laitokset hankkivat kyseiseen sopimukseen perustuneet palvelut hankintalain mukaisesti julkisina hankintoina. Kutakin kokonaisuutta koskevien sopimusten voimassaolon päättyessä kilpailutukseen tulee siten aina kerrallaan 20 prosenttia kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön tuotettavaksi siirrettävistä palveluista. Palveluyhtiö voi halutessaan osallistua näihin tuleviin kilpailutuksiin, mutta kaupungin virastot ja laitokset eivät enää määräaikaisten sopimusten päättyttyä hanki siltä palveluja ilman kilpailutusta.

Suunnitellun siirtymämallin osalta on riittävää, että palveluyhtiö on eri kokonaisuuksia koskevien määräaikaisten sopimusten solmimisajankohtana kaupungin hankintalain mukainen sidosyksikkö. Sidosyksikköasema edellyttää, että palveluyhtiö harjoittaa pääosaa toiminnastaan kaupungin kanssa. Oikeuskäytännössä tämän on tulkittu tarkoittavan enintään noin 10 prosentin suuruista ulkoisen myynnin osuutta.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen tämänhetkinen ulkoinen myynti on alle 10 prosenttia liikevaihdosta, joten sidosyksikköaseman säilyttäminen yhtiöittämisen yhteydessä ei edellytä nykyisestä ulkoisesta myynnistä luopumista.

Valvontaviranomaisena toimivan Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa on käyty alustavia keskusteluja siirtymäaikajärjestelyn hyväksyttävyydestä kilpailuneutraliteettisäännösten kannalta.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonsepti ja keskitetyn tuotannon investointitarpeet

Kaupungin ruokahuollon nykyinen toimintamalli rakentuu erityisesti oppilas- ja päiväkotiruokailun osalta pitkälti Pakkalan vanhan ruokatehtaan varaan. Palmian kehittämistoiminnasta huolimatta

nykyinen ruokatehdas ei mahdollista riittävän modernia ja tehokasta toiminta- ja tuotantotapaa. Kaupungin on suunniteltava ja otettava käyttöön uusi ruokahuoltopalvelukonsepti, joka mahdollistaa sen, että liikelaitokseen jäävässä ruokahuoltopalvelutoiminnassa pystytään tulevaisuudessa paitsi toimimaan tehokkaasti myös sopeutumaan nopeasti toimintaympäristössä ja asiakkaiden sekä toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin.

Ruokahuoltopalvelukonseptin päivittämisen tarpeeseen vaikuttaa myös se, että kaupungin ruokahuoltoon liittyvä tulevien vuosien investointitarve on erittäin merkittävä. Ruokahuollon keskitetyn tuotantomallin edellyttämien ruokatehdas-/keskuskeittiöinvestointien (Pakkala, Kivikko) suuruudeksi on selvitystyöryhmän loppuraportissa arvioitu 150–200 miljoonaa euroa toteutustavasta ja laajuudesta riippuen. Mainitut investoinnit eivät sisälly kaupungin kymmenen vuoden investointiraamiin, joten ne eivät ole toteutettavissa kaupungin toimesta. Palmia ei myöskään pysty rahoittamaan ruokatehdas-/keskuskeittiöinvestointeja omalla tulo-rahoituksellaan. Kaupungin ruokahuoltokonseptia suunniteltaessa on siten tarkasteltava mahdollisuuksia pienentää tarvittavia ruokahuoltopalveluinvestointeja.

Kaupungin omana toimintana tuotettavan ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimmasta toteutustavasta (ruokahuoltopalvelukonsepti) päättäminen on merkittävä ratkaisu, joka edellyttää kokonais selvitystä kaupungin olemassa olevan keittiöverkoston kunnosta ja mahdollisuuksista sen nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Kokonais selvitys on syytä käynnistää Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämistä sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrää koskevan päätöksen tekemisen jälkeen. Selvitys tulee tehdä kaupunginkanslian johdolla siten, että siihen osallistuvat Palmian sekä keskeisten asiakasvirastojen ja kiinteistöviraston tilakeskuksen edustajat, jotta pystytään muodostamaan kokonaisvaltainen näkemys tarkoituksenmukaisimmasta ruokahuoltokonseptista.

Ruokahuoltokonseptiselvityksessä on otettava huomioon erityisesti tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja käytettävissä olevat tuotanto-/valmistustavat, linjaus ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrästä sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaampi hyödyntäminen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi. Vasta selvityksen jälkeen voidaan muodostaa perusteltu näkemys tulevasta ruokahuoltopalvelun investointitarpeesta ja päättää investointien tarkoituksenmukaisesta rahoitus- ja toteutustavasta.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva kokonaisselvitys on tarpeen käynnistää ja toteuttaa siten, että sen tulokset voidaan ottaa huomioon kaupungin vuoden 2016 talousarviovalmistelussa ja vuosien 2016–2018 taloussuunnitelmavalmistelussa.

Kaupungin tarvitsemien ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä päätettäessä tulee ottaa kantaa myös siihen kuinka suuri osa kaupungin ruokahuoltopalveluista hankitaan kilpailuttamalla. Kilpailuttamisen määrää koskeva linjaus on välttämätön kaupungin tulevan, nykyistä joustavamman, ruokahuoltopalvelukonseptin suunnittelemisen kannalta.

Tällä hetkellä kilpailutusta on lähinnä opetusviraston ruokahuoltopalveluissa, noin 12,5 prosenttia tarvittavista palveluista (oppilas-/opiskelijamäärään perustuen). Näistä kilpailutuksista Palmia on voittanut puolet. Lisäksi opetusvirasto on yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa kilpailuttanut ruokahuoltopalvelut neljään päiväkotiin, joilla on yhteiset keittiöt koulujen kanssa. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on kilpailuttanut vuonna 2010 kolmen palvelutalon ruokahuoltopalvelut, mikä vastaa noin 6 prosenttia viraston ruokahuoltopalveluiden tarpeesta. Uusi kilpailutuskierron ko. palvelutalojen osalta on vastikään päättynyt, sosiaali- ja terveyslautakunta teki hankintapäätöksen 17.6.2014, 265 §.

Selvitystyöryhmä lähti loppuraportissaan opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan tulevaisuudessa noin 30 prosenttia. Tämä tarkoittaisi vuoden 2013 mukaisilla toteumilla noin 7,5 miljoonaa ateriasuoritetta vuositasona. Yhteensä ateriasuoritteiden määrä vuonna 2013 oli noin 24,9 miljoonaa, josta kilpailutettua tuotantoa noin 1,8 miljoonaa suoritetta (Palmia voittanut osan kilpailutuksista). Lähivuosina ateriatarpeen määrä tulee arvioiden mukaan kasvamaan oppilasten ja opiskelijoiden, päiväkotilasten sekä vanhusten määrän kasvaessa.

Edellä mainitut ruokahuollon kannalta keskeiset asiakasvirastot ovat selvitystyöryhmän työskentelyn yhteydessä esittäneet pääasiallisina perusteluina kilpailutuksen laajentamiselle palvelutuotannon joustavuuden lisäämisen (asiakastarpeiden huomioon ottaminen, sopeutuminen muutoksiin), kustannustehokkuuden sekä vertailuhintojen saamisen. Opetuslautakunta esitti lausunnossaan kilpailutuksen lisäämistä vähintään 32,5 prosenttiin. Sosiaali- ja terveyslautakunta sekä varhaiskasvatuslautakunta puolsivat myös

kilpailuttamisen lisäämistä, mutta pitivät 30 prosentin määrää liian suurena. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta totesi lausunnossaan, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin.

Asiakasvirastojen toiminnan kannalta perusteltujen syiden lisäksi kilpailutuksen lisääminen on välttämätöntä myös ruokahuoltopalvelujen tulevien investointien pienentämiseksi. Vähentämällä kaupungin tarvitsemaa oman keskitetyn tuotannon kapasiteettia voidaan pienentää tulevien vuosien investointitarvetta. Tämä edellyttää paitsi uudenlaista ruokahuoltopalvelukonseptia myös sitä, että nykyistä suurempi osuus kaupungin tarvitsemista ruokahuoltopalveluista hankitaan markkinoilta. Ottaen huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveysviraston ruokahuoltopalveluista.

Lautakuntien lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta esitetään lisättäväksi viiden vuoden kuluessa hallitusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ruokahuoltopalveluista sekä noin 20 prosenttiin sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalveluista.

Kilpailutuksen lisääminen tarkoittaa Palmian liikevaihdon vähenemistä ja vastaavasti henkilöstötarpeen pienenemistä, koska Palmia ei liikelaitoksena voi kilpailuneutraaliteettisyistä osallistua kaupungin järjestämiin kilpailutuksiin. Kaupunki voi kuitenkin kilpailutus- ja sopimusehdoilla varmistua siitä, että kunkin ruokahuoltokilpailutuksen voittajalla on velvollisuus ottaa palvelukseensa ko. tehtäviä Palmiassa hoitaneet henkilöt liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen. Tällöin kilpailun kohteena olevan toiminnon vakinainen ja määräaikainen henkilöstö siirtyy tarjouskilpailun voittaneen yrityksen palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Siirtyvien henkilöiden palvelussuhteeseen liittyvien etuuksien, kuten lomakorvausten, lomarahojen ja säästövapaiden, kustannukset ja vastuut määritellään yksiselitteisesti kilpailutusten tarjouspyynnöissä.

Opetuslautakunta esitti lausunnossaan, että ruokahuoltopalvelujen ohella myös siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan vähitellen vähintään 32,5 prosenttiin. Edellä tarkemmin kuvatulla tavalla siivouspalvelut tullaan kuitenkin avaamaan vaiheittain kokonaan kilpailutukselle osana palveluyhtiön toimintaan liittyvää siirtymäaikajärjestelyä.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvät selvitykset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupungin itse hoitamien tehtävien saattamisesta kilpailuttamisen piiriin päättää kaupunginvaltuusto tilaajahallintokunnan tai keskushallinnon esityksestä. Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteissa (Khs 11.2.2008, 170 §) edellytetään, että ennen kilpailuttamispäätöstä selvitetään päätöksenteon kannalta oleelliset asiat. Näitä ovat selvitys kyseisen toimialan markkinoiden toimivuudesta, arvio kilpailuttamisen kohteeksi joutuvan kaupungin yksikön kilpailukyvyistä, arvio kilpailuttamisen avulla saavutettavista hyödyistä ja kilpailuttamisen kustannuksista sekä arvio kilpailuttamisen vaikutuksista kaupungin oman tuottajayksikön arvoon. Lisäksi kilpailuttavalla hallintokunnalla tulee olla käytössään kilpailun toteuttamisen kannalta riittävä asiantuntemus ja resurssit.

Palmian ruokahuoltopalvelujen osalta selvitystyöryhmän työskentelyn ja jatkovalmistelun aikana on arvioitu edellä mainittuja seikkoja.

Ruokahuoltopalvelujen osalta on olemassa toimivat markkinat, joilta osa kaupungin tarvitsemista ruokahuoltopalveluista pystytään hankkimaan. Markkinoilla toimii useita isoja yrityksiä, joilla on kapasiteettia tuottaa kaupungin kilpailuttamat ruokahuoltopalvelut. Toisaalta kilpailutettavien toimipistekokonaisuuksien tarkoituksenmukaisella rakentamisella voidaan pyrkiä luomaan edellytyksiä myös pienempien palveluntuottajien osallistumiselle tarjouskilpailuihin.

Kuntalain kilpailuneutraaliteettisääntelystä johtuen liikelaitosmuotoon jäävä Palmian ruokahuoltotoiminto ei voi osallistua kaupungin tarjouskilpailuihin, joten liikelaitoksen liikevaihto perustuu jatkossa yksinomaan palvelutuotantoon kaupungille. Liikelaitoksen kilpailukyky suhteessa markkinatoimijoihin on merkityksellinen sen varmistamiseksi, että liikelaitos pystyy toteuttamaan kaupungin tarvitsemat palvelut kustannustehokkaasti. Palmialle jää kilpailutuksen lisäämisen jälkeenkin merkittävän suuruinen ruokahuoltokokonaisuus hoidettavaksi. Kilpailuttamisen lisääminen ei estä tämän toiminnan järjestämistä kustannustehokkaalla ja kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla, joka mahdollistaa asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten nykyistä paremman huomioon ottamisen.

Kilpailutuksen laajuudella on merkittävä vaikutus kustannustehokkuuden ohella kaupungin tulevaan ruokahuoltokonseptiin sekä ruokahuollon investointitarpeeseen. Jos kilpailutusta laajennetaan nykyisestä, voidaan ruokahuoltokonseptista tehdä nykyistä joustavampi, ja saada tulevaa investointitarvetta pienennettyä. Nämä ovat kustannustehokkuuden ohella kilpailutuksen lisäämisen keskeisiä lähtökohtia ja tavoitteita.

Kaupungin tarvitsemien ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisääminen pienentää Palmian liikevaihtoa. Liikelaitoksen hoidettavaksi jäävä palvelukokonaisuus on kuitenkin mahdollista järjestää siten, että toiminta on kilpailukykyistä. Erityisesti sen jälkeen, kun kaupungin ruokahuoltokonsepti on kokonaisselvityksen tekemisen jälkeen päivitetty nykyaikaisemmaksi, joustavammaksi ja tehokkaammaksi.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen toteutus

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen käytännön toteuttaminen on kunkin palveluja hankkivan hallintokunnan vastuulla. Niiden tulee varmistua etukäteen siitä, että niillä on riittävä asiantuntemus ja resurssit kilpailutuksen toteuttamiseksi. Opetuslautakunnan näkemyksen mukaan opetusvirastolla on nykyisellään asiantuntemus ja resurssit kilpailutuksen lisäämiselle. Varhaiskasvatuslautakunta puolestaan katsoo, että hankintakeskuksen resursseja on jatkossa hyödynnettävä entistä enemmän ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksissa.

Kilpailutuksen lisääminen tulee tehdä suunnitelmallisesti asteittain. Tämä edellyttää niin asiakasvirastojen, Palmian, kaupunginkanslian kuin hankintakeskuksenkin yhteistyönä tehtävää jatkovalmistelua, jotta kilpailutettavista kohteista pystytään muodostamaan kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisia, monipuolisia ja vertailukelpoisia kokonaisuuksia, ja jotta kilpailutusten hoitamiseen on käytettävissä riittävät asiantuntijaresurssit. Tämä voi tarkoittaa myös ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen asiantuntijuuden keskittämistä osin tai kokonaan hankintakeskukseen.

Lisäksi asiakasvirastojen tulee huolehtia riittävien seuranta- ja raportointijärjestelmien kehittämisestä, jotta ne voivat huolellisesti seurata kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan. Saatavien kokemusten perusteella asiakasvirastot voivat tehdä tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi.

Tukipalvelujen keskittäminen

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiaohjelmassa 2013–2016 on todettu, että tukipalvelujen keskittämistä jatketaan.

Kaupungin tukipalveluja on suurelta osin keskitetty Palmiaan, mutta virastot tuottavat tukipalveluja vielä osin myös omana toimintanaan. Merkittävin yksittäinen tukipalvelu, jota ei ole keskitetty Palmiaan, on sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintanaan tuottama laitoshuoltopalvelu (noin 670 vakanssia).

Selvitystyöryhmä totesi loppuraportissaan, että tukipalvelujen keskittäminen Palmiaan on järkevää tehokkaan toiminnan varmistamiseksi toiminta- ja hallintomalleista riippumatta. Keskittämällä voidaan saavuttaa muun muassa mittakaavaetuja, ja lisäksi hallintokunnissa voidaan keskittyä niiden ydintoimintaan.

Vaikka tukipalvelujen keskittäminen ei suoraan liity Palmian toiminta- ja hallintomalleista päättämiseen, on otettava huomioon, että mahdolliset keskittämistoimenpiteet ovat toteutettavissa vain, jos kyseisiä toimintoja harjoitetaan liikelaitosmuodossa tai inhouse-yhtiönä. Tukipalvelujen keskittäminen palveluyhtiölle tulee siten toteuttaa ennen kuin yhtiö menettää sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden.

Tukipalvelujen keskittämistä koskevan linjauksen tekemistä varten keskittämisen kannalta keskeisiltä lautakunnilta on pyydetty lausuntoja keskittämisestä.

Opetuslautakunnan näkemyksen mukaan Palmialle on tarkoituksenmukaista keskittää opetusviraston ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintana tällä hetkellä tuottamat siivouspalvelut (11 vakanssia) sekä teknisentyön kalustonhoidon palvelut (20 vakanssia).

Varhaiskasvatuslautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalvelujen keskittämistä Palmiaan. Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 vakanssia, joista noin 250 on tällä hetkellä täytettynä. Siivous- ja ruokahuoltopalvelusopimuksen mukaisten, Palmiaan vuonna 2010 keskitettyjen, yhdistelmävakanssien osalta lautakunta katsoo, että vakanssit tulee säilyttää jatkossakin niin, että tilaaja voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan cateringin puolelta. Lisäksi lautakunta toteaa lausunnossaan, että on varmistettava siivouspalvelujen pysyminen saumattomana osana päiväkotien toimintaa. Keskittäminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan ja tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia, eikä mielekäs yhteistyö toteudu.

Varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien ylläpitosiivouspalvelujen lisäksi Palmiaan tulisi varhaiskasvatuslautakunnan näkemyksen mukaan keskittää myös viraston tällä hetkellä ulkopuolisilta palveluntuottajilta hankkimat perussiivouspalvelut.

Sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalveluiden osalta on sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan esittämällä tavalla tarkoituksenmukaista odottaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten järjestämiskäytäntöjen suuntaviivoja ennen kuin tehdään lopullisia päätöksiä palvelujen keskittämisestä. Ennen lopullisia keskittämispäätöksiä tulee myös

tarkastella vaihtoehtoa, jossa laitoshuoltopalvelut keskitettäisiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokselle. Tarkastelu voidaan tehdä palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäkauden aikana ennen kuin yhtiö menettää ulkoisen myynnin lisääntymisen myötä sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esittämästä kannasta poiketen sosiaali- ja terveystieteiden vahtimestaripalvelujen (97 vakanssia) keskittämistä perustettavalle palveluyhtiölle on tarkoituksenmukaista tarkastella samassa yhteydessä laitoshuoltopalvelujen keskittämistä koskevan selvityksen kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnon mukaisesti sosiaali- ja terveystieteiden turvapalvelut on tarkoituksenmukaista hankkia jatkossakin kilpailuttamalla. Turvapalvelut eivät ole sellaisia strategisia palveluita, jotka olisi tarpeen tuottaa kaupungin omana toimintana. Lautakunnan näkemyksen mukaan kilpailuttamisella on voitu turvata viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat palvelut.

Kiinteistöpalveluja järjestetään omana toimintana kiinteistöviraston tilakeskuksessa (65 vakanssia) sekä liikuntavirastossa, pelastuslaitoksessa ja rakennusvirastossa. Lisäksi kiinteistö-, siivous- ja turvapalveluja tuotetaan omana toimintana vähäisessä määrin eräissä muissakin kaupungin hallintokunnissa. Näiden tukipalvelujen osalta keskittämisen tarkoituksenmukaisuus on syytä harkita erikseen.

Kaupungin on mahdollista hankkia tarvitsemiaan palveluja sidosyksikköyhtiöltään ilman kilpailutusta, ja sopia samalla ko. palveluja tuottavan henkilöstön siirrosta yhtiöön. Näin ollen kaupungin hallintokuntien omana toimintana tuottamien kiinteistöpalvelujen mahdollinen keskittäminen palveluyhtiöön tulee tehdä yhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäkauden aikana ennen kuin yhtiö menettää ulkoisen myynnin lisääntymisen myötä sidosyksikköasemansa kaupunkiin nähden. Ennen keskittämistä koskevan päätöksen tekemistä on tarpeen saada ao. virastojen ja lautakuntien näkemykset keskittämisestä.

Virastojen ja laitosten omana toimintana toteuttamien tukipalvelujen keskittäminen perustettavalle palveluyhtiölle toteutetaan siten, että kyseiset palvelut otetaan osaksi aiemmin kuvattua siirtymäaikajärjestelyä ja siihen liittyviä kaupungin tarvitsemista palveluyhtiön toimialaan kuuluvista palveluista muodostettavia sopimuskokonaisuuksia. Lisäksi ko. tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti palveluyhtiön palvelukseen

sen perustamisen jälkeen. Siirron yhteydessä solmittavien määräaikaisten palvelusopimusten voimassaolon päättymisen jälkeen virastot kilpailuttavat ko. tukipalvelut.

Palveluyhtiön tarvitsemat kaupungin palvelut

1.9.2013 voimaan tulleen kuntalain muutoksen mukaan, kunta voi yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä tuottaa omana toimintanaan tukipalveluja kuntakonserniin kuuluvalla tytäryhteisölleen. Helsingin kaupunki ja sen Palmia-liikelaitos voivat siten tuottaa perustettavalle palveluyhtiölle sen tarvitsemia tukipalveluita ilman yhtiöittämisvelvollisuutta. Tällaisia tukipalveluja ovat kuntalain perustelujen mukaan esimerkiksi kirjanpitoon ja palkkahallintoon sekä tietojärjestelmiin ja niiden ylläpitoon liittyvät palvelut.

Kuntalain 66 a §:n mukaan kunnan on hinnoiteltava tytäryhteisöille tarjoamansa tukipalvelut markkinaperusteisesti. Näin pyritään varmistamaan, että kilpailu ei vääristy, vaikka kunta voi poikkeussäännöksen nojalla tuottaa tukipalveluja kilpailutilanteessa markkinoilla omana toimintanaan.

Markkinaperusteisella hinnoittelulla tarkoitetaan sitä hintatasoa, jonka suuruiseksi vastaava yksityinen toimija hinnoittelisi palvelut. Lähtökohtana ovat siten toiminnasta saadut tulot ja siitä aiheutuvat muuttuvat kulut sekä toimintaan kohdistettavissa oleva osuus kiinteistä kuluista. Lisäksi hinnoittelussa on otettava huomioon välttämättömien investointien kustannukset sekä kohtuullinen tuotto sitoutuneelle pääomalle.

Kaupungin palveluyhtiölle mahdollisesti tarjoamia tukipalveluja tulee arvioida yhtiön tarpeiden näkökulmasta siten, että pyritään mahdollistamaan yhtiölle sen tarvitsemien kaupungin tarjoamien tukipalvelujen käyttö markkinaperusteiseen hintaan.

Selvitystyöryhmän loppuraportissa ja sen liitteissä on kuvattu liikelaitoksen ja palveluyhtiön välisiä mahdollisia palvelutarpeita.

Palmia-liikelaitoksen johtokunnan sekä lautakuntien lausunnot

Konsernijaosto päätti 26.5.2014 pyytää lausuntoa Palmian johtokunnalta toiminta- ja hallintomalleista sekä Palmian keskeisten asiakasvirastojen lautakunnilta kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaiselvitykseen liittyvistä lähtökohdista ja reunaehdoista, ruokahuoltopalveluihin liittyvän kilpailutuksen laajuudesta sekä hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä. Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan asian päätöshistoriasta.

Palmian johtokunta toteaa lausunnossaan muun muassa, että selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti, ja sen on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Johtokunta esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelevaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille, ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Opetuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaiselvityksen lähtökohtien osalta muun muassa, että

- ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti ja toimintavarmasti asiakasta ja tilaajaa kuullen,
- opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston keittiökapasiteettien hyödyntäminen konseptin toteuttamisessa selvitetään, sekä
- konsepti sopeutuu nopeasti toimintaympäristössä ja asiakassegmenteissä tapahtuviin ja ennalta arvaamattomiin muutoksiin.

Lisäksi opetuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuuden ja aikataulun osalta muun muassa, että

- opetustoimen ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti vähintään 32,5 prosenttiin asti,
- kilpailutuksen laajentaminen tehdään opetusviraston omana työnä ja olemassa olevilla resursseilla,
- kilpailutettavat kohteet pyritään valitsemaan koulu-, oppilaitos- ja päiväkotiverkkoa pienoiskoossa kuvaavalla tavalla, sekä
- kilpailutuksen laajentaminen jaksotetaan esimerkiksi kahteen osaan viiden vuoden ajalle.

Tukipalvelujen keskittämisen osalta opetuslautakunta lausuu muun muassa, että

- se puoltaa ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintanaan tuottamien siivouspalvelujen keskittämistä siten, että tilaaja ja palveluntuottaja ovat eri organisaatioissa,
- sen omana toimintana tuottamat kalustonhoitopalvelut voidaan keskittää kaupungin strategiaohjelman mukaisesti, sekä
- keskittämisen yhteydessä on selvitettävä, missä kalustonhoitopalvelun edellyttämät määrärahat kaupunkiorganisaatiossa ovat.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohtien sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuuden osalta muun muassa, että

- lautakunta kannattaa ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamista liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain, mutta pitää 30 prosentin kilpailutettua osuutta liian korkeana,
- ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi maksimissaan 10 prosenttia,
- ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin,
- kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, sekä
- vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita.

Sosiaali- ja terveysviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisen osalta sosiaali- ja terveyslautakunta lausuu muun muassa, että

- laitoshuoltopalvelut ovat siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus,
- ennen laitoshuollon tulevasta järjestämisestä päättämistä on tärkeää katsoa valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat ja niiden pohjalta arvioitava laitoshuollon palvelujen säilyttäminen viraston omana toimintana tai yhdistäminen HUS-Desikoon,
- laitoshuoltopalvelujen siirtäminen yhtiöön saattaisi vaikuttaa negatiivisesti potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden

hallintaan ja viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenisivät nykyisestä,

- vahtimestaripalvelut tulee jatkossakin säilyttää viraston omana toimintana, sekä
- turvallisuuspalvelujen hankkiminen kilpailutuksella on jatkossakin välttämätöntä.

Varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohtien osalta muun muassa, että

- lautakunta ei pidä järkevänä ruokahuollon toimintamallin muuttamista hajautetusta kokonaan keskitettyyn, koska kaupunki on investoinut laajaan päiväkotien keittiöverkostoon,
- ruokahuolto on kokonaispalvelu, josta vastaa palveluntuottajan henkilökunta päiväkodin tarpeen mukaan,
- ruoan tuotantoprosessin on oltava lähellä ja tuotevalikoiman oltava mahdollisimman luonnonmukaista tuoretta ruokaa, sekä
- palveluntuottajan on järjestettävä toiminta toimipisteiden käytössä olevien tilojen mukaan, sillä lisäinvestoinnit eivät ole mahdollisia.

Lisäksi varhaiskasvatuslautakunta toteaa lausunnossaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuuden osalta muun muassa, että

- lautakunta pitää 30 prosentin kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana,
- kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti,
- koulujen yhteydessä kilpailutetut päiväkodit ovat kilpailuttamattomia edullisempia. Edulliseen hintaan vaikuttaa kilpailutuksessa mukana oleva koulu- ja päiväkotikokonaisuus,
- asteittaista alueellista kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa seuraavan viiden vuoden aikana,
- kilpailutettavista kohteista voidaan muodostaa useamman kohteen osakokonaisuuksia (ns. koulu- ja päiväkotiryypäitä) virastojen yhteisen suunnitelman pohjalta,

- kilpailuttamisen lisääntyessä on hyödynnettävä entistä enemmän hankintakeskuksen asiantuntijaresurssija, sekä
- kilpailuttamisen toteuttaminen edellyttää siirtymäaikaa.

Puhtauspalvelujen keskittämisen osalta varhaiskasvatuslautakunta lausuu muun muassa, että

- lautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalvelujen keskittämistä Palmiaan,
- nykyisen siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaiset (Palmiaan vuonna 2010 siirretyt) yhdistelmävakanssit tulisi säilyttää jatkossakin niin, että virasto voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan cateringin puolelta,
- jos siivous keskitetään Palmiaan, on varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, eikä keskittäminen saa myöskään johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia,
- Palmiaan keskitettäviin puhtauspalveluihin tulee sisältyä ylläpitosiivouksen lisäksi myös perussiivoukset, jotka tällä hetkellä ostetaan kaupungin ulkopuolisilta puitesopimuskumppaneilta,
- varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen asiantuntijaresurssin riittävyys on taattava jatkossakin, sekä
- asia tulisi tuoda uudelleen lautakuntaan lausunnonle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty konsernijaostossa.

Esittelijän kannanotto

Tehdyn selvityksen perusteella on selvää, että Palmia ei voi kuntalain säännöksistä johtuen jatkaa toimintaansa nyky muodossa. Nykyisellään liikelaitoksen toiminta on ulkoisen myynnin osalta yhtiöittämisvelvollisuuden piirissä.

Palmian toiminta- ja hallintomalleista päättämiseen liittyy useita erilaisia ja koko kaupungin kannalta merkittäviä näkökohtia. Lisäksi kuntalain yhtiöittämisvelvollisuus ja valtiontukea koskevat säännökset asettavat omat reunaehdonsa käytettävissä oleville vaihtoehdoille.

Kaupungin ruokahuolto palvelujen toimintaympäristössä sekä asiakkaiden ja toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin reagoimisen parantamiseksi sekä ruokahuolto palveluihin

tulevaisuudessa kohdistuvien merkittävien investointitarpeiden pienentämiseksi, on tarpeellista laatia ruokahuoltopalvelukonseptia koskeva kokonaisselvitys, jossa osana tulevan tuotantotavan suunnittelua tarkastellaan olemassa olevan keittiöverkon nykyistä tehokkaampaa hyödyntämistä. Lisäksi ruokahuoltopalveluiden kustannustehokkuuden ja joustavuuden lisäämiseksi, investointitarpeiden pienentämiseksi sekä vertailuhintatietojen saamiseksi on tarpeen lisätä kaupungin ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen määrää.

Palmian henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelujen osalta kaupungin intressi on taloudellinen. Ottaen huomioon kyseisten palveluiden olemassa olevat toimivat markkinat, on perusteltua yhtiöittää kyseiset Palmian tuottamat palvelut omaksi palveluyhtiökseen. Palveluyhtiö voi kehittää toimintaansa liiketaloudellisista lähtökohdista kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä tulee varmistaa se, että kaupunki saa jatkossakin tarvitsemansa laadukkaat tukipalvelut kustannustehokkaasti. Perustettavalla palveluyhtiöllä tulee myös olla mahdollisuus valmistautua toimimaan kilpailuilla markkinoilla ennen kuin kaupunki alkaa kilpailuttaa palveluyhtiön tuottamia palveluita. Lisäksi kaupungin hallintokuntien tulee omalta osaltaan pystyä valmistautumaan tarvitsemiensa palvelujen kilpailuttamiseen, jotta ei vaaranneta tarvittavien palvelujen katkeamatonta toimittamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä toteuttaa siirtyminen palveluyhtiön toimialaan kuuluvien palvelujen kilpailuttamiseen hallitusti siirtymäaikajärjestelyn kautta.

Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä päätettäessä tulee ottaa kantaa myös siihen kuinka suuri osa kaupungin ruokahuoltopalveluista hankitaan kilpailuttamalla. Kilpailuttamisen määrää koskeva linjaus on tarpeen kaupungin tulevan, nykyistä joustavamman, ruokahuoltopalvelukonseptin suunnittelemisen kannalta.

Kilpailutuksen laajentaminen on välttämätöntä palvelutuotannon joustavuuden lisäämiseksi (asiakastarpeiden huomioon ottaminen, sopeutuminen muutoksiin), kustannustehokkuuden parantamiseksi sekä vertailuhintojen saamiseksi.

Opetuslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan lausunnot huomioon ottaen kilpailutusta on lisättävä noin 32,5 prosenttiin opetusviraston ja noin 20 prosenttiin varhaiskasvatusviraston

ruokahuoltopalveluista. Sosiaali- ja terveyslautakunta on lausunnossaan todennut, että kilpailutuksen määrää sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluissa tulisi lisätä maksimissaan 10 prosenttiin. Ottaen kuitenkin huomioon kilpailutuksen lisäämisellä tavoitellut vaikutukset sekä sen, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluista on jo nykyisellään kilpailutettu noin 6 prosenttia, tulee kilpailutuksen määrää lisätä noin 20 prosenttiin myös sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ruokahuoltopalveluista. Kilpailuttamisen lisäämiselle on tarpeen asettaa opetuslautakunnan lausuntoon pohjautuen viiden vuoden määräaika.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 17 ja 20 kohtien perusteella salassa pidettävä aineisto on valtuutettujen nähtävänä tämän asian valmistelijalla kaupunginkansliassa ennen kaupunginvaltuuston kokousta. Aineisto on valtuutettujen nähtävänä myös kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille nyt tehdyn esityksen, niin kaupunginhallitus tulee erillisessä täytäntöönpanopäätöksessä

- kehottamaan Palmia-liikelaitosta järjestämään 31.12.2014 mennessä ruokahuoltopalvelutoimintansa (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintansa siten, että niitä voidaan harjoittaa kilpailuneutraalisuuden edellytyksellä täyttävällä tavalla liikelaitosmuodossa jatkossakin,
- kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen kanssa perustamaan osakeyhtiön Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminnan jatkamista varten sekä allekirjoittamaan liitteenä olevien luonnosten mukaiset ja muut tarvittavat yhtiön perustamis- ym. asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisiä tai muuten vähäisiä muutoksia,
- hyväksymään perustettavan palveluyhtiön kaikkien osakkeiden merkitsemisen kaupungin lukuun, ja kehottamaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan osakkeiden merkintähinnan 50 000 euroa talousarviotililtä 8 22 19 Arvopaperit, Khn käytettäväksi,
- hyväksymään Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoimintojen sekä niihin liittyvän omaisuuden siirrot palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä, ja

kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut -osastoa allekirjoittamaan kaupungin puolesta siirtoon liittyvän luovutuskirjan sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia,

- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen ja perustettavan palveluyhtiön kanssa määrittelemään palveluyhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvän siirtymäaikajärjestelyn mukaiset sopimuskokonaisuudet 31.12.2014 mennessä, sekä kehottamaan kaupungin virastoja ja laitoksia solmimaan 31.12.2014 mennessä siirtymäaikajärjestelyn mukaisesti palveluyhtiön kanssa määräaikaiset sopimukset palveluyhtiön tuottamista palveluista ja kilpailuttamaan palvelut määräaikaisten sopimusten päättymisen jälkeen,
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä Palmia-liikelaitoksen, kiinteistöviraston tilakeskuksen, opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen sekä varhaiskasvatusviraston kanssa selvittämään kaupungin omana toimintana tuotettavan ruokahuoltopalvelun tarkoituksenmukaisimman toteutustavan (ruokahuoltopalvelukonsepti) siten, että selvityksen tulokset ovat käytettävissä kaupungin vuoden 2016 talousarviovalmistelussa ja vuosien 2016–2018 taloussuunnitelmavalmistelussa, ja ottamaan selvityksessä erityisesti huomioon tulevaisuuden ruokahuoltotarpeet ja käytettävissä olevat tuotanto-/valmistustavat, kaupunginvaltuuston linjauksen ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisestä sekä olemassa olevan keittiöverkon tehokkaamman hyödyntämisen ruokahuoltopalveluihin liittyvien investointien pienentämiseksi,
- kehottamaan opetusvirastoa, sosiaali- ja terveystieteiden keskuksia sekä varhaiskasvatusvirastoa laatimaan yhteistyössä kaupunginkanslian, hankintakeskuksen ja Palmia-liikelaitoksen kanssa 31.12.2015 mennessä kaupunginvaltuuston linjaamaan viiden vuoden kuluessa toteutettavaan ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen lisäämiseen liittyvät useampivuotiset ja asteittain laajenevat suunnitelmat, joissa muun muassa määritellään siirtymäkauden aikana kunakin vuonna kilpailutettavat toimipisteet, sekä kehottamaan opetusvirastoa, sosiaali- ja terveystieteiden keskuksia sekä varhaiskasvatusvirastoa toteuttamaan kilpailutuksen lisäämisen laadittujen suunnitelmien mukaisesti,
- kehottamaan opetusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelut ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelut, tehtäviä hoitava

henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,

- kehottamaan varhaiskasvatusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa puhtaus-/siivouspalvelut, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden viraston sekä perustettavan palveluyhtiön kanssa selvittämään 31.5.2015 mennessä viraston omana toimintana tuottamien laitoshuoltopalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön tai HUS-Desiko -liikelaitokseen sekä omana toimintana tuotettujen vahtimestaripalvelujen keskittämistä palveluyhtiöön, sekä
- kehottamaan kaupunginkansliaa yhteistyössä perustettavan palveluyhtiön ja kaupungin muiden hallintokuntien kanssa selvittämään 31.5.2015 mennessä omana toimintana tuotettujen tukipalvelujen keskittämistä palveluyhtiölle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jatkovalmistelun loppuraportti
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k., JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Perustamissopimusluonnos
- 4 Yhtiöjärjestysluonnos
- 5 Selvitystyöryhmän loppuraportti
- 6 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k.)
- 7 Catering-markkinoiden tarkastelu
- 8 Palmian edustajien eriävä mielipide_allekirjoittamaton
- 9 Eriävä mielipide loppuraporttiin_liite
- 10 Palmia-liikelaitoksen johtokunnan kannanotto hallintomalliasiaan
- 11 Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan lausunto
19.5.2014_allekirjoittamaton
- 12 JHL:n lausunto_allekirjoittamaton
- 13 JHL-Pääkaupunkiseudun maahanmuuttajaos KAMUT:n kannanotto
- 14 Soten henkilöstö JHL 015 ry kannanotto
- 15 Henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote 2014-6-10
- 16 Palmian eriävä mielipide liitteineen allekirjoittamaton versio 25.8.2014
- 17 Henkilöstötoimikunnan lausunto_allekirjoittamaton
- 18 Opetusviraston virastotoimikunnan pöytäkirja_allekirjoittamaton

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637
Alvno
FI02012566

15.09.2014

Kj/2

19	Palmian henkilöstötoimikunnan muistio_allekirjoittamaton
20	Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote_allekirjoittamaton
21	Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöneuvottelukunnan lausunto_allekirjoittamaton
22	Varhaiskasvatusviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirja_allekirjoitettu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Palmia
Kaupunginkanslia
Opetusvirasto
Sosiaali- ja terveystieteiden
Talpa
Varhaiskasvatusvirasto
Virastot ja laitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 08.09.2014 § 121

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Esitys

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuolto- ja palvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraaliteettisääntöjen edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaikajärjestelyn

periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaiheittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,

- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,
- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä

- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisu selvityksen reunaehdoista.

Käsittely

08.09.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi:

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi.

Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.

Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.

Kannattajat: Pilvi Torsti

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto.

Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita arvioidaan hallintokunnittain toiminnanärkevän järjestämisen kannalta."

15.09.2014

Kj/2

Kannattajat: Tuomas Rantanen

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan muotoilu: "konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Kannattajat: Tuomas Rantanen

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Kannattajat: Tuomas Rantanen

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi: Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi. Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin. Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten

15.09.2014

Kj/2

virastojen kanssa suunnitelman ruokahuolto palvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.

Jaa-äännet: 5

Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 4 kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto. Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita arvioidaan hallintokunnittain toiminnan järkevän järjestämisen kannalta."

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

3. äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan muotoilu: "konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Jaa-äännet: 3

Lasse Männistö, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Poissa: 0

15.09.2014

Kj/2

Äänin 3 - 2 (4 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Neljän suoritettuna äänestyksen perusteella kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen mukaisen esityksen.

25.08.2014 Pöydälle

26.05.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.05.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.06.2014 § 264

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupungin ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä sosiaali- ja terveystalouden omana toimintana tuottamien laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelujen keskittämisestä:

"Sosiaali- ja terveystalouden tuottamat ja hankkimat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveystalouden tuottaa tällä hetkellä pääosin omana toimintanaan viraston tarvitsemat laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelut. Molemmat palvelut on hallinnollisesti keskitetty viraston sisällä talous- ja tukipalvelut -osaston tukipalveluyksikköön. Laitoshuollossa on 670 vakanssia ja toimintakulut olivat vuonna 2013 noin 26,7 miljoonaa euroa. Palmialta virasto hankkii siivouspalvelua noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Vahtimestaripalveluissa on 97 vakanssia ja toimintakulut ovat noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Palveluja ostetaan lisäksi Palmian kiinteistöpalvelut ja turvapalvelut -yksiköltä sekä HUS-Servisiltä.

Virastolla ei ole omaa turvallisuuspalvelua, vaan palvelut (paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi ja henkilösuojaus) on hankittu pääasiassa kilpailuttamalla eri toimijoilta tai suorahankintana Palmialta. Palmialta hankitut turvallisuuspalvelut ovat pääasiassa piiri- ja hälytysvartiointia. Osa tästä palvelusta on vahtimestaripalveluksi luokiteltavaa aulapalvelua ja pieni osa paikallisvartiointia. Turvapalvelujen kustannukset ovat noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Palmialta hankittujen palvelujen osuus on alle 1 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveysturvasto tilaa täällä hetkellä Palmia Catering-liikelaitokselta vuodessa noin 6,3 miljoonaa ateriaa laitoksiinsa ja noin 450 000 kotiaateriaa kotihoidon asiakkaille. Kolmen palvelutalon ruokapalvelut on kilpailutettu. Ruokahuoltopalveluista yksityisten tuottajien osuus on noin 6 %. Virastolla on lisäksi omaa ruokapalvelutuotantoa (noin 560 000 ateriaa) lastenkodeissa ja Helsingin ulkopuolella sijaitsevilla toimipisteillä.

Palmia tuottaa sosiaali- ja terveysturvastolle puhelinvaihte-, takaisinsoitto- ja turvapuhelinpalvelut sekä vammaispalvelulain, sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja osittain terveydenhuoltolain nojalla järjestettävät matkojen välityspalvelut. Palmialta hankittujen näiden palvelujen kustannukset ovat yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Matkojen välityspalvelussa Palmia vastaa vuodessa sosiaali- ja terveysturvaston budjettiin kuuluvasta noin 28 miljoonan euron kokonaisuudesta, joka sisältää matkojen välittämisen, liikennöinnin ohjauksen ja valvonnan.

Kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat ja ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Sosiaali- ja terveysturvasto kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveysturvasto toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava.

Sosiaali- ja terveysturvasto kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana.

1. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että viraston ruokahuoltopalvelujen kysyntä perustuu sairaansijojen ja asukaspaikkojen lukumäärään. Ateriat tilataan laitospaikkojen täyttöasteen mukaan päivittäin. Palvelurakennemuutoksesta johtuen laitospaikkojen määrä vähenee edelleen ja kotihoidon osuus lisääntyy. Tästä syystä ikääntymisen vaikutus ruokahuoltopalvelujen kysyntään jää väestön ikärakennemuutosta pienemmäksi. Kotiaterioiden määrä sen sijaan tulee kasvamaan.

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin. Tällä hetkellä ruoka tuotetaan viraston eri yksiköihin niiden tarpeen mukaan kuumana tai kylmänä sekä keskitetyllä tai hajautetulla mallilla. Keskitetyssä ruoanjakelussa ateriat annostellaan potilas- ja asukaskohtaisesti ravintokeskuksessa tarjottimille ja tarjottimet toimitetaan yksiköissä oleviin ruoan kuumennusvaunuihin. Tämä malli on käytössä pääasiassa sairaaloiden vuodeosastoilla. Hajautetussa mallissa ruoka lähetetään yksiköihin isoissa astioissa ja henkilökunta annostelee ruoan asukkaille. Tämä malli on käytössä pääosin palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa. Ruokapalvelun tuottajan tulee pystyä toimittamaan ruokaa sekä hajautettuna että keskitettynä eri potilas- ja asukasryhmien tarpeen mukaan.

3. Ruokahuoltopalvelujen joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

Lautakunta toteaa, että ruokapalvelun tuottajan tulee sopeutua päivittäin viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Osassa sosiaali- ja terveysviraston yksiköitä on kodinomainen ruokailu, johon kuuluu asukkaiden osallistuminen ruokailuun liittyviin tehtäviin, ravitsemuskasvatus ja ruokakulttuurin kehittäminen (esim. lastensuojelussa ja vammaispalveluissa).

Kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, jotta palvelu taataan kaikissa tilanteissa myös 24 tuntia vuorokaudessa toimiviin yksiköihin. Tuotantoketjun raaka-aineista valmistukseen ja jakeluun tulee toimia aukottomasti ja sovitulla tavalla kaikkiin viraston yksiköihin.

Palveluntuottajan tulee vastata asiakas- ja potilasryhmien ruoan tuotantoon liittyvien raaka-aineiden hankinnasta ja ruoan valmistuksesta eri asiakassegmenttien ravitsemussuosittelun mukaisesti.

15.09.2014

Kj/2

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen

Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %.

Vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita: sairaala, monipuolinen palvelukeskus, palvelutaloja ja kotiaterioita. Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain. Tällä hetkellä kilpailutuksessa on kolme palvelutaloa. Toteutus edellyttää tarkempaa yksityiskohtaista suunnittelua.

Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittäminen

Esityksen mukaan Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta yhtiöitettäisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa tämä koskisi laitoshuoltoa ja vahtimestaripalveluja. Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä.

Laitoshuolto

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalvelut ovat selvityksessä mainittua siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus, johon sisältyy sairaaloiden ja muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimipaikkojen puhtaanapitotehtävien lisäksi vuodeosastoilla potilaiden ruokailun valmistelua, tarjoilua, ruokailussa avustamista ja erilaisia huoltotehtäviä sekä lasten- ja nuorisokodeissa lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa avustamista. Laitoshuoltopalvelut ovat osa potilaan ja asukkaan hoitoon liittyvää toiminnan prosessia, mikä edellyttää jatkuvaa kiinteää yhteistyötä hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Laitoshuollolla on keskeinen tehtävä sairaalainfektioiden leviämisen estämisessä ja potilasturvallisuuden ylläpidossa. Infektioiden ja antibioottiresistenttien bakteerien lisääntymisen ehkäisy vaatii hyvää osaamista, uusien toimintamenetelmien nopeaa käyttöönottoa ja nopeaa tilanteen mukaista toiminnan organisointia ja johtamista kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon muun henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Läheinen yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden infektiolääkärin, epidemiologisen yksikön ja hygieniatoimikunnan kanssa yhdistettynä oikeaan siivoukseen ja sen tehostamiseen on tuottanut hyviä tuloksia erilaisten sairaalabakteerien aiheuttamien epidemioiden rajaamisessa, ehkäisyssä ja torjunnassa.

Potilasturvallisuuden lisäksi kyseessä on taloudellisesti merkittävä kustannuksiin vaikuttava toiminta.

Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuotetussa laitoshoidossa henkilöstön saatavuus on ollut hyvä ja toiminta joustavaa. Laitoshuoltajan ammatti ja koulutus on ollut merkittävä maahanmuuttajien kotouttamisväylä. Toimintavarmuus omana toimintana toteutetussa laitoshuollossa on ollut erinomainen.

Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon.

Keskittäminen HUS-Desikoon olisi luontevaa, koska virasto hankkii jo tällä hetkellä laboratoriopalvelut HUSLAB:ilta, kuvantamisen ja terveydenhuollon laitteiden rekisteri- ja huoltopalvelut HUS-kuvantamiselta, Haartmanin sairaalan vahtimestaripalvelut HUS-Servisiltä, sisäkuljetukset HUS-Logistiikalta sekä kiinteistön huolto- ja turvallisuuspalvelut HUS-kiinteistöt Oy:ltä. Liittämistä HUS-Desikoon puoltaa myös tulossa oleva Sote-uudistus.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa Palmia-selvitystyöryhmän esitykseen siivouspalvelujen yhtiöittämisestä, että mikäli sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalvelut yhtiötetään, sillä saattaa olla negatiivisia vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden hallintaan. Viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenevät nykyisestä. Lisäksi tukipalvelujen yhtiöittäminen tulee aiheuttamaan virastossa transaktiokustannusten kasvua, koska sosiaali- ja terveystieteiden tulee varmistaa resurssit tilaajaosaamisen ja sopimusten toteutumisen seurantaan. Toistuvat kilpailutukset lisäävät hallinnollista työtä. Kilpailuttaminen tulee aiheuttamaan vaihtuvien palveluntuottajien perehdyttämisen, mikä lisää asiakaspalvelussa toimivan henkilökunnan työtä. Tuottajan vaihtuminen kilpailuttamisen myötä aiheuttaa kokemuksen mukaan palvelun siirtymäaikaan katkoksia ja usein myös laadun heikkenemistä.

Vahtimestaripalvelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin Keskittäminen ja yhtiöittäminen tulevat vaatimaan lisää tilaajaresursseja palvelun ja sopimusten seurantaan, valvontaan ja kilpailuttamiseen.

Turvallisuuspalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan viraston turvallisuuspalvelujen hankkiminen jatkossakin kilpailutuksella on välttämätöntä. Näin turvataan viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat turvallisuuspalvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet. Lautakunta ei kannata turvallisuuspalvelujen hankintaa suoraan Palmialta."

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

2. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon

"Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

3. Vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa""

Kannattajat: Laura Nordström

4. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon

"(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

5. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana."

Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %."

Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Kannattajat: Maija Anttila

6. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet."

Kannattajat: Maija Anttila

7. Vastaehdotus:

Rene Hursti: Vastaehdotus;

Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä.

Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan

ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämis päätöksellä.

Kannattajat: Maija Anttila

8. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

9. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1. äänestys

JAA-ehdotus (= vastaehdotus 4): Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon "(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

EI-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa

liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Tuomas Tuure

15.09.2014

Kj/2

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 3): Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa""

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Tyhjä: 4

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 5 - 3.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 2): Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Jaa-äännet: 3

Maija Anttila, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

15.09.2014

Kj/2

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 3.

5. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 1): Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Jaa-äännet: 2

Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2.

6. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 8): Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon

laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

7. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 9): Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Jaa-äännet: 5

Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

15.09.2014

Kj/2

Tyhjä: 1
Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 1
Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5.

8. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 6): Muutetaan kappale 30 muotoon:
”Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet.”

Jaa-äännet: 7
Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 5
Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 7 - 5.

9. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 7): Vastaehdotus; Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä. Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan

15.09.2014

Kj/2

ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämis päätöksellä.

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Maija Anttila, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Markku Vuorinen

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Rene Hurstin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4.

Seuraava kohta on hallintolain 51 §:n perusteella korjattu lausuntoon ja tähän pöytäkirjaan 1.8.2014:

"Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon."

Ao. kohta kuului aiemmin virheellisesti seuraavasti:

"Lautakunta toteaa, että laitoshuolto ei ole kuitenkaan sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoimintaa ja pitää sen keskittämistä sinänsä järkevänä. Lautakunta painottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laitos-huoltopalvelujen tuottaminen vaatii erityisosaamista ja on Palmia-selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa. Sosiaali- ja terveystieteiden oman laitoshuollon lisäksi tämän alan osaaja pääkaupunkiseudulla on HUS-Desiko liikelaitos, joka tuottaa laitoshuoltopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että ennen viraston

15.09.2014

laitoshuollon siirtämistä Palmiaan selvitetään mahdollisuudet yhdistää toiminta HUS-Desikoon."

Jäsen Rene Hursti: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 17.6.5/sotep sosiaali- ja terveyslautakunnan ehdotukseen kaupunginhallituksen konsernijaostolle Palmia liikelaitoksen toimintatavan muuttamiseksi, esitin vastaehdotuksen, Palmian yhtiöittämistä vastaan. Lautakunta ei äänestänyt vastaesitukseni puolesta joten esitän Eriävän mielipiteen."

Asia on käsitelty henkilöstötoimikunnassa.

Kallion virastotalon vahtimestarien lausunto 16.6.2014 Palmiaan liittymisestä jaettiin kokouksessa sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenille.

03.06.2014 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.06.2014 § 118

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan lausunnon:

Ruokahuoltokonsepti ja ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakassegmenteittäin

Opetusviraston koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien ruokapalveluita käyttää noin 48 000 koululaista, opiskelijaa ja päiväkotilasta. Lisäksi ruokapalveluita käyttävät koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien henkilökunta.

Opetusviraston peruskoulujen, lukioiden, ammatillisten oppilaitosten ja päiväkotien opiskelijoiden ja lasten määrän ennustetaan olevan vuonna 2024 noin 58 600, josta peruskouluissa on arvioitu olevan 46 990, lukioissa 9 384, ammatillisessa koulutuksessa 9 900 ja päivähoidossa

2 224. Edellä esitetyt luvut pohjautuvat virallisiin väestöennusteisiin ja niitä käytetään myös arvioitaessa tilatarvetta.

Koulujen ja toisen asteen oppilaitosten keittiöistä noin 80 % on kuumennuskeittiöitä, 20 % on komponenttikeittiöitä (valmistavia keittiöitä). Opetusviraston päiväkotien keittiöistä noin 80 % on komponenttikeittiöitä, 20 % on kuumennuskeittiöitä. Helsingin kaupungin ruokapalveluista valmistui kustannusrakennetta koskeva selvitys vuonna 2010 (Ramboll). Selvityksessä todetaan muun muassa, että opetusviraston vähintään 500 ruokailijan komponenttikeittiöiden tuotantotapa on kustannustehokas. Kuumennuskeittiöiden ja komponenttikeittiöiden investointikustannukset on todettu käytännössä olevan yhtä suuret.

Komponenttikeittiöissä (valmistuskeittiöissä) ruokatuotteet valmistetaan esikäsitellyistä raaka-aineista. Peruskorjattujen kuumennuskeittiöiden laitteet ja tilat mahdollistavat myös ruokatuotteiden valmistusta esikäsitellyistä raaka-aineista. Opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosta keittiöistä komponenttikeittiöitä on 48.

Opetusviraston hallinnoimien keittiöiden ja ravintolasalien taso on pääosin hyvä. Keittiöistä ja ravintolasaleista on vuodesta 2000 vuoteen 2018 mennessä peruskorjattu tai rakennettu uudiskohteisiin uudet keittiöt ja ravintolasalit noin sadassa kiinteistössä. Lisäksi on tehty tarvittavat laite- ja täydennyshankinnat. Opetusviraston keittiöiden ja ravintolasalien korjaushankkeet ja uudiskohteet on sisällytetty kaupungin talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden ohjelmaan.

Opetuslautakunta toteaa ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lautakunnan mielestä keskeisimmistä lähtökohdista seuraavaa:

- Ruokapalvelut tukevat koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien opetus- ja kasvatustehtävää, ydintehtävää. Ruoan tuotanto- ja palveluprosessi muodostavat kokonaisuuden.

Ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti, toimintavarmasti, asiakasta ja tilaajaa kuullen sekä käyttäjäasiakassegmentin ruokapalvelujen edellyttämällä tavalla.

- Nykyinen keittiöverkosto ja tilaajahallintokunnan aikaisemmat investoinnit on osa kokonaisratkaisua. Ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksestä ei saa aiheutua lisäinvestointitarvetta ja -kustannuksia asiakasvirastolle.

- Koulujen ja päiväkotien palveluverkko on tiheä, koulut ja päiväkodit sijaitsevat usein lähekkäin tai ovat samassa kiinteistössä, jolloin niiden ruokapalvelut tuotetaan samasta keittiöstä. Opetusviraston ja

varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelujen osalta on tarkoituksenmukaista selvittää, miten niiden kummankin nykyistä keittiöverkkoa ja – kapasiteettia voidaan hyödyntää kaupungin ruokahuoltokonseptin toteuttamisessa.

- 500 ja tai yli 500 ruokailijan koulujen ja oppilaitosten keittiöt varustetaan myös tulevaisuudessa komponenttikeittiöiksi ja kuumennuskeittiöiden laitteiden valmistuskapasiteettia käytetään ruokahuoltokonseptin tuottamisessa ja järjestämisessä.

- Opetustoimen kuumennuskeittiöiden tueksi tarvitaan keskitettyä ruoan valmistusta.

- Keskitetyn valmistusyksikön investointikustannuksia ei siirretä tilaajahallintokunnalle niin, että asiakasviraston ruokahuoltopalvelujen kokonaiskustannukset nousevat, eikä myöskään palveluntuottajan nykyisiä tehtäviä siirretä asiakkaalle tai tilaajalle.

- Keskitetty ruoanvalmistus ei korvaa tai vähennä tulevaisuudessakaan opetustoimen toimipaikkojen keittiöiden investointitarvetta ja – kustannuksia.

- Perusopetuksessa rakennetaan korttelikouluja, jolloin koulujen ja varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelut voidaan tuottaa samasta keittiöstä.

- Opetustoimen asiakasryhmien koko ruokapalveluprosessi toteutetaan vastuullisesti (ekologisuus, taloudellisuus ja sosiaalisuus) ja asiakasviraston/kaupungin arvojen mukaisesti.

- Ruoan tuotanto-, kuljetus- ja palveluprosessi on mahdollisimman lyhyt. Raaka-aineet ja niistä valmistetut ruoat ovat mahdollisimman vähän prosessoituja.

- Opetuksen, oppilashuollon ja päivähoidon omaan toimintaan tarvitsemia tiloja ei voida edellyttää annettavaksi ruokahuollon käyttöön, jos se ei ole kohteen olemassa olevista tilaratkaisuista tai tiloista johtuen mahdollista, vaikka ruokatuotteiden toimitustapamuutos tai toimituskertojen vähentäminen sitä edellyttäisivät. Tämä seikka otetaan huomioon realiteettina selvityksen yhteydessä tehtävissä kustannusvertailuissa.

- Selvitetään, mitä ruokalistojen ruokatuotteista ja/tai komponenteista ei ole Helsingissä tarkoituksenmukaista valmistaa itse kaupungin omana tuotantona.

- Ruokahuoltokonseptiratkaisu sopeutuu nopeasti toimintaympäristössä ja asiakassegmenteissä tapahtuviin ja ennalta arvaamattomiin

muutostarpeisiin, jotka voivat olla myös globaaleja.

Asiakassegmenttien sisällä on eroja toimipaikkojen asiakkaiden perus- ja erityistarpeissa. Myös palveluverkon kiinteistöt eroavat toisistaan. Ruokahuoltopalvelujen on kyettävä joustamaan nopeasti ja ketterästi erilaisiin asiakkaan ja toimipaikan tarpeisiin sekä tilanteisiin.

- Selvitetään keskitetyn ruokahuoltokonseptin vaikutuksia Helsingin ruokapalveluihin erilaisissa poikkeustilanteissa (esimerkiksi keskitetyn yksikön mahdolliset tuotannolliset häiriöt) asiakassegmentteittäin, alueellisesti ja kaupunkitasolla.

- Selvitetään keittiöitä ja ravintolasaleja koskeva työjako, ylläpito ja kustannusvastuut tiloihin, laitteisiin ja välineisiin liittyvissä kysymyksissä.

- Keittiöverkoston ja ruokahuoltokonseptin kokonais selvitysvastuu on kaupungin ulkopuolisella toimijalla ja selvitys teetetään keskushallinnon toimeksiantona sekä ohjaamana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuus ja aikataulu

Kaupunginvaltuusto päätti 25.5.2005 oikeuttaa opetuslautakunnan kilpailuttamaan siivous- ja ruokapalvelut noin kahdeksasosassa (12.5 %) kouluista ja toisen asteen oppilaitoksista. Opetuslautakunta päätti 30.8.2005 ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutettavista kohteista, yhteensä 17 kohdetta sivupisteineen.

Opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti kilpailutukseen valitut eri kouluasteet, yhteistoimitilat (koulu ja sen yhteydessä oleva päiväkot), koulu- ja kieliryhmät edustivat niiden suhteellista osuutta Helsingin kaupungin kouluverkosta ja ne olivat erilaisia niin koon, oppilasmäärän, tilaratkaisujen kuin kiinteistön iän suhteen.

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti opetusvirasto on seurannut kilpailutuksen vaikutuksia erityisesti palvelujen laatuun ja hintaan sekä antanut niitä koskevat lausunnot opetuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Opetusvirasto on huolehtinut palvelusopimuksen mukaisesti kaksi kertaa lukukaudessa laadunseurantakierroksista. Palveluntuottajat ovat toteuttaneet laadun seuraamiseksi kerran vuodessa oman asiakastyytyväisyyskyselyn ja raportoineet niiden tuloksista opetusvirastoa. Palvelusopimusten ja palvelukuvausten mukaisen laadun varmistamiseksi opetusviraston hankintapalvelut on panostanut toiminnan käynnistämismuutoksiin ja järjestänyt kohteiden vastaanottotilaisuudet palveluntuottajan, asiakkaan ja tilaajan edustajien kanssa. Näin on varmistettu muun muassa se, että

palvelusopimuksen osapuolilla on yhteneväinen näkemys palvelun laatu-, sisältö- ja määrätavoitteista.

Opetuslautakunnan kaupunginhallitukselle antamissa aikaisemmissa selvityksissä, on kilpailutuksen laatuvaikutusten arvioinneissa todettu muun muassa, että palvelujen toiminnallinen ja tekninen laatu ovat kehittyneet ja parantuneet (esimerkiksi ateriavaihtoehdot), kilpailuttaminen on kehittänyt kunnan omaa palvelutuotantoa ja että kilpailuttaminen on alentanut merkittävästi palvelumaksuja siivous- ja ruokapalveluissa.

Opetuslautakunta toteaa, että opetusvirastolla on hyvät valmiudet ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailuttamisen laajentamiselle ja sillä on käytössään laaja-alaista kilpailuttamisosaamista, ruoka- ja siivouspalvelujen asiantuntijoita, henkilöstön osaamista on tuettu ja varmistettu kouluttamalla henkilöstöä. Opetusvirastolla on hyvät ja vakiintuneet yhteistyömenettelyt Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen kanssa.

Opetusvirasto on kilpailuttanut vuodesta 2006 kilpailutettujen koulujen yhteydessä olevien päiväkotien tai niiden ryhmien ruokapalvelut ja osittain myös niiden siivouspalvelut yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa. Opetusvirastolla ja varhaiskasvatusvirastolla on eri organisaatiotasoilla toimivat yhteistyörakenteet ja -käytänteet. Yhteistyö on ollut myös kilpailuttamisessa tuloksellista, jota olemassa olevat yhteistyömenettelyt ja -käytänteet ovat tukeneet.

Opetusvirasto ja varhaiskasvatusvirasto ovat tuotteistaneet ja kuvanneet tilaamansa ruoka- ja siivouspalvelut yksityiskohtaisesti. Opetusvirastossa on käytössä tukipalveluissa tilaaja-tuottaja-toimintatapa, jossa tilaajan ja palveluntuottajan roolit on eriytetty. Ostettavista palveluista on tehty sopimukset ja palvelun sisältöä, määrää ja laatua määrittävät yksityiskohtaiset palvelukuvaukset laatukriteereineen.

Opetuslautakunta on esittänyt 7.4.2009 kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston päätöksen 25.5.2005 perusteella kilpailulle avattujen ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta laajennettaisiin aiemmin kilpailutettujen kohteiden (12,5 %) lisäksi 20 prosentilla siten, että kilpailutettu osuus olisi 32,5 % opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruoka- ja siivouspalveluista. Lisäksi on todettu että laajentaminen tapahtuisi hallitusti ja asteittain.

Helsingin kaupungin koululaisten ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoiden määrä on 48 000 vuonna 2014. Volyymi on noin 1,82 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja yli 2,18 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten

ruokailijamäärä. Luvut sisältävät vain koululaiset ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijat.

Sisäisen ruokapalveluntuottajan koulu- ja opiskeljaruokapalvelujen volyymi on hyvin suuri verrattuna esimerkiksi Vantaan tai Tampereen kaupungin vastaavaan volyymiin. Jos opetusviraston koulu- ja opiskeljaruokapalveluista olisi nykyistä suurempi osa avattu kilpailutukselle (esimerkiksi yhteensä 32,5 %, nykyisen 12,5 % sijaan), jäisi sisäiselle palvelun tuottajalle edelleen merkittävän suuri osuus opetusviraston koulu- ja opiskeljaruokapalveluista (noin 32 400 ruokailijaa, Tampereella on yhteensä noin 22 000 ruokailijaa ja Vantaalla yhteensä noin 26 400 ruokailijaa). Sisäisen palveluntuottajan osuus olisi tässäkin tilanteessa 1,23 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja noin 1,47 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruokailijamäärä. Helsingissä on yhteensä noin 23 000 päiväkotilasta, mikä on 1,15 kertaa enemmän kuin päiväkotilapsia on yhteensä Vantaalla ja Tampereella.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuudesta opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

- Opetustoimen ruokapalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti siten, että opetusviraston ruokapalveluista avataan kilpailutukselle vähintään 32,5 % (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 % sijaan.
- Tilaajahallintokunnalla on strategisesti merkittävässä ja hallintokunnan omaa ydintoimintaa tukevissa tehtävissä käytössään tilaajaosaaminen palvelujen sisällön, laadun ja määrän kuvaamiseen, laadunseurantaan ja palvelujen kilpailuttamiseen.
- Opetusviraston osalta kilpailutuksen laajentaminen tehdään omana työnä ja olemassa olevilla resursseilla.
- Kilpailutusyhteistyötä syvennetään opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston kanssa, jolloin niiden palveluverkkoa voidaan hyödyntää kokonaisuutena kilpailutuksessa ja kohteiden valinnassa.
- Kilpailutusyhteistyön avulla voidaan yhdistää kahden hallintokunnan asiantuntijaresursseja ja jakaa osaamista hallintokuntien välillä. Yhteistyötä voidaan hyödyntää myös laadunseurannassa ja asiakas-, tilaaja- sekä toimittajayhteistyössä. Tilaajahallintokuntien välinen yhteistyö tehostaa resurssien käyttöä myös kaupunkitasolla.
- Opetusviraston kilpailutusten yhteydessä jatketaan nykyisen käytännön mukaisesti ja yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa

koulujen yhteydessä olevien päiväkotien ruokapalvelujen kilpailuttamista.

- Osa opetustoimen kilpailutettavista kohteista valitaan siten, että niissä on komponenttikeittiöt, niitä täydennetään läheisyydessä olevilla opetustoimen kohteilla, joissa on kuumennuskeittiöt sekä näiden keittiöiden läheisyydessä olevilla erikseen valituilla päiväkodeilla.
- Kilpailutettavista kohteista voidaan muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia (ryppäitä).
- Kohteiden valinnassa pyritään otantaan, joka kuvaa koulu-, oppilaitos- ja päiväkotiverkkoa pienoiskoossa.
- Komponenttikeittiöiden ja ryppäiden kilpailutus mahdollistaa myös pienempien toimijoiden osallistumisen opetusviraston kilpailutuksiin.
- Komponenttikeittiöiden kilpailuttaminen ei aiheuttaisi myöskään ylimääräisiä investointikustannuksia. Investoinnit on mahdollista tehdä tarvittavilta osin nykyisen palveluverkon sisällä ja toteuttaa investointiohjelman mukaisesti kohteiden perus-parannusten yhteydessä.
- Kilpailutuksen laajentamisen käynnistäminen jaksotetaan esimerkiksi kahteen osaan viiden (5) vuoden ajalle. Jaksotuksessa otetaan huomioon varhaiskasvatusviraston kohteiden kilpailutuksen jaksotus ja samaan aikaan kilpailutettavien kohteiden kokonaismäärä sekä mahdollisesti samaan aikaan pääkaupunkiseudulla tapahtuvat naapurikaupunkien kilpailutusajankohdat.

Vastaavasti siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan vähitellen siten, että opetustoimen siivouspalveluista olisi kilpailutettu vähintään 32,5 %.

Hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

Opetusviraston tukipalveluissa omana työnä tuottamia työtehtäviä ovat ruotsinkielisten päiväkotien päiväkotiapulaisten työtehtävät ja koulujen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävät.

Päivähoidon päiväkotiapulaiset suorittavat pääosin päiväkotien siivouspalvelutehtäviä tai niihin läheisesti liittyviä muita tehtäviä sekä avustavat tarvittaessa hoitohenkilökuntaa. Opetuslautakunta puoltaa ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintana tuottamien siivouspalvelujen keskittämistä tilaaja-tuottaja-toimintatavan mukaisesti siten, että tilaaja ja palveluntuottaja ovat eri organisaatioissa.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtäviin kuuluu muun muassa:

- Tarkistaa ja pitää kunnossa kaikki teknisentyön tilojen kone- ja henkilökohtaiset turva- ja suojalaitteet.
- Suorittaa metalli- ja puuntyöstökoneiden sekä laitteiden määräaikaishuollot.
- Ilmoittaa koneissa, laitteissa ja työkaluissa havaitsemansa viat ja puutteet sekä suorittaa niiden korjaukset.
- Osallistuu peruskorjattavien ja uusien kohteiden työmaakokouksiin ja avustaa teknisentyön laitteiden ja koneiden sekä tarvittavien turva- ja suojalaitteiden asentamiseen ja niiden käyttökuntoon saattamiseen sekä teknisentyön tilojen koneiden, laitteiden ja välineiden muuttoon.
- Suorittaa teknisentyön tilojen koneiden/laitteiden, varusteiden ja työkalujen perushuollot

Opetuslautakunnan näkemys on, että omana toimintana tuotettujen kalustonhoitopalvelujen keskittäminen voidaan toteuttaa Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävissä on erityisesti varmistettava, että tilaajaorganisaatiossa on ostettavan palvelun tilaajaosaamista teknisentyön kalustonhoidon palvelun määrän, sisällön ja laadun kuvaamiseen sekä laadunseurantaan.

Mahdollisen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävän keskittämisen yhteydessä on lisäksi selvitettävä, missä kaupunkiorganisaatiossa teknisentyön kalustonhoitopalvelun edellyttämät kunnossapito- ja huoltomäärärahat ovat sekä, miten niihin liittyvät kilpailuttamis- ja tilaamistoiminnot järjestetään.

Jos teknisentyön kalustonhoitopalvelut keskitetään, on varmistuttava, että työn tuottavassa organisaatiossa on käytettävissä riittävät resurssit työtehtävien suorittamiseksi, jotta voidaan varmistua teknisentyön edellyttämästä työturvallisuudesta.

Käsittely

17.06.2014 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa: "Kuntalain kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavat muutokset ja kilpailuneutraliteetti säädökset eivät anna perusteita Palmia -

15.09.2014

Kj/2

liikelaitoksen tuottamista palveluista luopumiseen ja niiden kilpailutukseen opetus- ja varhaiskasvatusvirastossa. Palmia on tuottanut toimialaansa kuuluvia palveluita kustannustehokkaasti ja luotettavasti. Palmian on edelleenkin mahdollista tuottaa koulujen ja päiväkotien ruoka-, siivous- ja kiinteistöpalvelut kunnallisena liikelaitoksena ja nykyisen laajuisena toimintana edellyttäen, että Palmia -liikelaitos toimii markkinoilla vain vähäisessä määrin ja satunnaisesti."

Kannattaja jäsen Razmyar

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran vastaehdotus

Jaa-äännet: 8

jäsenet Ahva, Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Rydman, Ørsted, puheenjohtaja Krohn

Ei-äännet: 3

jäsenet Jalovaara, Leoni, Razmyar

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus äänin 8-3.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Susanna Sarvanto-Hohtari, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto-hohtari(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 17.06.2014 § 144

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallituksen konsernijaostolle ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalveluiden kilpailutuksen laajuudesta sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä seuraavan lausunnon:

Ruokahuoltopalvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päivähoidon ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatusviraston ja Palmian välinen sopimus, joka on voimassa toistaiseksi. Opetusviraston kilpailuttamissa kohteissa on mukana neljä päiväkotia, joilla on yhteiset keittiöt koulujen kanssa.

Varhaiskasvatusviraston ruokahuollon hankinnan arvo on 26 milj. euroa. Päivähoitossa ruokailee päivittäin noin 21 000 lasta, ja ruokailevan henkilökunnan määrä on noin 5 000. Ruokapalvelua tarjotaan 322 eri osoitteessa. Lisäksi Palmia toimittaa ruoan 63 ryhmäperhepäiväkotiin sekä välipalat sekä kesäruoan 65 leikkipuistoon. Kehitysvammaisten ja autististen lasten iltapäivätoimintaa on 23 toimipisteessä.

Päivähoidon palveluverkko laajenee alle kouluikäisten väestönkasvun myötä. Vuosina 2015–2023 lasten määrän arvioidaan kasvavan noin 5 500 lapsella, mikä tarkoittaa 37 uutta noin 150 lapsen päiväkotia.

Päivähoitossa ja kotona nautitut ateriat ja välipalat muodostavat yhdessä lapsen ruokavalion kokonaisuuden. Päivähoidon ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta ja kotiin jää vain 1/3 ravinnontarpeesta. Ruoan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Päivähoitossa ruokailu on osa lapsen varhaiskasvatusta. Lapsena opitut ruokailutottumukset ja -tavat ohjaavat myöhempää syömistä ja niillä on kauaskantoisia vaikutuksia lasten terveyteen ja kasvatukseen. Päivähoitossa lasta kannustetaan tutustumaan uusiin raaka-aineisiin ja maistamaan erilaisia ruokia. Tarkemmat tavoitteet ja suositukset on määritellyt Sosiaali- ja terveysministeriön laatimassa ravitsemussuosituksessa vuodelta 2004 ”Lapsi, perhe ja ruoka”. Ruokalista ja tuotevalikoimia suunnitellaan ja kehitetään asiakasta kuullen.

Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä järkevänä ruokahuollon toimintamallin muuttamista hajautetusta kokonaan keskitettyyn, koska kaupunki on investoinut laajaan päiväkotien keittiöverkostoon. Keittiöt ovat hyväkuntoisia ja suurin osa tiloista mahdollistaa ruoan valmistamisen kokonaan tai osittain. Kuumennuskeittiöiden toimintaa tukemaan tarvitaan valmiin kylmän ruoan toimituksia ja jakelukeittiöiden osalta valmiin kuumen ruoan toimituksia. Elintarvikelaki (23/2006) edellyttää mm. että elintarvikehuoneiston sekä siellä harjoitettavan toiminnan tulee täyttää niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset.

Ruokahuolto on kokonaispalvelu, josta vastaa palveluntuottajan henkilökunta päiväkodin tarpeen mukaan. Ruokahuoltoon liittyviä työtehtäviä ei voida siirtää hoito- ja kasvatushenkilökunnalle, eikä pelkkää ruoan tuotantoa voida eriyttää muusta ruokahuollosta.

Ruokahuollosta noin 80 % tuotetaan hajautetun mallin mukaisesti ja 20 % keskitettynä.

Ruokahuollon toimintamallista riippumatta palveluntuottaja tarvitsee aina kohteeseen keittiötilat, vaikka ruoka toimitettaisiinkin keskuskeittiöstä. Tuotantoprosessin on oltava lähellä ja tuotevalikoiman oltava mahdollisimman luonnonmukaista tuoretta ruokaa. Palveluntuottajan on järjestettävä toiminta käytössä olevien tilojen mukaan, sillä lisäinvestoinnit eivät ole mahdollisia.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan noin 30 %.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajentaminen noin 30 %:iin merkitsisi varhaiskasvatusviraston osalta yli 80 päiväkodin ruokapalvelun kilpailuttamista. Käytännössä näin laaja kilpailuttaminen ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollista. Päivähoitossa ruokahuoltopalvelun on oltava joustavaa, luotettavaa ja ydintoimintaa tukevaa. Ruokahuoltotoiminnan on oltava resurssit huomioiden kestävä ja vastuullista toimintaa ja sen kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti.

Laadukkaan palvelun saatavuuden takaamiseksi kaupungin on katsottava ruokahuollon kilpailuttamista yhtenä kokonaisuutena.

Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt ovat edullisempia. Edulliseen hintaan vaikuttavat kilpailutuksessa mukana oleva koulu- ja päiväkotikokonaisuus. Yhteistyö opetusviraston kanssa on luontevin tapa lisätä asteittaista alueellista kilpailutusta seuraavan viiden vuoden aikana. Varhaiskasvatusvirasto ja opetusvirasto toimivat usein samassa kiinteistössä ja palvelut tuotetaan samassa keittiössä. Koulut ja päiväkodit sijaitsevat lähekkäin. Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa.

Kohteet valitaan siten, että koululla on komponenttikeittiö ja kokonaisuutta täydennetään läheisyydessä olevilla koulu- ja erikseen valituilla päiväkotikohteilla, joissa on kuumennus- tai jakelukeittiöt. Kilpailutettavista kohteista voitaisiin muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia ns. koulu- ja päiväkotiryppäitä. Kilpailutettavia ryppäitä voisi olla esim. 8–10

kappaletta. Jokaisessa ryppäässä olisi arviolta mukana päiväkotikohde tai -kohteita 1–5 kappaletta keittiön ruoanvalmistuskapasiteetista riippuen. Rypäsmallin mukaan toteutettu kilpailutus tarkoittaa vähintään 10 päiväkotia ja enintään 50 päiväkotia. Tarkempi laajuus voidaan määritellä vasta virastojen yhteisen suunnitelman pohjalta.

Varhaiskasvatustoimen talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden suunnittelussa vuosille 2015–2024 on useita yhteisiä hankkeita opetusviraston kanssa. Tiheän palveluverkon hyödyntämien on järkevää kilpailutukseen liittyvää kokonaisuutta pohdittaessa. Hallittua kilpailuttamista voidaan harkita myös tulevien monihallintokunnallisten kohteiden ja uusien yli 200 lapsen päiväkotien osalta.

Varhaiskasvatusvirastossa ei ole riittävästi ruokapalvelun kilpailuttamiseen tarvittavaa henkilöresurssia. Kilpailuttamisen lisääntyessä on hyödynnettävä entistä enemmän hankintakeskuksen asiantuntijaresurssia. Kilpailuttamisen toteuttaminen edellyttää siirtymäaikaa.

Varhaiskasvatusviraston olemassa oleva yhden henkilön ruokapalvelun asiantuntijaresurssi tarvitaan jatkossakin viraston omaan päivittäisen palvelun tukemiseen, sisällön tuottamiseen ja laadun valvontaan sekä virastojen väliseen yhteistyöhön.

Puhtauspalvelujen keskittäminen

Puhtauspalveluita järjestetään sekä viraston omana toimintana että ostopalveluna. Varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen kokonaiskustannukset ovat noin 12 milj. euroa vuodessa, josta oman tuotannon osuus on 8 milj. euroa (noin 67 %). Varhaiskasvatusvirasto hankkii puhtauspalveluja noin 4 milj. eurolla vuodessa.

Osa varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen hankinnasta on jo keskitetty Palmia-liikelaitokseen. Hankinnan arvo on noin 3,2 milj. euroa (80 % hankinnoista).

Palmia-liikelaitoksen Catering Koulu- ja päiväkotiyksikön kanssa solmitun Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen arvo on noin 2,8 milj. euroa vuodessa ja se koskee noin 130 toimipistettä, joissa ruoka- ja ylläpitosiivouspalvelutyöt sekä tekstiilihuolto on yhdistetty yhdelle henkilölle. Tämä ratkaisu on tehty ruokapalvelun siirron yhteydessä 1.8.2010 kokonaispalvelun takaamiseksi pienissä yksiköissä.

Palmia-liikelaitoksen Siivouspalveluyksiköltä hankitaan palvelua noin 0,4 milj. eurolla.

Näiden sopimusten lisäksi virastolle ostetaan puhtauspalveluja 0,8 milj. eurolla yksityisiltä sopimus- ja puitesopimuskumppaneilta. Määräaikaisen ja tilapäisen ylläpitosiivouksen puitesopimus päättyy 30.4.2016. Lattioiden perussiivouksen puitesopimuksen optiovuosi päättyy 28.2.2015. Näissä sopimuksissa ei ole sitouduttu vähimmäisostomääriin. Lisäksi ikkunoiden pesuista on sopimus, joka päättyy 30.11.2014. Keskitettäessä puhtauspalvelut Palmiaan edellytetään, että myös nämä sopimukset siirtyvät keskittämisen yhteydessä palvelun tuottajalle. Tekstiilihuoltoon palvelua ostetaan erityistilanteissa.

Varhaiskasvatuslautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalveluiden keskittämistä Palmiaan. Toimipisteiden määrän kasvaessa ja palveluverkon tihetessä on tilaajalla ja palveluntuottajalla paremmat mahdollisuudet kehittää palvelua yhtenä selkeänä kokonaisuutena taloudellisempaan suuntaan. Puhtauspalveluiden keskittäminen yhdelle palveluntuottajalle selkeyttäisi kokonaisuutta sekä tilaajan ja tuottajan rooleja.

Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotijä leikkipuistoapulaisen vakanssia, joista tällä hetkellä on noin 250 täytettynä. Päivähoitoa, leikkipuisto- ja kerhotoimintaa on likimain 460 osoitteessa, joissa siivottavaa pinta-alaa on yhteensä noin 180 000 m².

Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista ovat olleet hyviä ja ne tulee säilyttää jatkossakin niin, että tilaaja voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan Cateringin puolelta.

Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu.

Palmiaan keskitettäviin puhtauspalveluihin tulee sisältyä ylläpitosiivouksen (päivittäin tai harvemmin tehtävä säännöllisen, puhtautta ylläpitävän siivouksen) lisäksi myös perussiivoukset (ikkunoiden pesu, pinttyneen, kiinnittyneen lian ja vahan poistaminen lattioilta ja muilta pinnoilta ja tarvittaessa lattian vahaaminen), jotka varhaiskasvatusvirasto ostaa tällä hetkellä kaupungin ulkopuolisilta puitesopimuskumppaneilta.

Palveluverkko muuttuu jatkuvasti ja palvelun tarve kasvaa. Jatkossakin on taattava varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen asiantuntijaresurssin riittävyys. Varhaiskasvatusviraston suunnittelija mitoittaa keskittämisen jälkeenkin tarvittavan palvelun määrän, toimii viraston puhtauspalvelun asiantuntijana ja yksiköiden esimiesten tukena laadun tarkkailussa sekä sopimuksen noudattamisessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28 ”Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa” ohjaa päiväkotikäisten lasten tilojen puhtaanapitoa. Infektioriskistä johtuen siivouksessa ja tekstiilihuollossa tulee erityisesti muistaa aseptiikka ja muut hyvään hygieniaan vaikuttavat seikat.

Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Henkilöstötoimikunta on käsitellyt lausuntoa kokouksessaan 10.6.2014. Ote kokouksen pöytäkirjasta on liitteenä.

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista" jälkeen uusi kappale: "Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

15.09.2014

Kj/2

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty" jälkeen: "Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause "Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotijäsenleikkipuistoapulaisen vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti: "Varhaiskasvatuslautakunta ei näe Palmian yhtiöittämistä kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä."

Kannattajat: Terhi Mäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista" jälkeen uusi kappale: "Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".

15.09.2014

Kj/2

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Alekski Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnonle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Alekski Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdeetty" jälkeen: "Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Jaa-äännet: 3

Mukhtar Abib, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

15.09.2014

Kj/2

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Veronika Honkasalon vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6–3.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause "Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–4.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotij- ja leikkipuistoapulaisen vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti: "Varhaiskasvatuslautakunta ei näe Palmian yhtiöittämistä kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen

15.09.2014

Kj/2

Ei-äännet: 3
Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Alekski Niskanen

Tyhjä: 1
Sanna Vesikansa

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–3. Tyhjää äänesti 1.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi
Paula Tellervo Merikallio, suunnittelija (siivoustyö), puhelin: 310 43509
paula.t.merikallio(a)hel.fi
Erja Suokas, ruokapalveluvastaava, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 05.06.2014 § 32

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Palmia-liikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Palmia-liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuolto toiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiöitettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Käsittely

05.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Karita Toijonen: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus

toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuusena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Kannattajat: Anu Suoranta

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon: Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan,

kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiöitettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen. Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti. Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Jaa-äännet: 2

Jukka Mattila, Nina Sillantaka

Ei-äännet: 6

Cecilia Ehrnrooth, Annikki Finnig, Janne Länsipuro, Anu Suoranta, Karita Toijonen, Samuli Vapaasalo

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Pauliina Posti

Antti Värtelä: Esittelijä ilmoitti päätökseen eriyvän mielipiteensä.

15.09.2014

Kj/2

Lisäksi johtokunta merkitsi tiedoksi, että hallintomalliasiaa ja johtokunnan nyt käsiteltyä esitystä on käsitelty Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan 4.6.2014 pidetyssä kokouksessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)palmia.fi

15.09.2014

Kj/3

§ 914

V 24.9.2014, Liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajan viran täyttö

HEL 2014-010297 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää ottaa liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajan virkaan diplomi-insinööri Ville Lehmuskosken 1.10.2014 lukien 9270,90 euron kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä terveydellisiä tietoja ole käytettävissä virkaan otettaessa, päätös on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhteenveto hakijoista
- 2 Lehti-ilmoitus, HKL toimitusjohtaja
- 3 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan päätös 25.8.2014

Otteet

Ote

Virkaan valittu
Muut hakijat

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajan virka on tullut avoimeksi 1.7.2014 alkaen viranhaltijan eläkkeelle siirtymisen takia.

Kaupunginhallitus on 12.5.2014 § 561 kehottanut liikennelaitos -liikelaitosta julistamaan toimitusjohtajan viran haettavaksi Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtosäännön ja kaupungin kielitaitosäännön mukaisin kelpoisuusvaatimuksin kolmen viikon hakuajalla ja siten, että virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 24 mukaisesti. Vaativuusluokassa 24 maksettava kokonaispalkka on 7390,35–10675,62 euroa kuukaudessa.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtosäännön 9 §:n mukaan liikelaitoksen toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kaupungin kielitaitosäännön perusteella viraston ja laitoksen päälliköltä vaaditaan suomen kielen erinomaista ja ruotsin kielen tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa.

Ilmoituksessa todettiin lisäksi, että HKL hakee määrätietoista johtajaa, jolla on hyvät yhteistyötaidot, kyky ohjata laajoja investointihankkeita ja kehittää palvelutuotannon laatua ja sen taloudellista tehokkuutta, ja että tehtävässä toimitaan yhteistyössä eri liikenteen toimijoiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Virkaa täytettäessä tulee erityisten kelpoisuusehtojen lisäksi ottaa huomioon perustuslain 125 §:ssä säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Toimitusjohtajan virka on ollut julkisesti haettavana kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä ja kaupungin sähköisillä ilmoitussivuilla ajalla 16.5.–9.6.2014.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtosäännön 10 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimitusjohtajan johtokunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Toimitusjohtajan virkaan saapui määräaikaan mennessä yhteensä 18 hakemusta. Hakijoista kolme ei täyttänyt viran pätevyysvaatimuksia. Yhdistelmän tiedot perustuvat hakijan hakemuksessaan antamiin tietoihin.

Yhteenveto on liitteenä 1 ja lehti-ilmoitus liitteenä 2. Hakemukset kokonaisuudessaan ja muut hakuasiakirjat ovat nähtävänä kokouksessa ja sitä ennen valmistelijalla.

Apulaiskaupunginjohtajan johdolla haastateltiin henkilökohtaisesti seitsemän hakijaa. Heistä kaikilla oli kokemusta erilaisista

15.09.2014

johtamistehtävistä. Useimpien työkokemus painottui logistiikka-alan ja muun liiketoiminnan johtamiseen, yhdellä puolustusvoimien erilaisiin johtotehtäviin, ja kolmella on kokemusta kuntasektorin johtamistehtävissä.

Haastateltujen joukosta kolmesta hankittiin psykologinen henkilöarviointi. Haastattelujen ja psykologisen henkilöarvioinnin perusteella liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta haastatteli 21.8.2014 seuraavat hakijat:

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta esittää lausuntonaan, että Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajaksi valitaan hakija 1. Johtokunnan pöytäkirjanote, josta näkyvät myös perustelut, on liitteenä 3.

Hakija 1 on diplomi-insinööri (1998). Hän on toiminut liikennesuunnittelupäällikkönä Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastossa vuodesta 2012 alkaen. Sitä ennen hän toimi osaston johtajana Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymässä vuosina 2010 – 2012 ja suunnittelujohtajana Helsingin kaupungin liikennelaitoksessa vuosina 2006 – 2009. Hän on toiminut WSP Finland Oy:ssä osastopäällikkönä vuosina 1996 – 2006.

Hänellä on monipuolinen kokemus joukkoliikenteen eri tehtävistä niin kaupungin ja kuntayhtymän kuin konsulttiyrityksenkin piirissä erilaisissa johtotehtävissä.

Hakija 2 on diplomi-insinööri (1986). Hän on toiminut Raitiliikenne yksikön johtajana Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksessa vuodesta 2007 alkaen. Sitä ennen hän toimi Alstom Transportin asiakkuusjohtajana vuosina 2004 – 2007 ja Fibrocom Oy:n projektipäällikkönä vuosina 2001 – 2004. Hän on toiminut Alstom Ferroviarian teknisessä tuessa vuosina 1998 – 2001 ja projektipäällikkönä Oy Transtech Ltd:ssä vuosina 1998 – 1994.

Hänellä on hyvää kokemusta junaliikenteen kalustopuolen kunnossapito- ja myyntitehtävien johtamisesta yksityisellä sektorilla. Hän on viimeksi toiminut HKL-Raitiliikenteen johtajana.

Hakuasiakirjojen ja haastattelujen perusteella hakija 1 on virkaan parhaiten soveltuva. Hänellä on laajaa asia- ja henkilöjohtamisosaamista sekä pitkäaikainen kokemus yhteistyöstä eri liikenteen toimijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Hänellä on kokemustaustansa, tähänastisen toimintansa ja henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella parhaat edellytykset menestyksellisesti hoitaa toimitusjohtajan virkaa.

Virkaan valittavalle esitetään maksettavaksi 9270,90 euron mukaista kokonaispalkkaa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhteenvedo hakijoista
- 2 Lehti-ilmoitus, HKL toimitusjohtaja
- 3 Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan päätös 25.8.2014

Otteet

Ote

Virkaan valittu
Muut hakijat

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 25.08.2014 § 136

HEL 2014-010297 T 01 01 01 01

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen toimitusjohtajaksi valitaan dipl.ins. Ville Lehmuskoski.

Käsittely

25.08.2014 Ehdotuksen mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Kj/3

Vastaehdotus:

Sakari Oka: HKL:n toimitusjohtajan virkaan tulisi valita Pekka Sirviö. Hänellä on hyvä kokemus ohjata laajoja investointihankkeita ja ohjata palvelutuotannon laatua.

Kannattajat: Marjaana Syrjälä

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: HKL:n toimitusjohtajan virkaan tulisi valita Pekka Sirviö. Hänellä on hyvä kokemus ohjata laajoja investointihankkeita ja ohjata palvelutuotannon laatua.

Jaa-äännet: 6

Kari Kälviä, Otso Kivekäs, Ari Lehtinen, Riina Simonen, Lilja Tamminen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Sakari Oka, Marjaana Syrjälä

Tyhjä: 1

Kimmo Kokkila

Poissa: 0

Esittelijä

va. toimitusjohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Yrjö Judström, va. toimitusjohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/4

§ 915

V 24.9.2014, Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan sijaisen ottaminen

HEL 2014-008603 T 01 01 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita _____
apulaiskaupunginjohtajan viransijaiseksi Laura Rädyn virkavapauden
ajaksi tai enintään 31.5.2015 saakka.

Kaupunginvaltuusto päättää lisäksi, että viransijaisen palkkaedut ovat
samat kuin viran vakinaisen haltijan eli 12.263,08 euroa kuukaudelta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Korvataan toinen kappale:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Apulaiskaupunginjohtajan viransijaisuus julistetaan avoimeen hakuun.

Apulaiskaupunginjohtajan viransijaisen pätevyysvaatimuksena on
johtosäännön 17 §:n mukaisesti korkeakoulututkinto tai hyvä
perehtyneisyys kunnallishallintolakiin. Lisäksi valittavalta edellytetään
sosiaali- ja terveystoimintalan tuntemusta sekä johtamiskokemusta.

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Kaupunginhallitus päättää esittää
kaupunginvaltuustolle, että kaupungin säästötavoitteiden edistämiseksi
apulaiskaupunginjohtajan viransijaisuus jätetään täyttämättä ja tehtävät
hoidetaan 31.5.2015 saakka sijaisjärjestelyin.

Jäsen Puhakan ja Raatikaisen vastaehdotuksia ei kannatettu, joten ne
raukesivat.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.09.2014

Kj/4

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Virkaan valittu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätty on nimitetty 24.6.2014 valtioneuvoston jäseneksi. Hän on hakenut virkavapaata ajalle 24.6.2014-31.5.2015. Kaupunginjohtaja on päätöksellään 27.6.2014, 118 § myöntänyt virkavapaan ajalle 24.6.-23.8.2014 ja kaupunginvaltuusto päätöksellään 27.8.2014, 267 § ajalle 24.8.2014-31.5.2015.

Kaupunginvaltuusto päätti 27.8.2014, 267 § valita viransijaisen. Sijaiseksi valittu on kuitenkin ilmoittanut, ettei ota viransijaisuutta vastaan. Kaupunginhallitus päätti 8.9.2014, 895 § todeta, että kaupunginvaltuuston valintaa koskeva päätös näin ollen raukeaa.

Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 16 §:n mukaan kaupunginjohtajan tai apulaiskaupunginjohtajan ollessa estyneenä taikka viran ollessa avoinna hoitavat siihen kuuluvia tehtäviä virantoimituksessa olevat johtajat kaupunginhallituksen määräämällä tavalla, ellei kaupunginvaltuusto viran ollessa avoinna tai poissaolon kestäessä kahta kuukautta pitemmän ajan määrää siihen sijaista virkaa hoitamaan.

Johtosäännön 17 §:n mukaan kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan pätevyysvaatimuksena on korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4.3 §:n mukaan virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä, kun kysymyksessä on sijaiseksi ottaminen määrääjäksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Kj/4

Otteet

Ote

Virkaan valittu

Tiedoksi; muutoksenhaku: kunnallisvalitus, kaupunginvaltuusto

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 895

HEL 2014-008603 T 01 01 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

1. todeta, että kaupunginvaltuuston päätöstä 27.8.2014 § 267 ei voida panna täytäntöön sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan viransijaisen valintaa koskevilta osin, koska viransijaiseksi valittu henkilö ei ota viransijaisuutta vastaan,
2. todeta, että kaupunginvaltuuston edellä mainittu päätös raukeaa vastaavilta osin, ja
3. peruuttaa kaupunginvaltuustolle 1.9.2014 § 844 tekemänsä esityksen muutoksista kaupunginvaltuuston kokoonpanossa.

Käsittely

08.09.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä toi esityksen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kokouksessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 27.08.2014 § 267

HEL 2014-008603 T 01 01 03 04

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti myöntää sosiaali- ja terveystointa johtavalle apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädylle virkavapaata alkaen 24.8.2014 enintään 31.5.2015 saakka.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti valita Lasse Männistön apulaiskaupunginjohtajan viransijaiseksi Laura Rädyn virkavapauden ajaksi tai enintään 31.5.2015 asti.

Kaupunginvaltuusto päätti vielä, että viransijaisen palkkaedut ovat samat kuin viran vakinaisen haltijan eli 12 263,08 euroa kuukaudelta.

Käsittely

27.08.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Puheenjohtajan ehdottama ja valtuuston hyväksymä käsittelyjärjestys kuului seuraavasti:

Asiassa sallitaan ensin keskustelu.

Mikäli valtuusto on yksimielinen, voidaan valinnasta päättää ilman varsinaista vaalitoimitusta.

Vaali on kuntalain 60 §:n 4 momentin nojalla vaadittaessa toimitettava suljetuin lipuin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Mika Ebeling ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättää olla myöntämättä sosiaali- ja terveystointa johtavalle apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädylle virkavapaata.

Valtuutettu Veronika Honkasalo oli valtuutettu Paavo Arhinmäen kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättää apulaiskaupunginjohtajan viransijaisuuden avoimesta hausta. Apulaiskaupunginjohtajan viransijaisen pätevyysvaatimuksena on johtosäännön 17 §:n mukaisesti korkeakoulututkinto tai hyvä perehtyneisyys kunnallishallintolakiin. Lisäksi valittavalta edellytetään sosiaali- ja terveysalan tuntemusta sekä johtamiskokemusta.

Lisäksi valtuutettu Laura Rissanen oli ehdottanut viransijaiseksi Lasse Männistöä, valtuutettu Sari Mäkimattila oli ehdottanut sosiaali- ja terveysviraston sairaala- kuntoutus- ja hoivapalveluista vastaava osastopäällikkö, geriatrian erikoislääkäri Juha Jolkosta ja valtuutettu Yrjö Hakanen lääketieteen lisensiaatti Antti Holopaista.

Puheenjohtaja totesi, että suostumuksensa ovat ilmoittaneet Lasse Männistö, Pentti Hämäläinen, Sami Nikula, Juha Jolkkonen, Sami Muttilainen ja Antti Holopainen.

Valtuutettu Sami Muttilainen ei suostumuksensa jälkeen esteellisenä osallistunut asian käsittelyyn.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Ensin äänestetään poikkeuksellisesti hylkäysehdotuksesta, koska se kohdistuu päätösehdotuksen osaan, josta muut osat ovat riippuvaisia. Jos valtuusto päättää, että se ei hylkää ehdotusta, äänestetään vastaehdotuksesta. Lopuksi käydään vaali.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Mika Ebelingin vastaehdotus hyväksytty.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: Kaupunginvaltuusto päättää olla myöntämättä sosiaali- ja terveystointa johtavalle apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädylle virkavapaata.

Jaa-äännet: 73

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Harri Lindell, Sari Mäkimmattila, Pertti Villo

Tyhjä: 2

Yrjö Hakanen, Dan Koivulaakso

Poissa: 4

Zahra Abdulla, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Tuomo Valokainen

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa on valtuutettu Veronika Honkasalon vastaehdotus hyväksyty.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: Samalla kaupunginvaltuusto päättää

apulaiskaupunginjohtajan viransijaisuuden avoimesta hausta.

Apulaiskaupunginjohtajan viransijaisen pätevyysvaatimuksena on

johtosäännön 17 §:n mukaisesti korkeakoulututkinto tai hyvä

perehtyneisyys kunnallishallintolakiin. Lisäksi valittavalta edellytetään sosiaali- ja terveysalan tuntemusta sekä johtamiskokemusta.

Jaa-äännet: 61

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljjavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 17

Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Jussi Halla-aho, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanerva, Dan

Koivulaakso, Harri Lindell, Eija Loukoila, Silvia Modig, Tom Packalén, Sirpa Puhakka, Pekka Saarnio, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 4

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Timo Laaninen, Sari Mäkimattila

Poissa: 3

Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Tuomo Valokainen

Kaupunginvaltuusto päätti siten hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa suoritetaan vaali suljetuin lipuin. Vaalitoimituksessa avustajina toimivat Emma Kari ja Jarmo Nieminen.

Toimitetussa vaalissa Lasse Männistö sai 54 ääntä, Juha Jolkkonen sai 9 ääntä, Sami Muttilainen sai 2 ääntä ja Antti Holopainen 4 ääntä, minkä lisäksi jätettiin 12 tyhjää äänestyslippua sekä 1 äänestyslippu, johon oli merkitty asiaankuulumaton nimikirjoitus ja 1 äänestyslippu, johon oli merkitty asiaton merkintä.

Kaupunginvaltuusto päätti ottaa Lasse Männistön sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan viransijaiseksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/5

§ 916

V 24.9.2014, Kj / Valtuutettu Erkki Perälän aloite innovaatorahaston sääntöjen tarkistamisesta

HEL 2013-014520 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Erkki Perälän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Eva Nyberg, suunnittelija, puhelin: 25551
eva.nyberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Perälä Erkki valtuustoaloite Kvsto 13.11.2013 asia 15

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Erkki Perälä ja 39 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että Helsinki selvittäisi mahdollisuutta tarkentaa innovaatorahaston sääntöjä niin, että kansalaisyhteiskuntalähtöiset, esimerkiksi demokratiaa ja kaupunkilaisten omaehtoista toimintaa edistävät sosiaaliset innovaatiohankkeet voivat hakea rahoitusta ilman suoraa elinkeinoperustan luomisen vaatimusta. Samalla esitettiin selvitettäväksi mahdollisuus suosituskirjeen käyttöön hakemisen ehtona.

Kaupunginhallitus käsitteli aloitetta 28.4.2014 ja palautti asian uudelleenvalmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus toteaa seuraavaa:

Strategiaohjelman mukaan innovaatioilla on keskeinen rooli tuottavuuden ja kilpailukyvyn säilyttämisessä ja sen edistämisessä. Yhteistyössä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa Helsinki vahvistaa

15.09.2014

Kj/5

tulevaisuuden elinkeinoperustaa kehittämällä innovaatio- ja liiketoimintakeskuksia joissa syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Helsingin tulevaisuuden elinkeinoperusta, vetovoima ja kilpailukyky perustuvat vahvaan osaamispääomaan sekä strategiaohjelman luovuutta ja yrittäjyyttä arvostavaan innovaatioympäristöön. Sosiaalisten innovaatioiden voidaan katsoa tukevan luovuutta ja vahvistavan osaamispääomaa, ollen osa luovuutta tukevaa innovaatioympäristöä.

Esittelijä toteaa, että aloitteessa esitetty ehdotus innovaatorahaston sääntöjen muuttamisesta voitaisiin toteuttaa siten, että sääntöjen 3 §:ään lisätään sana osaamisperusta elinkeinoperustan lisäksi. Näin ollen innovaatio käsitteenä täydentyy ja käsittää myös innovaatioita sosiaalisesta näkökulmasta. Uudet säännöt mahdollistavat sosiaalisten innovaatioiden huomioimisen rahoitushaussa ja hankkeiden arvioinnissa. Hankkeita arvioidaan rahaston sääntöjen ja hankkeiden vaikuttavuuden pohjalta, ja niitä priorisoidaan sen pohjalta, miten ne edistävät kaupungin taloudellista pohjaa ja tuovat kaupungille elinvoimaa. Päätökset hankkeiden rahoittamisesta tekee kaupunginhallitus.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Eva Nyberg, suunnittelija, puhelin: 25551
eva.nyberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Perälä Erkki valtuustoaloite Kvsto 13.11.2013 asia 15

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 869

HEL 2013-014520 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

28.04.2014 Palautettiin

15.09.2014

Kj/5

22.04.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Eva Nyberg, suunnittelija, puhelin: 25551
eva.nyberg(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/6

§ 917

V 24.9.2014, Kj / Valtuutettu Veronika Honkasalon ym. aloite kaupungin oman asukastalotoiminnan säilyttämisestä

HEL 2014-002637 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Janne Typpi, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalonaloite
- 2 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite (allekirjoitettu)

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuutettu Veronika Honkasalo ym esittävät aloitteessaan 26.2.2014, että asukastalotoiminta tulisi säilyttää kaupungin omana toimintana. Lisäksi aloitteessa esitetään, että kaupungin asukastalotoiminta laajennettaisiin niihin kaupunginosien, joissa sitä tällä hetkellä ei ole saatavilla.

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 19.3.2014 asettaa asukasosallisuuden avustuskriteerit -työryhmän, jonka on määrä saada työnsä valmiiksi 29.8.2014 mennessä. Työryhmän toimeksiantona on laatia yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille, kaupunginosaseuroille ja asukastaloja ylläpitäville tahoille. Lisäksi työryhmän tehtävänä on, ottaen huomioon kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet, laatia menettelytavat ja kriteeristö, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi sekä avustaa muita asukastaloja ylläpitäviä tahoja. Asukasyhdistyksiä

ja kaupunginosaseuroja kuullaan valmistelun yhteydessä ja niiltä pyydetään lausunnot avustuskriteereistä esityksen valmistuttua.

Helsingissä toimii nelisenkymmentä asukastaloa tai –tilaa. Niitä on tarkemmin kuvattu mm. Helsingin kaupunginosayhdistykset Helka ry:n selvityksessä vuosilta 2012-13. Asukastalojen hallinnointi- ja toimintamalli vaihtelee: osa asukastaloista ja -tiloista on Helsingin kaupungin ylläpitämiä, osassa organisoiva taho on asukasyhdistys tai muu järjestö. Lisäksi on erilaisia kumppanuuteen perustuvia malleja, joista on sovittu asukastoimijoiden ja kaupungin eri hallintokuntien välillä. Asukastiloja on myös perustettu eri aikoina hyvin erilaisista lähtökohdista. Osin tästä syystä ne eivät kata tasapuolisesti Helsingin kaikkia osia. Yhtä toimivaa mallia on vaikea eritellä ja osoittaa, koska asukastalotoiminta on hyvin erilaista Helsingin eri osissa. Asukasosallisuuden avustuskriteerit -työryhmässä on asiantuntemusta asukastalojen erilaisten hallintomallien kehittämisestä ja ylläpitämisestä. Lisäksi työryhmä on erikseen kuullut esimerkiksi Helka ry:tä, Kalliolan settlementtiä ja Kannelmäki-liikettä selvittäessään erilaisten mallien etuja ja haasteita.

Työryhmä on kuullut asukkaita, asukasyhdistyksiä ja muita järjestöjä monipuolisesti ja edistänyt valmistelun avoimuutta asettamis päätöksen mukaisen kuulemisvelvoitteen lisäksi. Kevään ja kesän 2014 aikana on järjestetty avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus, kohdennettu työpaja sekä avoin työpaja. Lisäksi valmisteilla olevat ehdotukset ovat olleet kommentoitavina otakantaa.fi-palvelussa. Työryhmä pyytää yhteisöiltä lausunnot kriteereistä esityksen valmistuttua. Kommentit otetaan huomioon, kun työryhmä antaa toimeksiantonsa mukaiset ehdotuksensa kaupunginhallitukselle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.1.2014, että sosiaali- ja terveysvirasto omalta osaltaan huolehtii, että asian valmistelussa kuullaan aluetyön asukastalojen työntekijöitä ja käyttäjiä, selvitetään myös vaihtoehto säilyttää asukastalot kaupungin omana toimintana sekä tuodaan asiasta päättävälle taholle selvästi esille ne perusteet, jotka puoltavat asukastalojen omana toimintana säilyttämistä. Sosiaali- ja terveysvirasto on käynnistänyt kuulemis- ja selvitystyön, joka on vielä kesken.

Sosiaali- ja terveysviraston asukastalotoiminta jatkuu vuonna 2014 kuten aiempina vuosina ja mahdolliset muutokset järjestämistavassa voidaan toteuttaa aikaisintaan vuoden 2015 kuluessa. Asukastalojen siirtäminen järjestöjen ja yhteisöjen operoitavaksi voidaan arvioida vasta, kun kaupunginhallitus on käsitellyt asukasosallisuuden avustuskriteerit –työryhmän loppuraportin ja päätösesityksen.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.09.2014

Kj/6

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Janne Typpi, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalonoite
- 2 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite (allekirjoitettu)

Tiedoksi: muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 871

HEL 2014-002637 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Janne Typpi, asukasyhteistyöpäällikkö, puhelin: 310 73372
janne.typpi(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/7

§ 918

V 24.9.2014, Ryj / Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite leikki- ja koirapuistojen puuveistosten korjaamisesta

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että veistosten tuhoutumisen estämiseksi korjaustyön aikataulua aiennetaan esitetystä. Samalla tulee selvittää kuinka paljon rakennusviraston budjetista voidaan osoittaa tämän työn tilaukseen ostomäärärahoja.

Käsittely

Palautusehdotus:

Hannu Oskala: "Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että veistosten tuhoutumisen estämiseksi korjaustyön aikataulua aiennetaan esitetystä. Samalla tulee selvittää kuinka paljon rakennusviraston budjetista voidaan osoittaa tämän työn tilaukseen ostomäärärahoja."

Hannu Oskala poisti palautusehdotuksestaan seuraavan virkkeen: "Rakennusviraston tulee myös neuvotella Staran kanssa mahdollisuudesta, että Staraan muodostetaan yksikkö tai työryhmä, joka jatkossakin vastaisi sekä vanhojen veistosten korjauksesta että uusien luomisesta hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan aiemmin saatuja hyviä käytänteitä ja osaamista."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: "Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että veistosten tuhoutumisen estämiseksi korjaustyön aikataulua aiennetaan esitetystä. Samalla tulee selvittää kuinka paljon rakennusviraston budjetista voidaan osoittaa tämän työn tilaukseen ostomäärärahoja."

Jaa-äännet: 0

15.09.2014

Kj/7

Ei-äännet: 15

Juha Hakola, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 0 - 15 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Oskalan palautusehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 59 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan lakkautetun käsityöpajatoiminnan uudelleen käynnistämistä esimerkiksi eri hallintokuntien yhteishankkeena sekä käsityöpajassa valmistettujen leikki- ja koirapuistoihin sijoitettujen puutuotteiden kunnostamista.

Kaupunginvaltuusto käsitteli aloitetta 27.11.2013 ja päätti palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki tekee systemaattisen arvion siitä, mitkä näistä puu- ja betoniveistoksista kannattaa säästää ja toiminnallisen suunnitelman siitä, millä tavoin kunnostus käytännössä oikeasti toteutetaan. Samalla selvitetään, miten tässä kannattaa toimia yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kaupunginhallituksen esitys kaupunginvaltuustolle oli 27.11.2013 seuraava:

”Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuonna 2010 valmistuneen konsulttiselvityksen ja sosiaalivirastossa tehdyn kannattavuustarkastelun perustella käsityöpaja lakkautettiin 1.8.2011 lukien ja sen toimintoja yhdistettiin osittain työhönkuntoutusyksikköön.

Veistosten valmistus on ammattityötä ja se vaatii paljon ohjaajaresursseja. Käsityöpajatoimintana se ei ole kannattavaa. Työhönkuntoutusyksikköä on kehitetty kuntoutuksellisen toiminnan suuntaan, mikä on samalla merkinnyt tuotannollisen toiminnan vähentämistä. Nykyisiä pieniä puuveistoksia pystytään kunnostamaan Pakilan työkeskuksessa. Viheralueiden ylläpidon yhteydessä rakennusvirastolla on mahdollisuus järjestää veistosperinteelle jatkuvuutta. Staran rakennustekniikan konepajalla on puutyöyksikkö, joka on erikoistunut mm. mittatilaustuotteiden, kalusteiden sekä erilaisten puurakenteiden tekemiseen ja korjaamiseen sekä erikoispuusepän töihin. Yksikkö voi pienessä määrin muun toiminnan salliessa toteuttaa yksittäisiä käsityöpajatoiminnan hankkeita.”

Kaupunginhallitus viittaa teknisen palvelun lautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan uusiin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Käsityöpajan tekemiä puu- tai betoniveistoksia on jäljellä arviolta alle 200 kappaletta. Veistosten kunnostaminen maksaisi noin 0,3 milj. euroa.

Rakennusvirasto kartoittaa betoniveistosten sijainnin, kunnan, sopivuuden kohteeseen ja korjaustarpeet sekä laatii toimenpiteistä erillisen kunnostussuunnitelman. Mahdollista kunnostusta toteutetaan vuonna 2016 ja sen jälkeen rakennusviraston määrärahojen sallimissa puitteissa, ja rakennusvirasto tilaa tarvittaessa puuveistosten korjauksen sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselta, Uusix-verstaalta tai Staran puutyöpajalta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Kj/7

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 873

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

11.11.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 17.06.2014 § 266

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto palautti kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen, joka koski lakkautetun käsityöpajan tuottamien puuveistosten korjaamista leikkipuistoissa ja koira-aitauksissa. Kaupunginvaltuusto evästi uudelleen valmistelua siten, että kaupunki tekee systemaattisen arvion siitä, mitkä näistä puu- ja betoniveistoksista kannattaa säästää ja toiminnallisen suunnitelman siitä, millä tavoin kunnostus käytännössä oikeasti toteutetaan. Samalla kertaa kaupunginvaltuusto ohjeisti selvitettäväksi, miten kunnostuksessa voitaisiin toimia yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta osaksi sosiaaliviraston työhönkuntoutusyksikköä 1.1.2009. Siirron jälkeen toteutettiin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla ulkopuolinen konsulttiselvitys. Sen tuloksena käsityöpaja lakkautettiin 1.8.2011.

Yleisten töiden lautakunta totesi vuonna 2011, että "Käytännössä käsityöpajan lakkauttaminen merkitsee sitä, että Helsingin katu- ja puistoalueilla ei todennäköisesti enää saataisi uniikkeja, paikkaan ja teemaan suunniteltuja erikoistuotteita. Yleisille alueille sijoitettujen käsityöpajan tuotteiden ikääntyessä ne otaksuttavasti jouduttaisiin poistamaan, koska vastaavaa, erikoistunutta huoltopalvelua ei ole tarjolla."

Rakennusviraston arvion mukaan puu- tai betoniveistoksia on jäljellä alle 200 kappaletta, joiden kunnostaminen maksaisi noin 300 000 euroa. Veistosten kunnostamiseen ei ole erikseen budjetoitu rahaa, koska veistoksien kunnostuksista aiheutuneet kustannukset on sisällytetty leikkipuistojen ja koira-aitauksien kunnostusten ja peruskorjaushankkeiden kustannuksiin. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että puu- ja betoniveistosten sijainnit, kunto, sopivuus kohteeseen ja korjaustarpeet on kartoitettava ja toimenpiteistä on laadittava erillinen kunnostussuunnitelma. Veistosten kunnostuksista aiheutuvat tarpeet ja kustannukset on huomioitava rakennusviraston katu- ja puisto-osaston vuoden 2016 talousarviossa. Samoin on selvitettävä, täyttävätkö veistokset sen hetkiset turvallisuusnormit. Myös alueen asukkaiden ja toimijoiden näkemys veistoksista huomioidaan päätettäessä toimenpiteistä.

Rakennusvirasto tilaa tarvittaessa puuveistosten korjauksen kaupungin organisaatioon kuuluvilta sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta, Uusix-verstaalta tai Staran puutyöpajalta. Puu- ja betoniveistokset ovat yksilöllisiä tekotavasta johtuen. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että rakennusviraston on kehitettävä yhteistoimintaa Pakilan työkeskuksen, Uusix-verstaan ja Staran puutyöpajan kanssa siten, että veistosten yksilöllisyys voidaan säilyttää kunnostustoimenpiteistä huolimatta.

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Muutetaan lausuntoehdotuksen kappale 5 kuulumaan seuraavasti: "Rakennusviraston arvion mukaan puu- tai betoniveistoksia on jäljellä alle 200 kappaletta, joiden kunnostaminen maksaisi noin 300 000 euroa. Veistosten kunnostamiseen ei ole erikseen budjetoitu rahaa, koska veistoksien kunnostuksista aiheutuneet kustannukset on sisällytetty leikkipuistojen ja koira-aitauksien kunnostusten ja peruskorjaushankkeiden kustannuksiin. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että puu- ja betoniveistosten sijainnit, kunto, sopivuus kohteeseen ja korjaustarpeet on kartoitettava ja toimenpiteistä on laadittava erillinen kunnostussuunnitelma. Veistosten

kunnostuksista aiheutuvat tarpeet ja kustannukset on huomioitava rakennusviraston katu- ja puisto-osaston vuoden 2016 talousarviossa. Samoin on selvitettävä, täyttävätkö veistokset sen hetkiset turvallisuusnormit. Myös alueen asukkaiden ja toimijoiden näkemys veistoksista huomioidaan päätettäessä toimenpiteistä."

Muutetaan lausuntoehdotuksen kappale 6 kuulumaan seuraavasti: "Rakennusvirasto tilaa tarvittaessa puuveistosten korjauksen kaupungin organisaatioon kuuluvilta sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta, Uusix-verstaalta tai Staran puutyöpajalta. Puu- ja betoniveistokset ovat yksilöllisiä teoktavasta johtuen. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että rakennusviraston on kehitettävä yhteistoimintaa Pakilan työkeskuksen, Uusix-verstaan ja Staran puutyöpajan kanssa siten, että veistosten yksilöllisyys voidaan säilyttää kunnostustoimenpiteistä huolimatta."

Poistetaan lausuntoehdotuksen kappale 7.

27.05.2014 Pöydälle

20.08.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 06.02.2014 § 21

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen koskien lakkautetun käsityöpajatoiminnan uudelleen käynnistämistä esim. eri hallintokuntien yhteishankkeena sekä käsityöpajan tekemien leikki- ja koirapuistoissa olevien puutuotteiden kunnostamista. Kaupunginvaltuusto esitti, että kaupunki tekee systemaattisen arvion siitä, mitkä näistä puu- ja betoniveistoksista kannattaa säästää ja kuinka kunnostus toteutetaan.

Staran rakennustekniikan konepajan puutyöyksikkö voi tilaajan toimeksiannosta ja rahoittamana pienissä määrin muun toiminnan salliessa osallistua puuveistosten kunnan arviointiin ja toteuttaa

yksittäisiä kunnostuksia esim. leikki- ja koirapuistojen kunnostamisen yhteydessä. Laajamittainen kunnostustoiminta ei nykyresursseilla ole mahdollista.

26.09.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja, puhelin: +358931039630
kari.haapaniemi(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 27.11.2013 § 430

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

27.11.2013 Palautettiin

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle. Samalla oli tehtävä mahdolliset muut palautusehdotukset tämän keskustelun aikana.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Tuomas Rantanen valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki tekee systemaattisen arvion siitä, mitkä näistä puu- ja betoniveistoksista kannattaa säästää ja toiminnallisen suunnitelman siitä, millä tavoin kunnostus käytännössä oikeasti toteutetaan. Samalla selvitetään, miten tässä kannattaa toimia yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Tuomas Rantasen palautusehdotus hyväksytty.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunki tekee systemaattisen arvion siitä, mitkä näistä puu- ja betoniveistoksista kannattaa säästää ja toiminnallisen suunnitelman siitä, millä tavoin kunnostus käytännössä oikeasti toteutetaan. Samalla selvitetään, miten tässä kannattaa toimia yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Jaa-äännet: 3

Risto Rautava, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 76

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Aura Salla, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tarja Tenkula, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Jan D Oker-Blom, Marcus Rantala

Poissa: 3

Eero Heinäluoma, Päivi Storgård, Markku Vuorinen

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

15.09.2014

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 27.8.2013

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään mm., että kaupunki selvittää, millä keinoin käsityöpajan veistoksia voitaisiin kunnostaa, pitää kaupunkitilassa ja tehdä lisää. Myös käsityöpajatoiminnan käynnistämistä uudelleen esimerkiksi hallintokuntien yhteishankkeena esitetään.

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta sosiaaliviraston Työhönkuntoutusyksikköön 1.1.2009. Keväällä 2010 valmistui ulkopuolisen konsulttiyhtiön selvitys, jossa tarkasteltiin sosiaaliviraston pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työhönkuntoutukseen liittyviä työkeskus- ja työpajatoimintoja sekä opetusviraston nuorten työpajatoimintoja. Konsulttiselvityksessä suositeltiin mm. seuraavaa: ”Käsityöpaja on toiminnan sisällön näkökulmasta vahvasti vaativiin erikoistuotteisiin painottunut. Sen asema osana valmentavaa ja kuntouttavaa toimintaa on epäselvä. Tämän vuoksi tulisi harkita Käsityöpajan toiminnan lakkauttamista itsenäisenä toimintana ja sen sulauttamista osaksi työhönkuntoutuksen muuta toimintaa.”

Kuntouttava työtoiminta tuli lainsäädäntömuutoksen myötä 1.1.2010 alkaen velvoittavaksi myös yli 25-vuotiaille. Työhönkuntoutusyksikköä on kehitetty kuntoutuksellisen toiminnan suuntaan, mikä samalla on merkinnyt tuotannollisen toiminnan vähentämistä.

Mm. edellä kuvatuista syistä ja kustannussyistä sosiaalivirasto on katsonut tarkoituksenmukaiseksi lakkauttaa Käsityöpajan alayksikön ja on yhdistänyt toimintoja osittain Työhönkuntoutusyksikköön 1.8.2011 lukien.

Yhteistyömahdollisuudet nykyisten puuveistosten kunnostamiseksi voidaan selvittää.

Lisätiedot

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.08.2013 § 272

HEL 2013-007692 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Taustaa

Käsityöpaja siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä rakennusvirastosta sosiaaliviraston työhönkuntoutusyksikköön 1.1.2009. Siirron jälkeen toteutettiin talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla ulkopuolinen konsulttiselvitys, jossa tarkasteltiin sosiaaliviraston pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työhönkuntoutukseen liittyviä työkeskus- ja työpajatoimintoja sekä opetusviraston nuorten työpajatoimintoja. Käsityöpajan toiminnasta Ramboll Oy:n tekemässä konsulttiselvityksessä suositellaan seuraavaa: "Käsityöpaja on toiminnan sisällön näkökulmasta vahvasti vaativiin erikoistuotteisiin painottunut. Sen asema osana valmentavaa ja kuntouttavaa toimintaa on epäselvä. Tämän vuoksi tulisi harkita Käsityöpajan toiminnan lakkauttamista itsenäisenä toimintana ja sen sulauttamista osaksi työhönkuntoutuksen muuta toimintaa."

Konsulttiselvityksen jälkeen sosiaalivirasto tutki tarkemmin mm. toiminnan taloudellista kannattavuutta, tuotevalikoimaa, työtehtävien vaativuutta sekä henkilöstön ja työntekijäasiakkaiden määrää. Selvityksen perusteella sosiaalivirasto katsoi tarkoituksenmukaiseksi lakkauttaa Käsityöpajan 1.8.2011 lukien ja yhdistää toimintoja osittain työhönkuntoutusyksikköön (sosiaalijohtajan päätös 7.1.2011).

Toiminnan sopivuus kuntouttavaksi työtoiminnaksi

Käsityöpajan työtehtävät muodostuivat seuraavista kokonaisuuksista: uusien puuveistosten plastinen veistäminen ja näyttelytyöt (45 %), vanhojen pajatuotteiden huolto ja kunnostus (40 %) sekä betoni- ja metallityöt (15 %). Plastinen veistäminen ja näyttelytyöt olivat vaativia työtehtäviä, joita tekivät vain ammattipuusepät. Korjaustöitä tekivät työllistetyt ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevat henkilöt, joilla oli jo kokemusta puutöistä.

Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveysviraston ydintehtäviin. Työhönkuntoutusyksikön tehtävänä on kuntouttavien sosiaalipalveluiden järjestäminen. Perustehtävänä ei ole tuotannollinen toiminta, vaan tuotanto kytkeytyy aina osatyökykyisten ja vaikeasti työllistyvien kuntoutumiseen. Käsityöpajan työtehtävät eivät sovellu kuntouttavia työllistymispalveluja tarvitseville ammattitaidottomille asiakkaille, koska tehtävät työt vaativat erityistä ammattitaitoa.

Taloudelliset edellytykset

Käsityöpajan toiminnan kulut vuonna 2010 olivat 559 000 euroa ja tulot 223 000 euroa, joten alijäämäksi muodostui 336 000 euroa vuodessa. Edellisen vuoden alijäämä oli 281 000 euroa.

Työntekijäasiakkaita työpajalla oli vuonna 2010 yhteensä 24 henkilöä, joista puolet oli kuntouttavassa työtoiminnassa ja puolet työelämävalmennuksessa. Kerrallaan pajalle mahtui kuusi työntekijäasiakasta. Käsityöpajan toimintapäivän hinta vuonna 2010 oli 277 euroa/päivä. Työhönkuntoutusyksikön keskimääräistä toimintapäivän hinta vuonna 2010 oli 64 euroa/päivä.

Jos Käsityöpaja käynnistettäisiin alkuperäisessä muodossaan uudelleen, toiminnan kulut tulisivat olemaan arviolta 600 000 euroa vuodessa. Käsityöpajatoiminnan kuluja ei pystyttäisi kattamaan myyntituloilla, joten sosiaalipalveluna siitä tulisi kallista verrattuna olemassa olevaan palveluun.

Puuveistosten kunnostus

Rakennusvirasto vastaa puistokalusteidensa huoltamisesta ja kunnostamisesta. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus pystyy huoltamaan pienempiä puuveistoksia. Tilan puutteen takia Pakilan työkeskuksessa ei voida toteuttaa suurten puuveistosten, kuten isojen ulkoleikkivälineiden, korjausta. Korjattavaksi on saatu toistaiseksi muutama lahonnut veistos, joiden kunnostaminen on työläämpää ja kalliimpaa kuin uuden vastaavan tekeminen.

Käsityöpajan käynnistäminen yhteistyöhankkeena

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen mielestä yhteistyön tekeminen muiden hallintokuntien kanssa nykyisten puuveistosten kunnostustöiden osalta on kannatettavaa. Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle. Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin. Käsityöpajatoiminta ei sovellu asiakkaiden kannalta kuntouttavana työtoimintana tehtäväksi työksi. Veistosten valmistus on ammattityötä ja vaatii paljon ohjaajaresursseja. Käsityöpajatoiminnan kuluja ei pystyttäisi kattamaan myyntituloilla, joten sosiaalipalveluna siitä tulisi kallista verrattuna olemassa olevaan palveluun."

Käsittely

20.08.2013 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Marko Rosenholm: Poistetaan lauseet:

(5) "Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveystieteiden ydintehtäviin."

(10) "Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden vastuulle. Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin."

Kannattajat: Hannu Tuominen

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen jälkeen:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Marko Rosenholmin tekemä ja jäsen Hannu Tuomisen kannattama vastaehdotus

"Poistetaan lauseet:

(5) "Käsityöpajassa tehtyjen veistostöiden ei voida katsoa kuuluvan sosiaali- ja terveystieteiden ydintehtäviin."

(10) "Puuveistosten valmistusvastuuta lautakunta ei näe tarkoituksenmukaiseksi ottaa sosiaali- ja terveystieteiden vastuulle. Puuveistosten valmistaminen ei kuulu viraston ydintehtäviin."

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Jouko Malinen, Seija Muurinen, Tuomas Nurmela, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen

Tyhjä: 3

Joonas Leppänen, Mikael Sjövall, Anna Vuorjoki

Poissa: 0

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Leila Palviainen, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leila.palviainen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, työllistymisen tuen päällikkö, puhelin: 310 32501
leena.luhtasela(a)hel.fi

§ 919

V 24.9.2014, Ryj / Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite maksuttomasta Citykäymälästä naisille ym.

HEL 2013-012359 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä valtuutettu Sami Muttilaisen aloitteen valtuuston 26.2.2014 linjausten mukaisesti.

Jäsen Puhakan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että ns. citykäymälöiden invapuoli muutettaisiin maksuttomaksi.

Kaupunginvaltuusto käsitteli aloitetta 26.2.2014 ja päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että valtuusto kannattaa maksutonta yleistä vessaa myös daameille, vauvoille sekä liikuntarajoitteisille ja on aloitteen hyväksymisen kannalla.

Kaupunginhallituksen vastaus aloitteeseen oli tuolloin seuraava:

"Helsingin yleisessä käymäläverkossa on ns. City-käymälöitä yhteensä 36 kpl. Käymälämaksu ns. "invapuolelle" on 50 snt ja maksu tapahtuu ovelta olevan sähköisen rahastusautomaatin avulla. Pisoarin käyttö on maksutonta.

Kaupunginhallitus pitää käymälämaksun säilyttämistä perusteltuna. Aloitteen hyväksyminen merkitsisi käytännössä yleisten käymälöiden maksullisuudesta luopumista kaikkien käyttäjien osalta."

Kaupunginhallitus viittaa yleisten töiden lautakunnan uuteen lausuntoon ja toteaa, että rakennusvirasto ylläpitää tällä hetkellä 37 leasing-periaatteella hankittua, yleiseen käyttöön tarkoitettua käymäläyksikköä. Nyt käytössä olevassa city-käymälämallissa esteetön wc-puoli on maksullinen ja toimii myös lastenhoitotilana. Pisoaripuoli on maksuton, ja se soveltuu sekä miehille että naisille. Lisäksi Sofiankatu 2:ssa sijaitsee valvottu yleinen käymälä. Rakennusviraston lisäksi liikuntaviraston ja liikennelaitoksen hallinnassa on yleisiä käymälöitä.

Kaupungin saamat tulot rahastuksesta ovat noin 30 000 euroa/vuosi, jolla saadaan katettua osa käyttökustannuksista. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole perusteltua luopua näistä tuloista.

Yhtenä perusteena maksullisuudelle on ollut se, että käymälät pysyvät siistimpinä, kun mahdollisuutta epäasialliseen oleskeluun on rajoitettu. Käymälämaksun perimisen jatkaminen on edelleen perusteltua tästä näkökulmasta.

Kaupunginhallitus ei kannata maksusta luopumista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

15.09.2014

Kj/8

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 874

HEL 2013-012359 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

17.02.2014 Ehdotuksen mukaan

10.02.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 27.05.2014 § 214

HEL 2013-012359 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin yleisessä käymäläverkossa on ns. City-käymälöitä yhteensä 37 kpl. Nykyisellään käymälämaksu ns. "invapuolelle" on 50 senttiä ja maksu tapahtuu ovelta olevan sähköisen rahastusautomaatin avulla. Pisoarin käyttö on maksutonta. Kaupungin saamat tulot rahastuksesta ovat noin 30 000 euroa/vuosi, jolla saadaan katettua osa käyttökustannuksista. Lisäksi käymälämaksun jatkaminen tukee sitä, että käymälät pysyvät siistimpinä, kun mahdollisuutta epäasialliseen oleskeluun on rajoitettu.

Yleisten töiden lautakunta ei puolla Sami Muttilaisen aloitetta City-käymälöitten muuttamisesta maksuttomiksi.

Käsittely

27.05.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Muutetaan päätösehdotuksen kolmas kappale seuraavaan muotoon: "Yleisten töiden lautakunta ei puolla Sami Muttilaisen aloitetta City-käymälöitten muuttamisesta maksuttomiksi."

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm: (1) Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

(2) Helsingin yleisessä käymäläverkossa on ns. City-käymälöitä yhteensä 37 kappaletta.

(3) Nykyisellään käymälämaksu ns. "invapuolelle" on 50 senttiä ja maksu tapahtuu ovelta olevan sähköisen rahastusautomaatin avulla. Pisoarin käyttö on maksutonta.

(4) Kaupungin saamat tulot käymälämaksuista ovat noin 30 000 euroa/vuosi ja ylläpitokustannukset noin 1,1 miljoonaa euroa/vuosi. Rahastusautomaatin ylläpito sekä alihankkijan toimesta tapahtuva rahojen tilittäminen kaupungille jo itsessään "syö" osan tuloista. Lisäksi ajoittain on ilmennyt rahastusautomaatteihin murtautumisia. Viimeksi syksyllä 2013 muutamasta kohteesta oli rahoja hävinnyt. Tulot ovat merkityksettä suhteutettuna nykyisen palvelun kustannuksiin. Huomioitavaa on myös se, että maksuttomuus tukee sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista.

(5) Maksuton käymälätarjonta tukee kaupungin tavoitetta turistiystävällisenä kohteena ja madaltaa kynnystä käyttää käymälöitä, esimerkiksi kolikoiden puutteen takia.

(6) Yleisten töiden lautakunta puoltaa aloitteen hyväksymistä edellä esitetyin perustelu ja kannattaa ns. City-käymälöiden muuttamista maksuttomiksi.

Kannattajat: Antti Möller

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun esityksen mukaan

Ei-ehdotus:

(1) Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

(2) Helsingin yleisessä käymäläverkossa on ns. City-käymälöitä yhteensä 37 kappaletta.

(3) Nykyisellään käymälämaksu ns. "invapuolelle" on 50 senttiä ja maksu tapahtuu ovelta olevan sähköisen rahastusautomaatin avulla. Pisoarin käyttö on maksutonta.

(4) Kaupungin saamat tulot käymälämaksuista ovat noin 30 000 euroa/vuosi ja ylläpitokustannukset noin 1,1 miljoonaa euroa/vuosi.

Rahastusautomaatin ylläpito sekä alihankkijan toimesta tapahtuva rahojen tilittäminen kaupungille jo itsessään "syö" osan tuloista. Lisäksi ajoittain on ilmennyt rahastusautomaatteihin murtautumisia. Viimeksi syksyllä 2013 muutamasta kohteesta oli rahoja hävinnyt. Tulot ovat merkityksettömiä suhteutettuna nykyisen palvelun kustannuksiin. Huomioitavaa on myös se, että maksuttomuus tukee sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista.

(5) Maksuton käymälätarjonta tukee kaupungin tavoitetta turistiystävällisenä kohteena ja madaltaa kynnystä käyttää käymälöitä, esimerkiksi kolikoiden puutteen takia.

(6) Yleisten töiden lautakunta puoltaa aloitteen hyväksymistä edellä esitetyin perustelu ja kannattaa ns. City-käymälöiden muuttamista maksuttomiksi.

Jaa-äännet: 4

Matti Kopra, Jarmo Nieminen, Dennis Pasterstein, Mikko Virkamäki

Ei-äännet: 2

Antti Möller, Henrik Nyholm

Tyhjä: 1

Tuomo Valokainen

Poissa: 2

Joona Iso-Lotila, Pörrö Sahlberg

06.05.2014 Ehdotuksen mukaan

26.11.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ari-Pekka Muilu, projektipäällikkö, puhelin: 310 39657
aripekka.muilu(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 26.02.2014 § 60

HEL 2013-012359 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

26.02.2014 Palautettiin

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle. Samalla oli tehtävä mahdolliset muut palautusehdotukset tämän keskustelun aikana.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Sami Muttilainen valtuutettu Helena Kantolan kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että valtuusto kannattaa maksutonta yleistä vessaa myös daameille, vauvoille sekä liikuntarajoitteisille ja on aloitteen hyväksymisen kannalla.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Sami Muttilaisen palautusehdotus hyväksytty.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Valtuusto kannattaa maksutonta yleistä vessaa myös daameille, vauvoille sekä liikuntarajoitteisille ja on aloitteen hyväksymisen kannalla.

Jaa-äännet: 34

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Patrik Gayer, Fatbardhe Hetemaj, Suzan Ikävalko, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 37

Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Yrjö Hakanen, Jussi Halla-aho, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Emma Kari, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija

Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Mirka Vainikka, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 12

Gunvor Brettschneider, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Heidi Hautala, Ville Jalovaara, Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Björn Månsson, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa

Poissa: 2

Eero Heinäluoma, Jan D Oker-Blom

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/9

§ 920

V 24.9.2014, Kaj / Valtuutettu Hannu Oskalan aloite kävelykatukokeilun toteuttamisesta Mannerheimintiellä

HEL 2014-001952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Hannu Oskalan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 310 36307
minna.maartola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oskala Hannu valtuustoaloite Kvsto 12.2.2014 asia 19
- 2 Allekirjoitettu, Oskala Hannu valtuustoaloite Kvsto 12.2.2014 asia
- 3 Aloitteen liite

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Hannu Oskala ja 49 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki toteuttaisi kävelykatukokeilun Mannerheimintien Postikadun ja Erottajan välisen osuuden itäreunalle. Kaupunkisuunnitteluviraston esitetään määrittelevän tarkemmin kokeilun laajuuden ja keston - ajoittuen esimerkiksi vuosille 2015 - 2016. Aloitteen tekijät edellyttävät, että kävelykatu toteutetaan yhteistyössä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Mannerheimintie on Helsingin vilkkaimpia jalankulkualueita, joka toimii myös katuverkon alueellisena kokoojakatuna, pyöräliikenteen pääverkon osana ja raitioliikenteen reittikatuna. Jalankulkijamääriltään Mannerheimintien länsipuoli on useamman myymäläsäännönnin ja valoisuuden johdosta itäpuolta vilkkaampi.

Yleiskaava 2002:ssa ydinkeskusta on merkitty kävelykeskusta-alueeksi, jossa jalankulku on pääliikkumismuoto. Vuonna 2015 käynnistetään kävelykeskustan kaupunkirakenteellinen ja liikenteellinen yleissuunnitelma, jonka lisäksi kaupunkisuunnitteluvirasto käynnistää kantakaupungin kävelyolosuhteiden parantamista koskevan suunnittelun. Mannerheimintie kuuluu kävelykeskustan kokonaissuunnitelmaan, jonka yhteydessä selvitetään jalankulkutilojen leventämistä ja suojaiteiden parantamismahdollisuuksia.

Aloitteessa esitetty kokeilu edellyttäisi liikennejärjestelyjen osalta muutoksia, jotka aiheuttaisivat viivytyksiä raitioliikenteessä. Jalankulkumääriltään vilkkaammalle länsipuolelle kokeilu aiheuttaisi häiriöitä jalankulkijoille ja myymälöille (kaksisuuntainen ajoneuvoliikenne, jalkakäytävahuolto ja saattoliikenne). Lisäksi Kaivokadun sulkeminen autoliikenteeltä on linja-autoliikenteen vuoksi mahdotonta. Myös Stockmannin pysäköintilaitokseen kääntyvät autoilijat estäisivät suoraan ajavan liikenteen, sillä kääntyville autoille ei olisi enää omaa kaistaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kokeiluksi järjestely on Helsingin mittakaavassa suuri. Lisäksi alue ei liity olemassa oleviin kävelykatuihin, eikä siten muodosta jatkumoa olemassa olevalle kävelykatualueelle. Onnistunut kävelykeskusta edellyttää kokonaisvaltaista tarkastelua. Ajoneuvoliikenteen kieltäminen joltakin katuosuudelta ei riitä synnyttämään kävelyaluetta. Kaupunginhallitus katsoo, että Mannerheimintien kävelykatuosuuksia tulee suunnitella vuonna 2015 käynnistyvän kävelykeskustan kaupunkirakenteellisen ja liikenteellisen yleissuunnitelman yhteydessä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Minna Maartola, kehityspäällikkö, puhelin: 310 36307
minna.maartola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oskala Hannu valtuustoaloite Kvsto 12.2.2014 asia 19
- 2 Allekirjoitettu, Oskala Hannu valtuustoaloite Kvsto 12.2.2014 asia
- 3 Aloitteen liite

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 879

HEL 2014-001952 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Minna Maarttola, kehityspäällikkö, puhelin: 310 36307
minna.maarttola(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 27.05.2014 § 163

HEL 2014-001952 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan Mannerheimintien itäisen ajoradan muuttamista kokeiluluonteisesti kävelykaduksi. Aloitteen liitteeksi laaditussa piirustuksessa läntinen ajoradan osa on muutettu kaksisuuntaiseksi. Pohjoiseen suuntautuva liikenne siirtyisi Pohjoisesplanadin liittymässä läntiselle ajoradalle ja palaisi takaisin itäreunalle Postikadun liittymässä. Lisäksi on ehdotettu Kaivokadun autoliikenteen kaistojen sulkemista ja muuttamista jalankulkualueeksi. Valtuustoaloitteessa esitetyn kokeilun tarkoituksena olisi kerätä tietoa ja kokemuksia ehdotuksen vaikutuksista kohtuullisilla kustannuksilla.

Helsingin strategiaohjelmassa vuosille 2013-2016 on tavoitteena edistetään kestävästä liikkumisesta lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä prosenttiyksiköllä vuosittain (4 prosenttiyksikköä valtuustokauden aikana). Tavoite on erittäin haastava ja edellyttää mittavia toimenpiteitä kestävästä liikkumisesta lisäämiseksi. Strategiaohjelmassa edellytetään myös priorisoitavan joukkoliikenteen, kävelyn tai pyöräilyn osuutta nostavia liikennehankkeita. Valtuustoaloite tukee edellä mainittujen strategiaohjelman tavoitteiden toteuttamista.

Strategiaohjelmassa tavoitteena on myös turvata kantakaupungin liikenteen toimivuus. Valtuustoaloitteen mukainen järjestely heikentäisi liikenteen toimivuutta henkilöautoliikenteen osalta.

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston johdolla vuonna 2013 valmistellussa liikkumisen kehittämissuunnitelmassa todetaan, että yleisenä suunnittelun periaatteena on huolehtia ensin liikenteen heikoimman osapuolen eli kävelijöiden tarpeista. Tämän jälkeen huomioidaan järjestyksessä pyöräliikenteen, joukkoliikenteen, elinkeinoelämän kuljetusten ja henkilöautoilun tarpeet. Periaatetta noudatetaan luonnollisesti tapauskohtaisesti soveltaen, mutta se ilmaisee selvästi tavoitteen kävelyn edistämiseksi. Kävelyn priorisointi on erityisen luontevaa keskustassa alueilla, joissa kävelijöiden määrä ja osuus kaikista liikkujista on huomattavan suuri. Mannerheimintien eteläpää kuuluu tällaisiin alueisiin.

Nykytilanne

Mannerheimintien eteläosa toimii Helsingin katuverkossa alueellisena kokoojakatuna. Alueellisen kokoojakadun tehtävänä on palvella kaupungin osa-alueen sisäistä liikennettä ja alueen yhteyksiä pääkatuverkkoon. Mannerheimintien eteläosan liikennemäärä on noin 22 800 autoa vuorokaudessa.

Mannerheimintien pyörätie ja pyöräkaista toimivat kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkon osina. Pyöräilijöiden määrä oli vuonna 2006 laskennassa (Lasipalatsin kohta) noin 2700 pyöräilijää vuorokaudessa.

Raitiotielinjat 3, 4, 6 ja 10 sekä linja-autolinja 24 käyttävät Mannerheimintien eteläosaa reittikatunaan.

Mannerheimintie on yksi jalankulkijamääriltään vilkkaimpia alueita. Viimeisimmissä jalankulun liikennelaskennoissa Mannerheimintien länsipuoli oli itäpuolta vilkkaampi, sillä länsipuolella sijaitsee lukuisia myymäläsisäänkäyntejä ja itäpuolta enemmän näyteikkunajulkisivuja. Mannerheimintien itäpuolella taas on julkisia rakennuksia, tavarataloja ja vähemmän sisäänkäyntejä. Itäreuna ilmansuuntien näkökulmasta jalankululle länsipuolta suotuisampi, sillä se on valoisampi iltapäivään saakka, vaikkakin myös se on ilta-aikaan varjossa. Ilmansuussa Kolmensepänaukio ja uusittava Erottajan aukio pysyvät valoisina.

Kävelykeskustan suunnittelu

Yleiskaava 2002:ssa ydinkeskusta on merkitty kävelykeskusta-alueeksi, jossa jalankulku on pääliikkumismuoto. Kävelykeskusta tarkoittaa kävelykatuja, aukioita levennettyjä jalkakäytäviä sekä parannettuja kadunylityksiä. Ydinkeskustassa kävelyalueita täydentävät

korttelein sisäiset jalankulkureitit ja lasikatteiset pihat. Kävelykeskustaa tukee maanalainen huoltoliikenne ja pysäköintilaitokset. Kävelykeskustaa on toteutettu vaiheittain. Uusimman kävelykadun, Keskuskadun, pohjoisosa valmistuu elokuussa.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistetään vuoden 2014 aikana jalankulikutkimus, josta saadaan tietoa erityyppisen jalankulun määristä eri paikoissa ja eri aikoina. Tutkimuksessa selvitetään myös ihmisten kävely-ympäristöön ja sen laatuun kohdistuvia mielipiteitä ja odotuksia. Tutkimus on tärkeää taustatietoa vuonna 2015 käynnistyvälle kävelykeskustan kaupunkirakenteelliselle ja liikenteelliselle yleissuunnitelmalle. Suunnitelmassa tullaan esittämään kävelykeskustan parantamiskohteet ja laajentamistarpeet ja muut kävelyä edistävät toimenpiteet. Tämän lisäksi kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnistetään myös muun kantakaupungin kävelyolosuhteiden parantamista koskeva suunnittelu.

Mannerheimintien jalankulkuolosuhteiden parantaminen on kävelykeskustan kehittämistavoitteen mukaista. Kävelykeskustan kokonaissuunnittelun yhteydessä selvitetään Mannerheimintien kävelyolosuhteiden parantamisen tavoitteet, edellytykset ja vaihtoehdot. Työssä selvitetään jalankulkuilan leventämistä itäpuolella katua tai molemmin puolin katua sekä suojateiden parantamismahdollisuuksia. Samalla keskusta-aluetta tarkastellaan kokonaisuutena ja selvitetään eri vaihtoehtojen liikenteellisiä, kaupallisia ja toiminnallisia vaikutuksia sekä vaikutuksia keskustan kehittämiseen kokonaisuutena.

Liikennejärjestelyt esitetyssä kokeilussa

Liikennesuunnitteluosasto on selvittänyt (liikennetekninen mitoitus) millaisia muutoksia katujen rakenteeseen ja liikenteen ohjaukseen tulisi tehdä liikenteen siirtämiseksi läntiselle ajoradalle. Kaivokadun sulkemista autoliikenteeltä (autot, linja-autot) ei ole katsottu mahdolliseksi linja-autoliikenteen vuoksi ainakaan ennen länsimetron liikennöinnin käynnistymistä, jolloin bussiliikenne Simonkadulla loppuu. Nykytilanteeseen tehtävät muutokset katuosuuden sulkemisen lisäksi ovat:

- Keskikorokkeita lyhennetään/poistetaan Pohjoisesplanadin ja Postikadun liittymissä.
- Ryhmitysjärjestelyjä muutetaan Pohjoisesplanadilla ja Simonkadulla.
- Liikennevalojen opastimien siirto Pohjoisesplanadin, Kalevankadun, Simonkadun ja Postikadun liittymissä.

Liikennevalot tulee myös ohjelmoida vastaamaan uutta järjestelyä.

- Mannerheimintie 9 edustan pysäkin siirto Mannerheiminaukion edustalle.
- Kadunkalusteet sekä kadun toiminnan kuten esimerkiksi ulkotarjoilun ja tapahtumien edellyttämät kalusteet.

Mannerheimintien raitiliikenne joudutaan Pohjois-Esplanadin ja Postikadun liikennevaloissa ohjaamaan eriaikaisesti kuin Mannerheimintien pohjoiseen ajava ajoneuvoliikenne, sillä näillä kohdilla raitio- ja autoliikenteen ajolinjat risteävät toisin kuin nykytilanteessa. Eriaikainen ohjaus täytyy tehdä myös Kaivokadun risteyksessä, mikäli Mannerheimintieltä etelästä sallitaan kääntyminen Kaivokadulle. Eriaikainen ohjaaminen vähentää sekä pohjoiseen ajavien ajoneuvojen että raitiliikenteen välityskykyä ja aiheuttaa viivytyksiä.

Mannerheimintieltä etelästä oikealle Postikadulle kääntyminen on ehdotetussa järjestelyssä kiellettävä, sillä Postikadun ylittävä suojatie jää kauaksi kääntyvistä ajoneuvoista, jolloin väistämiselvöllisyys ei ole selvä. Kaivokadulle kääntymisen kieltä voidaan välttää, mikäli suojatietä tuodaan kyseisessä kohdassa lähemmäksi ajoneuvoliikenteen kääntymiskohtaa.

Mannerheimintietä etelästä Stockmannin pysäköintilaitokseen kääntyville autoilijoille ei ole mahdollista tehdä omaa kaistaa. Pysäköintilaitokseen kääntyvät autoilijat estävät suoraan ajavan liikenteen etenemisen väistäessään vastaantulijoita ja jalankulkijoita. Tämä haittaa pohjoiseen ajavaa liikennettä. Jos pysäköintilaitoksen ajorampille kääntyminen etelästä poistettaisiin, olisi tällä myös kaupallisia vaikutuksia.

Mannerheimintien itäpuolen kortteleiden edustalta poistuisi järjestelyssä saatto- ja invapysäköintipaikat.

Mannerheimintien itäisen ajoradan kävelykaduksi muuttamisen kustannuksien (reunakivimuutokset, liikennemerkkit, liikennevalojen pylvää ja opastimet, liikennevalojen uudelleenohjelmointi) tarkkaa kustannusarviota ei ole tehty, mutta kustannus lienee muutamia satoja tuhansia euroja. Laskelma ei sisällä uuden käytön edellyttämiä muutoksia levennetyn alueen muuttamisesta ja varustamisesta uuteen käyttöön, kadun pintarakenteisiin eikä kadunkalusteisiin. Kokeiluksi järjestely on Helsingin mittakaavassa suuri.

Liikenteelliset vaikutukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Liikennesuunnitteluosastolla on selvitetty karkealla tasolla muutoksen vaikutuksia liikenteeseen (ns. Emme-ennuste). Käytävissä olleen resurssi- ja aikataulutilanteen puitteissa on käytetty ainoastaan makrotason liikennemallinnusta. Makrotason liikennemalli ei kuitenkaan yksinään sovellu tällaisen yksityiskohtaisen järjestelyn tutkimiseen kovin hyvin ja tuloksia on pidettävä karkeina ja vain suuntaa antavina. Mikäli kokeilun valmistelua päätetään jatkaa, olisi tarkoituksenmukaista tehdä yksityiskohtaisempi selvitys sekä liikenteen makro- että mikro- tai mesosimulointimalleja iteratiivisesti hyödyntäen.

Liikennemallitarkastelussa on ollut kaksi vaihtoehtoa. Vaihtoehto 1 on täysin valtuustoaloitteen mukainen ja vaihtoehdossa 2 on muutettu valtuustoaloitteen ehdotusta siten, että Mannerheimintieltä vasemmalle Stockmannin pysäköintilaitokseen kääntyminen on kielletty. Molemmissa vaihtoehdoissa Mannerheimintien muuttaminen 1+1 -kaistaiseksi siirtää liikennettä Pohjoiselle Rautatienkadulle, Mechelininkadun eteläosaan sekä Sörnäisten rantatien ja Pohjoisrannan katuyhteydelle. On myös oletettavaa, että Mannerheimintien eteläosan rinnakkaiselle alempiasteiselle katuverkolle siirtyä liikennettä. Kaistojen vähentäminen pienentää yhden kaistan kapasiteettiä, koska kääntyvät ajoneuvot ovat samalla kaistalla suoraan ajavan liikenteen kanssa. Esimerkiksi Stockmannin kohdalla pohjoiseen suuntautuvan liikenteen välityskyky on vain noin 40 % nykyisestä iltahuipputunnin aikana.

Kummassakin vaihtoehdossa henkilöautoliikenteen matka-aikatappiot ovat arkivuorokauden aikana useita satoja tunteja verrattuna nykyisiin liikennejärjestelyihin. Vaihtoehdossa 1 matka-aikatappiot ovat noin 1,5-kertaiset vaihtoehtoon 2 verrattuna. Henkilöautoliikenteen kasvavat matka-aikakustannukset olisivat enemmän kuin miljoona euroa vuositasolla.

Raitioliikenteen osalta järjestely toisi sekä etuja että haittoja. Mannerheimintien raitioliikenne jouduttaisiin ohjaamaan eriaikaisesti kuin Mannerheimintien pohjoiseen ajava ajoneuvoliikenne Pohjois-Esplanadin ja Postikadun risteyksissä, joissa ajolinjat risteävät. Näin täytyy tehdä myös Kaivokadun risteyksessä, mikäli Mannerheimintieltä etelästä sallitaan autoliikenteen kääntyminen Kaivokadulle. Eriaikainen ohjaaminen vähentää liittymien välityskykyä ja aiheuttaa siten viivytyksiä myös raitioliikenteelle, vaikka valo-ohjaus pyrittäisiin tekemään raitioliikennettä mahdollisimman hyvin priorisoivalla tavalla. Raitioliikenteen hyötynä olisi mm., että Aleksanterinkadun ja Mannerheimintien liittymästä poistuisi auto- ja raitioliikenteen risteäminen.

Kävelyn hyödyt ovat vähäisiä, koska jalankulun tilaa on itäpuolella nykyisiin jalankulkumääriin nähden pääosin riittävästi. Kokeilutilanteessa itäreunaan muodostuisi uusi vyöhyke, jossa tilaa muodostuu ensisijaisesti kadun-kalusteille, istuskelulle, ulkomyyntille ja tapahtumille. Kokeilutilanteessa uuden vapaavyöhykkeen jatkuvuutta heikentää jossain määrin uusien risteysalueitten nykyistä laajemmat tilavaatimukset.

Länsireunan vilkkaamman jalankulun puolen olosuhteita kokeilu ei paranna. Sen sijaan länsireunalle painottuva kansisuuntainen ajoneuvoliikenne ja kokeilusta seuraava lisääntyvä jalkakäytävähuollon ja saaton tarve muodostaa nykyistä enemmän häiriöitä länsipuolen jalankululle.

Kävelyn ja pyöräilyn yhteiskuntataloudellisia hyötyjä (nopeutuvat matkat, kaupunkiympäristöllinen laatu) ei ole pystytty autoliikennettä vastaavalla tavalla arvioimaan, mutta liikennetaloudellisesti niiden saavuttama hyöty jäisi autoliikenteen tappioita pienemmäksi.

Vaikutukset keskustan kaupallisiin toimintoihin

Keskeiset liikekorttelit ovat maanalaisen huoltoliikenteen ja pysäköinnin piirissä. Kuitenkin kokeilusta seuraava ajoneuvoliikenteen yleinen ruuhkautuminen sekä Mannerheimintien alaiseen pysäköintilaitokseen ajon erityinen ruuhkautuminen heikentää saavutettavuutta ja vaikuttaa kaupallisesti arviolta enemmän kuin uuden vyöhykkeen houkuttelevuusarvo. Samoin saatto- ja invapaikkojen siirto heikentää saavutettavuutta.

Vaikutukset kaupunkikuvaan

Keskustan kaupunkikuvalle ja katuympäristöille on ominaista suorat jatkuvat reunakivilinjat sekä huolellisesti muotoillut risteysalueet suojatieylityksineen. Mannerheimintien keskivyöhykkeen puurivit ja pysäkkialueet muodostavat selvästi hahmottuvan ja jäsentävän elementin alueelle keskelle katutilaa. Kokeilusta seuraavat uudet ajosuunnat, risteysalueitten väljentämistarpeet ja keskikorokkeiden purkutarpeet johtaisivat sekavaan kaupunkikuvalliseen ratkaisuun.

Yhteenveto

Kävelykeskustan kaupunkirakenteellinen ja liikenteellinen yleissuunnitelma on merkitty vuoden 2015 aikana käynnistyväksi suunnittelutyöksi. Mannerheimintien ajoneuvoliikenteen kaistojen vähentäminen ja kävelyalueen kasvattaminen on luontevaa tarkastella edellä mainitun kävelykeskustan kokonaissuunnitelman laatimisen

15.09.2014

Kj/9

yhteydessä. Kokonaissuunnitelman yhteydessä on myös paremmat edellytykset varautua kaistakapasiteetin vähentymisen vaikutuksiin.

20.05.2014 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Nikulainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi
Paula Tuovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37093
paula.tuovinen(a)hel.fi
Pekka Tukiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37111
pekka.tukiainen(a)hel.fi
Petri Blomqvist, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37109
petri.blomqvist(a)hel.fi
Ilpo Forssen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37199
ilpo.forssen(a)hel.fi
Anne Karppinen, arkkitehti, puhelin: 310 37200
anne.karppinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15.09.2014

Kj/10

§ 921

V 24.9.2014, Stj / Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sosiaali- ja terveysviraston toimintaohjeen korjaamisesta

HEL 2013-011229 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Esittelijän perusteluihin lisätään kuudennen kappaleen loppuun lause: ”Naisilla on oikeus myös synnytyksen ja lapsivuodeajan edellyttämiin terveys- ja perhesuunnittelupalveluihin lain edellyttämällä tavalla”.

Kannattaja: Kaarin Taipale

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Esittelijän perusteluista poistetaan kappaleessa kuusi esiintyvä lause: ”Näiden oikeuksien toteuttaminen edellyttää asiakkaan henkilötietojen selvittämistä”.

Kannattaja: Kaarin Taipale

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esittelijän perusteluista poistetaan kappaleessa kuusi esiintyvä lause: ”Näiden oikeuksien toteuttaminen edellyttää asiakkaan henkilötietojen selvittämistä”.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Kauko Koskinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 9

Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Sirpa

Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esittelijän perusteluihin lisätään kuudennen kappaleen loppuun lause: ”Naisilla on oikeus myös synnytyksen ja lapsivuodeajan edellyttämiin terveys- ja perhesuunnittelupalveluihin lain edellyttämällä tavalla”.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Kauko Koskinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 9

Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Kahden suoritettua äänestyksen perusteella kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu_ Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 3 Vähemmistövaltuutetun lausunto 28.5.2014

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalon ja 35 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että sosiaali- ja terveystieteiden toimintaohje ulkomaalaisten asiakkaiden maassaolotietojen tarkistamisesta peruutetaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 § 68 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että arvioidaan, millaisia muutoksia nykyiseen käytäntöön on aihetta tehdä, jotta vähemmistövaltuutetun antamat suositukset tulevat otetuiksi huomioon ja esitetään selvitys muutosten toteuttamisesta.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan 17.6.2014 antamaan selvitykseen sekä liitteenä olevaan vähemmistövaltuutetun 28.5.2014 antamaan lausuntoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkailta on kansalaisuuteen katsomatta yhtäläinen oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon ja kiireellisiin sosiaalihuollon palveluihin. Kaupunginhallitus on 9.12.2013 § 1332 erikseen vahvistanut, että ns. paperittomien henkilöiden terveydenhuolto järjestetään niin, että kiireellisen hoidon lisäksi raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille tarjotaan myös laajat terveydenhuollon palvelut samaan hintaan kuin helsinkiläisille. Näiden oikeuksien toteuttaminen edellyttää asiakkaan henkilötietojen selvittämistä.

Väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta annettua lakia (661/2009) on muutettu 1.3.2014 lukien. Maahanmuuttovirasto ja poliisi voivat lisätä väestötietojärjestelmään ulkomaiden kansalaisen oleskelulupaa koskevat tiedot, jotka helpottavat jatkossa mm. kuntien tehtävien hoitoa. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto on uudistanut ohjeistustaan rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) ja kaupunginhallituksen 9.12.2013 § 1332 tekemän päätöksen

15.09.2014

Kj/10

mukaisesti. Lisäksi virasto on korjannut henkilökunnalle laadittua toimintaohjetta vähemmistövaltuutetun lausunnon perusteella.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu_ Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 3 Vähemmistövaltuutetun lausunto 28.5.2014

Tiedoksi : Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 882

HEL 2013-011229 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

10.02.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.06.2014 § 270

HEL 2013-011229 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Veronika Honkasalon ym. sosiaali- ja terveystoimintaviraston toimintaohjetta koskevasta aloitteesta seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

”Sosiaali- ja terveysvirasto antoi 13.6.2013 henkilökunnalle osoitetun tiedotteen ulkomaalaisten oleskelulupien tai muun laillisen oleskelun edellytysten nähtäväksi pyytämisestä. Tiedotteen tavoitteena oli turvata kaupungille kuuluvat ELY-keskuksen maksamat pakolaisia ja paluumuuttajia koskevat valtion korvaukset kotoutumisesta annetun lain (1386/2010) mukaisina.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.8.2013 valtuutettu Veronika Honkasalo ym. jättivät aloitteen, jossa he esittivät, että sosiaali- ja terveysvirasto peruuttaa edellä mainitun ulkomaalaisia asiakkaita koskevan ohjeistuksen. Vähemmistövaltuutettu pyysi sosiaali- ja terveysvirastolta 10.9.2013 selvitystä toimintaohjeesta ja mm. siitä miksi oleskelulupaa kysytään asiakkaalta itseltään ja miksi Kela-kortin esittäminen ei ole riittävä hoito-oikeuden todistamiseksi ulkomaalaisten kohdalla. Sosiaali- ja terveysvirasto antoi vastauksen vähemmistövaltuutetun tietopyyntöön 4.10.2013. Tämän seurauksena vähemmistövaltuutettu antoi lausunnon 20.12.2013 viraston toimintaohjeesta. Vähemmistövaltuutettu suositteli lausunnossaan tiedotteen uudistamista. Lisäksi vähemmistövaltuutettu pyysi kaupunkia ilmoittamaan tehdyistä asiaan liittyvistä toimenpiteistä 31.3.2014 mennessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi lausunnon valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle 26.11.2013 (§ 411). Lausunnossa todettiin, että sosiaali- ja terveysvirastolla tulee olla oikeus ja mahdollisuus periä sille laillisesti kuuluvat korvaukset. Asian käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 26.2.2014 palauttaa kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi sosiaali- ja terveysviraston toimintaohjetta (13.6.2013) koskevan aloitteen mm. siksi, että vähemmistövaltuutetun antamat suositukset 20.12.2013 voitaisiin huomioida.

Sosiaali- ja terveysvirasto luonnosteli uuden tiedotteen ja vastasi vähemmistövaltuutetun antamaan lausuntoon 27.2.2014. Vastauksessa virasto mm. pyysi vähemmistövaltuutetun kannanottoa tiedotteen sisältöön. Vähemmistövaltuutettu antoi asiasta uuden lausunnon 28.5.2014.

Voimassa oleva versio pysyväisohjeesta P11 (Ulkomailta tulevien oikeus hoitoon, maksut ja korvaukset), joka sisältää myös ohjeet ns. paperittomien henkilöiden terveydenhuollosta, julkaistiin sosiaali- ja terveysviraston pysyväisohjekokoelmassa intranetissä 20.2.2014.

Vähemmistövaltuutettu painottaa 28.5.2014 antamassa lausunnossaan, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston tulee saada kaikki ne korvaukset, jotka se lain mukaan tai erilaisten

sopimusten perusteella on oikeutettu saamaan. Vähemmistövaltuutettu toteaa, että Helsingin kaupungilta on jäänyt saamatta kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisia valtion korvauksia, koska joidenkin sosiaali- ja terveystalvuuja käyttäneiden asiakkaiden oleskeluluvat eivät ole olleet voimassa heidän hakeutuessa palveluihin tai hoitoon. Vähemmistövaltuutettu suosittelee, että henkilökunnalle pitää kertoa selvemmin, miten sen tulee toimia, jotta kaupunki saisi sille kuuluvat korvaukset mahdollisimman hyvin.

Edellä mainitusta huolimatta vähemmistövaltuutettu katsoo, että toimintaohjeen otsikointi ohjaa henkilökuntaa kiinnittämään huomiota tarpeettomasti asiakkaan ulkomaalaisuuteen. Vähemmistövaltuutettu tulkitsee, että kotoutumisen edistämisestä annettu laki ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annettu laki (1201/2013) voivat koskea myös ulkomailla tai Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Muun muassa tästä syystä vähemmistövaltuutettu suosittelee, että tiedotetta tulisi vielä työstää.

Sosiaali- ja terveystalvukunta toteaa, että viraston 13.6.2013 laatima toimintaohje ei liity rajat ylittävistä terveydenhuollosta annettuun lakiin, joka tuli voimaan vasta 1.1.2014. Laki kotoutumisen edistämisestä koskee käytännössä vain ulkomaisten kansalaisia – pakolaisia ja paluumuuttajia. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 53 § voi poikkeuksellisesti tulla sovellettavaksi Suomen kansalaiseen, jos tämä on ihmiskaupan uhri.

Suomen asumisperusteinen sosiaaliturva

Suomen sosiaaliturvajärjestelmään kuulumisen perustuu pääsääntöisesti asumiseen. Suomessa vakinaisesti asuvana pidetään henkilöä, jolla on Suomessa vakinainen asunto ja koti, ja joka oleskelee jatkuvasti ja pääasiallisesti Suomessa. Tällöin henkilöllä on tavallisesti kotikunta Suomessa. Asumisen lisäksi Suomen sosiaaliturvaan voi kuulua myös työskentelyn perusteella.

Ulkomaisten kansalaiset voivat tiettyjen edellytysten täytyttyä kuulua Suomen sosiaaliturvajärjestelmään. Nämä edellytykset riippuvat mm. henkilön kansalaisuudesta (esim. EU-asetus 883/2004, ns. kolmansien maiden kansalaiset), perhesiteistä, oleskelun luonteesta, työskentelystä, kahdenvälisistä sosiaaliturvasopimuksista tai muusta kansainvälisestä sopimuksesta. Jos Suomeen muutto on tilapäistä, kuten opiskelijoilla, henkilöillä ei yleensä katsota olevan oikeutta sosiaaliturvaetuksiin.

Riippumatta Suomessa oleskelun pysyvyydestä, laadusta ja kestosta, ulkomaisten kansalaisilla on oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon. Terveystalvutolain (1326/2010) 50 §:n mukaan kiireellinen

sairaanhoito, mukaan lukien kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyshoito, päihdehoito ja psykososiaalinen tuki, on annettava potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta. Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista.

Ulkomaiden kansalaisilla on oikeus myös muihin kiireettömiin julkisen terveydenhuollon palveluihin, mikäli heillä on Suomessa kotikunta. Jos henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa tai sairaanhoito-oikeutta muulla perusteella, häneltä peritään asiakasmaksuna aiheutuneiden hoitokustannusten suuruinen maksu.

Edellä mainituista tekijöistä – Suomen asumiseen perustuvan sosiaaliturvajärjestelmän luonteesta, kansainvälisistä sopimuksista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) mukaisten maksujen määräytymisperusteista – sekä potilasturvallisuuden varmistamisesta johtuu, että kaikilta asiakkailta on henkilöllisyyden lisäksi selvitettävä heidän kotikuntansa sekä tarvittaessa muiden kuin Suomen kansalaisten kansalaisuus ja oleskelun tarkoitus. Tästä syystä asiakas on tunnistettava hänen hakeutuessaan hoitoon.

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston henkilökunnalle lähettämä tiedote (13.6.2013) liittyy kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) toimeenpanoon ja ELY-keskuksen maksamien valtion korvausten laskuttamiseen. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 2 §:ssä on määritelty lain soveltamisala. Lain henkilöpiiriin kuuluvat pakolaiset ja paluumuuttajat. Lain soveltamisen edellytyksenä on, että lain piiriin kuuluvilla henkilöryhmillä on voimassa oleva oleskelulupa. Lain toimeenpano edellyttää siten tietoa ulkomaiden kansalaisten oleskeluluvasta ja sen voimassaolosta.

Edistääkseen maahanmuuttajien kotoutumista valtio on ottanut vastatakseen mm. pakolaisten kotouttamisesta aiheutuneet kustannukset (1386/2010; HE 185/2010). Lain korvauskäytännöistä on annettu myös tarkempi työ- ja elinkeinoministeriön kuntaohje. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain säädöksistä ja ministeriön kuntaohjeesta ilmenee, että korvauksia voi hakea vain niistä pakolaisista ja paluumuuttajista, joilla on voimassa oleva ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu oleskelulupa. Lain perusteella Uudenmaan ELY-keskus edellyttää, että valtion korvausta hoidon kustannuksista haetaan vain henkilöistä, joilla oleskelulupa on voimassa. Koska valtion korvauksia haetaan etupäässä julkisista

kuntien järjestämistä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista, kunnilla on siten oltava tieto kaikista niistä tekijöistä, kuten oleskeluluvasta, jotka vaikuttavat lain toimeenpanoon. Vuodelle 2012 kohdentuvat toteutuneet valtion korvaukset Helsingin sosiaali- ja terveystoimelle olivat noin 16,6 milj. euroa.

Ns. paperittomat henkilöt ja valtion korvaukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkailta on kansalaisuuteen katsomatta yhtäläinen oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon (1326/2010) ja kiireellisiin sosiaalihuollon palveluihin (710/1982). Lisäksi Helsingin kaupunginhallitus on 9.12.2013 (1332 §) erikseen vahvistanut, että ns. paperittomien henkilöiden terveydenhuolto järjestetään niin, että kiireellisen hoidon lisäksi raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille tarjotaan myös laajat terveydenhuollon palvelut samaan hintaan kuin helsinkiläisille. Näiden oikeuksien toteuttaminen edellyttää asiakkaan henkilötietojen selvittämistä.

Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta (1201/2013) tuli voimaan 1.1.2014. Lain myötä valtion korvauksen henkilöpiiri on laajentunut huomattavasti. Julkinen terveydenhuolto voi vuoden 2014 alusta saada lain henkilöpiiriin lukeutuvien asiakkaiden terveydenhuoltolain 50 §:n nojalla annetun kiireellisen hoidon kustannukset Kelasta. Korvausta voi saada henkilöistä, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Suomessa mutta joiden sairaus- ja äitiyskustannuksista vastaa toinen EU-valtio. Laki paransi mm. niiden ulkomaiden kansalaisten asemaa, joilla ei ole esittää kotimaansa virallista hoito-oikeustodistusta.

Korvauksen edellytyksenä on, ettei kiireellisen hoidon kustannuksia ole saatu perittyä henkilöltä itseltään, toiselta valtiolta tai muulta taholta kuten vakuutuksesta. Valtion korvaus maksetaan kunnalle vain jos julkinen terveydenhuolto on todistettavasti yrittänyt periä hoidosta aiheutuneet kustannukset niistä vastuussa olevalta taholta.

Kansaneläkelaitoksen kannanoton (30.1.2014) mukaan, ja poikkeuksena Suomen muihin kuntiin verrattuna, Helsingin kaupunki ei voi saada edellä mainittuja ns. paperittomille henkilöille annettuja kiireellisen hoidon kustannuksia Kelasta rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain nojalla. Kelan mukaan kaupunki on omalla päätöksellään 9.12.2013 (§ 1332) luopunut ns. paperittomille henkilöille annettavan kiireellisen hoidon todellisten kustannusten perimisestä. Tämä johtuu siitä, että Helsingin kaupunki on päättänyt tarjota paperittomille kiireelliset terveydenhuollon palvelut samaan hintaan kuin helsinkiläisille. Siten rajat ylittävästä terveydenhuollosta

annetun lain valtion korvauksia koskevat edellytykset eivät täyty Helsingin kaupungin osalta.

Muutos ulkomaiden kansalaisten oleskelua koskeviin tietoihin väestötietojärjestelmässä

Väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta annettua lakia (661/2009) muutettiin 1.3.2014 lukien. Jatkossa ulkomaiden kansalaisten henkilötietojen tallentaminen väestötietojärjestelmään helpottuu. Maahanmuuttovirasto ja poliisi voivat uuden toimivaltansa nojalla jatkossa lisätä väestötietojärjestelmään ulkomaiden kansalaisen oleskelulupaa koskevat tiedot. Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti (128/2010; 137/2014) ulkomaiden kansalaisesta väestötietojärjestelmään voidaan tallentaa mm. myönnetty oleskelulupa, sen laji ja voimassaoloaika sekä oleskeluluvan myöntämisen pääperuste. Lisäksi väestötietojärjestelmään voidaan tallentaa muita tarpeellisia tietoja. Säädosmuutokset helpottavat jatkossa myös kuntien tehtävien hoitoa. Esimerkiksi edellä mainitun kotoutumisen edistämisestä annetun lain toimeenpano tehostuu ja helpottuu.

Johtopäätökset

Sosiaali- ja terveysvirasto on uudistanut ohjeistustaan rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain ja kaupunginhallituksen päätöksen (9.12.2013 § 1332) mukaisesti sekä korjaa henkilökunnalle annettavaa toimintaohjetta vähemmistövaltuutetun lausunnon perusteella.

Kuten vähemmistövaltuutettu on 20.12.2013 todennut, sosiaali- ja terveysvirastolla on oikeus saada tietoja väestötietojärjestelmästä ja maahanmuuttovirastolta tehtäviensä suorittamiseksi. Edellä mainittu väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalvelusta annetun lain muuttaminen vastaa paremmin sosiaali- ja terveysviraston tietotarpeeseen. Ennen kuin tekniset muutostyöt ovat valmiita, sosiaali- ja terveysviraston on välttämätöntä selvittää oleskelulupaan liittyvät tiedot muuta kautta. Sosiaali- ja terveysvirasto ei voi suoriutua lakisääteisistä tehtävistään puutteellisten tietojen varassa. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että sosiaali- ja terveysvirastolla tulee olla kaikki – myös Helsingin kaupungin ja valtion välisten kustannusvastuiden selvittämiseksi – tarvittava tieto."

Käsittely

17.06.2014 Ehdotuksen mukaan

Erityissuunnittelija Timo Hakala ja hallintoylilääkäri Jukka Pellinen olivat tätä asiaa varten kokouksessa kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksen aluksi.

26.11.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

12.11.2013 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Timo Hakala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 62404
timo.hakala(a)hel.fi
Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi
Leena Hytti, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 43218
leena.a.hytti(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 26.02.2014 § 68

HEL 2013-011229 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

26.02.2014 Palautettiin

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle. Samalla oli tehtävä mahdolliset muut palautusehdotukset tämän keskustelun aikana.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Veronika Honkasalo valtuutettu Thomas Wallgrenin kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että

- arvioidaan, millaisia muutoksia nykyiseen käytäntöön on aiheutta tehdä, jotta vähemmistövaltuutetun 8.1.2014 antamat

suositukset tulevat otetuiksi huomioon

- esitetään valtuustolle selvitys em. muutosten toteuttamisesta.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Veronika Honkasalon palautusehdotus hyväksytty.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Esitän asian palauttamista valmisteluun siten, että

- arvioidaan, millaisia muutoksia nykyiseen käytäntöön on aiheutta tehdä, jotta vähemmistövaltuutetun 8.1.2014 antamat suositukset tulevat otetuiksi huomioon

- esitetään valtuustolle selvitys em. muutosten toteuttamisesta.

Jaa-äännet: 39

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Patrik Gayer, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Nina Huru, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 40

Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Heidi Hautala, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Timo Laaninen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Mirka Vainikka, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Maija Anttila, Päivi Lipponen

15.09.2014

Kj/10

Poissa: 4

Eero Heinäluoma, Terhi Mäki, Sara Paavolainen, Nasima Razmyar

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/11

§ 922

V 24.9.2014, Sj / Valtuutettu Marcus Rantalan aloite pohjoismaisesta koulusta

HEL 2014-001244 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Marcus Rantalan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Esittelijän perusteluiden viimeinen kappale muutetaan muotoon:

"Opetussuunnitelmia uudistettaessa selvitetään, miten ruotsin kielellä annettava opetus voitaisiin toteuttaa vieraskielisen opetuksen malliin, jolloin oppilaiden ottamisessa noudatettaisiin toissijaisen oppilaaksioton periaatteita. Tässä yhteydessä tulisi selvittää mm. ulkokuntalaisten oppilaiden asemaan, koulun sijaintiin, organisaatiomalliin ja pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyöhön liittyvät käytännön kysymykset niin että pohjoismainen koulu voitaisiin perustaa, mikäli niin päätetään, uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016. Opetusviraston selvitys tulee olla valmis 30.4.2015."

Kannattaja: Pilvi Torsti

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Esittelijän perusteluiden viimeinen kappale muutetaan muotoon:

"Opetussuunnitelmia uudistettaessa selvitetään, miten ruotsin kielellä annettava opetus voitaisiin toteuttaa vieraskielisen opetuksen malliin, jolloin oppilaiden ottamisessa noudatettaisiin toissijaisen oppilaaksioton periaatteita. Tässä yhteydessä tulisi selvittää mm. ulkokuntalaisten oppilaiden asemaan, koulun sijaintiin, organisaatiomalliin ja pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyöhön liittyvät käytännön kysymykset niin että pohjoismainen koulu voitaisiin perustaa, mikäli niin

päätetään, uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016. Opetusviraston selvitys tulee olla valmis 30.4.2015."

Jaa-äännet: 5

Juha Hakola, Kauko Koskinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 10

Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 10 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Marcus Rantalan aloite
- 2 Valtuutettu Marcus Rantalan aloite (allekirjoitettu)

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Marcus Rantalan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Marcus Rantala ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa mahdollisuuksia perustaa kaksikielinen pohjoismainen koulu, jossa annetaan opetusta sekä suomeksi että ruotsiksi.

Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi

järjestää opetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia sen yksityiseltä perusopetuksen järjestäjältä. Kunta, jossa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten.

Perusopetuslain 10 §:n mukaan koulun opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Jos opetuksen järjestäjä antaa opetusta useammalla kuin yhdellä opetuskielellä, jolla oppilas pystyy opiskelemaan, oppilaan huoltaja saa valita opetuskielen. Lisäksi erillisessä opetusryhmässä tai koulussa opetus voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä.

Perusopetuslain 28 §:n mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin omaan lähikouluunsa. Oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos koulun opetussuunnitelmassa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää oppilaan taipumuksia osoittavaa koetta. Kunta voi päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Kaupunginhallitus toteaa opetuslautakunnan lausuntoon viitaten, että Helsingissä on laaja ja monipuolinen tarjonta kielikylpy- ja vieraskielisessä opetuksessa. Kaupungin omissa suomenkielisissä peruskouluissa annetaan ruotsin kielen kielikylpyopetusta vuosiluokilla 1 - 6 kuudessa koulussa ja vuosiluokilla 7 - 9 kolmessa koulussa. Lisäksi yhdessä yksityisessä sopimuskoulussa tarjotaan ruotsin kielen kielikylpyopetusta vuosiluokille 7 - 9. Kielikylpyopetus on tarkoitettu pääosin oppilaille, jotka ovat käyneet kielikylpypäiväkodissa, ja siinä noudatetaan ensisijaisen oppilaaksioton periaatteita.

Vieraskielistä opetusta kaupungin peruskouluissa tarjotaan vuosiluokille 1 - 6 seitsemässä koulussa ja vuosiluokille 7 - 9 neljässä koulussa. Opetusta annetaan englannin, ranskan, venäjän, viron, espanjan ja kiinan kielellä. Lisäksi Helsingissä sijaitsevilla yksityisten ja valtion ylläpitämissä kouluissa annetaan opetusta englannin, venäjän, saksan ja ranskan kielellä.

Vieraskielisessä opetuksessa noudatetaan toissijaisen oppilaaksioton periaatteita. Oppilaat otetaan valintakokeen perusteella, jossa arvioidaan oppilaan kielitaitoa. Vieraskieliseen opetukseen voidaan ottaa ulkokuntalaisia oppilaita, mikäli koulussa on tilaa ensi- ja toissijaisessa oppilaaksiotossa otettujen Helsingissä asuvien oppilaiden jälkeen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet ja tuntijako uudistuvat 1.8.2016. Osana koulujen opetussuunnitelmien

uudistamista Helsingissä tullaan tarkistamaan sekä kielikylpy- että vieraskielisen opetuksen verkko.

Opetussuunnitelmia uudistettaessa voidaan selvittää, miten ruotsin kielellä annettava opetus voitaisiin toteuttaa vieraskielisen opetuksen malliin, jolloin oppilaiden ottamisessa noudatettaisiin toissijaisen oppilaaksioton periaatteita. Tässä yhteydessä tulisi selvittää mm. ulkokuntalaisten oppilaiden asemaan, koulun sijaintiin, organisaatiomalliin ja pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyöhön liittyvät käytännön kysymykset niin, että pohjoismainen koulu voitaisiin perustaa, mikäli niin päätetään, uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Marcus Rantalan aloite
- 2 Valtuutettu Marcus Rantalan aloite (allekirjoitettu)

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 884

HEL 2014-001244 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Opetuslautakunta 15.04.2014 § 63

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2014-001244 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitettut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne perusopetuslain 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta, jossa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten.

Koulun opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Jos opetuksen järjestäjä antaa opetusta useammalla kuin yhdellä opetuskielellä, jolla oppilas pystyy opiskelemaan, oppilaan huoltaja saa valita opetuskielen. Lisäksi erillisessä opetusryhmässä tai koulussa opetus voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä (perusopetuslain 10 §.) Opetussuunnitelman perusteiden (2004) mukaan silloin, kun opetusta annetaan pääosin tai kokonaan muulla kuin koulun opetuskielellä, kysymys on vieraskielisestä tai kielikylpyopetuksesta. Nimityksestä päättää opetuksen järjestäjä.

Oppilaalla on oikeus käydä kunnan osoittamaa koulua. Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan osoittamaan lähimpään tarkoituksen mukaiseen kouluun. Kyseessä on tällöin toissijainen oppilaaksiotto ja hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja -kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia (perusopetuslain 6 ja 28§).

Helsingissä vieraskieliseen opetukseen oppilaat otetaan valintakokeen perusteella, jossa arvioidaan oppilaan kielitaitoa. Kyseessä on toissijainen oppilaaksiotto. Opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päätöksen (13.9.2005 § 102) mukaan toissijaisessa oppilaaksiotossa otetaan ensisijaisesti Helsingissä asuvia oppilaita. Toissijaisessa oppilaaksiotossa voidaan ottaa ulkokuntalaisia oppilaita, mikäli koulussa on tilaa ensi- ja toissijaisessa oppilaaksiotossa otettujen Helsingissä asuvien oppilaiden jälkeen.

Helsingin kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaan silloin, kun suomenkielisessä peruskoulussa opetetaan ruotsin kielellä, kyseessä on kielikylpyopetus. Kielikylpyopetukseen on rakennettu yhtenäiset oppimispolut 1. luokalta 9. luokkaan saakka. Oppilaaksiotossa noudatetaan ensisijaisen oppilaaksioton periaatteita ja opetus on pääosin tarkoitettu oppilaille, jotka ovat käyneet kielikylpypäiväkodissa.

Helsingissä on laaja ja monipuolinen tarjonta kielikylpy- ja vieraskielisessä opetuksessa. Helsingin kaupungin omissa peruskouluissa ruotsin kielen kielikylpyopetusta annetaan vuosiluokilla 1-6 kuudessa koulussa ja vuosiluokilla 7-9 kolmessa koulussa. Lisäksi yhdessä yksityisessä sopimuskoulussa tarjotaan ruotsin kielen kielikylpyopetusta vuosiluokille 7-9.

Vieraskielistä opetusta Helsingin kaupungin peruskouluissa tarjotaan vuosiluokille 1-6 seitsemässä koulussa ja vuosiluokille 7-9 neljässä koulussa. Opetusta annetaan seuraavilla kielillä: suomi-ranska, suomi-venäjä, suomi-viro, suomi-espanja, suomi-kiina ja suomi-englanti. Englannin kielistä opetusta annetaan vuosiluokilla 1-6 kahdessa koulussa ja vuosiluokilla 7-9 yhdessä koulussa. Lisäksi Helsingissä sijaitsevilla yksityisten ja valtion ylläpitämässä kouluissa vieraskielistä opetusta annetaan englannin, venäjän, saksan ja ranskan kielellä. Helsingissä vieraskielistä ja kielikylpyopetusta antavilla kouluilla on käytettävissä opetukseen samanlaiset tuntimäärät kuin muissa kouluissa. Opetusvirastolla ei ole taloudellisesti mahdollista lisätä vieraskielisen opetuksen tai kielikylpyopetuksen resursseja.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja tuntijako uudistuvat 1.8.2016. Osana koulujen opetussuunnitelmien uudistamista tullaan tarkistamaan vieraskielisen opetuksen ja kielikylpyopetuksen verkko. Opetussuunnitelmia uudistettaessa voidaan selvittää, miten ruotsin kielellä annettava opetus voitaisiin Helsingissä toteuttaa vieraskielisen opetuksen malliin, jolloin oppilaaksiotossa noudatettaisiin vieraskielisen opetuksen toissijaisia oppilaaksioton kriteereitä. Ulkokuntalaisten oppilaiden asema otettaessa oppilaita pohjoismaiseen kouluun tulisi selvittää erillään muusta toissijaisesta oppilaaksiotosta. Lisäksi tulisi ratkaista koulun sijaintiin, organisaatiomalliin ja pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyöhön liittyvät käytännön kysymykset niin, että pohjoismainen koulu voitaisiin perustaa, mikäli niin päätetään, uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016.

Käsittely

15.04.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Nordman ehdotti, että kappaleet 8 ("Vieraskielistä opetusta Helsingin...") ja 9 ("Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet...") korvataan seuraavalla kappaleella:

"Helsingissä on tällä hetkellä käytössä useita erilaisia pedagogisia ratkaisuja, joiden avulla tuetaan suomi-ruotsi-kaksikielisyyttä. Sen sijaan pitkälle vietyä, kaksikieliseen pedagogiikkaan perustuvaa koulumuotoa ei ole. Kaksikielisen koulun visiota kohtaan on viime vuosina osoitettu paljon kiinnostusta. Lautakunta katsoo, että Helsingin tulisi olla edelläkävijänä pääkaupunkialueen olosuhteisiin sovelletun kaksikielisen opetusmuodon kehittämisessä. Siksi lautakunta suosittaa, että kaupunki hakisi eritysluvan suomi-ruotsi-kaksikielisen perusopetuksen koulumuodon kokeiluhankkeen toteuttamiseksi. Hankkeen kesto olisi noin 10 vuotta, jonka jälkeen tehtäisiin perusteellinen arviointi sen mahdollisesta laajentamisesta. Uuden koulumuodon kehittämisessä tehtäisiin tiivistä yhteistyötä muun muassa Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan kanssa. Tämyntyyppiseen tutkimus- ja kehitystyöhön kaupunki voisi saada merkittävää ulkopuolista rahoitusta. Olisi luontevaa, että koko kaupunki olisi koulun oppilaaksiottoalue, ja myös naapurikunnista voisi hakea kouluun toissijaisen oppilaaksioton periaatteiden mukaisesti. Lautakunta ehdottaa että opetusvirasto käynnistäisi hankkeen esivalmistelut syksyllä 2014 ja että vuoden 2015 budjettiin varattaisiin resurssit hankesuunnitelman laatimiseen."

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Ekman ehdotti, että edellä mainitun kappaleen 9 loppuun tehdään seuraava lisäys:"niin, että pohjoismainen koulu voitaisiin perustaa, mikäli niin päätetään, uuden opetussuunnitelman astuessa voimaan vuonna 2016."

Kannattajat jäsen Rydman, puheenjohtaja Krohn

Esittelijä otti ehdotuksen omakseen.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, vs. linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
marjo.kyllonen(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/12

§ 923

V 8.10.2014, Periaatepäätös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta

HEL 2014-000072 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä periaatepäätöksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta annettavasta Helsingin kaupungin lausunnosta sekä kehottaa kaupunginhallitusta noudattamaan periaatepäätöstä antaessaan kaupungin lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle.

Samalla kaupunginhallitus päättää todeta, että kaupunginhallituksen esitys periaatepäätöksen sisällöksi hyväksytään myöhemmin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen (jäljempänä sote-uudistus) parlamentaarinen ohjausryhmä on laatinut luonnoksen eduskunnalle annettavaksi hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislainsäädännön eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Luonnos perustuu hallitusohjelmaan sekä eduskuntapuolueiden puheenjohtajien 23.3.2014 tekemään sopimukseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen pääperiaatteista.

Sote-uudistusta koskevan vaikutusarvioinnin on tarkoitus valmistua syyskuun puolivälissä. Sitä koskeva aineisto on luvattu toimittaa lausunnonantajille erikseen ja lisäksi julkaista se verkko-osoitteessa www.stm.fi/sote-uudistus.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lakiesityksestä on pyydetty Helsingin kaupungin lausunto. Lausuntopyyntöön edellytetään vastattavan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen esitysluonnoksesta. Kyselyyn annettavia vastauksia on mahdollista perustella ja siihen sisältyy tilaa myös vapaamuotoisille kommentteille.

Lausunto on pyydetty 14.10.2014 mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö on ilmoittanut, että lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräajassa saapuneet lausunnot.

Kyseessä on sote-uudistusta koskevan lainvalmisteluhankkeen toinen lausuntokierros. Kaupunginhallitus antoi ensimmäisen lausuntokierroksen yhteydessä Helsingin kaupungin lausunnon 10.3.2014 § 284. Koska lakiesitys on tämän jälkeen merkittävästi muuttunut, ei edellisen lausuntokierroksen aineistoa ole sisällytetty nyt käsiteltävänä olevan asian päätöshistoriaan.

Sote-uudistusta on pidettävä periaatteellisesti ja taloudellisesti erityisen merkittävänä asiana. Helsingin kaupungin lausunnot tällaisissa asioissa antaa kaupunginhallituksen ja sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöjen nojalla kaupunginhallitus. Sosiaali- ja terveyslautakunta puolestaan antaa asiasta kaupunginhallitukselle lausunnon.

Kaupunginhallitus katsoo kuitenkin, että sote-uudistus on Helsingin kaupungille ja koko kuntakentälle poikkeuksellisen merkittävä asia ja että on perusteltua, että ennen lausunnon antamista kaupunginvaltuusto tekee sitä koskevan periaatepäätöksen.

Myös sosiaali- ja terveysministeriö on kohdistanut lausuntopyynnön valtuustoille, koska kuntia on pyydetty ottamaan lausuntopyynnön välityksellä kantaa siihen, minkä erityisvastuualueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen kunta katsoo perustelluksi kuulua.

Lausunnon antamiselle varatun lyhyen määräajan takia on tarpeen, että kaupunginhallitus päättää tässä vaiheessa erikseen siitä, että asia viedään periaatepäätöksenä valtuuston käsiteltäväksi, vaikka päätösesityksen valmistelu on kesken. Määräajan noudattaminen edellyttää, että valtuusto voi tehdä periaatepäätöksen kokouksessaan 8.10.2014.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on noudattaa periaatepäätöstä antaessaan Helsingin kaupungin lausunnon asetetussa määräajassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

15.09.2014

Kj/12

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 888

HEL 2014-000072 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

08.09.2014 Pöydälle

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kaupunginhallitus päättää että lausunnon sote-laista antaa valtuusto kaupunginhallituksen esityksestä.

Kannattajat: Sirpa Puhakka

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle ennen jäsen Oskalan vastaehdotuksen käsittelyä ja ottaa käsiteltäväkseen esittelijän toimesta muutetun ehdotuksen seuraavassa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi

15.09.2014

Ryj/1

§ 924

V 24.9.2014, Eron myöntäminen ympäristöjohtajan virasta

HEL 2014-010542 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myöntää ympäristöjohtaja Pekka Kansaselle eron Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ympäristöjohtajan virasta 1.4.2015 alkaen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ympäristöjohtaja Pekka Kansanen on anonut eroa ympäristöjohtajan virasta siirtyäkseen eläkkeelle 1.4.2015 alkaen.

Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön 6 §:n mukaan viraston päällikkönä on ympäristöjohtaja. Viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, minkä lisäksi hänellä tulee olla kokemusta hallinto- ja johtamistehtävissä (12 §). Kaupungin kielitaitosäännön 2 §:n perusteella viraston ja laitoksen päälliköltä vaaditaan suomen kielen erinomaista ja ruotsin kielen tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa.

Ympäristötoimen johtosäännön 13 §:n mukaan viraston päällikön ottaa kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Kaupungin hallintosäännön 12 §:n mukaisesti viran haettavaksi julistamisesta päättää se viranomaisen, joka ottaa viranhaltijan avoinna olevaan virkaan. Kaupunginhallitus päättää kuitenkin sellaisen viran haettavaksi julistamisesta, johon kaupunginvaltuusto ottaa viranhaltijan.

15.09.2014

Ryj/1

Ympäristökeskuksen ympäristöjohtajan virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 22 mukaisesti. Vaativuusluokassa 22 maksettava kokonaispalkka on 6512,43 - 9397,95 euroa kuukaudessa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, kehottaa Helsingin kaupungin ympäristökeskusta julistamaan ympäristöjohtajan viran julkisesti haettavaksi Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen johtosäännössä mainituin kelpoisuusvaatimuksin, Helsingin kaupungin kielitaitosäännön mukaisin vaatimuksin sekä virkaan kuuluvien palkkaeduin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteerin, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus

Tiedoksi; Kunnallisvalitus, valtuusto

Ympäristökeskus
Ympäristölautakunta
Taloushallintopalvelu-liikelaitos
Ympäristöjohtaja

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 09.09.2014 § 254

HEL 2014-010542 T 01 01 00

Esitys

Ympäristölautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että se myöntäisi Pekka Kansaselle eron ympäristökeskuksen ympäristöjohtajan virasta 1.4.2015 alkaen vanhuuseläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Tämä esitys on osa asian valmistelua eikä siihen voi hakea muutosta (kuntalain 91 §).

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Ryj/1

09.09.2014 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Pekka Kansanen

Esittelijä

vs. ympäristöjohtaja
Pertti Forss

Lisätiedot

Pekka Kansanen, ympäristöjohtaja, puhelin: +358 9 310 32000
pekka.kansanen(a)hel.fi

§ 925

V 24.9.2014, Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2013

HEL 2013-016164 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2013.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Johanna af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupunki_Ympäristöraportti 2013

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupunkikonsernin yhteinen raportti, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön. Ympäristöraportin taustaraaportti sekä hallintokuntien tuottamat aineistot täydentävät ympäristöraporttia. Aineistoon voi tutustua Helsingin kaupungin internet-sivuilla www.hel.fi/ymparistoraportti (Asuminen ja ympäristö » ympäristönsuojelu ja -valvonta » ympäristöpolitiikka ja -raportointi » ympäristöraportointi).

Ympäristöraportointia koordinoi kaupunginjohtajan asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ympäristövaikutusten hallinnan kannalta merkittävimmät virastot ja liikelaitokset.

Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan raporttiin ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin 29 virastoa ja kuusi liikelaitosta. Kaupunkikonserniin kuuluu myös 11 säätiötä ja 72 tytäryhteisöä. Tytäryhteisöistä kaikkiaan 67 toimitti ympäristötietoja vuoden 2013 ympäristöraporttiin.

Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen

Ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiaohjelma, ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvio-ohjeet.

Helsingin strategiaohjelman 2013-16 ympäristöasioita koskevat toimintalinjaukset liittyvät vihreään talouteen, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen hillintään, energiansäästöön, energia- ja resurssitehokkuuteen, joukkoliikenteen edistämiseen, hankintojen ympäristönäkö-kulmiin sekä vesien- ja luonnonsuojeluun.

Ympäristöpolitiikka asettaa konkreettisia ja määrällisiä tavoitteita ympäristönsuojelun eri osa-alueille pitkällä aikavälillä (2050) ja keskipitkällä aikavälillä (2020).

Ympäristöjohtaminen on monissa hallintokunnissa pitkälle vietyä. Hallintokunnissa on käytössä useita ympäristöjärjestelmiä: ISO14001-järjestelmä, Ekokompassi-järjestelmä, WWF:n Green Office -järjestelmä, Vihreä lippu -järjestelmä ja Okka-säätiön myöntämä ympäristösertifikaatti. Ympäristöohjelma on 18 hallintokunnalla ja ympäristöasioita oli kytketty 12 hallintokunnan henkilöstön palkitsemisjärjestelmiin.

Tytäryhteisöjen ympäristötyössä on tapahtunut selvää kehitystä. ISO14001-järjestelmä on käytössä kolmessa tytäryhteisössä ja Ekokompassi-järjestelmä on käytössä tai sitä rakennetaan 11 tytäryhteisössä.

Ekotukitoiminta luo ympäristövastuullista toimintakulttuuria ja juurruttaa kaupungin ympäristö-strategioita ja tavoitteita käytännön toimenpiteiksi. Vuoden aikana käynnistettiin yhteistyö Kuntaliiton kanssa ekotukitoiminnan markkinoimiseksi uusiin kuntiin.

Vuoden 2013 talousarviossa oli 17 ympäristöasioihin liittyvää sitovaa toiminnallista tavoitetta, joista 15 toteutui täysin ja yksi osittain. Toteutuneet tavoitteet koskivat katupölypitoisuuksia, yleisten alueiden puhtaanapitoa, kaivutöitä, katu- ja puistorakentamisen ylijäämämassojen hallintaa, puukujanteiden paikkausistutuksia, kaupunkiluonnon monimuotoisuuden edistämistä, kalatalouden kehittämistä ja valvomista, täydentämISRakentamista, joukkoliikenteen kuljetus-osuutta, energiasäästöä sekä raitioliikenteen luotettavuutta ja asiakastyytyväisyyttä. Osittain toteutunut tavoite koski raitio- ja metrolinjojen asiakastyytyväisyyttä. Tavoite ei toteutunut metrolinjojen osalta. Joukkoliikenteen osuutta poikittaisliikenteessä koskeva tavoite ei toteutunut.

Kaupungin keskeiset ympäristötoimet ja -vaikutukset

Ilmastonsuojelu

Alkuvuodesta 2013 toteutettiin Helsingin, Turun ja Lahden kaupunkien välinen vertaisarviointi, jossa tarkasteltiin kaupunkien ilmastopolitiikkaa ja hulevesien hallintaa osana ilmastomuutokseen sopeutumista. Arvioinnissa ehdotettiin kattavan hillinnän ja sopeutumisen tiekartan laatimista sekä sidosryhmien tehokkaampaa osallistamista.

Vuonna 2013 Helsingin asukkaiden, palveluiden ja teollisuuden aiheuttamat kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt olivat kolme prosenttia alhaisemmat kuin vuonna 2012 ja 21 prosenttia alemmat kuin vuonna 1990. Kasvihuonekaasupäästöistä 46 prosenttia syntyi kaukolämmityksestä, 23 prosenttia liikenteestä, 20 prosenttia kulutussähkön käytöstä ja kahdeksan prosenttia öljy- ja sähkölämmityksestä. Kaikkien päästöjen kannalta merkittävien sektoreiden päästöt pienenevät edellisvuodesta.

Helsingin energian omistaman energiantuotannon hiilidioksidipäästöt pienenevät noin viisi prosenttia vuonna 2013 ja energiantuotannon ominaispäästöt olivat kaikkien aikojen pienimmällä tasolla. Lasku johtui energiatehokkaan yhteistuotannon korkeasta osuudesta kaukolämmön tuotannossa sekä edellisvuotta lämpimämmästä säästä. Vuonna 2013 Helsingin Energian sähkön, kaukolämmön ja jäähdytyksen hankinnasta uusiutuvan energian osuus nousi seitsemään prosenttiin uuden vesivoimaosuuden hankinnan ansiosta.

Energian kokonaiskulutus pieneni kaksi prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2013 sähkön kokonaiskulutus oli viisi prosenttia vuoden 2009 alapuolella. Asukaskohtainen sähkönkulutus on laskenut jo yhdeksällä prosentilla vuodesta 2009. Merkittävänä syynä kulutuksen laskuun on ollut energiatehokkuuden paraneminen esimerkiksi valaistuksessa.

Kaukolämpöä kulutettiin noin 4,5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna lämpimämmästä säästä johtuen.

Helsingin uusien asuinrakennusten energiatehokkuus on selvästi parantunut viimeisten neljän vuoden aikana. A-luokan osuus nousi 21 prosentista 68 prosenttiin.

Syksyllä 2013 käynnistyi 50/50-hanke, jonka tavoitteena on saavuttaa kouluissa vähintään kahdeksan prosenttia säästöt aiempaan kulutukseen verrattuna.

Palmia säästää energiaa omissa toiminnoissaan: kahdessa lounasravintolassa on luovuttu tarjottimien tai salaattilautasten tai

molempien käytöstä ja samalla astianpesun tarve on vähentynyt. Toisessa ravintoloista laskettiin, että energiankulutus vähenee toimintatavan ansiosta 15 prosenttia.

Kaupungin kiinteistöjä katselmoidaan suunnitelmallisesti kannattavien energiansäästömahdollisuuksien selvittämiseksi. Vuoden 2013 loppuun mennessä 84 prosentissa kaupungin julkisista toimitiloista on teetetty kiinteistön energiakatselmus vähintään kerran.

Helsingin kaupunki toteuttaa uudisrakennuskohteet matalaenergiaperiaatteilla ja soveltaa matalaenergiaohjeistusta myös peruskorjauksissa rakennusten erityispiirteet huomioiden. Vuonna 2013 valmistui ensimmäinen versio Helsingin kaupungin julkisten uudisrakennusten lähes nollaenergiarakentamisen yleisohjeeksi sekä viisi matalaenergiatason palvelurakennuskohdetta.

Ilmansuojelu, liikenne ja liikenteen vaikutukset

Helsingin pääkatuverkossa oli liikennettä vuoden 2013 syksyllä 1-3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012. Pitkällä aikavälillä liikennemäärät ovat kuitenkin kasvaneet. Kaikki kaupungin laskentalinjat yhteenlaskettuna vuonna 2013 liikennettä oli 12 prosenttia enemmän kuin 20 vuotta aiemmin.

Vuonna 2013 valmistui Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelma, joka konkretisoi liikenteeseen ja liikkumiseen liittyviä tavoitteita.

Helsingin seudun uutta liikennejärjestelmäsuunnitelmaa valmisteltiin 14 kunnan kesken kiinteässä yhteistyössä seudun maankäyttösuunnitelman valmistelun kanssa.

Helsingin seutu arvioitiin kansainvälisessä BEST-tutkimuksessa parhaaksi joukkoliikennekaupungiksi jo neljäntenä vuotena peräkkäin. Asukkaista 77 prosenttia oli tyytyväisiä joukkoliikenteeseen.

Helsingissä aloitettiin citylogistiikan kehittäminen. Tarkoituksena on mm. vähentää jakelu-, keräily- ja asiakasliikenteen haitallisia ympäristövaikutuksia.

Useat hallintokunnat käyttävät yhteiskäyttöautoyrittäjien palveluita ja lähes koko henkilöstöllä on käytössään työmatkasetelit ja/tai työsuhdelippu.

Useissa toimipaikoissa tehtiin liikkumissuunnitelmia tai sisällytettiin liikkumisasioita osaksi ympäristöohjelmia.

Hallintokuntien ajoneuvo- ja konekaluston hankinnoissa vähäpäästöisyys on otettu huomioon: kuljetus- ja

työmaakonepalveluille on asetettu vaateet käyttöönottovuoden osalta ja muutamiin hallintokuntiin on hankittu sähköautoja.

Helsingissä ilmanlaatua heikentävät eniten autoliikenteen päästöt.

Typpidioksidin vuosiraja-arvo (40 µg/m³) tuli saavuttaa 1.1.2010, mutta se ylittyy edelleen Helsingin keskustan katukuiluissa. Vuonna 2013 näissä katukuiluissa mitatut vuosipitoisuudet vaihtelivat 43–49 µg/m³. Helsinki on saanut jatkoaikaa EU:n typpidioksidille asettaman vuosiraja-arvon saavuttamiseksi 1.1.2015 saakka.

Katupölyn raja-arvo ei ole ylittynyt raja-arvoa seuraavilla mittausasemilla vuoden 2006 jälkeen. Katupölyn raja-arvon ylittyminen on kuitenkin ollut lähellä keskustan katukuiluissa. Vuonna 2013 jatkettiin katupölyn torjunnan käytäntöjen kehittämistä EU:n Life+ -rahoitteisessa Redust-hankkeessa. NASTA-tutkimusohjelmassa (2011–2013) selvitettiin nastarenkaiden käytön vähentymisen vaikutuksia muun muassa ilmanlaatuun, terveyteen sekä liikenneturvallisuuteen.

Kantakaupungin alueella on käytössä ympäristövyöhyke, jonka sisäpuolella liikennöivän HSL:n tilaaman bussiliikenteen ja HSY:n tilaamien jätekuljetusten kilpailutuksissa sovelletaan tiukempia päästönormeja kuin alueen ulkopuolisilla reiteillä liikkuvalla kalustolle. Marraskuusta 2013 lähtien ympäristövyöhykkeellä kaikki seka- ja biojäteautot ovat Euro 5-luokkaa. HSL:n bussiliikenteestä jo 70 prosenttia on Euro 3-luokkaa tai uudempaa kalustoa. Vuonna 2013 liikenteeseen tuli 126 uutta EEV- bussia ja neljä Euro 6-luokan bussia.

Meluntorjunta

Suurin meluhaittojen aiheuttaja Helsingissä on tieliikenne. Lähes 40 prosenttia helsinkiläisistä asuu alueilla, joilla tieliikenteen aiheuttama melutaso ylittää päiväaikaan ohjearvotason 55 dB.

Vuonna 2013 valmistui Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman tarkistus. Liikenteen melulle altistuminen ei ole vähentynyt, vaikka toimintasuunnitelman toteuttaminen on ollut kohtalaista. Toimintasuunnitelman tarkistuksessa meluntorjunnan toteuttamiseksi ja liikenteen melutasojen alentamiseksi esitetään 26 toimenpidettä.

Ympäristökeskus teetti vuonna 2013 liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaittojen torjuntakeinoista selvityksen, jonka tavoitteena on löytää hyviä esimerkkejä tie- ja raideliikenteen aiheuttamien melu- ja ilmanlaatuongelmien torjuntaan käytetyistä ratkaisuksista.

Meluasteita rakennettiin Tapaninkyläntien varteen ja Kehä I:n varteen Kivikossa ja melua vaimentavia päällysteitä käytettiin viidessä kohteessa.

Vesiensojelu, veden kulutus ja jätevesien puhdistus

Vuonna 2013 vesijohtoverkkoon pumpattiin HSY:n vesihuollon alueella vettä yhteensä 90 miljoonaa m³. Asukasta kohden veden kulutus oli Helsingissä 190 litraa vuorokaudessa, mikä on kaksi litraa vähemmän kuin vuonna 2012.

Vuonna 2013 Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle tuli käsiteltäväksi jätevettä yhteensä 96,3 miljoonaa m³, josta 71,7 miljoonaa m³ tuli Helsingistä. Jätevesimäärä väheni edellisvuodesta 15 prosenttia.

Vuonna 2013 Viikinmäen jätevedenpuhdistamolta Helsingin edustan merialueelle kohdistuva fosforikuorma oli 23 prosenttia vähemmän ja typpikuorma 42 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012.

Levätilanne Helsingin ulko- ja sisäsaaristossa oli kesällä 2013 kokonaisuudessaan tavanomainen. Vantaanjoen uimarannoilla sinilevää ei havaittu lainkaan.

Vuonna 2013 tehdyn Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien vesistövaikutusten yhteistarkkailun mukaan noin 40 prosenttia Helsingin edustan merialueen tutkituista pohjista oli hapettomia ja ravinteiden sisäisen kuormituksen todettiin olevan merkittävä.

Elokuussa 2013 toteutettiin Itämerihaasteen puitteissa T/A Muikulla tutkimusmatka, jonka tarkoituksena oli kartoittaa Helsingin edustan merialueen pohjan kunto sekä sisäisen ravinnekuormituksen osuutta merialueen rehevöitymisessä.

Itämerihaasteen toimenpideohjelma uudistettiin vuosille 2014–2018 ja käynnistettiin Citywater-hanke, joka edistää Itämerihaasteen leviämistä Baltian maissa.

Luonnon ja maaperän suojeleminen sekä maankäyttö

Kaupungin omistamien metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden inventointi valmistui vuonna 2013. Vuonna 2013 valmistuivat myös Kallahdenharjun ja Kallahden rantaniityn luonnonsuojelualueiden uudet hoito- ja käyttösuunnitelmat. Vanhankaupunginlahden jokavuotista ekologisen tilan seuranta linnuston osalta jatkettiin.

Osana Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa jatkettiin biotooppikartoitusta, jonka yhteydessä kerättiin tietoja myös haitallisten vieraskasvilajien esiintymisestä.

Kaupungin omistamien metsien luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden inventointi valmistui lukuun ottamatta saaristoa.

Rakennusvirasto päivitti Helsingin kaupunkikasvioppaan haitallisten vieraslajien listan lajeista. Vuoden aikana järjestettiin myös kahdet jättipalsamin torjuntatalkoot ja annettiin asukkaille neuvontaa vieraskasvien torjunnasta.

Kaupunkisuunnittelu painottui vuonna 2013 uuden yleiskaavan valmisteluun ja osayleiskaavoitukseen. Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia ympäristöön, ympäristötekijöiden maankäytölle asettamia reunaehtoja sekä hankkeen suhdetta muun muassa liikennejärjestelmään. Vuoden 2013 aikana valmistuivat Hernesaaren ja Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavat ja työn alla olivat Pohjois-Haagan itäosan, Kivinokan ja Vartiosaaren osayleiskaavat sekä Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen Östersundomin alueen yleiskaava.

Asuntotuotantotoimiston rakennuttama Kalasatamaan sijoittuvan autopaikattoman korttelin toinen rakennuskohde valmistui vuonna 2013. Vuonna 2013 käynnistyi myös Vallilaan sijoittuva täydennysrakentamiskohde, jossa aurinkoenergiaa hyödynnetään käyttöveden lämmittämisessä.

Merkittävimpiä pilaantuneen maaperän kunnostuskohteita olivat vuonna 2013 Jätkäsaari, Kalasatama ja Töölönlahti. Jätkäsaaren alueella muodostuvat pilaantuneet maat sijoitetaan hyötykäyttöalueille, ja uuden hyötykäyttöalueen ympäristölupa saatiin vuonna 2013. Vuosaaren kaatopaikan kunnostamisen ympäristölupaan saatiin muutos vuonna 2013.

Hankinnat, jätteet ja materiaalihokkuus

Ympäristökeskus käynnisti lokakuussa 2013 hankintojen ympäristöverkoston yhdessä hankintakeskuksen kanssa. Verkoston tehtävänä on auttaa hallintokuntia ympäristöpolitiikan hankintatavoitteisiin pääsemisessä. Verkoston toimintaan yhdistettiin myös energiansäästöneuvottelukunnan hankintaryhmän toiminta.

Vuoden 2013 aikana hankintakeskus kilpailutti yhteishankintoja 34 tarjouskilpailulla. Ympäristökriteerejä sisältäviä yhteishankintakilpailutuksia oli 57,6 prosenttia kilpailutuksista.

Määrällisesti 44 prosentissa yhteiskilpailutuksesta oli mukana ympäristökriteerejä.

Ympäristöpolitiikka asettaa jätehuollolle tavoitteita. Jäteraportoinnin kehittämistä ja ympäristöpolitiikan jätetavoitteiden seurantaan varten perustettiin kaupungin sisäinen jäteverkosto.

Pääkaupunkiseudun ainoa toiminnassa oleva yhdyskuntajätteen kaatopaikka sijaitsee Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa. Vuonna 2013 Ämmässuolla vastaanotettiin jätettä ja maata 15 % vähemmän kuin vuonna 2012.

Koulukiinteistöissä tehtiin jätteen määrää ja lajittelua koskeva seuranta yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen, Palmian ja opetusviraston kanssa. Tulosten perusteella jätteen määrät ovat laskeneet.

Vuonna 2013 käynnistettiin useita ylijäämämaiden hyötykäyttöhankkeita, joista merkittävimpiä ovat Vuosaaren kaatopaikan muotoilu ja Lahdenväylän meluvallit. Ylijäämämaiden hyötykäytön tehostamisen kautta massasäästöt ovat olleet vuosina 2012–2013 noin seitsemän miljoonaa euroa. Vuonna 2013 omilta työmailta ajettiin ylijäämämaita kaupungin ulkopuolisille vastaanottajille noin 10 000 tonnia, kun vuonna 2012 määrä oli noin 200 000 tonnia.

Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus

Ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin osallistui vuoden 2013 aikana 13,3 prosenttia helsinkiläisistä.

Vuoden aikana järjestettiin muun muassa luontokouluja, luontoretkiä, saariseikkailuja, tema-viikkoja, ympäristökoulutuksia, koululaiskonferenssi sekä ympäristöaiheisia yleisötapahtumia, kevätsiivoustapahtumia ja puistokävelyitä.

Eniten yleisöä keräsivät Korkeasaaren Kissojen yö ja Pääsiäissaari-tapahtumat (yli 20 000 kävijää). Kevätsiivoustalkoisiin osallistui puolestaan lähes 24 000 kaupunkilaista.

Ilmasto- ja energianeuvonta tavoitti vuonna 2013 24 prosenttia helsinkiläisistä.

Vuoden aikana valmistui Helsingin Energian uusi Energiatori-energianäyttely Kampin Sähkötaloon. Energianeuvonta tavoitti kaupunkilaiset erittäin hyvin (140 000 kaupunkilaista).

Rakennusviraston Energiaa tokaluokkalaisille -kampanjassa toimitettiin kouluille laaja tietopaketti yli 1700 oppilaalle ja opettajalle.

Ilmastoinfo järjesti Energiatehdas-tapahtuman ja jakoi lisäksi ilmastotietoa muun muassa 22.9. Auton vapaapäivänä.

HSL:n Setä Sininen –toiminnan konsepti uudistui keväällä 2013.

Ympäristöriskit

Ilmastonmuutoksen myötä sään ääri-ilmiöt voivat lisääntyä ja ilmasto voi muuttua ennakoimattommaksi. Öljyvahingon riski on suuri Itämerellä, joka on yksi maailman haavoittuvimmista ja ruuhkaisimmista merialueista.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistettiin osana jokapäiväistä työtä, kuten pitämällä ulkoilualueet hoidettuina ja elinvoimaisina. Vuonna 2013 valmistui Hulevesihaittojen ehkäiseminen kaupunkialueella –selvitys. Vuosina 2012-2014 toteutettavassa ympäristökeskuksen koordinoimassa Ilmastonkestävä kaupunki (ILKKA) - EU-hankkeessa luodaan suunnittelutyökaluja ja -ohjeistuksia kaupunkisuunnittelijoille ilmastonmuutoksen huomioon ottamisesta.

Helsingin alueella tapahtui vuonna 2013 yhteensä 365 öljyvahinkoa, joista 51 vesistöissä, 11 tärkeillä pohjavesialueilla ja 303 muilla alueilla. Vahinkojen määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta edellisvuoteen verrattuna.

Pelastuslaitos osallistui vuonna 2013 Monialaisen merionnettomuuden hallinta Itämerellä -hankkeeseen, jossa selvitetään kaikkien Itämeren maiden sekä Islannin ja Norjan varautumista moniviranomaistoimintaa vaativaan merionnettomuuteen.

Helsingin kaupungin öljyvahinkojen torjuntavalmiuden sekä meripelastustoiminnan kehittämistä jatkettiin. Myös kaupungin virastojen öljyntorjuntakoulutusta jatkettiin. Öljyntorjunnan koulutuksen rahoittaminen Öljysuojarahastosta saatiin vuosille 2013–2017 kaksinkertaistettua.

Ympäristötalous

Helsingin ympäristökulut, poistot ja HSY:n osuudet mukaan lukien, kasvoivat seitsemän prosenttia vuonna 2013. Helsingin kaupungin omaan toimintaan perustuvat ympäristökulut kasvoivat kuusi prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Helsingin kaupungin omasta toiminnasta aiheutuneet ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Suurimmat kuluerät kaupungille olivat ympäristöperusteiset sähkö- ja polttoaineverot, alueiden puhtaanapidon ja jätehuollon sekä ilmastonsuojelun aiheuttamat kulut. Kaupungin omien ympäristökulujen kasvua edellisvuoteen nähden selittää

ympäristöverojen kasvu ja ekotehokkuutta parantavan toiminnan lisääntyminen ja sen parantunut raportointi.

Helsingin vuoden 2013 ympäristöinvestoinnit, HSY:n osuudet mukaan lukien, kasvoivat 29 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Helsingin kaupungin vuoden 2013 ympäristöinvestoinnit olivat 3,5 prosenttia kaupungin kaikista käyttöomaisuusinvestoinneista. Kaupungin ympäristöinvestoinnit kasvoivat 16 prosenttia edellisvuodesta. Kasvua selittävät erityisesti ilmastoinvestoinnit, jotka lähes kolminkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna.

Helsingin ympäristötuotot, HSY:n osuudet mukaan lukien, kasvoivat 10 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. HSY:n vedenmyyntituotot sekä perusmaksut muodostivat osan ja jätteen kuljetusmaksut sekä käsittelymaksut osan ympäristötuotoista. Helsingin kaupungin omat ympäristötuotot olivat 0,5 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Kaupungin suurimmat ympäristötuotot tulivat Korkeasaaren eläintarhan pääsylipputulosta sekä alusten jätemaksuista ja romumetallin myynnistä.

Tilinpäätökseen tehtyjen pakollisten varausten ja ympäristövastuiden arvo oli 31.12.2013 yhteensä 41,8 milj. euroa. Vastuut koskivat Hanasaaren A-voimalaitoksen purkua ja varautumista pilaantuneen maaperän käsittelyyn sekä kaatopaikkojen jälkihoitoa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Johanna af Hällström, ympäristötalous suunnittelija, puhelin: 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupunki_Ympäristöraportti 2013

15.09.2014

Kj/3

§ 926

Pelastuslautakunnan virkamatka Lissaboniin, Portugaliin 17. - 19.9.2014

HEL 2014-009212 T 01 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa pelastuslautakunnan varsinaisten jäsenten ja kaupunginhallituksen edustajan pelastuslautakunnassa tekemään matkoineen kolmen päivän virkamatkan Lissaboniin, Portugaliin 17. - 19.9.2014. Matkan tavoitteena on tutustua Portugalin pääkaupungin pelastustoimen ja erityisesti kriisinhallintaan normaaliolojen häiriötilanteissa.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupunginjohtajan virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Matkakustannusten korvausten saamista varten virkamatkalla olleen on esitettävä matkalaskulomakkeen Lv 227 mukainen lasku välittömästi virkamatkan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa virkamatkan päättymisestä. Matkalaskuun on liitettävä alkuperäiset tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite on saatavissa.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan pelastuslaitoksen käyttövaroista.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pelastuslautakunnan matkaohjelma
- 2 Pelastuslautakunnan virkamatkalle osallistuvat

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.09.2014

Kj/3

Matkalle lähtevät

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pelastuslautakunta on 2.9.2014, 81 § päättänyt matkustaa 17. - 19.9.2014 Lissaboniin ja esittää, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja oikeuttaa kaupunginhallituksen edustajan pelastuslautakunnassa osallistumaan virkamatkalle.

Luottamushenkilöiden virkamatkoista päättää kuitenkin kaupunginhallitus, lukuun ottamatta Pohjoismaihin, Baltiaan sekä Venäjällä Moskovaan ja Pietariin suuntautuvia matkoja. Myös kaupunginhallituksen edustajan osallistumisesta on päätetty luottamushenkilöiden virkamatkan oikeuttamisen yhteydessä.

Pelastuslautakunnasta on ilmoitettu matkan kokonaiskustannusten olevan arviolta 550 euroa henkilöä kohden.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pelastuslautakunnan matkaohjelma
- 2 Pelastuslautakunnan virkamatkalle osallistuvat

Otteet

Ote
Matkalle lähtevät

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Pelastuslautakunta 02.09.2014 § 81

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2014-009212 T 01 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti matkustaa Lissaboniin 17.-19.9.2014. Lisäksi pelastuslautakunta päätti esittää kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, että tämä tarvittaessa oikeuttaa kaupunginhallituksen edustajan pelastuslautakunnassa osallistumaan tälle virkamatkalle.

Matkan tavoitteena on tutustua Portugalin pääkaupungin pelastustoimen ja erityisesti kriisinhallintaan normaaliolojen häiriötilanteissa. Lissabonin väkiluku on noin 550 000 ja metropolialueella asuu noin neljännes koko Portugalin asukasmäärästä. Kooltaan Lissabon on siten erinomainen vertailukohde Helsingille. Tarkempi matkaohjelma on valmistelussa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 927

Kaupunginvaltuuston 10.9.2014 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 10.9.2014 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

1-3 Ei toimenpidettä.

4 Kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkansliaa toimittamaan Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle luottamushenkilörekisterin ylläpitoa varten tarvittavat tiedot.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kaupunginkanslialle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

5 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi rakennusvalvontavirastolle, ympäristökeskukselle, pelastuslautakunnalle, kiinteistövirastolle, Liikennelaitos -liikelaitokselle (HKL), yleisten töiden lautakunnalle sekä sosiaali- ja terveystieteiden virastolle.

6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi pelastuslautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle, kiinteistövirastolle, ympäristölautakunnalle.

- 7 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, muistutuksen tehneille, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle sekä rakennusvalvontavirastolle.

Tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle, ympäristölautakunnalle, rakennusvirastolle, kaupunginmuseolle sekä pelastuslautakunnalle.

Toivomusponsi kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

- 8 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle/Vesihuolto sekä maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan osapuolille.

Tiedoksi kulttuurikeskukselle, varhaiskasvatusvirastolle, yleisten töiden lautakunnalle, liikuntalautakunnalle, sosiaali- ja terveysvirastolle, nuorisosiainkeskukselle, kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle, kiinteistölautakunnalle sekä kaupunkisuunnitteluvirastolle.

- 12 Aloite kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

- 13 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

15.09.2014

Kj/4

-
- 9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote virkaan otetulle sekä muille hakijoille.
- Tiedoksi korkeasaaren eläintarhalle sekä Taloushallintopalvelu-liikelaitokselle.
- 10 Tiedoksi opetusvirastolle.
- 11 Tiedoksi opetusvirastolle.
- Toivomusponnet sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.
- 14 Aloite sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.09.2014

Kj/5

§ 928

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 8.9.2014

jaostot

- konserni 8.9.2014

- johtamisen 8.9.2014

- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta 10.9.2014

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

15.09.2014

Kj/5

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

henkilöstökassatoimikunta

12.9.2014

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

15.09.2014

Kj/6

§ 929

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 930

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2015-2017

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Hannu Oskala: Kaupunginhallitus päättää panna asian viikoksi pöydälle.

Kannattaja: Osku Pajamäki

Kaupunginhallitus päätti yksimieleisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2015 - 2017 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin tavoitteita.

Strategian periaatteiden lisäksi olisi tärkeää löytää konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat mm. suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Tavoitteisiin tulisi sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista tulisi myös tehdä ennen – jälkeen -analyysi suunnittelun onnistuneisuudesta erityisesti

taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen (kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet rahankäyttöä joukkoliikenteeseen).

HSL:n taloussuunnitelman (s. 8) mukaan vuosien 2016 ja 2017 lippulajitutkimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. On tärkeätä, että lippulajitutkimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseksi oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

Suunnitelmassa mainitaan (s. 17), että HKL:n raitio- ja metrolinjojen sähkön kokonaiskulutus olisi noin 120 GWh, mikä kulutusluku kuitenkin on HKL:n kokonaiskulutus. Raitio- ja metrolinjojen ajosähkön kulutus, joka sisältää myös vaihdelämmityksen, oli 75,9 GWh vuonna 2013.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2015 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä kaupungin kanssa valmisteltuihin suunnitelmiin. Runko- ja poikittaisliikenteen parantamista tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Vantaalta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvan bussiliikenteen väheneminen on liikennejärjestelmätasolla kokonaisuutena tarkoituksenmukaista.

Kehäradan valmistuminen mahdollistaa joukkoliikenteen tukeutumisen entistä vahvemmin raideliikenteeseen, mikä on pääkaupunkiseudulla yleisesti hyväksytyn strategian mukaista. Junaliikenteen liikennöinti tulee järjestää niin, että se tukee Helsingin valmisteilla olevan uuden yleiskaavan yhtä johtavaa ajatusta monikeskuksisesta kaupungista. Maankäyttöä ollaan vahvasti kehittämässä Helsingin alueella juna-asemien ympäristössä. Kehäradan liikenne on suunniteltava niin, että junat pysähtyvät kaikilla Helsingin asemilla.

HSL:n taloussuunnitelmassa mainitaan vuoden 2016 liikennöintimuutoksia koskevassa kohdassa (s. 65), että arvio Länsimetron operointikustannuksista on 9,7 - 17,8 miljoonaa euroa vuositasolla. Liikennelaitos -liikelaitoksen arvion mukaan Helsingin metron ja Länsimetron osalta metrolinjojen liikennöintikorvaus on vuonna 2017 yhteensä 48,5 milj. euroa. Koko metrojärjestelmässä liikennöintikorvausten määrä nousee 20,5 milj. euroa vuodesta 2015 vuoteen 2017, kun matkustajaliikenteen käytössä ovat sekä Helsingin metro että Länsimetro. Vuonna 2018, jolloin koko metro on

automaattiajossa, metron liikennöintikorvausten yhteismäärä on 46,1 milj. euroa, joka on 18,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Helsingin metron ja Länsimetron liikennöintikorvauksia nostavat erityisesti lisääntyvät pääomakulut uusista metrojunista sekä vanhojen metrojunien automatisoinnista. Myös uusien varikkotilojen käyttöönotto nostaa operoinnin kustannuksia.

Suunnitelmassa (s. 34) on liitteen 1 tuloslaskelmassa laskettu virheellisesti vuosien 2015 ja 2016 välinen ero operointi- ja infrakustannusten osalta.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän maksaminen

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Osa kasvusta johtuu palvelutason parantamisesta, mikä näkyy joukkoliikennematkustamisen kasvuna, joka on positiivinen asia. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti kuitenkin tuoda mukanaan myös synergiahyötyjä, joita tulee pystyä osoittamaan suhteellisesti alenevien kustannusten kautta.

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 7.6.2013 osaltaan HSL:ää koskevat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016. tavoitteiksi asetettiin mm.:

- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava
- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään nykyisen suuruinen osuus
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu on vähintään 1,5 %/vuosi.

Helsingin kaupunki edellyttää, että edellä mainitut linjaukset otetaan huomioon HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, jonka mukaan velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaali- kasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä vuoden 2015 talousarvioraamissa HSL:n kuntaosuus on 191,0 milj. euroa. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa Helsingin kuntaosuus on 189,0 milj. euroa. Vuoden 2015 kuntaosuutta pienentää edellisten vuosien ylijäämän

käyttö 3,6 milj. euroa. Helsingin kuntaosuuden kumulatiivinen kertynyt ylijäämä HSL:n vuoden 2013 tilinpäätöksessä on 10,8 milj. euroa. Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Taloussuunnitelmakaudella Helsingin kuntaosuuden kasvu on huomattavasti ennakoitua lipputuottojen kasvua suurempi. Kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 34,0 milj. euroa, mutta lipputuottojen kasvu vain 13,1 milj. euroa. Helsingin osalta subventioaste nousee alustavassa taloussuunnitelmassa 53,1 %:iin vuonna 2017.

Helsingin kaupungin talouden tulevien vuosien kehitysnäkymä ei mahdollista kaupungin verorahoitusosuuden kasvattamista nykyisestä 50 %:sta. HSL:n on jatkuvasti huolehdittava siitä, että lipputulokertymä kasvaa suhteellisesti vähintään HSL:n kokonaiskustannusten (infrakorvaukset mukaan luettuna) kasvua vastaavasti. Lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on pyrittävä leikkaamaan kustannusten kasvua ja varmistettava riittävä lipputulokertymä. Lipunhintoja on varauduttava tarvittaessa korottamaan nyt suunnitelmassa esitetyjä enemmän.

Jatkossa HSL:n tulee tarkastella kuntaosuuksien ja kokonaistaloutensa kehittymistä taloussuunnitelmaa pidemmällä, joukkoliikenteen investointisuunnitelmiin sidotulla aikajänteellä. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä kaupunkien kanssa. HSL:n kuntaosuus on osa kaupungin kokonaistoimintamenoja. Kuntaosuuden kasvu ei voi jatkuvasti ylittää kaupungin kokonaistoimintamenojen kasvuun asetettuja raameja. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa helsingin kuntaosuuden kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2017 on noin 18 %.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus vuodelle 2015 on perusteltu, sillä verorahoituksen osuuden toiminnan rahoittamisessa ei tulisi kasvaa.

Korotus on syytä kohdistaa lähinnä kertalippuihin, jotta hintamuutos ohjaisi matkustajia käyttämään enemmän arvolippuja. Tämä nopeuttaisi rahastustapahtumaa, poistaisi liikenteen viiveitä ja parantaisi joukkoliikenteen kustannustehokkuutta. Kausilipun ja arvolipun hintaa on korotettava selvästi vähemmän kuin kertalipun hintaa. Lippujen hintojen kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelujen karsiminen.

Tarkastusmaksun korottaminen

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Kutsuplus -liikenteen kehittäminen

Kutsuplus on kansainvälisestikin arvioituna edistyksellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisesti henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa Kutsuplus merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. Kutsuplussan onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa. Myös uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat aiempien kokemusten perusteella jäykkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää ja Kutsuplus-liikenteen matkamäärät ovat kasvaneet vuodessa useita satoja prosentteja (400 % välillä 4/2013-4/2014). Kutsuplussan matkustajamäärät ovat kuitenkin vielä absoluuttisesti verrattain pieniä ja liikenteen subventioaste suuri. Palvelun tuottavuuden kehittymistä tulee tukea voimakkaasti eri keinoin. Näitä keinoja ovat mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuaikoina Kutsuplusautojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisikin harkita, että HSL:n tilaisin kokonaan käyttöönsä Kutsuplus-autoja vain niin paljon, että niille riittää lähes koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Tätä ajoneuvokapasiteettia tulisi täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat Kutsuplussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

Metron yöliikennekokeilu

Metron viikonloppuöiden jatkettua liikenteen aiheuttama lisäkustannus on suunnitelman mukaan bussiliikenteen vähennykset huomioon ottaen 480 000 euroa vuonna 2015. Metron yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannusten lisäystä vuositasolla noin 0,3

milj. euroa. Yöliikenteen kokonaiskustannukset nousisivat näin ollen noin 0,78 milj. euroa vuositasolla. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna järjestely on kallis.

Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuutta on parannettava tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään. Jatketun liikenteen vakinaistamisesta tulee päättää vasta, kun tällainen kokonaissuunnitelma on tehty.

Muuta

Muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston, Traficin, Tekesin ja Helsingin kaupungin toimesta on viimeisen kahden vuoden aikana nostettu voimakkaasti esiin liikkuminen palveluna –konseptin (Mobility as a Service) mahdollisuutta parantaa liikennejärjestelmän palvelutasoa, kustannustehokkuutta ja kansantaloudellista tuottavuutta.

Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. Liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot, vuokrapyörät) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on

pyydettyjä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa alustavasta taloussuunnitelmasta 31.8.2014 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, HSL:n hallituksen päätös 11.6.2013 § 103 liitteenä 2, taloussuunnitelma liitteenä 3, informaatio metron yöliikennekokeilun kokemuksista 15.11.2013 – 28.2.2014 on liitteenä 4 sekä Kutsuplus -liikenteen kehittäminen liitteenä 5.

Taloussuunnitelman yhteydessä HSL pyytää lausuntoa:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- tarkastusmaksun korottamisesta
- Kutsuplus -liikenteen kehittämisestä koekäytön päätyttyä vuoden 2015 lopussa
- metron yöliikenteen vakinaistamisesta
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2015 - 2017
- HSL:n hallituksen päätöksen 25.3.2014 (§54) mukaisesta raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta 2014 2024
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (§ 70) mukaisesta Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta sekä HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (§ 81) mukaisesta runkolinjan 560 jatkumahdollisuudesta Myyrmäestä Matinkylään.

Taloussuunnitelman sisällöstä

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja sekä investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

Taloussuunnitelman mukaan HSL:n toimintatulot vuonna 2015 ovat 625,2 milj. euroa. Kasvua vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna on

28,1 milj. euroa (4,7 %). Toimintamenot ovat 2015 yhteensä 623,1 milj. euroa. Kasvua on vuoden 2014 ennusteeseen verrattuna 32,8 milj. euroa (5,6 %) Toimintamenoista 80,2 % eli 499,5 milj. euroa on joukkoliikenteen operointikustannuksia.

Operointikustannuksista 64,7 % (323,3 milj. euroa) muodostuu bussiliikenteen kustannuksista, 17,9 % junaliikenteestä, 10,7 % raitioliikenteestä ja 5,7 % metroliikenteestä. Bussiliikenteen kustannukset alenevat 2016 ja 2017 Länsimetron ja liityntäliikenteen alkamisen myötä. Junaliikenteen menot kasvavat 2015 ja 2016 Kehäradan käyttöönoton ja uuden kaluston käyttöönoton takia. Raitioliikenteen kustannukset kasvavat 2016 uuden kaluston johdosta ja metroliikenteessä uuden kaluston ja Länsimetron myötä 2015 ja 2016.

Mahdollisen metron yöliikenteen kustannukset, arviolta 0,5 milj. euroa vuositasolla sisältyvät toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Joukkoliikenneinfran käyttökorvauksiksi on arvioitu 68,6 milj. euroa, josta Helsingin osuus on 58,9 milj. euroa. HSL:n hallitus on 27.5.2014 hyväksynyt sopimuksen infrakulujen kohdistamisesta, ja sopimus on jäsenkunnissa hyväksyttävänä. Taloussuunnitelman infrakustannukset on arvioitu tämän uuden sopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2017 joukkoliikenteen infrakustannukset kasvavat merkittävästi Länsimetron ja Kehäradan myötä. Kuntien keskimääräisen subventioasteen pitämiseksi noin 50 %:ssa lipputuloja olisi lisättävä vuonna 2017 noin 30 milj. eurolla, mikä tarkoittaisi noin 15 %:n korotusta nykyisiin lipun hintoihin.

Lipputuloja arvioidaan vuonna 2014 kertyvän 289,2 milj. euroa. Lipputulot muodostavat 47,6 % HSL:n toimintatuloista. Vuonna 2015 lipputuloja arvioidaan olevan 297,5 milj. euroa. Kasvua on 2,8 % vuoden 2014 ennusteeseen nähden. Vuonna 2016 lipputulojen arvioidaan olevan 306,9 ja vuonna 2017 329,5 milj. euroa.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräiseksi korotukseksi vuonna 2015 esitetään 4,0 %. Seutulippujen keskimääräinen korotus on 3,4 %. Sisäisten lippujen korotus painottuu kausilippuihin seudullisten ja sisäisten kausilippujen välisen hintasuhteen pienentämiseksi. Myös arvolippuja esitetään korotettaviksi. Seutulippujen hinnankorotus painottuu arvolippuihin. Myös HSL-alueen kuntalaisille myytävää subventoitua kausilipun hintaa esitetään korotettavaksi.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetueksi on arvioitu 7,3 milj. euroa, josta Helsingin osuus asukaslukujen mukaisessa suhteessa on 3,8 milj. euroa.

Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista. Kuntaosuudet muodostavat noin 49,2 % HSL:n tuloista.

Kuntaosuudet ovat 2015 yhteensä 307,9 milj. euroa, mikä sisältää arvioidun 3,3 milj. euron kuntaosuuden Kutsuplus -liikenteeseen. Helsingin kuntaosuus, joka on 61,4 % yhteenlasketusta 307,9 milj. eurosta, on 189,0 milj. euroa (kasvua noin 3,4 %) vuonna 2015. Vuonna 2016 Helsingin kuntaosuudeksi on arvioitu 210,0 milj. euroa ja 222,9 milj. euroa vuonna 2017.

Helsingin subventio vuonna 2015 on (Kutsuplus –hanke mukaan lukien) 50,7 %, vuonna 2016 se on 52,7 %, ja 2017 subvention määrä nousi 53,1 %:iin.

Tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon.

Merkittävimmät palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

- Kehäradan liikenteen aloitus kesällä 2015
- Uuden poikittaisen runkolinjan 560 perustaminen 2015
- Metron yöliikenteen jatkaminen
- Kirkkonummen, Sipoon ja Keravan sisäisen liikenteen syksyn 2014 kilpailutuksen vaikutusten ottaminen täysimääräisinä suunnitelmavuosien kustannuksiin
- Mankin ja Luoman seisakkeiden lakkauttaminen
- Länsimetron liikenteen aloitus elokuussa 2016 ja siihen liittyen bussilinjaston muuttaminen Etelä-Espoossa ja Lauttasaassa liityntäliikenteeksi.

Sekä Kehärata että Länsimetro kasvattavat taloussuunnitelmakaudella joukkoliikenteen käyttäjämääriä.

Suunnitelmakaudella esitetään myös aloitettavaksi raitiolinjaston muutokset Helsingissä.

Joukkoliikenteen palvelutasossa Helsingin osalta suurimmat muutokset 2015 ovat bussiliikenteen muutokset mm. Kehäradan ja runkolinjan 560 käynnistymiseen liittyen. Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa

vahvoille reiteille sekä bussi- että raideliikenteessä runkolinjastrategian mukaisesti.

Kesällä 2015 käynnistyvä Kehärata tarjoaa nopean runkoyhteyden lentoasemalle ja nopeuttaa poikittaisliikennettä Tikkurilan ja Myyrmäen välillä. Suorat bussiyhteydet Helsingin keskustan ja Vantaan välillä vähenevät.

Uusi runkobussilinja 560 liikennöi Vuosaaresta Mellunmäen, Kontulan, Malmin, Paloheinän ja Kuninkaantammen alueiden kautta Myyrmäkeen. Linja 78 lopetetaan samalla.

Metron yöliikennekokeilua ehdotetaan jatkettavaksi, jolloin kustannukset olisivat vähenevä bussiliikenne huomioon ottaen 0,48 milj. euroa vuositasolla. Metron yöliikenteessä matkustajia on HSL:n selvitysten mukaan ollut pikkujoulukaudella noin 4500 – 6000 matkustajaa/ yö. Tammi- toukokuussa matkustajia oli noin 3000 – 4400 yötä kohti, keskimäärin noin 3000/yö. Noin 35 – 40 % metron yöliikenteessä tehdyistä matkoista on kantakaupungin sisäisiä matkoja (väli Ruoholahti – Kalasatama).

Yhden yön liikennöintikustannukset ovat noin 4400 euroa. Joukkoliikenteen lisämatkan hinta oli pikkujoulukautena noin 1,10 euroa ja tammi-helmikuussa noin 1,90 euroa, kun koko metroluokassa liikennöintikustannus matkaa kohden on noin 0,40 euroa. Helsingin sisäisillä matkoilla Helsingin sisäisillä lipuilla tehtyjen matkojen keskimääräinen lipputulo nousua kohden on noin 0,60 euroa (alv 0). Pikkujoulukaudella metron yöliikenteen subventioasteesta päästiin alle 50%:n, mutta sen jälkeen subventioaste on vakiintunut noin 70 %:iin.

Lokakuussa 2012 käynnistettyä Kutsuplus –liikennettä on tarkoitus laajentaa asteittain. Tällä hetkellä liikenteessä on 15 Kutsuplus-autoa. Ajoneuvokapasiteettia on nostettu elokuussa 2014 kasvattamalla kaluston ajoneuvotunteja 34 %. Ajoneuvokapasiteettia on tarkoitus nostaa 45 ajoneuvon vuoden 2016 alkuun mennessä ja edelleen 100:aan vuoden 2017 alkuun mennessä. Lipputulojen arvioidaan kattavan 20 % liikennöintikorvauksista vuonna 2015, 45 % vuonna 2016, mikäli autojen määrä voidaan nostaa vuoden alkuun mennessä 45:een ja 60 % vuonna 2017, mikäli ajoneuvojen määrä voidaan nostaa vuoden 2017 alkuun mennessä 100:aan.

HSL:n investoinnit vuonna 2015 ovat 46,5 milj. euroa, vuonna 2016 investoinnit ovat 11,1 milj. euroa ja 7,5 milj. euroa vuonna 2017. Merkittävin investointi on LIJ-hanke 53,1 milj. euroa suunnitelmakaudella (41,9 milj. euroa vuonna 2015, 7,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 3,9 milj. euroa vuonna 2017). Matkakorttijärjestelmä

uusitaan ja toteutetaan ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä koko seudulle vuoden 2015 loppuun mennessä. Koekäytöt käynnistyvät maaliskuussa 2015. Myös myyntijärjestelmiä otetaan käyttöön vaiheittain maaliskuusta 2015 alkaen.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot kaupunkisuunnittelulautakunnalta ja liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnalta. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää taloussuunnitelmassa esitettyjä palvelutasomuutoksia ja lippujen hintojen keskimääräisiä korotuksia perusteltuina. Lautakunta ehdottaa Kutsuplus –hankkeen ajoneuvomäärän kasvattamista vain jatkuvan palvelukysynnän mukaisena ja ns. ylivuotoautojen käyttöä. Lautakunta pitää yöliikenteen kustannuksia kalliina, ja pitää tärkeänä järjestelyn kehittämistä kustannustehokkaammaksi.

Liikennelaitos –liikelaitoksen lausunnossa kiinnitetään huomiota Länsimetron operointikustannuksiin, jotka HSL:n ehdotuksessa on arvioitu pienemmiksi kuin liikennelaitos –liikelaitoksen arvioissa. Johtokunnan mukaan metron yöliikenteen jatkamiselle ei ole operoinnin osalta estettä, mutta yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannuksia, jotka tulisi ottaa huomioon kokonaiskustannuksissa.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä hyväksyi 7.6.2013 osaltaan HSL:ää koskevat seuraavat tavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016:

- Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään kokonaiskustannusten kasvua vastaava
- Kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään nykyisen suuruinen osuus
- Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella
- Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 %/vuosi
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014, päätetään vuosittain

- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa vuoden 2013 loppuun mennessä HSLalueen mahdollinen laajentuminen huomioon ottaen

- HSL:n ja kuntien välisissä infrasopimuksissa edellytetty infrakulujen kohdistaminen jäsenkaupungeille tulee sopia yhdessä kuntien kanssa vuoden 2013 loppuun mennessä.

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2015 talousarvioarvioissa HSL:n kuntaosuus on 191,0 milj. euroa, joten HSL:n esitys on tältä osin raamin mukainen.

Kutsuplus –hankkeen kustannukset kokonaisuudessaan ovat 3,9 milj. euroa vuonna 2015, 10,8 milj. euroa vuonna 2016 ja 24,4 milj. euroa vuonna 2017.

Kutsuplus –liikenteen operointikustannuksista Helsingin osuus on HSL:n suunnitelman mukaan 2,1 milj. euroa vuonna 2015 (noin 73 % operointikustannuksista) ja vastaavasti Helsingin lipputulot Kutsuplus –liikenteestä 0,5 milj. euroa (noin 16 % Kutsuplus:n lipputulosta). Vuonna 2016 Helsingin osalta operointikustannukset Kutsuplus –liikenteestä ovat 6,7 milj. euroa vuonna 2016 (noin 68 %) ja lipputulot Helsingille 3,1 milj. euroa (42 %). Vuonna 2017 operointikustannukset Helsingin osalta ovat 16,8 milj. euroa (noin 72 %) ja lipputulot 9,7 milj. euroa (59 %). Helsingin kuntaosuus (vähennysten jälkeen) Kutsuplus –hankkeen osalta on vuonna 2015 2,5 milj. euroa, vuonna 2016 4,3 milj. euroa ja vuonna 2017 6,9 milj. euroa. Alkuperäisessä suunnitelmassa Helsingin maksuosuus Kutsuplus -hankkeessa oli noin 1,5 milj. euroa/vuosi kolmen vuoden kokeiluajalta.

Antaessaan lausuntonsa HSL:n vuoden 2014 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta 2014 – 2016 kaupunginhallitus totesi 18.9.2013 mm., että 'Kutsuplus -hankkeen nopea laajennus sataan ajoneuvoon merkitsisi Helsingin kannalta voimakasta rahoitustarpeen lisäystä, mikä ei ole taloudellisesti perusteltua. Hankkeen ollessa vielä alkuvaiheessa ja kysynnän toteutumatietojen ollessa vielä puutteellisia, ei ole tarkoituksenmukaista panostaa voimakkaaseen laajentamiseen. Sen sijaan on syytä pyrkiä vakiinnuttamaan liikennemuoto ja kasvattamaan sitä hallitusti kysynnän ja lipputulokertymän mukaan.' Kutsuplussan kehittämisessä em. linjaus on edelleen perusteltu.

Lipputuottojen ja kuntaosuuden suhde on saatava pysymään tasapainoisena, joten vähintäänkin esitetyn suuruiset lippujen hintojen tarkistukset ovat perusteltuja. Kuntaosuuksien tasoa ei ole syytä kasvattaa nykyisestä. Sen sijaan on välttämätöntä ottaa myös seuraavien vuosien suunnitelmissa huomioon lipunhintojen nostaminen

tulevina vuosina nyt käsittelyssä olevassa suunnitelmassa esitettyä enemmän.

Metron yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa liikennelaitos -liikelaitoksen mukaan infran käyttökustannusten lisäystä vuositasolla noin 0,3 milj. euroa. Yöliikenteen kokonaiskustannukset nousisivat näin ollen noin 0,78 milj. euroa vuositasolla. Yöliikenteen vakinaistaminen ei ole perusteltua ennen kuin yöajan joukkoliikennejärjestelmää on kehitetty selvästi kustannustehokkaammaksi karsimalla päällekkäistä bussi- ja raideliikennetarjontaa nykyistä enemmän. Yöajan joukkoliikennejärjestelmän tarkastelu on hyvä tehdä siten, että yöliikenteen mahdollisuuksia arvioidaan uudelleen Länsimetron liikenteen alkamiseen liittyen.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki mahdollistaa tarkastusmaksun korottamisen enintään 40-kertaiseksi alimpaan kertamaksun hintaan nähden. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 lähtien 80 euroa. Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään.

Raitiolinjastosuunnitelmaa 2014 – 2024 koskeva lausunto on erillisenä asiana kaupunginhallituksen esityslistalla.

Länsimetron liityntälinjastosuunnitelmaa 2014 koskeva lausunto on erillisenä asiana kaupunginhallituksen esityslistalla myöhemmin syyskuussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö10.6.2014
- 2 HSL:n pöytäkirjanote 10.6.2014 § 103
- 3 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2017
- 4 HS:n pöytäkirjanote 25.3.2014 § 64, informaatio yöliikennekokeilusta
- 5 Kutsuplus -liikenteen kehittämissuunnitelma

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

15.09.2014

Ryj/1

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 897

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 21.08.2014 § 125

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle HSL:n alustavasta taloussuunnitelmasta 2015 - 2017 seuraavanlaisen lausunnon:

Yleistä

HSL:n hallitus on käsitellyt HSL:n alustavaa taloussuunnitelmaa kokouksessaan 10.6.2014. HSL:n hallitus samalla päätti pyytää taloussuunnitelmasta jäsenkuntien lausunnot.

HSL pyytää lausuntoa erityisesti seuraavista asioista:

- strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- Kutsuplus -liikenteen kehittämisestä koekäytön päätyttyä vuoden 2015 lopussa,
- metron yöliikenteen vakinaistamisesta,
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2015 - 2017,
- HSL:n hallituksen päätöksen 25.3.2014 (54 §) mukaisesta raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta 2014 - 2024,
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (70 §) mukaisesta länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta,
- HSL:n hallituksen päätöksen 15.4.2014 (81 §) mukaisesta runkolinjan 560 jatkamahdollisuudesta Myyrmäestä Matinkylään.

Helsingin kaupungin lausunto toimitetaan HSL:lle 31.8.2014 mennessä.

Raitioliikenteen linjastosuunnitelmasta, länsimetron liityntälinjastosuunnitelmasta ja runkolinjasta 560 osalta HSL on pidentänyt lausuntoaika 30.9.2014 asti.

HKL tuottaa HSL:lle raitio-, metroliikenteen ja Suomenlinnan lauttaliikenteen sekä Helsingin alueella myös joukkoliikenteen infraan liittyvät palvelut. Lisäksi HKL on tehnyt erillisiä sopimuksia HSL:n kanssa mm. tilojen vuokraamisesta, automaattien ylläpidosta sekä IT-palveluista. HKL on liikenteen tuottamisessa HSL:n tärkein yhteistyökumppani, kun HKL vastaa kokonaan raitio- ja metroliikenteestä sekä Suomenlinnan liikenteestä.

HSL:n taloussuunnitelmassa HKL:ää koskevat luvut perustuvat pääosin HKL:n talousarvioon 2015 ja taloussuunnitelmaan 2015 - 2017, jota HKL:n johtokunta käsittelee kokouksessaan 28.5.2014. HKL:n edellä tarkoitetun johtokunnassa alustavasti käsitellyn taloussuunnitelman luvut ovat osittain päivittyneet kesän aikana, ja HKL:n johtokunta käsittelee myös HKL:n talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitystä tässä kokouksessaan 21.8.2014.

HKL toteaa, että jäljempänä tässä lausunnossa on vertailtu HSL:n alustavan taloussuunnitelman 2015 - 2017 ja HKL:n päivitetyn talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2015 - 2017 lukuja.

HKL toimii HSL:n kanssa tiiviissä yhteistyössä kiskoliikenneoperoinnissa ja Helsingin joukkoliikenneinfran ylläpitämisessä, kehittämisessä ja rakentamisessa. HKL on liikennepalvelujen tuottamisessa HSL:n tärkein yhteistyökumppani, kun HKL vastaa kokonaan raitio- ja metroliikenteestä ja Suomenlinnan liikenteestä.

HSL:n toimintastrategia 2025 ja strategiset tavoitteet 2015 - 2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HSL:n liikenteen luotettavuuden tavoitteiden osalta (s. 8) raitio-, metro- ja lauttaliikenteen tavoitteet ovat linjassa HKL:n asettamien tavoitteiden kanssa.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 8) mukaan vuosien 2016 ja 2017 lippulajitukimukset tarkentuvat sen perusteella, miten merkittävät joukkoliikennehankkeet etenevät. HKL toteaa, että on tärkeää, että lippulajitukimukset ajoitetaan niin, että esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä saadaan mahdollisimman pian luotettava kuntakohtainen matkustajajakauma. Helsingille on tärkeää, että HSL:llä on tarpeelliset ja kattavat tiedot länsimetron operointi- ja infrakustannusten jakamiseen oikealla tavalla kunnittain heti liikennöinnin käynnistyttyä.

HSL:n taloussuunnitelman (s. 10) mukaan raitiovaunujen kuljettajien lipunmyynti lopetetaan vuonna 2016, kun kaikkiin vaunuihin on asennettu lippuautomaatit. HKL toteaa, että kuljettajalipunmyynnin lopettaminen nopeuttaa raitioliikennettä ja on yhdenmukainen niiden linjausten kanssa, joita HKL ja HKL:n johtokunta ja myös sitä edeltänyt joukkoliikennelautakunta ovat pitkään esittäneet.

HSL:n taloussuunnitelmassa mainitaan (s. 17), että HKL:n raitio- ja metrolinjojen sähkön kokonaiskulutus olisi noin 120 GWh; mikä kulutusluku kuitenkin on HKL:n kokonaiskulutus. Raitio- ja metrolinjojen ajosähkön kulutus, joka sisältää myös vaihdelämmityksen, oli 75,9 GWh vuonna 2013.

Raitioliikenne

HSL ostaa raitioliikenneliikennöinnin HKL:n raitioliikenneyksiköltä (HKL-Raitioliikenne). Raitioliikenteen tuottamisesta on tehty 15 vuoden suoramarkkinasopimus vuonna 2010.

HSL:n taloussuunnitelmassa käsitellään myös raitioliikenteen linjastosuunnitelman vaikutuksista linjastoon (s. 61). HSL:n taloussuunnitelmassa arvioitu linjastosuunnitelman aiheuttama kustannusmuutos (1,28 milj. euroa vuonna 2017) vastaa HKL:n arviota muutoksen kustannusvaikutuksesta. HKL:n johtokunta on antanut lausunnon linjastosuunnitelmasta jo 28.5.2014.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa raitioliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Raitioliikennekorvaus, HSL	51,4	52,6	56,2
Raitioliikennekorvaus, HKL	50,4	52,1	55,9
Erotus	-1,0	-0,5	-0,3

HSL:n luvuissa on mukana bonuksiin varautuminen 0,6 milj. euroa vuosittain 2015 - 2017; bonuksia ei ole mukana HKL:n luvuissa. Raitioliikenteen liikennöintikorvausten tasoa nostavat pääomakulut, joita aiheutuu uusien liikenteeseen tulevien raitiovaunujen poistoista ja koroista. Vuonna 2017 korvaustasoa nostaa myös linjastoon tulevat muutokset syksyllä 2017.

Metrolinno

HSL ostaa metron liikennöinnin HKL:n metrolinnoyksiköltä (HKL-Metrolinno). Metrolinnoen tuottamisesta on tehty 15 vuoden suorahankintasopimus vuonna 2010.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa metrolinnoekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Metrolinnoekorvaus, HSL	28,3	39,3	48,6
Metrolinnoekorvaus, HKL	28,0	38,6	48,5
Erotus	-0,3	-0,7	-0,1

HKL-Metrolinnoen liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvausta 1,9 milj. euroa vuonna 2015 ja 3,0 milj. euroa vuonna 2016. Tämä lisäkorvaus on tärkeä HKL:lle, kun sillä korvataan Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata vielä vuosina 2015 - 2016. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä metrolinnoen käynnistämisen tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja. Lisäkorvaus on huomioitu yhdenmukaisesti sekä HKL:n että HSL:n talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Metron liikennöintikorvaukset sisältävät viikonloppuöiden liikennettä noin 0,2 milj. euroa vuosittain. HKL toteaa, että operoinnin osalta ei ole estettä viikonloppun yöliikenteen vakinaistamiseen vuoden 2015 alusta alkaen. Huomattavaa kuitenkin on, että yöliikenteen pidentäminen aiheuttaa myös infran käyttökustannusten (lähinnä vartioinnin) lisäkustannuksia, jotka tulee ottaa huomioon laskettaessa metron yöliikenteen kokonaiskustannuksia.

Länsimetron käynnistyminen elokuussa 2016 nostaa liikennöintikorvauksia.

Lauttalinno

HSL tilaa Suomenlinnan henkilölauttaliikenteen HKL:ltä. HKL ostaa lauttaliikenteen Suomenlinnan Liikenne Oy:ltä. HKL ja HSL ovat tehneet Suomenlinnan lauttaliikenteestä liikennöintisopimuksen vuonna 2013 ajalle 2010 - 2017.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa lauttaliikennekorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Lauttaliikennekorvaus, HSL	4,1	4,1	4,1
Lauttaliikennekorvaus, HKL	4,0	4,0	4,0
Erotus	-0,1	-0,1	-0,1

Infrakorvaukset

HSL maksaa kunnille käyttökorvausta joukkoliikenteen infran kehittämisestä ja ylläpidosta. HKL vastaa Helsingin kaupungin joukkoliikenneinfran investoinneista ja ylläpidosta. Lisäksi rakennusviraston kadun rakentamiseen liittyviin kustannuksiin sisältyy myös jonkin verran joukkoliikenneinfran kustannuksia. HKL kerää nämä kustannukset rakennusvirastolta ja laskuttaa myös ne HSL:ltä.

HSL:n taloussuunnitelmassa esitetyt vuoden 2015 infrakorvausluvut sisältävät aikaisempien tilikausien infrakorvauksen tasausta Helsingin osalta 4,9 milj. euroa, mikä vähentää Helsingille tulevaa infrakorvausta vuonna 2015. HKL:n infrakorvausluvuissa vastaavaa tasaususerää ei ole, koska tasaus on käsitelty HKL:n taseessa velkana HSL:lle. Seuraavassa esityksessä vuoden 2015 HSL:n infrakorvausluvut on esitetty ilman edellä selvitettyä tasaususerää, joten luvut ovat täysin vertailukelpoisia HKL:n lukujen kanssa.

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmissa infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Metroinfrakorvaus, HSL	42,2	48,4	59,5
Metroinfrakorvaus, HKL	42,4	48,5	59,9
Erotus	0,1	0,1	0,4

milj. euroa	2015	2016	2017
-------------	------	------	------

Raitioinfrakorvaus, HSL	18,4	18,8	20,3
Raitioinfrakorvaus, HKL	18,5	18,8	20,3
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Junainfrakorvaus, HSL	0,7	0,7	0,7
Junainfrakorvaus, HKL	0,7	0,7	0,7
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Lauttainfrakorvaus, HSL	0,3	0,4	0,4
Lauttainfrakorvaus, HKL	0,3	0,4	0,4
Erotus	0,0	0,0	0,0

milj. euroa	2015	2016	2017
Bussi-infrakorvaus, HSL	2,0	2,6	2,6
Bussi-infrakorvaus, HKL	2,2	2,9	2,9
Erotus	0,1	0,3	0,3

milj. euroa	2015	2016	2017
Infra yhteensä, HSL	63,7	70,9	83,4
Infra yhteensä, HKL	64,0	71,3	84,2
Erotus	0,3	0,5	0,8

Metroliiikenteen infrakorvauksessa on mukana Länsimetron poisto- ja korko-osuus sekä infran ylläpitokustannusarvio vuosina 2016-2017. Länsimetron osuus on 3,9 milj. euroa vuonna 2016 ja 11,5 milj. euroa vuonna 2017.

Bussi-infrakorvauksessa on huomioitu bussijokerin käynnistyminen vuonna 2015. Bussijokerin osuus on 0,5 milj. euroa vuonna 2015, 1,3 milj. euroa vuonna 2016 ja 1,2 milj. euroa vuonna 2017.

Helsingin kaupunginhallituksen 11.8.2014 hyväksymä täsmennys infrakustannusten käyttökorvausten jakamisessa kuntien kesken suurten kiskoliikennehankkeiden osalta vastaa hyvin HKL:n näkemystä ja sitä kustannusvastaavuuden periaatetta, jota HSL:n ja kuntien välisessä perussopimuksessa on tarkoitettu: Länsimetron ja sen vireillä olevan uuden jatko-osuuden toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että myös suurissa kiskoliikenteen infrahankkeissa noudatetaan perussopimuksessa tarkoitettuja kustannusjakoperiaatteita niin, että kustannukset jaetaan liikennemuodoittain ja kunnittain.

Liikennöinti- ja infrakorvaukset yhteensä

HSL:n ja HKL:n taloussuunnitelmassa liikennöinti- ja infrakorvaukset on budjetoitu seuraavasti:

milj. euroa	2015	2016	2017
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HSL	147,6	166,9	192,4
Liikennöinti- ja infrakorvaus, HKL	146,4	166,1	192,6
Erotus	-1,2	-0,9	0,2

Eräitä huomautuksia

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 34) on liitteen 1 tuloslaskelmassa laskettu virheellisesti vuosien 2015 ja 2016 välinen ero operointi- ja infrakustannusten osalta.

HSL:n taloussuunnitelmassa (s. 66) mainitaan, että arvio länsimetron operointikustannuksista on 9,7 - 17,8 miljoonaa euroa vuositasolla. HKL arvioi, että koko Helsingin metron ja länsimetron osalta metroliiikenteen liikennöintikorvaus on vuonna 2017 yhteensä 48,5 milj. euroa. Koko metrojärjestelmässä liikennöintikorvausten määrä nousee HKL:n arvion mukaan 20,5 milj. euroa vuodesta 2015, jolloin liikenteessä oli vain Helsingin metro, vuoteen 2017, kun matkustajaliikenteen käytössä ovat sekä Helsingin metro että Länsimetro. HKL arvioi, että vuonna 2018, jolloin koko metro on automaattiajossa, metron liikennöintikorvausten yhteismäärä 46,1 milj. euroa, joka on 18,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Helsingin metron ja Länsimetron liikennöintikorvauksia nostavat erityisesti lisääntyvät pääomakulut uusista metrojunista sekä vanhojen metrojunien automatisoinnista. Myös uusien varikkotilojen käyttöönotto nostaa operoinnin kustannuksia.

Käsittely

21.08.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään poistamalla Päätösehdotus -jaksosta, esityslistan sivulla 19 olleen jakson "Lippujen hinnat".

Esittelijä

va. toimitusjohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Yrjö Judström, va. toimitusjohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.08.2014 § 233

HEL 2014-007922 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) strategiset tavoitteet ja visio 2025 antavat hyvän perustan toiminnalle. Tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytölleen ja liikenteelleen asettamia tavoitteita.

Strategian ylevien periaatteiden lisäksi olisi tärkeää löytää tarkempia konkreettisia tavoitteita ja mittareita, jotka kertoisivat muun muassa suunnittelun laadusta ja taloudellisuudesta. Tavoitteisiin tulisi sisältyä sellaisia asioita, jotka ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Tehdyistä linjastomuutoksista tulisi myös tehdä ennen-jälkeen-analyysiä ja vetää tästä johtopäätöksiä suunnittelun onnistuneisuudesta erityisesti taloudellisuuden ja palvelukyvyn suhteen (kuinka hyvin tehdyt linjastomuutokset ovat tehostaneet rahankäyttöä joukkoliikenteeseen).

Lisäksi Kslk kehottaa kiirehtimään suunnitellun uuden raitiolinjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan.

Vuonna 2015 Helsingin joukkoliikenteen palvelutasossa tehtävät muutokset ovat perusteluja ja pohjautuvat yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa valmisteltuihin suunnitelmiin. Runko- ja poikittaisliikenteen parantamista tulee jatkaa tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Kehäradan valmistuminen mahdollistaa joukkoliikenteen tukeutumisen entistä vahvemmin raideliikenteeseen, mikä on kestävä liikunnan kehittäminen näkökulmasta edullista. Vantaalta Helsingin kantakaupunkiin suuntautuvan bussiliikenteen väheneminen on liikennejärjestelmätasolla kokonaisuutena tarkoituksenmukaista. Junaliikenteen liikennöinti tulee järjestää niin, että se tukee Helsingin valmisteilla olevan uuden yleiskaavan yhtä johtavaa ajatusta monikeskuisesta kaupungista. Maankäyttöä ollaan vahvasti kehittämässä Helsingin alueella juna-asemien ympäristössä. On tärkeää, että kehäradan junat pysähtyvät ainakin kaikilla Helsingin alueella olevilla asemilla.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus on perusteltu, sillä verorahoituksen osuuden toiminnan rahoittamisessa ei tulisi kasvaa. Lausuntopyyntömateriaalissa ei ole tarkkaan kerrottu, miten korotus jakautuu eri lippulajien kesken. Korotus tulisi kohdistaa lähinnä kertalippuihin, jotta hintamuutos ohjaisi matkustajia käyttämään enemmän arvolippuja ja kausilippuja. Tämä nopeuttaisi rahastustapahtumaa ja liikennöintiä ja parantaisi näin joukkoliikenteen kustannustehokkuutta ja tuottavuutta. Kausilipun ja arvolipun hintaa tulee korottaa selvästi vähemmän kuin kertalipun hintaa. Kokonaisuutena lippujen hintojen kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelujen karsiminen.

Kuntaosuudet ovat olleet kasvussa koko HSL:n toiminnan ajan. Osa tästä kasvusta johtuu joukkoliikennematkustamisen lisääntymisestä. Joukkoliikenteen suunnittelun ja palvelujen hankinnan keskittämisen piti tuoda mukanaan myös synergiahyötyjä. Helsingin kuntaosuus vuonna 2015 kasvaa edellisestä vuodesta, nyt 6,4 milj. eurolla. Kuntaosuudeksi asukasta kohti tulee 313 euroa. Talouden tasapainottamiseen ja menojen kasvun katkaisemiseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomioita. Helsingin strategiaohjelmassa on asetettu valtuustokaudelle 2013–2016 kaupungin taloudelle tavoite, jonka mukaan velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä käyttömenojen reaali kasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon ei ole perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

KutsuPlus on kansainvälisestikin arvioituna edistyksellinen ja runsaasti huomiota ja kiitosta saanut tapa kaupunkiliikenteen kehittämiseksi. Kutsuplussalla on onnistuessaan mahdollisuus mullistaa liikkumiskulttuuria merkittävästi, lisätä erityisesti autoilijoiden halua käyttää joukkoliikennettä ja vähentää olennaisestikin henkilöautoriippuvuutta. Mikäli palvelun käyttö kasvaa HSL:n suunnitelmien mukaisesti, auttaa Kutsuplussa merkittävästi näköpiirissä olevien liikenteellisten paineiden ratkaisemiseen selvästi kalliimpien vaihtoehtojen, kuten esimerkiksi infrastruktuuri-investointien, sijasta. Kutsuplussan onnistuminen edellyttää voimakasta panostusta alkuvaiheessa. Myös uuden liikennemuodon markkinointiin ja tiedotukseen tulee panostaa voimakkaasti, sillä suomalaiset ovat aiempien kokemusten perusteella jähkkiä kokeilemaan uutta ja muuttamaan liikkumistottumuksiaan.

Kutsuplussasta saatu asiakaspalaute on poikkeuksellisen kiittävää ja KutsuPlus-liikenteen matkamäärät ovat kasvaneet vuodessa useita satoja prosentteja (400 % välillä 4/2013-4/2014). Kutsuplussan matkustajamäärät ovat kuitenkin vielä absoluuttisesti verrattain pieniä ja liikenteen subventioaste suuri. Palvelun tuottavuuden kehittymistä tulee tukea voimakkaasti eri keinoin. Näitä keinoja ovat mm. markkinointi ja liikenteen hallittu laajentaminen kustannustehokkaalla tavalla. Nykyisin muutoin palvelukysynnän huippuaikoina KutsuPlus-autojen käyttöaste on melko alhainen, jolloin autot odottavat liikaa tyhjinä ja suhteellisen suurilla autoilla ajetaan vain muutama matkustaja kerrallaan kyydissä. Tulisikin harkita, että HSL:n tilaisiin kokonaan käyttöönsä KutsuPlus-autoja vain niin paljon, että niille riittää lähes koko palveluajan jatkuvasti kyytejä. Tätä ajoneuvokapasiteettia tulisi täydentää ns. ylivuotoautoilla (esimerkiksi taksit), jotka olisivat Kutsuplussan käytössä vain tarpeen mukaan ja joille maksettaisiin korvausta vain ajetuista (ja siis maksetuista) matkoista. Tämä järjestely olisi winwin-tilanne, jossa HSL saisi tuotettua palvelun jopa merkittävästi edullisemmin ja ylivuotokalustoa tarjoavat liikennöitsijät saisivat parannettua omaa käyttöastettaan.

Metron viikonloppuöiden jatkettuna liikenteen aiheuttama lisäkustannus on 480 000 euroa vuonna 2015. Luvussa on huomioitu bussiliikenteen vähennykset sekä metroasemien vartiointi- ja valvontakustannukset. Yöliikennekokeilun aikana metron on tehty 3 300-6 000 nousua yössä,

jolloin kustannus nousua kohden vaihtelee välillä 1,10 - 1,90 euroa. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna nykyinen järjestely on kallis. Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota ja suunnitella yöajan joukkoliikennejärjestelmää tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään.

Muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenneviraston, Trafín, Tekesin ja Helsingin kaupungin toimesta on viimeisen kahden vuoden aikana nostettu voimakkaasti esiin liikkuminen palveluna -konseptin (Mobility as a Service) mahdollisuutta parantaa liikennejärjestelmän palvelutasoa, kustannustehokkuutta ja kansantaloudellista tuottavuutta. Mobility as a Service oli yksi vahvimmin esillä olleista teemoista Helsingissä kesäkuussa järjestetyssä ITS Europe -kongressissa, johon kokoontui tuhansia älyliikenteen asiantuntijoita ympäri maailmaa. Liikkuminen palveluna -konseptin perusajatus on mahdollistaa liikkujille mahdollisimman yksinkertaisella ja vaivattomalla tavalla eri liikkumistavat käyttöön ilman, että käyttäjän itse tarvitsee investoida liikkumisvälineisiin, selvittää eri liikennemuotojen käyttöönottoon liittyviä kysymyksiä tai hankkia erilaisia maksuvälineitä. Liikkumisoperaattorit kokoavat yhteen eri asiakkaiden tarpeisiin kokonaisuutena vastaavia niin julkisen (esim. kaupunkijoukkoliikenne, kaukojunaliikenne) kuin yksityisen sektorin (esim. vuokra-autot, vuokrapyörät) palveluita ja muodostavat niistä palveluportfolioita. Liikkuminen palveluna -konseptin kehittämiseksi Helsingin seudulla olisi erittäin tärkeää, että HSL palveluportfolion olennaisimman osan eli joukkoliikennejärjestelmän kehittäjänä ottaisi asiassa aktiivisen roolin. Tämä avaisi myös HSL:lle mahdollisuuden uusiin lipunmyyntikanaviin ja joukkoliikenteen käytön merkittävään edistämiseen.

Käsittely

19.08.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Ville Lehmoskoski: Esittelijän muutos:

Korvataan kpl (12) seuraavalla uudella muotoilulla:

"Metron viikonloppuöiden jatkettua liikenteen aiheuttama lisäkustannus on 480 000 euroa vuonna 2015. Luvussa on huomioitu bussiliikenteen vähennykset sekä metroasemien vartiointi- ja valvontakustannukset. Yöliikennekokeilun aikana metroon on tehty 3 300-6 000 nousua yössä,

jolloin kustannus nousua kohden vaihtelee välillä 1,10 - 1,90 euroa. Yöliikenteessä tehtyä matkaa kohti laskettuna nykyinen järjestely on kallis. Metron viikonloppuöiden matkoista 35-40 % tehdään kantakaupungin sisällä, missä on samaan aikaan käytettävissä myös runsaasti bussiliikenteen yhteyksiä. Metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri. Yöliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota ja suunnitella yöajan joukkoliikennejärjestelmää tehokkaammaksi kokonaisuudeksi niin, että bussi- ja raideliikenteen päällekkäistä tarjontaa vältetään."

Lisäksi otan esittelyyni Särelän ehdotuksen:

Lisätään kappaleen 3 loppuun: "Lisäksi Kslk kehottaa kiirehtimään suunnitellun uuden raitiolinjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan."

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Muutetaan kohta (9) kuulumaan:

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon EI OLE perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Kannattajat: Mikko Särelä

Vastaehdotus:

Mikko Särelä: Lisätään kappaleen 3 loppuun: "Kslk kehottaa kiirehtimään uuden linjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan."

Kannattajat: Risto Rautava

Esittelijä otti omaan esittelyynsä jäsen Mikko Särelän vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan kohta (9) kuulumaan: Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon EI OLE perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Jaa-äännet: 4

Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Eija Loukoila, Jape Lovén, Elina Moisio, Mikko Särelä, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

15.09.2014

Ryj/1

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä jäsen Elina Moision vastaehdotus voitti äänin 5-4.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 931

Lausunto raitioliikenteen linjastosuunnitelmaluonnoksesta 2014-2024

HEL 2014-004594 T 08 00 02

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle raitioliikenteen linjastosuunnitelmaluonnoksesta 2014 - 2024 seuraavan lausunnon:

Yleistä

Suunnitelman keskeisimpänä tarkoituksena on ollut laatia raitiolinjastoa koskeva linjastosuunnitelma, jossa on huomioitu raitioliikenteen laajenemishankkeiden vaikutukset nykylinjastoon. Linjastosuunnitelman tarkoitus on ohjata infrastruktuuri- ja kalustoinvestointien ajoittamista sekä joukkoliikenteen taloussuunnittelua. Suunnitelma antaa hyviä lähtötietoja raitioliikenteen kehittämiseksi ja laajentamismahdollisuuksien arviointiin lähivuosina. Suunnitelmassa esitettyjä liikennöintikustannustarkasteluja tulee täydentää raideliikenneinvestointien pääomakustannuksilla, joiden pohjalta linjastovaihtoehtojen kokonaistaloudellinen arviointi on mahdollista. Suunnitelmassa on tehty valintoja raitioliikenteen liikennöinnin perusteista. Perusteeksi on otettu kaikille linjoille tasavuorovälit ja painotettu vaihtomahdollisuuksia linjojen välillä. Esitetyllä linjastolla koko raitioliikennejärjestelmän tehokkuutta voidaan parantaa raitioverkon laajentamisen yhteydessä. Linjastosuunnitelman mukainen liikennöinti tehostaa kaluston ja muiden resurssien käyttöä.

Suunnitelmassa todettujen jatkosuunnittelua vaativien kohteiden (kohta 5.8.) läpikäyminen ja jatkotyöstäminen yhteistyössä HSL:n ja kaupungin kesken on tarpeen ennen kuin raitiolinjastosta päätetään.

Linjasto

Ehdotuksia linjojen 1, 7 ja 5 muuttamiseksi osittain poikittaista matkustamista palveleviksi kannattaa ottaa jatkosuunnitteluun.

Linjaa 1 tulisi kuitenkin kehittää siten, että se kulkisi Fredrikinkatua Arkadiankadulta Punavuoreen saakka. Tämä edellyttää rataosuuden rakentamista Urho Kekkosen kadun ja Bulevardin väliselle osuudelle. HKL on jo tehnyt alustavia suunnitelmia radan toteuttamisesta. Rataosuudesta ja tarvittavista linjastomuutoksista on syytä tehdä yleissuunnitelma kustannusarvioineen ja kannattavuuslaskelmineen sekä arvioida mahdollisuudet toteuttaa rataosuus siten, että

raitioliikenne Fredrikinkadulla Kampissa jatkuisi keskeytyksittä. Bussiliikenne kyseisellä osuudella on nykyisellään erittäin kuormittunutta. Päätös Fredrikinkadun radan puuttuvan osuuden rakentamisesta pitäisi tehdä ennen päätöstä raitiolinjaston muuttamisesta.

Linjojen 2 ja 3 muuttaminen heilurilinjoiksi, joiden päätepysäkit ovat Pasilassa ja Meilahdessa, on myös syytä ottaa jatkosuunnitteluun. Linjasto edellyttää Reijolankadun radan toteuttamista. Suunnitelmassa esitetään raitiolinjan 2 siirtämistä Topeliuksenkadulle ja Nordenskiöldinkadulle suunnitellulle raitiotielle, mutta tämä muutos ei ole välttämätön suunnitelman toteuttamiseksi. Esitetty ratkaisu kuitenkin tukee kyseisen raitiotien yleissuunnittelua ja kannattavuuden arviointia.

Linjan 5 käyttöönottoa tulisi kiirehtiä jo muusta linjastosta riippumatta, sillä nykyisellään Katajanokan terminaalin liikennöinti ei tarjoa matkustajille riittävän laadukasta palvelua.

Linjan 7 linjausvalinta Pasilassa on perusteltu, sillä Pasilan keskuksen ja Keski-Pasilan kehittymisen myötä alueen painopiste siirtyy pois Länsi-Pasilasta. Esitetty reitti nopeuttaa poikittaista matkustamista Pasilan asemalta etenkin länteen. Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee arvioida Länsi-Pasilan silmukan poistamisen merkitystä alueen joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksien kannalta. Myös linjaus Välimerenkadun kautta Jätkäsaarella palvelee selvästi paremmin Jätkäsaaren kasvavan alueen tarpeita. Suora yhteys Pasilasta Meilahteen on tavoiteltava, koska bussiliikenne kyseisellä välillä on erittäin kuormittunut. Suunnitelmassa esitetty mahdollisuus harventaa runkolinjan 500 (Jokeri 0) vuoroväliä raitiotien toteutumisen myötä alentaisi liikennöintikuluja yli 0,5 milj. euroa vuodessa ja helpottaisi merkittävästi linjan 500 luotettavaa liikennöintiä. Linja olisi muutoksesta huolimatta edelleen hyvin kuormitettu.

Yhteys Pasilasta Meilahteen on toteutettavissa vasta Pasilan keskuskorttelin työnaikaisten liikennejärjestelyjen päätyttyä arviolta vuonna 2021. Ennen yhteyden toteuttamista on vielä arvioitava bussiliikenteen ja raitioliikenteen tavoitelinjastoa ja työnjakoa Pasilan tasolla, kuten suunnitelman jatkotyötarpeissa on esitetty. Tavoitteena tulisi olla, että Pasilan raitioliikenteen järjestelyt voidaan toteuttaa ja Ilmalan raitiotie ottaa käyttöön samanaikaisesti heti työnaikaisten järjestelyjen päätyttyä.

Linjastosuunnitelmassa ei ole otettu kantaa bussiliikenteen korvaamiseen raitiovaunuliikenteellä kantakaupungin alueella ja

vilkkaimmilla väylillä. Tulevien muiden suurten liikennehankkeiden myötä myös bussiliikenteen linjasto tulee kokemaan muutostarpeita.

Nykyisestä rataverkosta jäävät suunnitelmassa hyödyntämättä Fredrikinkadun Kampin osuuden lisäksi Linjojen radat sekä Länsi-Pasilan rata. Kahden jälkimmäisen hyödyntäminen linjastossa on haasteellista, eivätkä radat ole liikennöinnin kannalta optimaalisia. Länsi-Pasilan raitiotierata on mutkikas, ja pysäkkiväli on siellä tiheä. Nykyaikaisen nopeaan liikennöintiin tähtäävän raitiotielinjan tuominen tälle rataosuudelle ei ole järkevää. Linjojen radat ovat selvityksessäkin esitetyistä syistä epäedullisia vaihtoyhteyksien toteuttamiseksi. Jatkossa pitäisikin tutkia raitiotieradan rakentamista Toisen Linjan päästä esimerkiksi Sturenkadulle.

Linjaston suunnittelussa on huomioitu aikataulujen yhteensovittaminen, jolloin vilkkaimmille osuuksille saadaan useamman linjan muodostama tasainen vuoroväli ja runkolinjatyyppinen palvelu. Sunnuntain merkitys kauppa- ja tapahtumapäivänä on kasvanut, ja kaupungin elinvoiman kannalta muiden päivien perusvuoroväliä vastaava 10 minuutin vuoroväli voisi olla perusteltu myös sunnuntailiikenteessä erityisesti kauppakeskustaa ja satamayhteyksiä palvelevilla linjoilla. Tiheämmän vuorovälin kannattavuutta on hyvä tarkastella suunnittelun jatkuessa.

Aikataulu ja jatkosuunnittelutarpeet

Raitiolinjaston muutokset on suunniteltu toteuttaviksi vaiheittain arviolta vuodesta 2017 vuoteen 2024. Linjaston toteuttaminen edellyttää ensimmäisenä uusia raitioiteita Välimerenkadulle ja Reijolankadulle. Näiden rataosuuksien suunnittelu on syytä käynnistää mahdollisimman pian. Reijolankadun ja Välimerenkadun radat olisi perusteltua ottaa käyttöön samanaikaisesti, jotta niihin liittyvät linjaston muutokset voitaisiin tehdä kerralla. Toistuvat linjastomuutokset ovat matkustajien kannalta huono vaihtoehto.

Päätös Reijolankadun radan toteuttamisesta ja toteutusaikataulusta tulisi tehdä ennen raitiolinjastosta päättämistä. Kiireellisesti on suunniteltava myös Meilahteen esitetty kääntöpaikka. Topeliuksenkadun ja Nordenskiöldinkadun raitiotien mahdollisesta toteuttamisesta on myös päättävä erikseen yleissuunnitelman valmistuttua.

Laajasalon ja Kalasataman raitiolinjasto suunnitellaan erikseen vuosien 2014 ja 2015 aikana, kun muista niihin vaikuttavista suunnitelmista on saatu riittävä varmuus. Kalasataman ja Kruunuvuoren linjastosuunnitelma on saatettava päätökseen ennen uuden raitiovaunulinjaston hyväksymistä.

Samassa yhteydessä on tarpeen laatia vielä kapasiteettitarkastelu nykyisille raitiotieradoille etenkin niiden kuormitetuimmilla osuuksilla Kaisaniemen ja Hakaniemen välillä sekä Kaivokadun ja Mannerheimintien risteyksessä. Nyt ehdotettu linjasto lisättynä Kalasataman ja Kruunuvuoren raitiotielinjoilla saattaa aiheuttaa ongelmia eniten kuormitetuilla rataosuuksilla.

Raitiolinjastosuunnitelmaehdotuksen jatkotyöstämisessä linjastojen toimenpide-ehdotusten tärkeysjärjestystä on hankehallintaa varten syytä vielä tarkastella tarkemmin raitiolinjojen kokonaistoimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen sekä kustannusten kannalta. Myös muiden raideliikennehankkeiden, kuten pikaraitiotien vaikutukset raitiolinjastoon on huomioitava jatkosuunnittelussa. Priorisoinnissa on myös otettava huomioon muut tarvittavat liikennejärjestelymuutokset kuten pyörätiejärjestelyt ja/tai muiden toimijoiden toimenpiteet sekä määriteltävä käytettävän kaluston tilavaatimukset katualueen teknistä mitoitusta varten.

Priorisointi edellyttää yhteistyötä HSL:n ja kaupungin kesken. Raidehankkeiden muodostamiseksi tarvitaan selkeä toimintamalli, jossa eri osapuolet yhteisesti sopivat raidehankkeiden aikatauluista ja vetovastuista.

Esitys raitioliikenteen pidemmän aikavälin tavoitteellisesta laajuudesta ja roolista joukkoliikennejärjestelmässä valmistellaan vuoden 2014 aikana osana kaupungin strategiaohjelman mukaista poikkihallinnollista ratikkaprojektia. Projektityöhön osallistuu myös HSL:n edustaja. Ratikkaprojekti päivittää myös uusien rataosuuksien tavoiteaikataulut linjastosuunnitelman lopputulokseen ja uusien alueiden kaavoitustilanteeseen perustuen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sirpa Puhakka: Lisäys kahdeksannen kappaleen toisen virkkeen jälkeen:

Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee arvioida Länsi-Pasilan silmukan poistamisen merkitystä alueen joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksien kannalta.

Kannattaja: Kaarin Taipale

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Lisäys 37. kappaleeseen: Linjan 9 lähtöjä

Länsisatamasta painotetaan laivojen saapumisaikoihin tai tehdään em. tarkoitukseen syöttölinja Länsisatama-Rautatientori.

Jäsen Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäys kahdeksannen kappaleen toisen virkkeen jälkeen: Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee arvoida Länsi-Pasilan silmukan poistamisen merkitystä alueen joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksien kannalta.

Jaa-äännet: 6

Juha Hakola, Kauko Koskinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki

Ei-äännet: 9

Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 9 kaupunginhallitus hyväksi jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Suoritetun äänestyksen perusteella ja jäsen Raatikaisen ehdotuksen rautessa kannattamattomana kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Puhakan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 HSL:n lausuntopyyntö, raitioliikenteen linjastosuunnitelma 2014-2024

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- 2 Raitioliikenteen linjastosuunnitelman 2014-2024 luonnos 17.3.2014
3 Kartta suunnitelman linjastosta
4 HSL:n lausunto Kruununhaan asukasyhdistyksen kannanottoon

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymälle raitioliikenteen linjastosuunnitelmaluonnoksesta 2014 -
2024 seuraavan lausunnon:

Yleistä

Suunnitelman keskeisimpänä tarkoituksena on ollut laatia raitiolinjastoa koskeva linjastosuunnitelma, jossa on huomioitu raitioliikenteen laajenemishankkeiden vaikutukset nykylinjastoon. Linjastosuunnitelman tarkoitus on ohjata infrastruktuuri- ja kalustoinvestointien ajoittamista sekä joukkoliikenteen taloussuunnittelua. Suunnitelma antaa hyviä lähtötietoja raitioliikenteen kehittämiseksi ja laajentamismahdollisuuksien arviointiin lähivuosina. Suunnitelmassa esitetyt liikennöintikustannustarkastelut tulee täydentää raideliikenneinvestointien pääomakustannuksilla, joiden pohjalta linjastovaihtoehtojen kokonaistaloudellinen arviointi on mahdollista. Suunnitelmassa on tehty valintoja raitioliikenteen liikennöinnin perusteista. Perusteeksi on otettu kaikille linjoille tasavuorovälit ja painotettu vaihtomahdollisuuksia linjojen välillä. Esitetyllä linjastolla koko raitioliikennejärjestelmän tehokkuutta voidaan parantaa raitioverkon laajentamisen yhteydessä. Linjastosuunnitelman mukainen liikennöinti tehostaa kaluston ja muiden resurssien käyttöä.

Suunnitelmassa todettujen jatkosuunnittelua vaativien kohteiden (kohta 5.8.) läpikäyminen ja jatkotyöstäminen yhteistyössä HSL:n ja kaupungin kesken on tarpeen ennen kuin raitiolinjastosta päätetään.

Linjasto

Ehdotuksia linjojen 1, 7 ja 5 muuttamiseksi osittain poikittaista matkustamista palveleviksi kannattaa ottaa jatkosuunnitteluun.

Linjaa 1 tulisi kuitenkin kehittää siten, että se kulkisi Fredrikinkatua Arkadiankadulta Punavuoreen saakka. Tämä edellyttää rataosuuden rakentamista Urho Kekkosen kadun ja Bulevardin väliselle osuudelle. HKL on jo tehnyt alustavia suunnitelmia radan toteuttamisesta. Rataosuudesta ja tarvittavista linjastomuutoksista on syytä tehdä

yleissuunnitelma kustannusarvioineen ja kannattavuuslaskelmineen sekä arvioida mahdollisuudet toteuttaa rataosuus siten, että raitioliikenne Fredrikinkadulla Kampissa jatkuisi keskeytyksittä. Bussiliikenne kyseisellä osuudella on nykyisellään erittäin kuormittunutta. Päätös Fredrikinkadun radan puuttuvan osuuden rakentamisesta pitäisi tehdä ennen päätöstä raitiolinjaston muuttamisesta.

Linjojen 2 ja 3 muuttaminen heilurilinjoiksi, joiden päätepysäkit ovat Pasilassa ja Meilahdessa, on myös syytä ottaa jatkosuunnitteluun. Linjasto edellyttää Reijolankadun radan toteuttamista. Suunnitelmassa esitetään raitiolinjan 2 siirtämistä Topeliuksenkadulle ja Nordenskiöldinkadulle suunnitellulle raitiotielle, mutta tämä muutos ei ole välttämätön suunnitelman toteuttamiseksi. Esitetty ratkaisu kuitenkin tukee kyseisen raitiotien yleissuunnittelua ja kannattavuuden arviointia.

Linjan 5 käyttöönottoa tulisi kiirehtiä jo muusta linjastosta riippumatta, sillä nykyisellään Katajanokan terminaalin liikennöinti ei tarjoa matkustajille riittävän laadukasta palvelua.

Linjan 7 linjausvalinta Pasilassa on perusteltu, sillä Pasilan keskuksen ja Keski-Pasilan kehittymisen myötä alueen painopiste siirtyy pois Länsi-Pasilasta. Esitetty reitti nopeuttaa poikittaista matkustamista Pasilan asemalta etenkin länteen. Myös linjaus Välimerenkadun kautta Jätkäsaarella palvelee selvästi paremmin Jätkäsaaren kasvavan alueen tarpeita. Suora yhteys Pasilasta Meilahteen on tavoiteltava, koska bussiliikenne kyseisellä välillä on erittäin kuormittunut. Suunnitelmassa esitetty mahdollisuus harventaa runkolinjan 500 (Jokeri 0) vuoroväliä raitiotien toteutumisen myötä alentaisi liikennöintikuluja yli 0,5 milj. euroa vuodessa ja helpottaisi merkittävästi linjan 500 luotettavaa liikennöintiä. Linja olisi muutoksesta huolimatta edelleen hyvin kuormitettu.

Yhteys Pasilasta Meilahteen on toteutettavissa vasta Pasilan keskuskorttelin työnaikaisten liikennejärjestelyjen päätyttyä arviolta vuonna 2021. Ennen yhteyden toteuttamista on vielä arvioitava bussiliikenteen ja raitioliikenteen tavoitelinjastoa ja työnjakoa Pasilan tasolla, kuten suunnitelman jatkotyötarpeissa on esitetty. Tavoitteena tulisi olla, että Pasilan raitioliikenteen järjestelyt voidaan toteuttaa ja Ilmalan raitiotie ottaa käyttöön samanaikaisesti heti työnaikaisten järjestelyjen päätyttyä.

Linjastosuunnitelmassa ei ole otettu kantaa bussiliikenteen korvaamiseen raitiovaunuliikenteellä kantakaupungin alueella ja

vilkkaimmilla väylillä. Tulevien muiden suurten liikennehankkeiden myötä myös bussiliikenteen linjasto tulee kokemaan muutostarpeita.

Nykyisestä rataverkosta jäävät suunnitelmassa hyödyntämättä Fredrikinkadun Kampin osuuden lisäksi Linjojen radat sekä Länsi-Pasilan rata. Kahden jälkimmäisen hyödyntäminen linjastossa on haasteellista, eivätkä radat ole liikennöinnin kannalta optimaalisia. Länsi-Pasilan raitiotierata on mutkikas, ja pysäkkiväli on siellä tiheä. Nykyaikaisen nopeaan liikennöintiin tähtäävän raitiotielinjan tuominen tälle rataosuudelle ei ole järkevää. Linjojen radat ovat selvityksessäkin esitetyistä syistä epäedullisia vaihtoyhteyksien toteuttamiseksi. Jatkossa pitäisikin tutkia raitiotieradan rakentamista Toisen Linjan päästä esimerkiksi Sturenkadulle.

Linjaston suunnittelussa on huomioitu aikataulujen yhteensovittaminen, jolloin vilkkaimmille osuuksille saadaan useamman linjan muodostama tasainen vuoroväli ja runkolinjatyyppinen palvelu. Sunnuntain merkitys kauppa- ja tapahtumapäivänä on kasvanut, ja kaupungin elinvoiman kannalta muiden päivien perusvuoroväliä vastaava 10 minuutin vuoroväli voisi olla perusteltu myös sunnuntailiikenteessä erityisesti kauppakeskustaa ja satamayhteyksiä palvelevilla linjoilla. Tiheimmän vuorovälin kannattavuutta on hyvä tarkastella suunnittelun jatkuessa.

Aikataulu ja jatkosuunnittelutarpeet

Raitiolinjaston muutokset on suunniteltu toteuttaviksi vaiheittain arviolta vuodesta 2017 vuoteen 2024. Linjaston toteuttaminen edellyttää ensimmäisenä uusia raitioiteitä Välimerenkadulle ja Reijolankadulle. Näiden rataosuuksien suunnittelu on syytä käynnistää mahdollisimman pian. Reijolankadun ja Välimerenkadun radat olisi perusteltua ottaa käyttöön samanaikaisesti, jotta niihin liittyvät linjaston muutokset voitaisiin tehdä kerralla. Toistuvat linjastomuutokset ovat matkustajien kannalta huono vaihtoehto.

Päätös Reijolankadun radan toteuttamisesta ja toteutusaikataulusta tulisi tehdä ennen raitiolinjastosta päättämistä. Kiireellisesti on suunniteltava myös Meilahteen esitetty kääntöpaikka. Topeliuksenkadun ja Nordenskiöldinkadun raitiotien mahdollisesta toteuttamisesta on myös päättävä erikseen yleissuunnitelman valmistuttua.

Laajasalon ja Kalasataman raitiolinjasto suunnitellaan erikseen vuosien 2014 ja 2015 aikana, kun muista niihin vaikuttavista suunnitelmista on saatu riittävä varmuus. Kalasataman ja Kruunuvuoren linjastosuunnitelma on saatettava päätökseen ennen uuden raitiovaunulinjaston hyväksymistä.

Samassa yhteydessä on tarpeen laatia vielä kapasiteettitarkastelu nykyisille raitiotieradoille etenkin niiden kuormitetuimmilla osuuksilla Kaisaniemen ja Hakaniemen välillä sekä Kaivokadun ja Mannerheimintien risteyksessä. Nyt ehdotettu linjasto lisättynä Kalasataman ja Kruunuvuoren raitiotielinjoilla saattaa aiheuttaa ongelmia eniten kuormitetuilla rataosuuksilla.

Raitiolinjastosuunnitelmaehdotuksen jatkoyöstämisessä linjastojen toimenpide-ehdotusten tärkeysjärjestystä on hankehallintaa varten syytä vielä tarkastella tarkemmin raitiolinjojen kokonaistoimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen sekä kustannusten kannalta. Myös muiden raideliikennehankkeiden, kuten pikaraitiotien vaikutukset raitiolinjastoon on huomioitava jatkosuunnittelussa. Priorisoinnissa on myös otettava huomioon muut tarvittavat liikennejärjestelymuutokset kuten pyörätiejärjestelyt ja/tai muiden toimijoiden toimenpiteet sekä määriteltävä käytettävän kaluston tilavaatimukset katualueen teknistä mitoitusta varten.

Priorisointi edellyttää yhteistyötä HSL:n ja kaupungin kesken. Raidehankkeiden muodostamiseksi tarvitaan selkeä toimintamalli, jossa eri osapuolet yhteisesti sopivat raidehankkeiden aikatauluista ja vetovastuista.

Esitys raitioliikenteen pidemmän aikavälin tavoitteellisesta laajuudesta ja roolista joukkoliikennejärjestelmässä valmistellaan vuoden 2014 aikana osana kaupungin strategiaohjelman mukaista poikkihallinnollista ratikkaprojektia. Projektityöhön osallistuu myös HSL:n edustaja. Ratikkaprojekti päivittää myös uusien rataosuuksien tavoiteaikataulut linjastosuunnitelman lopputulokseen ja uusien alueiden kaavoitustilanteeseen perustuen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää 25.3.2014 lausuntoa raitioliikenteen linjastosuunnitelmaluonnoksesta 2014 – 2024 HSL:n taloussuunnitelmaehdotuksen 2015 – 2017 lausuntopyynnön yhteydessä.

Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja suunnitelma liitteenä 2. Suunnitelmaraportti on myös luettavissa osoitteessa <http://dsjulkaisu.tjhosting.com/~hsl01/kokous/TELIMET.HTM>

Suunnitelman tavoitteet

Raitioliikenteen linjastosuunnitelmalla 2014 - 2024 on pyritty huomioimaan raitioliikenteen laajenemishankkeiden vaikutukset nykylinjastoon. Linjastosuunnitelman tarkoitus on ohjata infrastruktuuri- ja kalustoinvestointien ajoittamista sekä joukkoliikenteen taloussuunnittelua.

Suunnittelussa on noudatettu HSL:ssä vakiintuneita suunnitteluperiaatteita. Työssä on tarkennettu raitioliikenteen suunnitteluperiaatteita mm. sovittamalla liikennöinnin vuorovälit käytettävään kalustokokoon ja linjastorakenteeseen. Lisäksi on suunniteltu erityiskohteiden, kuten matkustajasatamien, liikenne.

Tavoitteena on ollut laatia tehokas ja selkeä linjasto, joka vastaa mahdollisimman monen asiakkaan liikkumistarpeisiin ja kasvattaa siten joukkoliikenteen matkustajamääriä ja lipputuloja. Lisäksi tavoitteena on ollut, että linjastosuunnitelma on rakenteeltaan selkeä ja helposti viestittävässä asiakkaille. Linjasto kytkeytyy muihin liikennemuotoihin mahdollisimman saumattomasti ja linjasto voidaan vaiheittain kytkeä raitioliikenteen laajennuksiin. Linjasto yhdistää kantakaupungin eri osat matkustajien tarpeet huomioiden.

Työn alkaessa on laadittu perusvaihtoehto 0+, jossa raitioliikenne ulottuu Jätkäsaareen, Hernesaareen ja Ilmalaan ja raitiolinjastoon on tehty vain vähäisiä muutoksia. Lähtökohtana muiden vaihtoehtojen suorite- ja kustannustasolle on ollut perusvaihtoehto 0+.

Työn aikana laadittiin kaksi linjastovaihtoehtoa Ve A ja Ve B, jotka perustuivat selvästi toisistaan eroaviin suunnitteluperiaatteisiin. Vaihtoehtoja esiteltiin yleisölle blogissa ja asukastilaisuuksissa. Ve A:ssa painotettiin poikittaisia linjoja ja vaihdottomia yhteyksiä, Ve B koostui enemmän matkan suuntaan etenevistä tiheimmin liikennöitävistä linjoista.

Nyt lausunnolla oleva linjastosuunnitelman luonnos on laadittu linjastovaihtoehtojen ja niistä tehdyn vaikutusten arvioinnin ja saadun palautteen perusteella. Linjastosuunnitelmassa on arvioitu sen vaikutuksia liikennöinnin kustannuksiin, palvelutasoon ja bussiliikenteeseen.

Linjastosuunnitelma sisältää ensisijaisesti linjaston ennen Kruunuvuorenrannan ja kalasataman linjojen toteutumista.

Linjastosuunnitelman vaikutukset linjastoon

Linjan 1 reittiosuus Eira - Kauppatori - Kruununhaka - Hakaniemi - Kallio poistuu käytöstä ja linja alkaa kulkea reittiä Eira - Lasipalatsi -

Töölö - Kallio - Sörnäinen - Käpylä. Liikennöntiajat laajenevat. Linjan 1A liikenne lakkautetaan.

Linjan 2 reitti pitenee Eläintarhasta Pasilaan ja siirtyy Mannerheimintieltä Topeliuksenkadulle. Kampissa ajetaan Arkadiankatua. Fredrikinkadun pysäkit Kampissa jäävät Eira - Kamppi - Meilahti -reittiä kulkeville bussilinjoille. Reittimuutos selkiyttää linjastoa Töölön alueella, kun bussilinjat kulkevat Kamppiin ja raitiolinjat ydinkeskustaan.

Linjan 3 reitti pitenee Eläintarhasta Meilahteen.

Linjan 4 reitti ja liikennöntiajat eivät muutu. Linja 4T sulautetaan linjaan 4.

Uusi linja 5 palvelee Katajanokan terminaalia. Liikennöinti sovitetaan laivaliikenteen aikatauluihin.

Linjan 6 reitti pitenee ensimmäisessä vaiheessa Hietalahdesta Telakkakatua Eiranrantaan ja myöhemmin Hernesaaren asuinalueen rakentuessa Hernesaaren kärkeen. Linjalla alkaa yöliikenne.

Linjan 7 reitti muuttuu. Pohjoinen päätepysäkki tulee Meilahteen ja eteläinen päätepysäkki Länsiterminaalille. Reittiä oikaistaan Pasilassa. Linjalla alkaa yöliikenne.

Linjan 8 reitti pitenee Saukonpaadelta Länsiterminaalille.

Linjan 9 reitti pitenee eteläpäässä vanhalta matkustajaterminaalilta uudelle terminaalille ja pohjoispäässä Pasilasta Ilmalaan. Reittiä oikaistaan Pasilassa. Liikennöntiajat suppenevat kun yöliikenne siirtyy linjalle 7.

Linjan 10 reitti ja liikennöntiajat eivät muutu.

Esitetyillä linjastomuutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia bussiliikenteeseen. Raitioliikenteen palvelualue ei laajene merkittävästi eikä siten korvaa bussiliikennettä. Lisäksi liikennöidään pääosin nykyisellä rataverkolla. Poikkeuksena ovat Reijolankadun ratayhteys ja Meilahden kääntöpaikka, joiden myötä raitioliikenne Pasilan ja Meilahden välillä voidaan aloittaa. Poikittaisen runkobussilinjan 500 vuoroväliä ruuhka-aikoina voidaan pidentää.

Linjan 1 reittimuutosten myötä linjan 51 merkitys kasvaa. Linjaa 51 on mahdollista pidentää Hakaniemestä Kruununhakaan, jolloin linja korvaa enemmän linjalta 1 poistuvia yhteyksiä. Tämän pidennyksen vaikutus vuotuisiin liikennöntikustannuksiin on noin 310 000 euroa.

Vuorovälit ja liikennöintiajat

Linjoja liikennöidään ruuhka-aikoina, arkisin sekä lauantaisin päivä- ja iltaliikenteessä 10 minuutin vuorovälein. Linjoilla 4 ja 10 vuoroväli on ruuhka-aikoina 6 minuuttia. Arkisin sekä lauantaisin päivä- ja iltaliikenteessä sekä kesän ruuhkaliikenteessä linjoja 4 ja 10 liikennöidään 7,5 minuutin vuorovälein.

Sunnuntain päiväliikenteessä sekä myöhäisiltoina vuoroväli on 12 minuuttia. Yöliikennettä liikennöidään linjoilla 2, 3, 4, 6 ja 7, ja vuorovälit ovat 20 minuuttia.

Liikennöinti aloitetaan noin klo 5.30 - 6. Ruuhka-ajat ovat noin klo 7 - 9 ja klo 15 - 19. Iltaliikenne alkaa klo 21. Yöliikennettä liikennöidään noin klo 23 - 1.30. Linjoilla 1 ja 5 on suppeammat liikennöintiajat.

Suunnitelman toteuttaminen

Suunnitellun linjaston merkittävät muutokset ovat riippuvaisia kolmesta uudesta ratayhteydestä: Välimerenkadun raitiotien valmistuminen (arviolta 2017), Reijolankadun raitiotien valmistuminen (uusi ratayhteys, jota ei vielä ole aikataulutettu) ja Pasilansillan raitiotien valmistuminen (arviolta 2021).

Reijolankadun raitiotien valmistumisen jälkeen voidaan linjojen 2 ja 3 liikennöinti pohjoisessa erottaa toisistaan ja pidentää linja 2 Pasilaan ja linja 3 Meilahteen Jalavatielle. Välimerenkadun raitiotien valmistumisen jälkeen voidaan linjan 7 rengas purkaa ja pidentää linjan 7 eteläinen pää Jätkäsaareen. Linjan 7 jatko Pasilasta Meilahteen edellyttää kääntöpaikan rakentamista Meilahteen sekä suoran raideyhteyden toteuttamista Pasilansillalta suoraan Pasilankadun kautta Veturitielle.

Linjan 1 reittimuutos sekä linjojen 6 ja 8 vuorovälimuutos voidaan ajoittaa samaan yhteyteen kuin Välimerenkadun tai Reijolankadun raitiotien valmistumisesta linjastoon aiheutuvat muutokset. Katajanokan terminaalin linjan muutos kannattaa ajoittaa samaan aikaan. Tällöin samalla kertaa muutoksia tulisi linjoille 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8.

Linjan 2 reittimuutos Mannerheimintieltä Topeliuksenkadulle on mahdollista toteuttaa Topeliuksenkadun radan valmistuessa. Radan suunnittelu ei ole valmistunut, eikä sen valmistuminen ole kriittinen tekijä käsillä olevan linjastosuunnitelman toteuttamiseksi.

Lisäksi raitioliikenne laajenee uusille asuinalueille seuraavasti: Linja 6 Hietalahdesta Telakkarantaan 2018 ja edelleen Hernesaareen 2020-luvulla, linjat 7 ja 8 Saukonpaadesta Länsiterminalille arviolta 2023 sekä linja 9 Pasilasta Ilmalaan arviolta 2021.

Vaikutukset liikennöintikustannuksiin ja palvelutasoon

Linjastosuunnitelman liikennöintikustannukset ovat 53,1 miljoonaa euroa vuodessa, mikä on noin 0,82 miljoonaa euroa/vuosi vähemmän kuin vertailuvaihtoehdossa 0+. Lisäksi suunnitelmassa esitetty runkolinjan 500 ruuhka-aikojen vuorovälien pidennys pienentää vuotuisia liikennöintikustannuksia.

Linjastosuunnitelma parantaa poikittaisyhteyksiä 1, 2, 3 ja 7 reittimuutosten myötä. Linja 1 tarjoaa uusia yhteyksiä kantakaupungin länsipuolelle, mm. Etelä-Helsingistä keskustaan ja Oopperalle sekä tihentää vuorovälejä Helsinginkadun poikittaisella rataosuudella.

Kaupungin itäpuolelta poistuu suora pohjois-eteläsuuntainen yhteys linjan 1 ja 1A reittien muutoksen myötä. Kruununhaan pohjoisosista poistuu suora yhteys Mannerheimintielle linjan 7 reittimuutoksen myötä.

Liikennemallitarkastelun perusteella linjastosuunnitelman mukaisella linjastolla ei ole vaikutuksia matkustajien matka-aikaan verrattuna perusvaihtoehdon 0+ linjastoon. Tarjonnan lisäykset ja vuorovälien tihentyminen runko-osuuksilla kohdentuvat päivä- ja viikonloppuliikenteeseen, minkä vuoksi kaikki vaikutukset eivät näy mallitarkastelussa.

Raitioliikenteen nousumäärät kasvavat. Lisääntyvä nousumäärä on ensisijaisesti seurausta bussiliikenteestä siirtyvistä matkustajista. Nousujen määrää kasvattaa myös vaihtojen määrän kasvu.

Liikennemallitarkastelun perusteella raitioliikenteen painopiste siirtyy nykyistä pohjoisemmaksi, kun Helsinginkadun, Nordenskiöldinkadun ja Pasilan tason poikittaisia yhteyksiä parannetaan.

Asukasvuorovaikutus

Asukasvuorovaikutus on tehty HSL:n linjastosuunnitelmien asukasvuorovaikutusmallin mukaisesti.

Saadut lausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää suunnitelmaa hyvänä lähtökohtana raitioliikenteen kehittämiseksi ja laajentamiseksi lähivuosina. Lautakunnan mukaan Reijolankadun ja Välimerenkadun radat olisi perusteltua ottaa käyttöön samanaikaisesti, jotta niihin liittyvät linjaston muutokset voitaisiin tehdä kerralla. Lautakunta pitää tarpeellisena Pasilan bussi- ja raitiolinjastojen tavoitelinjaston tarkastelua sekä Fredrikinkadun ja Bulevardin välisen rataosuuden yleissuunnittelun käynnistämistä. Kaupungin strategiaohjelman mukainen ratikkaprojekti valmistelelee esitystä raitioliikenteen pitemmän

aikavälin tavoitteellisesta laajuudesta ja roolista. Tässä työssä päivitetään myös uusien rataosuuksien tavoiteaikataulut.

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta pitää linjastosuunnitelman ehdotuksia kannatettavina. Raitioliikenteen laajeneminen tarkoittaa kuljettajatarpeen kasvamista nykyisestä 8 – 10 %. Johtokunnan mielestä linjastosuunnitelmassa olisi kuitenkin voitu nykyistä enemmän tutkia eri liikennemuotojen tarjoamaa liikennettä samoilla väylillä. Johtokunta pitää tarpeellisena päätöksentekoa Reijolankadun ja Topeliuksenkadun radoista samoin kuin Fredrikinkadun ja Bulevardin välisestä osuudesta ennen kuin raitiolinjastosta tehdään päätöksiä. Jatkossa pitäisi myös tutkia Linjojen radan hyödyntämistä esim. Sturenkadun suuntaan. Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta kiinnittää myös huomiota raitiotiehankkeiden suunnittelun ja päätöksenteon hajaantumiseen neljään eri hallintokuntaan, ja pitää tarpeellisena suunnittelu- ja päätöksentekoprosessin kehittämistä.

Yleisten töiden lautakunta pitää tarpeellisena suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden priorisoimista hankehallintaa varten. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että raitiolinjastohankkeet edellyttävät myös muita liikennejärjestelymuutoksia. Myös yleisten töiden lautakunta pitää suunnittelu- ja päätöksentekoprosessin kehittämistä tarpeellisena.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että raitiolinjastosuunnitelman 2014 - 2024 hyväksyy Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, mutta kaupunki päättää suunnitelmaan sisältyvistä osa-aluekohtaisista ja yksittäisistä raitiolinjosten infrahankkeista. Raitioratojen laajennukset ja muut raitioratojen pienemmät hankkeet otetaan huomioon liikennelaitos -liikelaituksen talousarviossa ja investointisuunnitelmissa, sekä raitiotiehankkeisiin liittyvät muut liikennejärjestelyt rakennusviraston investointisuunnitelmissa kaupungin talouden raamin kulloinkin asettamissa puitteissa.

Raitiolinjastosuunnitelma muodostaa hyvän lähtökohdan raitioliikenteen kehittämiselle lähitulevaisuudessa. Suunnitelma selkeyttää linjastoa ja parantaa erityisesti poikittaisliikenteen tarjontaa. Suunnitelma sisältää kuitenkin kohteita, joiden jatkosuunnittelua on syytä edistää ennen kuin raitiolinjastosta lopullisesti päätetään. Uusien alueiden, kuten Jätkäsaaren, Keski-Pasilan sekä Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan vaatimien uusien rataosuuksien suunnittelun jatkaminen päätöksentekoon saakka on tarpeen. Myös suurten liikennehankkeiden, kuten pikaraitiotien, vaikutukset raitiolinjaston kehittämiseen on otettava huomioon. Linjastosuunnitelman

kannattavuutta ei voida arvioida tarkastelemalla pelkästään liikennöintikustannuksia. Jatkosuunnittelussa tarkasteluun tulee sisällyttää myös linjastosuunnitelman edellyttämät investoinnit ja niiden aiheuttamat pääomakustannukset.

Edelleen esittelijä toteaa, että kaupunki on kehittämässä liikenneinvestointien ohjaamiseen toimintamallia, jossa keskeistä on joukkoliikenneinvestointien kokonaistaloudellinen arviointi investointien suunnittelussa ja ohjaamisessa. Vuoden 2014 alusta on jo toiminut kaupunginkanslian johdolla liikenneinvestointien hankeohjausryhmä, jossa ovat edustettuina rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, HKL-liikelaitos ja kiinteistövirasto. Hankeohjausryhmää on sovittu täydennettävän HSL:n edustajalla. Hankeohjausryhmä ohjaa liikenneinvestointeja ja niiden talousarviovalmistelua yhteensovittamalla eri tahojen 10-vuotiset investointiohjelmat, myös Ratikkaprojektin näkemykset pitkän aikavälin tavoitelaajuudesta.

Kruunuhaan asukasyhdistys on lähettänyt kannanottonsa raitiolinjastosuunnitelmaan. Kannanotto on liitteenä 3. HSL:n vastaus kannanottoon on liitteenä 4.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSLn lausuntopyyntö, raitioliikenteen linjastosuunnitelma 2014-2024
- 2 Raitioliikenteen linjastosuunnitelman 2014-2024 luonnos 17.3.2014
- 3 Kartta suunnitelman linjastosta
- 4 HSLn lausunto Kruununhaan asukasyhdistyksen kannanottoon

Otteet

Ote
HSL

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 898

HEL 2014-004594 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 28.05.2014 § 99

HEL 2014-004594 T 08 00 02

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti antaa seuraavan lausunnon:

HSL on laatinut selvityksen raitiliikenteen linjastosta vuosille 2014-2024 sekä esittänyt linjastosuunnitelman vuodelle 2024. HSL:n linjastaselvitys on laadittu kiitettävällä tavalla vuorovaikutuksessa sekä matkustajien, kaupunkilaisten että sidosryhmien, mm. HKL:n kanssa. HKL on osallistunut linjastaselvitykseen osallistumalla yleisötilaisuuksiin, työn ohjausryhmään sekä antamalla asiantuntija-apua mm. liikennöintiä ja infran rakentamista koskien.

Selvityksessä on kirjattu merkittävällä tavalla ylös nykyisiin raitiolinjoihin liittyviä ongelmia. Linjastosuunnitelmassa on pohdittu paitsi nykyisten linjojen ongelmien ratkaisemista myös uusien liikkumistarpeiden sekä Helsingin uusien rakentuvien kaupunginosien aiheuttamaa muutospainetta raitiliikenteelle. Selvityksen tausta-aineistona on käytetty laajalti maankäytön, asumisen ja liikkumisen tietoja nykytilanteesta sekä tulevaisuudesta.

Linjastosuunnitelmassa on otettu lähtökohdaksi jo tiedossa olevat raitiliikenteen laajenemishankkeet vuoteen 2024 mennessä, vaikka päätöksiä toteuttamisesta ei olekaan tehty. Näitä ovat mm. Ilmalan, Hernesaaren ja Jätkäsaaren sekä Topeliuksenkadun uudet raitiotiet. Linjastosuunnitelmassa ei kuitenkaan oteta kantaa raitiliikenteen linjastoon Kalasataman alueella sekä Kruunuvuoressa. Tämä on

ymmärrettävää, sillä Helsinki ei ole tehnyt päätöstä raitioliikenteen toteuttamisesta Kalasatamaan tai Kruunuvuoreen. Tältä osin linjastosuunnitelma on puutteellinen ja vaatisi ehdottomasti täydennystä. Helsingin kaupungin, lähinnä kaupunkisuunnitteluviraston yhdessä HKL:n ja HSL:n kanssa tulee saattaa päätökseen Kalasataman ja Kruunuvuoren linjastosuunnitelma ennen uuden raitiovaunulinjaston hyväksymistä.

Samassa yhteydessä tulee laatia vielä kapasiteettitarkastelu nykyisille raitiotieradoille etenkin niiden kuormitetuimmilla osuuksilla Kaisaniemen ja Hakaniemen välillä sekä Kaivokadun ja Mannerheimintien risteyksessä. Nyt ehdotettu linjasto lisätynä Kalasataman ja Kruunuvuoren raitiotielinjoilla saattaa aiheuttaa ongelmia eniten kuormitetuilla rataosuuksilla.

HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelmassa on tehty hyviä ja kannatettavia valintoja raitioliikenteen liikennöinnin perusteista. Perusteeksi on otettu kaikille linjoille tasavuorovälit ja painotettu vaihtomahdollisuuksia linjojen välillä. Ehdotettu linjastosuunnitelma muodostuu muutamasta olennaisesta raitiolinjojen risteysalueesta, joissa vaihtoja on tiheästi joka suuntaan meneviin linjoihin.

Ehdotetussa linjastosuunnitelmassa on painotettu uusien liikkumistarpeiden mukaisesti poikittaisten yhteyksien parantamista. Ehdotukset linjojen 1, 7 ja 5 muuttamiseksi osittain poikittaista matkustamista palveleviksi voidaan pitää kannatettavina.

Linjastosuunnitelmassa olisi voitu tutkia vielä nykyistä enemmän eri liikennemuotojen tarjoamaa liikennettä samoilla väylillä. Linjastosuunnitelmassa ei ole otettu kantaa bussiliikenteen korvaamisesta raitiovaunuliikenteellä kantakaupungin alueella ja vilkkaimmilla väylillä. Tulevien muiden suurten liikennehankkeiden (esim. Pisara-rata) myötä myös bussiliikenteen linjasto tulee kokemaan muutostarpeita. Vaikka nämä tapahtuisivat vuoden 2024 jälkeenkin, niin raitiovaunulinjasto tulee olemaan olennainen osa Pisara-rataa täydentävää liikennettä. Linjasto tulee suunnitella siten yhdessä Pisanan pintaliikenteen liityntälinjaston kanssa ja esim. suunnitella Käpylän rautatieasemalle päättyvä liityntäliikenne toteutettavaksi raitiovaunuliikenteellä.

Linjastosuunnitelman mukainen liikennöinti tehostaa kaluston ja muiden resurssien käyttöä ja on siksi kannatettava. Vaikka uusi linjasto tarjoaa matkustajille entistä parempaa palvelua, voidaan se toteuttaa käyttäen nykyistä vaunumäärää. Ehdotettu linjasto tuo operointiin säästöjä verrattuna laajennetun nykyisen linjaston mukaiseen raitiovaunuliikenteeseen. Linjaston suunnittelussa on otettu huomioon

myös kuljettajien sosiaalitulojen tarpeet. Kokonaisuudessaan ehdotetulla laajuudella raitioliikenteen laajeneminen tarkoittaa kuljettajatarpeen kasvamista 8-10% nykyisestä.

Linjan 1 ehdotettu reitti on kannatettava ja parantaa varmasti linjan suosiota etenkin Helsinginkadun osuudella. HKL soisi sen kuitenkin kulkevan Fredrikinkadun rataa pitkin jo Arkadiankadun risteyksestä saakka. Linjaa 1 tulisi kehittää siten, että se kulkisi Fredrikinkatua koko matkan Arkadiankadulta Punavuoreen saakka. Tämä edellyttää puuttuvan rataosuuden rakentamista Urho Kekkosen kadun ja Bulevardin väliselle osuudelle. HKL:llä on tehty alustavia suunnitelmia radan toteuttamisesta. Päätös Fredrikinkadun radan puuttuvan osuuden rakentamisesta pitäisi tehdä ennen päätöstä linjaston muuttamisesta.

Linjojen 2 ja 3 muuttaminen ympyrälinjasta ympyrän kulkeviksi heilurilinjoiksi, joiden päätepysäkit ovat Pasilassa ja Meilahdessa, on kannatettava. Linjat tarjoavat kaivattua poikittaisliikennettä Pasilan ja Meilahden välille. Linjasto edellyttää kuitenkin Reijolankadun radan sekä Topeliuksenkadun radan toteuttamista. Helsingillä ei ole päätöstä näiden ratojen toteuttamisesta ja niiden toteutusaikataulusta tulisikin tehdä päätös ennen linjastosta päättämistä.

Linjan 4 ehdotetaan täydennettäväksi linjalla 5, joka kulkisi Rautatieaseman ja Katajanokan terminaalin välillä etenkin laivojen ruuhka-aikaan on erittäin kannatettava muutos. Tämän linjan käyttöönottoa tulisikin kiirehtiä jo muusta linjastosta riippumatta, sillä nykyisellään Katajanokan terminaalin liikennöinti ei tarjoa matkustajille riittävän laadukasta palvelua.

Linjan 6 uusi reitti edellyttää Hernesaaren raitiotieradan toteutumista, mistä ei kuitenkaan vielä ole tehty päätöstä. Toteutusaikataulu on myös avoin.

Linja 7 ehdotetaan muutettavan Meilahdesta Pasilan kautta kulkevaksi Sörnäisiin ja siitä keskustaan ja Jätkäsaaren kulkevaksi. Uusi linja toisi kaivattuja poikittaisyhteyksiä Meilahden sairaala-alueen ja Pasilan rautatieaseman välille. Linja kulkisi Pasilankadulta suoraan Pasilan sillalle ja Länsi-Pasilan suhteellisen hidas kierto jäisi pois. Tehty linjausvalinta Pasilassa on perusteltu, sillä Pasilan keskuksen ja Keski-Pasilan kehittymisen myötä alueen painopiste siirtyy pois Länsi-Pasilasta. Esitetty reitti nopeuttaa poikittaista matkustamista Pasilan asemalta etenkin länteen.

Linjan 7 toiseksi päätepisteeksi esitetään Länsisataman uutta terminaalia Jätkäsaareissa. Linja 7 tulee näin täydentämään Länsisataman liikennettä. Esitetyt linjan 7 muutokset edellyttävät uuden

kääntöpaikan rakentamista Meilahden sairaalalle, Reijolankadun radan toteuttamista, Pasilankadun ja Asemapäällikönkadun toteuttamista Pasilan keskustan rakentamisen yhteydessä sekä Saukonpaaden ja Länsisataman välisen yhteyden rakentamista.

Linjojen 8, 9 ja 10 reitit säilyvät pääosin entisellään. Linjaa 9 jatkettaneen Ilmalaan Pasilan keskustakorttelin valmistumisen jälkeen 2020 luvun alkupuolella. Samaten Jätkäsaarella molempia linjoja jatkettaneen Länsisataman laajentuessa. Linjojen liikennöintiin esitetään muutoksia, mm. yöliikenteen ja vuorovälien osalta.

HSL:n ehdottama raitiovaunulinjasto edellyttää lukuisia suurempia ja pienempiä raitiovaunuradan laajentamistoimenpiteitä. Näistä tärkeimmät on käsitelty selvityksessä erikseen. Tärkeimpinä linjaston muodostumiselle voidaan pitää Reijolankadun radan, Meilahden kääntöpaikan, Topeliuksenkadun radan sekä Pasilan alueen muutoksia. Lisäksi HKL näkee, että ainakin Fredrikinkadun puuttuva osuus ja linja 1 siirtäminen sille olisi tehtävä linjaston toteuttamiseksi. Lisäksi laajenemistoimet Ilmalaan, Hernesaareen ja Jätkäsaareen tulee toteuttaa. Nykyisestä rataverkosta jää suunnitelmassa hyödyntämättä Fredrikinkadun Kampin osuuden lisäksi Linjojen radat sekä Länsi-Pasilan rata. Kahden jälkimmäisen hyödyntäminen linjastossa on haasteellista eivätkä radat ole liikennöinnin kannaltakaan optimaalisia. Linjojen radat ovat selvityksessäkin esitetyistä syistä epäedullisia vaihtoyhteyksien toteuttamiseksi. Jatkossa pitäisikin tutkia raitiotieradan rakentamista Toisen Linjan päästä esim. Sturenkadulle. Länsi-Pasilan raitiotierata on mutkikas ja pysäkkiväli siellä tiheä. Nykyaikaisen nopeaan liikennöintiin tähtäävän raitiotielinjan tuominen tälle rataosuudelle ei ole järkevää.

Ehdotetuista raitiotielinjojen laajenemis- ja täydentämistoimenpiteistä ei ole toistaiseksi yhdestäkään päätöksiä pl. Välimerenkadun rata. Helsingin tulee kehittää päätöksentekoprosessia raitiotiehankeissa siten, että päätökset raitiotieradan rakentamisesta voidaan tehdä hyvissä ajoin. Rataverkolle tehtävät muutokset vaikuttavat paitsi linjastoon, myös radan ylläpidon ja rakentamisen kustannuksiin sekä varautumiseen liikennöintiin näillä radoilla. Ilman uskottavia ja sitovia päätöksiä rataverkon täydentämisestä ei raitiovaunuliikennettä pystytä kehittämään pitkäjänteisesti. Nykyisellään suunnittelu ja päätöksenteko raitiotiehankeissa on hajaantunut vähintään neljään eri hallintokuntaan. Tätä prosessia on kehitettävä, jotta uudet ratahankeet ja raitiotielinjaston kehittäminen ovat ylipäätään mahdollisia.

08.05.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja

15.09.2014

Ryj/2

Juha Saarikoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 27.05.2014 § 213

HEL 2014-004594 T 08 00 02

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Raitioliikenteen linjastosuunnitelma 2014–2024 toteuttaa joukkoliikenteen kehittämistavoitetta, joka sisältyy Helsingin strategiaohjelmaan vuosille 2013–2016.

Laadittu linjastosuunnitelma antaa selkeän käsityksen raitiolinjaston laajentamisesta ja roolista liikennejärjestelmän osana. Jatkotyössä linjastojen toimenpide-ehdotukset tulee asettaa tärkeysjärjestykseen niiden raitiolinjojen kokonaistoimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen mukaisesti hankehallintaa varten. Myös muiden raideliikennehankkeiden, kuten Pisara-rata ja pikaraitiotie, vaikutukset raitiolinjastoon tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Lisäksi priorisoinnissa tulee ottaa huomioon linjalla tehtävät muut liikennejärjestelymuutokset kuten pyörätiejärjestelyt ja/tai muiden toimijoiden toimenpiteet. Priorisointi edellyttää yhteistyötä HSL:n, kaupunkisuunnitteluviraston, HKL-liikelaitoksen ja rakennusviraston kesken. Jatkotyössä tulee myös määritellä käytettävän kaluston tilavaatimukset katualueen teknistä mitoitusta varten.

Eri osapuolten yhteisten raidehankkeiden muodostamiseksi tarvitaan selkeä toimintamalli, jossa eri osapuolet yhteisesti sopivat raidehankkeiden aikatauluista ja vetovastuista.

Linjastosuunnitelman toimeenpanoon liittyy pysäkkiverkoston osalta suuri tarve asukasvuorovaikutukselle ja viestinnälle. Linjastokohtaisten liikennesuunnitelmien yhteydessä tulee toteuttaa niiden edellyttämä vuorovaikutus ennen katusuunnittelun käynnistämistä rakennusvirastossa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Helena Ström, projektinjohtaja, puhelin: 310 38571

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15.09.2014

Ryj/2

helena.strom(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.05.2014 § 152

HEL 2014-004594 T 08 00 02

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on laatinut raitioliikenteen linjastosuunnitelman 2014-2024 luonnoksen yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston ja HKL-liikelaitoksen kanssa.

Raitioliikenteen linjastosuunnitelman 2014–2024 keskeisin tavoite on ollut huomioida raitioverkon lähitulevaisuuden laajennusten vaikutukset nykylinjastoon. Raitioliikennettä on tarkoitus laajentaa lähitulevaisuudessa mm. Jätkäsaareen, Hernesaareen, Ilmalaan, Laajasaloon ja Kalasatamaan. Tavoitteena on ollut laatia tehokas ja selkeä linjasto, joka vastaa mahdollisimman monen matkustajan liikkumistarpeisiin ja kasvattaa siten joukkoliikenteen matkustajamäärää ja lipputulaja. Lisäksi on huomioitu kaluston kasvu: matalalattiaiset raitiovaunut ovat selvästi suurempia kuin aikaisemmat nivelvaunut.

Suunnitelma muodostaa hyvän lähtökohdan raitioliikenteen kehittämiselle ja laajentamiselle lähivuosina. Esitetyllä linjastolla koko raitioliikennejärjestelmän tehokkuutta voidaan parantaa raitioverkon laajentamisen yhteydessä. Suunnitelman mukaisen linjaston liikennöinti on vuositasona 0,82 miljoonaa euroa edullisempaa kuin vertailuvaihtoehdon 0+ liikennöinti. Vertailuvaihtoehdossa raitiolinjasto on ulotettu uusille asuinalueille, mutta nykyiseen raitiolinjastoon on tehty muutoin vain vähäisiä muutoksia.

Linjaston suunnittelussa on huomioitu aikataulujen yhteensovittaminen, jolloin vilkkaimmille osuuksille saadaan useamman linjan muodostama tasainen vuoroväli ja runkolinjatyyppinen palvelu. Linjaston perusvuoroväli on 10 minuuttia, jolloin yhteisille osuuksille saadaan noin 5 minuutin vuoroväli. Vilkkaimmilla linjoilla 4 ja 10 ruuhka-ajan vuoroväli on 6 minuuttia. Heikkoudeksi jää sunnuntain vuorovälien säilyttäminen nykyisellä tasolla 12 minuutissa. Sunnuntain merkitys kauppaja- ja tapahtumapäivänä on kasvanut ja kaupungin elinvoiman kannalta muiden päivien perusvuoroväliä vastaava 10 minuutin vuoroväli olisi perusteltu erityisesti kauppakeskustaa ja satamayhteyksiä palvelevilla linjoilla.

Linjastosuunnitelmassa esitetään nykyisten rengaslinjojen 2/3 ja 7A/7B purkamista. Vaikka rengaslinjat tarjoavat jonkin verran hyödyllisiä yhteyksiä, niitä on käytännössä mahdotonta liikennöidä sekä luotettavasti että aitoina renkaina. Luotettava liikennöinti edellyttää päätepysäkkitasauksia, jolloin päätepysäkin yli kulkevia matkoja ei tosiasiallisesti palvella rengaslinjana. Ilman päätepysäkkitasauksia liikennöinti on epäluotettavaa, jolloin ajoajoista joudutaan tekemään tarpeettoman pitkiä. Rengaslinjojen purkamisen vastineeksi suunniteltu linjasto parantaa poikittaisia yhteyksiä tihentämällä vuoroväliä Helsinginkadulla ja tarjoamalla uusia yhteyksiä Kalliosta ja Pasilasta Meilahteen ja Käpylästä Töölöön. Linjalle 1 esitetty viikonloppuliikenne parantaa myös Käpylän yhteyksiä.

Linjaston muutokset on suunniteltu toteuttaviksi vaiheittain arviolta vuodesta 2017 vuoteen 2024. Linjaston toteuttaminen edellyttää ensimmäisenä uusia raitioiteita Välimerenkadulle ja Reijolankadulle. Näiden rataosuuksien suunnittelu on syytä käynnistää mahdollisimman pian. Kiireellisesti on suunniteltava myös Meilahteen esitetty kääntöpaikka. Reijolankadun raitiotien ja Meilahden kääntöpaikan investoinnit ovat alustavien kustannusarvioiden perusteella kannattavia, kun huomioidaan linjastosuunnitelman toteuttamisesta saatavat säästöt verrattuna 0+ -vaihtoehtoon.

Linjastosuunnitelman laatimisen yhteydessä on tarkasteltu Välimerenkadun radan kannattavuutta. Välimerenkadun raitiotien hyöty-kustannussuhde on 1,37 verrattuna liikennöintiin keskustasta nykyisen Itämerenkadun radan kautta. Lisäksi Välimerenkadun linjaus palvelee selvästi paremmin Jätkäsaaren kasvavan alueen tarpeita. Reijolankadun ja Välimerenkadun radat olisi perusteltua ottaa käyttöön samanaikaisesti, jotta niihin liittyvät linjaston muutokset voitaisiin tehdä kerralla. Toistuvat linjastomuutokset ovat matkustajien kannalta huono vaihtoehto.

Suunnitelmassa esitetty yhteys Pasilasta Meilahteen on toteutettavissa vasta Pasilan keskuskorttelin työnaikaisten liikennejärjestelyjen päätyttyä arviolta vuonna 2021. Ennen yhteyden toteuttamista on arvioitava tarkemmin linjaston vaihtoehtoja Länsi-Pasilassa ja vaihtoehtoja on keskusteltava asukkaiden, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteena tulisi olla, että Pasilan raitioliikenteen järjestelyt voidaan toteuttaa ja Ilmalan raitiotie ottaa käyttöön samanaikaisesti heti työnaikaisten järjestelyjen päätyttyä.

Suora yhteys Pasilasta Meilahteen on tavoiteltava, koska bussiliikenne kyseisellä välillä on erittäin kuormittunut. Suunnitelmassa esitetty mahdollisuus harventaa runkolinjan 500 (Jokeri 0) vuoroväli neljästä minuutista kuuteen minuuttiin raitiotien toteutumisen myötä alentaisi

liikennöintikuluja yli 500 000 euroa vuodessa ja helpottaisi merkittävästi linjan 500 luotettavaa liikennöintiä. Linja olisi muutoksesta huolimatta edelleen hyvin kuormitettu. Jatkossa on perusteltua tarkastella laajemmin bussiliikenteen ja raitioliikenteen tavoitelinjastoja ja työnjakoa Pasilan tasolla, kuten suunnitelman jatkotyötarpeissa on esitetty.

Suunnitelmassa esitetään raitiolinjan 2 siirtämistä Topeliuksenkadulle ja Nordenskiöldinkadulle suunnitellulle raitiotielle, mutta tämä muutos ei ole välttämätön suunnitelman toteuttamiseksi. Esitetty ratkaisu kuitenkin tukee kyseisen raitiotien yleissuunnittelua ja kannattavuuden arviointia. Topeliuksenkadun ja Nordenskiöldinkadun raitiotien mahdollisesta toteuttamisesta päätetään erikseen yleissuunnitelman valmistuttua.

Suunnitelmassa esitetään, ettei Fredrikinkadulle Kamppiin vuonna 2009 valmistuneella radalla olisi toistaiseksi raitioliikennettä. Käytöstä poistuva rataosuus olisi noin 400 metriä pitkä. Toisaalta Kampin aluetta palveltaisiin liikennöimällä Kampintorin pysäkin kautta kulkevaa rataa kahdella linjalla nykyisen yhden sijasta. Muutoksen perusteluna on bussi- ja raitiovaunuliikenteen työnjaon selkeyttäminen: Töölöstä Kamppiin liikennöidään busseilla ja Töölöstä keskustaan liikennöidään raitiovaunuilla. Työnjakoa olisi mahdollista muuttaa, jos aikaisemmin alustavasti suunniteltu rata Kampista Fredrikinkatua etelään Bulevardille rakennettaisiin. Suunnitelman mukainen linja 1 olisi oikaistavissa Fredrikinkadulle. Kyseisestä rataosuudesta ja tarvittavista linjastomuutoksista olisi perusteltua tehdä yleissuunnitelma ja arvioida mahdollisuudet toteuttaa rataosuus siten, että raitioliikenne Fredrikinkadulla Kampissa jatkuisi keskeytyksittä. Bussiliikenne kyseisellä osuudella on nykyisellään erittäin kuormittunutta.

Suunnitelmaan ei ole sisällytetty Laajasalon ja Kalasataman raitioteitä, koska niiden suunnitteluun liittyy edelleen merkittäviä epävarmuustekijöitä mm. Hanasaaren voimalaitoksen ja Laajasalon raitiotien linjausvaihtoehtojen osalta. Laajasalon ja Kalasataman raitiolinjasto suunnitellaan erikseen vuosien 2014 ja 2015 aikana, kun muista niihin vaikuttavista suunnitelmista on saatu riittävä varmuus.

Raitioliikenteen pidemmän aikavälin tavoitteellisesta laajuudesta ja roolista joukkoliikennejärjestelmässä valmistellaan esitys vuoden 2014 aikana osana kaupungin strategiaohjelman mukaista poikkihallinnollista ratikkaprojektia. Ratikkaprojekti päivittää myös uusien rataosuuksien tavoiteaikataulut linjastosuunnitelman lopputulokseen ja uusien alueiden kaavoitustilanteeseen perustuen. Jatkossa aikatauluja tarkistetaan vuosittain investointien suunnittelun tueksi. Koska uusi ratikkalinjasto on monin tavoin parempi kuin vanha,

15.09.2014

Ryj/2

kaupunkisuunnittelulautakunta kehottaa kiirehtimään uuden linjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan.

Käsittely

20.05.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Lsp/2 asian Vp/1 jälkeen.

Esittelijän muutos:

Ville Lehmuskoski: Kappaleessa (10) luku 120 000 euroa korvataan luvulla yli 500 000 euroa.

Vastaehdotus:

Osmo Soininvaara: (14 a) Koska uusi ratikkalinjasto on monin tavoin parempi kuin vanha, kslk kehottaa kiirehtimään uuden linjaston käyttöönottoa mahdollisuuksien mukaan.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Soininvaaran vastaehdotuksen.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

15.09.2014

Ryj/3

§ 932

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

yleisten töiden lautakunta	9.9.2014
ympäristölautakunta	9.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

15.09.2014

Kaj/1

§ 933

Sörnäisten tonttien 10291/4 ja 5 (Verokampuksen) asemakaavan muutoksen nro 12174 määrääminen osittain voimaan

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä 10. kaupunginosan (Sörnäinen), korttelin 291 tontteja 4 ja 5 (Verokampus) koskevan asemakaavan muutoksen nro 12174 osittain voimaan ennen lainvoimaisuutta korttelin 291 tontin 4 osalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen kartta nro 12174, josta ilmenee voimaan määrättävä kortteli

Otteet

Ote

Korkein hallinto-oikeus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valituksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
täytäntöönpano

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 hyväksynyt 10. kaupunginosan (Sörnäinen), korttelin 291 tontteja 4 ja 5 koskevan asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

Kaupunkisuunnitteluvirasto esittää (28.8.2014), että kaupunginhallitus käyttää maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:ssä säädettyä mahdollisuutta määrätä kaava tulevaksi voimaan tontin 4 osalta.

Yksityishenkilö valitti valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaadittiin päätöksen kumoamista tontin 5 osalta. Valitus koski voimassa olevassa asemakaavassa tontilla 5 suojeltujen rakennusten suojelun purkamista kaavamuutoksessa.

Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 26.6.2014 (14/0542/5) kumonnut kaupunginvaltuuston päätöksen tontin 5 osalta. Helsingin kaupunki on valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimmalle hallinto-oikeudelle 28.7.2014.

Kaupunginhallituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle tekemä valitus kohdistuu Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut kaupunginvaltuuston päätöksen tontin 5 osalta, joten on perusteltua saattaa asemakaavan muutos voimaan muun kaava-alueen eli tontin 4 osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaan kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valituksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajalle ja muutoksenhakuviranomaisille. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, vaikka päätös täytäntöönpanoa koskevana ei ole valituskelpoinen.

Kaavan määrääminen osittain voimaan ennen sen lainvoimaisuutta on keino nopeuttaa tarpeellisia rakennushankkeita silloin, kun osittaisella täytäntöönpanolla ei ole vaikutusta valituksen ratkaisemiseen.

Kaavan osittaista voimaansaattamista pidetään tärkeänä, koska korttelissa 291 molemmilla tonteilla 4 ja 5 on Verohallinnon kiireellinen rakennushanke, joka on valmis rakennuslupakäsittelyyn.

Edellä esitetyin perustein esittelijä katsoo, että asemakaavan muutos nro 12174 tulisi määrätä osittain voimaan ennen lainvoimaisuutta korttelin 291 tontin 4 osalta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen kartta nro 12174, josta ilmenee voimaan määrättävä kortteli

Otteet

Ote

Korkein hallinto-oikeus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valituksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 28.8.2014

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 hyväksynyt 10. kaupunginosan (Sörnäinen), korttelin 291 tontteja 4 ja 5 koskevan asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen 12174 mukaisena.

Yksityishenkilö valitti valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaadittiin päätöksen kumoamista tontin 5 osalta. Valitus koski voimassa olevassa asemakaavassa tontilla 5 suojeltujen rakennusten suojelun purkamista kaavamuutoksessa.

Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 26.6.2014 (14/0542/5) kumonnut kaupunginvaltuuston päätöksen tontin 5 osalta. Helsingin kaupunki on valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimmalle hallinto-oikeudelle 28.7.2014.

Valitus kohdistuu ainoastaan tontilla 5 olevien rakennusten suojelun purkamiseen, joten on perusteltua saattaa asemakaavan muutos voimaan muun kaava-alueen eli tontin 4 osalta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaan kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valituksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajalle ja muutoksenhakuviranomaisille. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, vaikka päätös täytäntöönpanoa koskevana ei ole valituskelpoinen.

Kaavan määrääminen osittain voimaan ennen sen lainvoimaisuutta on keino nopeuttaa tarpeellisia rakennushankkeita silloin, kun osittaisella täytäntöönpanolla ei ole vaikutusta valituksen ratkaisemiseen.

Kaavan osittaista voimaansaattamista pidetään tärkeänä, koska korttelissa 291 molemmilla tonteilla 4 ja 5 on Verohallinnon kiireellinen rakennushanke, joka on valmis rakennuslupakäsittelyyn.

Kaupunkisuunnitteluvirasto esittää, että kaupunginhallitus käyttää maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:ssä säädettyä mahdollisuutta määrätä kaava tulevaksi voimaan tontin 4 osalta.

11.4.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 02.09.2013 § 872

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valituksesta Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 päättänyt hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

***** on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus kumoaa kaavamuutoksen ja suojelupäätöksen purkamisen tai muuttamisen tontin 10/291/5 osalta

ja palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi. Valittaja on myös vaatinut, että kaavahakemus palautetaan ja samalla veloitetaan hakija tekemään uusi esitys rakennuksen säilyttämisestä, asiassa tilataan uudet tutkimusraportit puolueettomilta tutkimuslaitoksilta, veloitetaan hakija korjaamaan viipymättä kiinteistön kriittiset teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet, rakennus otetaan rakennusperintölain suojiin sekä hakija tuomitaan rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Valittaja on valituksen perusteina mm. todennut, että tontti 10/291/5 kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja se on suojeltu asemakaavassa. Purettava rakennus on merkittävien arkkitehtien suunnittelema ja se on todettu vuonna 1992 suojeltavaksi Museoviraston ja kaupunginmuseon toimesta. Tontti on kokonaisuudessaan merkittävä osa Suomen ja Helsingin teollista historiaa. Kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisesti ja säilyttää. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittaustuloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Suojelupäätöksen purkamiseksi ei riitä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin korjaaminen. Hakija on itse laiminlyönyt suojellun rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt, minkä vuoksi rakennukset ovat kärsineet merkittäviä vahinkoja.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

MRL 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenenä. Muutoksenhakijan kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijalla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 29.5.2013 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä 7.6.2013. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 5.7.2013. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää, että valitus jätetään tutkimatta jäljempänä esitettävien perusteiden mm. siltä osin kun siinä on vaadittu rakennuksen ottamista rakennusperintölain suojiin, hakijan velvoittamista tekemään uusi esitys rakennusten säilyttämisestä ja korjaamaan kiinteistön kuntoa vahingoittavia kohteita sekä hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Rakennusten suojeluun sovellettavista säännöksistä

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua kaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavien tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

MRL 57 §:ssä lisäksi todetaan, että jos jotakin rakennusta on rakennettu ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia suojelumääräyksiä, jotka tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Valituksessa on todettu, että rakennus on suojeltu ainoastaan asemakaavassa ja se on otettava rakennusperintölain suojiin. Kaupunginhallitus toteaa, että rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Lainkohdan perustelujen mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella huolehditaan ensisijaisesti kaavoituksella (HE 101/2009). Tontin 5 rakennuksia ei ole suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan. Rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia ei siten sovelleta kaavoitusmenettelyyn.

Valittajan vaatimuksella ei siten ole merkitystä kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavan sisältö

Asemakaavamuutoksen selostuksen mukaan tontit osoitetaan asemakaavassa toimitilakäyttöön (KTY). Osa entisen teollisuustontin 5 suojelluista rakennuksista tullaan pakottavista syistä huonokuntoisina purkamaan ja korvaamaan uudisrakennuksilla. Tontilla 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä on poistettu lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, Selim A. Lindqvistin suunnittelemaa vuonna 1914 rakennettua Stömbergin tehtaan laajennusosaa B sekä Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelemaa Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennuksen säilynyttä siilo-osaa F, jotka on määrätty suojeltavaksi kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja teollisuushistoriallisesti arvokkaina rakennuksina sr-2-merkinnällä. Näiden osalta suojelumerkintää on tarkistettu siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi.

Purettavat rakennukset korvataan uusilla, vanhaa materiaalimaailmaa ja mittakaavaa noudattavilla rakennuksilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tällöin vanhan teollisuusalueen kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä ja vaikutukset Sörnäisten rantatien näkymiin ovat vähäiset. Kaupunkikuvassa merkittävimmät suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaava sisältää tontin 5 uudisrakennusten osalta mm. seuraavat määräykset:

"Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen).

Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Tontilla 5 uudisrakennus on suunniteltava siten, että julkisivujäsentely, aukotus ja materiaalit sopeutuvat ympäristöön ja Sörnäisten rantatien kaupunkikuvaan ja suojeltaviin rakennuksiin. Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä. Suojellun siilon pihanpuoleisen jatko-osan tulee julkisivun osalta olla vaaleaa perinteistä kolmikerrosrappausta. Lämpörappausta ei sallita. Rakennuksen vesikatkon yläpuolelle ei saa rakentaa konehuoneita tai muita rakennelmia.

Rakennukset on suunniteltava arkkitehtonisesti korkeatasoisiksi. Ylimpien kattokerrosten, ilmastointikonehuoneiden ja lasikatteiden kaupunkikuvassa näkyvät rakenteet on käsiteltävä osana rakennusten julkisivujen arkkitehtuuria sovittaen rakennukset ympäröiviin kaupunkinäkyymiin".

Kaavan perustuminen riittäviin selvityksiin

Valituksessa on todettu, että kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittauksiksi. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Rakennuksissa tehdyt havainnot on hoidettavissa normaalin korjausrakentamisen yhteydessä. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta.

Tehdyt selvitykset

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus sekä muut selvityksen tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Asemakaavamuutos perustuu mm. seuraaviin selvityksiin:

- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Kaaviot, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 5.10.2010.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto vuonna 2012 tehdyistä lisätutkimuksista 14.9.2012.
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Raportti, Sörnäisten rantatie 19, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyseineen, 7.5.2010 (99 s).
- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Alustavat rakenne-, kosteus- ja sisäilmatekniset periaateratkaisut, 25.5.2012.

- Esitys koskien Kaikukatu 5 – Sörnäisten rantatie 19 asemakaavan muutosta sekä olevien teollisuusrakennusten suojelumerkinnän poistamista, Senaatti-kiinteistöt 3.1.2011.
- Helsingin Mylly, Rakennushistoriallinen selvitys, arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2010.
- Sörnäisten rantatie 19, Tehdaskiinteistöjen muuttaminen toimistokäyttöön. Esteettömyysvaatimusten täyttäminen/ISS Proko 2010.
- Lausunto Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolle koskien osoitteessa Kaikukatu 5 sijaitsevan huoneiston määräaikaista käyttötarkoituksen muutosta ja kiinteistössä tehtyjä rakennetutkimuksia, Helsingin kaupungin ympäristökeskus 10.12.2010.
- Helsingin Myllyn rakennussuojelu, Helsingin kaupunginmuseon muistio, Mikko Lindqvist 23.1.2012.
- Verokampus, Palotekninen lausunto ja liitekartta, L2 Paloturvallisuus Oy 24.3.2013.
- Haapaniemenkatu 4 virastotalo, Rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy 2013.

Hakija on neuvotteluissa ilmoittanut, että rakennuskohteista on teetetty mittavia selvityksiä ja tutkimuksia, joiden yhteenveto on esitetty edellä mainituissa asiakirjoissa. Hakijan muita teettämiä tutkimuksia ja selvityksiä ovat:

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012 (79 s.).
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Radon selvitys 19.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, F-lohkon sisä- ja ulkopuolisten betonirakenteiden kunto-tutkimus, 15.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Ympäristötekniinen tutkimusraportti 11.4.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Tutkimusselostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Bakterinäytteenotto pinnoilta F-lohko, 23.3.2012.

- Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Kaikukatu 5, Alustava historiaselvitys 16.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Sörnäisten rantatie 19, Sisäilmamittaukset, 14.10.2010.
- WSP Environmental Oy, Kaikukatu 5 / Pilaantuneen maaperän kunnostuksen loppuraportti, 24.8.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 4, Julkisivujen kuntotutkimuksen päivitys, 17.5.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Korjaustapaselostus, Sörnäisten rantatie 19, 23.3.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Korjaustarveselvitys, alustava, 19.1.2010.
- ASB-Yhtiöt, Haitta-ainekartoitus, Kaikukatu 5, 9.10.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Tontti ja perusrakenteet, 16.6.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Kosteustekninen riskikartoitus kiinteistön peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 28.6.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Julkisivujen, parvekkeiden ja piipun rakenteiden kuntotutkimus, 4.5.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Rakennetekninen kuntoarvio 11.12.2003.

Tontilla 5 on ollut Strömbergin tehtaan ja Helsingin Myllyn rakennuksia vuosilta 1898–1984. Säilyneistä rakennuksista vanhin on Selim A. Lindqvistin suunnittelema, nykyisin osittain väliaikaisesti ravintolakäytössä oleva rakennus vuodelta 1914. Muut säilyneet rakennukset ovat 1950-luvulla toteutettuja ja Martta ja Ragnar Ypyän suunnittelema. Rakennuksia on osittain laajennettu 1978 ja 1984. Rakennukset ovat varsinaisen teollisen toiminnan loputtua olleet pääosin varastokäytössä ja ne ovat huonossa kunnossa.

Tontti 5 on osa Sörnäisten rannan RKY-ympäristöä (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen). Sörnäisten rannan teollisuusalue sisältyy ympäristöministeriön julkaisuun "Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat

teollisuusympäristöt" (Ympäristöministeriö, Kaavoitus ja rakennusosasto 4/1988).

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Sörnäisten eteläosan teollisuuskortteli" (1985) todetaan mm. tontin 5 osalta, että Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria ja että sillä on keskeinen asema Sörnäisten rannan kaupunkikuvassa. Helsingin Mylly Oy:n tuotantorakennus todetaan arkkitehtonisesti ja kaupunkirakenteellisesti merkittäväksi.

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Helsingin kantakaupungin teollisuusympäristöt" (1995) tonttien rakennukset katsotaan kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi. Myös arkkitehtonisesti arvokkaiksi luokitellaan tontilla 5 viljasiilo- ja myllyrakennukset.

Kaikki tontilla 291/5 olemassa olevat rakennukset on kaupunginmuseon lausunnossa (3.12.2003) todettu arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittäviksi kohteiksi. Lausunnon mukaan ne tulee suojella merkinnällä sr-2. Tontin rakennushistoriasta on laadittu syksyllä 2010 Arkkitehtitoimisto Schulman Oy:n toimesta selvitys. Sen mukaan tontin rakennuksilla on myös suuri kaupunkihistoriallinen sekä teollisuushistoriallinen merkitys.

Haitta- aine- ja kuntotutkimusten sisältö ja vaatimat toimenpiteet

Tontin 5 vanhoissa teollisuusrakennuksissa on vuoden 2006 asemakaavamuutoksen jälkeen tehty laajoja kunto- ja haitta- ainetutkimuksia. Tutkimusten ja muiden selvitysten perusteella on tullut esiin aiemmasta käytöstä johtuvia, kuntoon ja haitta-aineisiin liittyviä ongelmia, jotka on arvioitu vaikeasti korjattaviksi ja terveysvaaraa aiheuttaviksi. Ongelmien laajuus ei ollut tiedossa aiemman asemakaavan laatimisen aikana.

Haitta-aine- ja kuntotutkimusten perusteella tontin 5 rakennusten tyhjillään olevien tilojen pintojen näytteistä havaittiin mm. asbestipölyä ja bakteerikontaminaatiota. Osat tontin 5 rakennuksista A, B, D ja F-lohkoilla ovat öljyhiilivetyjen saastuttamia. Öljyhiilivedyt voivat imeytyä ja levitä rakenteissa tehokkaasti. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012).

Rakennusten sisäpintojen maaleissa todettiin raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina sekä PCB -yhdisteitä. Kohteesta löytyy lisäksi aikakauden

rakennuksille tyypillisiä asbestia ja PAH -yhdisteitä sisältäviä rakenteita. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteisiin ja rakenteiden halkeamiin sekä rakoihin on mahdollisesti imeytynyt Helsingin Mylly Oy:n toiminnan vuosina 1935 – 1992 jauho- ja viljapölyä, joka toimii bakteerien ravintoaineena. Tutkitun kohteen käyttöhistoriasta johtuen (Helsingin Mylly) on selvityksissä todettu tarpeelliseksi varautua myös epätavallisempiin biologisiin altisteisiin kuten esimerkiksi jauhopunkkeihin. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakennuksien käyttämättömissä lohkoissa on todettu runsaasti eläinten raatoja ja ulostetta. Eloperäiset jätteet aiheuttavat mikrobi- ja bakteeriantistumisriskin. Eläinten raatojen maatumisesta syntyvät kemikaalit imeytyvät huokosiin rakennusmateriaaleihin, kuten betoniin, ja niiden poistamisen onnistuminen on epävarmaa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteiden haitta-aineiden, biologisten riskitekijöiden sekä kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi todettujen kantavien rakenteiden takia korjaustoimet on arvioitu riskialttiiksi ja paljon vanhojen rakenteiden purkua vaativiksi.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että riskit haitta-aineista eivät perustu mittaustuloksiin eivätkä haitta-aineiden raja-arvot ole ylittyneet, voidaan todeta, että haitta-ainetutkimukset perustuvat näytteenottoihin sekä niistä saatuihin mittaustuloksiin ja saaduissa mittaustuloksissa on viranomaisten asettamien raja-arvojen ylityksiä. Haitta-ainetutkimuksessa on löydetty mm. Ratu -ohjeessa 82-0237 määriteltyjen suurimpien sallittujen raja-arvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia mm. PAH -yhdisteistä ja PCB -yhdisteistä. Lisäksi betonin laaja-alaisissa haitta-aineanalyyseissä on mittaustuloksina löytynyt haitallisia yhdisteitä jotka mm. ylittävät valtionneuvoston asetuksessa 403/2009 määritetyn betonin uudelleenkäytön raja-arvot. Yksityiskohtaisemmat mittaustulokset ja raja-arvojen ylitykset on esitetty haitta-ainetutkimusraporteissa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyysiin, 7.5.2010, 99 s, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012, 79 s.)

Kaikille todetuille haitta-aineille ei ole viranomaisten asettamia terveysterveysteisiä raja-arvoja. On yleisesti tunnettua, että käytännössä näiden tehokkaasti rakenteissa leviävien öljyhiilivetyjen haihtuminen sisäilmaan voi jatkua hyvin pitkään. Haihtuminen tehostuu tiloja

lämmitetessä. Rakenteisiin imeytyneet ja niistä ilmaan haihtuvat hiilivedyt voivat aiheuttaa terveysriskiä.

Valituksessa on väitetty, että rakennus on peruskorjattavissa olemassa olevin menetelmin ilman massiivisia varotoimenpiteitä ja tarvittaessa kapseloinnilla varmistettava, ettei löydöksistä aiheudu vaaraa sisäilman laadulle. Kuten edellä on todettu, rakennusten kantavien rakenteiden vauriot edellyttävät kyseisten rakenteiden purkua ja uudelleen rakentamista. Lisäksi rakennuksissa olevien kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden korjaaminen olemassa olevin menetelmin on erittäin vaikeaa ja riskipitoista.

Korjaus edellyttää massiivisia varotoimenpiteitä ja erityisesti kapselointi korjaustapana sisältää paljon riskejä (sisäilmariski uusiokäytön aikana), joiden toteutuminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa.

Öljyhiilivetyseokset sisältävät lukuisan määrän erilaisia yhdisteitä. Kreosootti-öljyä voidaan osittain kapseloida, mutta sellaisia rakennusten kapselointimenetelmiä, joita pienet hiilivetyketjut eivät läpäisisi, ei ole tiedossa.

Valituksessa esitetyn tutkimusten puolueellisuutta koskevan väitteen osalta voidaan todeta, että kunto- ja haitta-aineselvityksissä tutkijan tehtävänä on tuoda esille rakennuksen ja sen rakenteiden tekninen kunto luotettavasti ja riittävän kattavasti. Kohteen tutkimuksia ovat suorittaneet alan pätevät ja kokeneet asiantuntijat. Tutkimusten tekijöiden tehtävänä on ollut näytteenoton ja analysoinnin lisäksi tuoda esille oman erityisalan osaamiseen ja kokemukseen perustuen jatkosuunnittelussa, tutkimuksissa ja toteutuksessa huomioitavia potentiaalisia riskitekijöitä. Asemakaavan laatimisen aikana ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka perusteella hakijan teettämiä tutkimuksia olisi syytä epäillä puolueellisiksi.

Viranomaisyhteistyö ja annetut lausunnot

Asiassa on MRL 66 §:n nojalla järjestetty viranomaisneuvottelu 20.4.2011 mm. Uudenmaan ELY-keskuksen, Museoviraston, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin ympäristökeskuksen, kaupungin museon, rakennusvalvontaviraston ja Senaatti-kiinteistöjen kesken. Neuvottelussa todettiin, että asiassa tehdyt selvitykset ovat riittäviä.

Kaavamuutoksen hakija on neuvotteluissa mm. todennut, että hakijan alkuperäisenä tavoitteena sekä hankesuunnitelmana on ollut rakennusten säilyttäminen peruskorjaamalla. Tutkimusten ja suunnittelun edetessä rakennuksissa havaittiin ennakoitua enemmän haitta-aineita ja vakavia vaurioita. Haitta-aineiden poistaminen on

erittäin vaativaa ja vaurioiden korjaaminen on arvioitu erittäin kalliiksi ja suurimmaksi osaksi toteutuskelpoisuudeltaan heikoksi ja epävarmaksi, mikä johtaisi suojeluarvojen menettämiseen. Hakijan aikaisemmat kokemukset elintarviketeollisuuden käytössä olleiden vanhojen tilojen uudelleenkäytöstä ovat olleet huonoja: uusituissa tiloissa on havaittu uudelleenkäyttövaiheessa sisäilmaongelmia. Hakijan kokemusten mukaan sisäilmariski on merkittävä ja sen toteutuessa tilat pahimmassa tapauksessa joudutaan poistamaan käytöstä ja rakennus korjaamaan uudelleen. Sisäilmariskin toteutumisen välttämiseksi mahdollisimman vähäriskinen korjaustapa edellyttää saastuneiden rakenteiden täydellisen poistamisen, mikä edelleen johtaa suojeluarvojen menettämiseen. Mm. pilaantunut maa-perä on poistettu rakennusten ympäriltä, mutta rakennusten alla oleva maaperä päästään puhdistamaan vasta purkuvaiheessa.

Valituksessa todetaan, että omistaja perustelee purkuhakemusta sillä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin vanhan korjaaminen. Hakija ei ole kaavamuutoshakemuksessaan perustellut purkua sillä, että uuden rakentaminen olisi edullisempaa. Varsinaista purkuhakemusta ei ole tehty.

Museovirasto on neuvotteluissa mm. todennut, että on ilmeistä, että vain pieni osa rakennuksista on säilytettävissä ilman täysin totaalista uudelleen rakentamista, joka kyseenalaistaa historialliset arvot. Säilyttämällä esitetyt kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävintä rakennusta ja toteuttamalla uudisrakentaminen uuden asemakaavan mukaisesti saadaan säilytettyä tontin historiallinen rakenne. Purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uudiskäyttöön vaatii niin suuria toimenpiteitä että alkuperäinen säilyttämistavoite ei voi enää toteutua.

Kaupungin ympäristökeskus on neuvotteluissa todennut, että ympäristökeskus on antanut lausunnon kuntokartoituksesta ja siinä selvityksiä on pidetty kohtuullisen kattavina. Tilojen kunto on todettu varsin huonoksi mikrobiologisten ja kemiallisten esiintymien johdosta ja vaadittavat korjaukset ovat varsin mittavia.

Rakennusvalvonnan teknillinen neuvottelukunta on 20.1.2011 todennut tehtyjen tutkimusten olevan varsin kattavat ja tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että rakennuksissa on runsaasti mikrobiologisia ja kemiallisia riskitekijöitä. Rakennusten korjaustarve on erittäin mittava. Jos päädytään rakennusten kunnostamiseen, ei lopputuloksen asianmukaisuutta voida varmuudella taata. Korjaushanke on erittäin haastava.

Helsingin kaupunginmuseo on todennut muistiossaan 23.1.2012, että suoritettujen rakenne- ja haitta-ainetutkimukset toivat esille rakennuskohteiden julkisivujen paikoin heikon kunnan sekä rakennusfysikaalisesti haastavan teollisuusrakennuksen rakennetyypin E-osassa, jonka korjaaminen uuteen käyttöön olisi edellyttänyt kokonaisvaltaista purkua. Rakennuksista löytyi myös varastokäytöstä, sähkölaitetuotannosta sekä myllyn toiminnasta juontuvia öljyhiilivety-yhdisteitä, joiden saneeraaminen rakenteista oli epävarma toimenpide sisäilmataivoitteet huomioiden. Myllyrakennuksissa oli rakenteisiin imeytyneenä todennäköisesti jauhopölyä, jonka epäiltiin tuottavan sisäilmahaittaa. Muistion mukaan suoritettujen haitta-ainetutkimukset ovat tuoneet esille korjausrakentamisen haasteita, joiden pohjalta rakennusten säilyttäminen ja toimistokäyttöön kunnostaminen on nähty poikkeuksellisen vaativana suunnittelu- ja korjaustehtävänä. Omistaja ei ole pitänyt kunto- ja haitta-ainetutkimusten perusteella kaavan suojelutavoitetta realistisena.

Helsingin kaupunginmuseon mukaan rakennussuojelun näkökulmasta alueen historiallinen yhtenäisyys on alkanut purkautua jo 1990-luvun muutosvaiheessa. Rakennushistoriallisen kokonaisuuden ja autenttisuuden näkökulmasta tilanne ei ole ehjä. Nykyisen rakenteen linjoista ja perinteestä nouseva uusi moderni tulkinta voi välittää paikan teollista henkeä tulevaisuudessa. Tästä näkökulmasta on tärkeää pystyä säilyttämään edes irrallisina fragmentteina osia historiallisesta rakennuskokonaisuudesta; Strömbergin tehdas (B-osa) ja myllyn fragmenttina säilynyt siilon osa (F-osa). Säilytettävien rakennusosien ylläpitäminen tulee varmistaa erityisen tarkasti jatkosuunnittelussa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon 4.3.2013 mukaan purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon edellyttäisi laadittujen selvitysten mukaan niin mittavia toimenpiteitä, että alkuperäisen kaltaisen tuotantolaitoksen ja uudisrakennuksen välinen ero hämärtyisi olemattomaksi, mistä näkökulmasta tarkasteltuna suojelematta jättämiselle on perusteet.

Selvitysten riittävyys ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

Kaavan laadinnan yhteydessä on siten edellä todetulla tavalla tehty MRL 9 § ja MRA 1 §:n edellyttämät riittävät tutkimukset ja selvitykset. Vaikutukset on selvitetty vaaditulla tavalla tarpeellisessa määrin.

Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että purettavaksi esitettyjen rakennusten kunto on niin huono, että rakennuksissa ilmenneiden haitta-aineiden poistaminen, vaurioiden korjaaminen ja rakennusten saattaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon olisi erittäin vaativaa ja edellyttäisi hyvin laajoja korjauksia ja paikoin

uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä, jotka johtaisivat rakennusten suojeluarvojen menettämiseen siinä määrin, että alkuperäinen suojelutavoite ei toteudu.

Ottaen lisäksi huomioon, että kaavassa suojellaan kaksi tontilla sijaitsevaa rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi arvokasta rakennusta ja uudisrakennukset tulee rakentaa kaavamääräysten mukaan siten, että ne sopeutuvat suojeltaviin rakennuksiin, ympäristöön ja kaupunkikuvaan, täyttää kaavamuutos lain vaatimuksen rakennetun ympäristön vaalimisesta ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämisestä sekä suojelumääräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle.

Muiden valituksessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tutkimatta jättäminen

Valituksessa on mm. vaadittu kaavamuutoksen hakijan velvoittamista korjaamaan viipymättä rakennuksen teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet sekä tehostamaan ilmanvaihtoa, jottei rakennuksen kunto heikkene enempää suunnittelutyön aikana. Valittaja on myös vaatinut hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon, koska kohteen suojelumääräyksiä on rikottu. Hakija on laiminlyönyt rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt vuosien ajan, minkä vuoksi rakennus on kärsinyt merkittäviä vahinkoja. Vahanen Oy on tehnyt kiinteistön omistajalle lukuisia selvityksiä vuona 2003 ja 2012 mm. lausunnon kiireellisistä korjauksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi kunnallisvalitusmenettelyssä pitää voimassa valtuuston päätöksen tai kumota sen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Hallinto-oikeus ei voi tehdä kaavaan MRL 203 §:n nojalla muita muutoksia kuin oikaisuluonteisia korjauksia tai kunnan suostumuksella vähäisiä tarkistuksia. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa velvoittaa hakijaa korjaamaan rakennusta. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia, onko suojelumääräyksiä rikottu ja onko asiassa tapahtunut rakennussuojelurikkomus.

Hallinto-oikeus ei voi myöskään velvoittaa hakijaa valituksessa vaaditulla tavalla tekemään uutta esitystä rakennusten suojelemiseksi. Valituksessa esitetyillä vaatimuksilla ja väitteillä ei ole siten merkitystä kaavapäätöksen laillisuutta arvioitaessa.

Lisäksi voidaan todeta, että kaavamuutoksen hakija Senaatti-kiinteistöt ei ole osakeyhtiö, kuten valituksessa esitetään, vaan valtion liikelaitos (1062/2010), joka tarjoaa tilapalveluja valtion yksiköille. Suomen valtio omistaa tontin 291/5 ja se on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Valituksessa lisäksi todetaan, että hakija on kieltäytynyt tekemästä uusia vuokrasopimuksia. Senaatin tehtävänä on vuokrata tiloja valtion yksiköille. Tontille suunnitteluista uusista rakennuksista on tehty voimassa oleva vuokrasopimus valtion viraston kanssa. Tiloissa väliaikaisesti toimineiden yksityisten yrittäjien vuokrasopimukset on irtisanottu suunnitellun rakentamisen ja tulevan valtiokäytön johdosta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 § ja 57 §:n vaatimukset rakennetun ympäristön vaalimisesta ja suojelemisesta ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

Hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessä tulisi siten pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja valituksen jättämistä tutkimatta edellä mainituilta osin.

20.05.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 23.8.2013

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Helsingin hallinto-oikeus Dnro 04132/13

Kaupunginvaltuusto on 29.5.2013 päättänyt hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena.

***** on valittanut valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa valituksen johdosta.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus kumoaa kaavamuutoksen ja suojelupäätöksen purkamisen tai muuttamisen tontin 10/291/5 osalta ja palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi. Valittaja on myös vaatinut, että kaavahakemus palautetaan ja samalla veloitetaan hakija tekemään uusi esitys rakennuksen säilyttämisestä, asiassa tilataan uudet tutkimusraportit puolueettomilta tutkimuslaitoksilta, veloitetaan hakija korjaamaan viipymättä kiinteistön kriittiset teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet, rakennus otetaan rakennusperintölain suojiin sekä hakija tuomitaan rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Valittaja on valituksen perusteina mm. todennut, että tontti 10/291/5 kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja se on suojeltu asemakaavassa. Purettava rakennus on merkittävien arkkitehtien suunnittelema ja se on todettu vuonna 1992 suojeltavaksi Museoviraston ja kaupunginmuseon toimesta. Tontti on kokonaisuudessaan merkittävä osa Suomen ja Helsingin teollista historiaa. Kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi ja säilyttää. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittauksiloksiin. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Suojelupäätöksen purkamiseksi ei riitä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin korjaaminen. Hakija on itse laiminlyönyt suojellun rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt, minkä vuoksi rakennukset ovat kärsineet merkittäviä vahinkoja.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

MRL 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsenenä. Muutoksenhakijan kotipaikka on Helsinki. Muutoksenhakijalla on asiassa valitusoikeus.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 63 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 29.5.2013 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä 7.6.2013. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 5.7.2013. Valitus on siten tehty määräajassa.

Lausunto valituksen johdosta

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa valituksen johdosta hallinto-oikeudelle seuraava lausunto. Lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Valituksen hylkääminen ja tutkimatta jättäminen

Kaupunginhallitus pyytää jäljempänä esitettävien perusteiden valituksen hylkäämistä. Kaupunginvaltuuston päätös ei ole syntynyt MRL:n asemakaavaa koskevien sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Päätös on muiltakin osin lain mukainen.

Kaupunginhallitus pyytää, että valitus jätetään tutkimatta jäljempänä esitettävien perusteiden mm. siltä osin kun siinä on vaadittu rakennuksen ottamista rakennusperintölain suojiin, hakijan velvoittamista tekemään uusi esitys rakennusten säilyttämisestä ja korjaamaan kiinteistön kuntoa vahingoittava kohteet sekä hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon.

Kaupunginhallitus pyytää lisäksi valituksen tutkimatta jättämistä siltä osin, kun se kohdistuu päätöksen ja siihen sisältyvien kaavaratkaisujen tarkoituksenmukaisuuteen.

Rakennusten suojeluun sovellettavista säännöksistä

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua kaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

MRL 57 §:ssä lisäksi todetaan, että jos jotakin rakennusta on rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, kaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia suojelumääräyksiä, jotka tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Valituksessa on todettu, että rakennus on suojeltu ainoastaan asema-kaavassa ja se on otettava rakennusperintölain suojiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Lainkohdan perustelujen mukaan rakennusperinnön suojelemisesta asemakaava-alueella huolehditaan ensisijaisesti kaavoituksella (HE 101/2009). Tontin 5 rakennuksia ei ole suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaan. Rakennusperinnön suojelemisesta annettua lakia ei siten sovelleta kaavoitusmenettelyyn. Valittajan vaatimuksella ei siten ole merkitystä kaavaratkaisun lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavan sisältö

Asemakaavamuutoksen selostuksen mukaan tontit osoitetaan asemakaavassa toimitilakäyttöön (KTY). Osa entisen teollisuustontin 5 suojelluista rakennuksista tullaan pakottavista syistä huonokuntoisina purkamaan ja korvaamaan uudisrakennuksilla. Tontilla 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä on poistettu lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, Selim A. Lindqvistin suunnittelemaa vuonna 1914 rakennettua Stömbergin tehtaan laajennusosaa B sekä Marta ja Ragnar Ypyän suunnittelemaa Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennuksen säilynyttä siilo-osaa F, jotka on määrätty suojeltavaksi kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja teollisuushistoriallisesti arvokkaina rakennuksina sr-2-merkinnällä. Näiden osalta suojelumerkintää on tarkistettu siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön saamiseksi.

Purettavat rakennukset korvataan uusilla, vanhaa materiaalimaailmaa ja mittakaavaa noudattavilla rakennuksilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tällöin vanhan teollisuusalueen kaupunkikuva säilyy yhtenäisenä ja vaikutukset Sörnäisten rantatien näkymiin ovat vähäiset. Kaupunkikuvassa merkittävimmät suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaava sisältää tontin 5 uudisrakennusten osalta mm. seuraavat määräykset:

"Kaava-alueen tontti 5 sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen).

Rakennushistoriaselvitys on liitettävä lupahakemukseen ja ennen lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Tontilla 5 uudisrakennus on suunniteltava siten, että julkisivujäsentely, aukotus ja materiaalit sopeutuvat ympäristöön ja Sörnäisten rantatien kaupunkikuvaan ja suojeltaviin rakennuksiin. Sörnäisten rantatien puoleisen julkisivun tulee olla paikalla muurattua perinteisen väristä punatiiltä. Suojellun siilon pihanpuoleisen jatko-osan tulee julkisivun osalta olla vaaleaa perinteistä kolmikerrosrappausta. Lämpörappausta ei sallita. Rakennuksen vesikaton yläpuolelle ei saa rakentaa konehuoneita tai muita rakennelmia.

Rakennukset on suunniteltava arkkitehtonisesti korkeatasoisiksi. Ylimpien kattokerrosten, ilmastointikonehuoneiden ja lasikatteiden kaupunkikuvassa näkyvät rakenteet on käsiteltävä osana rakennusten julkisivujen arkkitehtuuria sovittaen rakennukset ympäröiviin kaupunkinäkyymiin".

Kaavan perustuminen riittäviin selvityksiin

Valituksessa on todettu, että kaupunginvaltuustolle on esitetty rakennusten olevan korjauskelvottomia, vaikka rakennukset on selvitysten perusteella mahdollista peruskorjata voimassa olevien määräysten mukaisiksi. Tutkimuksissa väitetyt riskit haitta-aineista ovat arvauksia eivätkä perustu mittauksiksi. Viranomaisten asettamat raja-arvot eivät ole haitta-aineiden osalta ylittyneet. Rakennuksissa tehdyt havainnot on hoidettavissa normaalin korjausrakentamisen yhteydessä. Museoviraston ja ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot on tehty puutteellisten tietojen pohjalta.

Tehdyt selvitykset

Kaupunginhallitus toteaa, että MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus sekä muut selvityksen tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Asemakaavamuutos perustuu mm. seuraaviin selvityksiin:

- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Kaaviot, Yhteenvedo tehdyistä tutkimuksista, 5.10.2010.

- Insinööritoimisto Vahanan Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenvedo tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Sörnäisten rantatie 19/Kaikukatu 5, Yhteenveto vuonna 2012 tehdyistä lisätutkimuksista 14.9.2012.
 - Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti, Sörnäisten rantatie 19, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyysineen, 7.5.2010 (99 s).
 - Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Alustavat rakenne-, kosteus- ja sisäilmatekniset periaateratkaisut, 25.5.2012.
 - Esitys koskien Kaikukatu 5 – Sörnäisten rantatie 19 asemakaavan muutosta sekä olevien teollisuusrakennusten suojelumerkinnän poistamista, Senaatti-kiinteistöt 3.1.2011.
 - Helsingin Mylly, Rakennushistoriallinen selvitys, arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 2010.
 - Sörnäisten rantatie 19, Tehdaskiinteistöjen muuttaminen toimistokäyttöön. Esteettömyysvaatimusten täyttäminen/ISS Proko 2010.
 - Lausunto Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastolle koskien osoitteessa Kaikukatu 5 sijaitsevan huoneiston määräaikaista käyttötarkoituksen muutosta ja kiinteistössä tehtyjä rakennetutkimuksia, Helsingin kaupungin ympäristökeskus 10.12.2010.
 - Helsingin Myllyn rakennussuojelu, Helsingin kaupungin museon muistio, Mikko Lindqvist 23.1.2012.
 - Verokampus, Palotekninen lausunto ja liitekarta, L2 Paloturvallisuus Oy 24.3.2013.
 - Haapaniemenkatu 4 virastotalo, Rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy 2013.
- Hakija on neuvotteluissa ilmoittanut, että rakennuskohteista on teetetty mittavia selvityksiä ja tutkimuksia, joiden yhteenveto on esitetty edellä mainituissa asiakirjoissa. Hakijan muita teettämiä tutkimuksia ja selvityksiä ovat:
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012 (79 s.).
 - Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Radon selvitys 19.6.2012.

- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, F-lohkon sisä- ja ulkopuolisten betonirakenteiden kunto-tutkimus, 15.6.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Ympäristötekkinen tutkimusraportti 11.4.2012.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Tutkimusselostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Bakteerinäytteenotto pinnoilta F-lohko, 23.3.2012.
- Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, Kaikukatu 5, Alustava historiaselvitys 16.9.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Sörnäisten rantatie 19, Sisäilmamittaukset, 14.10.2010.
- WSP Environmental Oy, Kaikukatu 5 / Pilaantuneen maaperän kunnostuksen loppuraportti, 24.8.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 4, Julkisivujen kuntotutkimuksen päivitys, 17.5.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Korjaustapaselostus, Sörnäisten rantatie 19, 23.3.2010.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Korjaustarveselvitys, alustava, 19.1.2010.
- ASB-Yhtiöt, Haitta-ainekartoitus, Kaikukatu 5, 9.10.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Tontti ja perustusrakenteet, 16.6.2009.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selostus Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Kosteustekkinen riskikartoitus kiinteistön peruskorjauksen hankesuunnittelua varten, 28.6.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Julkisivujen, parvekkeiden ja piipun rakenteiden kuntotutkimus, 4.5.2004.
- Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, Rakennetekkinen kuntoarvio 11.12.2003.

Tontilla 5 on ollut Strömbergin tehtaan ja Helsingin Myllyn rakennuksia vuosilta 1898–1984. Säilyneistä rakennuksista vanhin on Selim A. Lindqvistin suunnittelema, nykyisin osittain väliaikaisesti ravintolakäytössä oleva rakennus vuodelta 1914. Muut säilyneet

rakennukset ovat 1950-luvulla toteutettuja ja Martta ja Ragnar Ypyän suunnitteleimia. Rakennuksia on osittain laajennettu 1978 ja 1984. Rakennukset ovat varsinaisen teollisen toiminnan loputtua olleet pääosin varastokäytössä ja ne ovat huonossa kunnossa.

Tontti 5 on osa Sörnäisten rannan RKY-ympäristöä (Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Osuusliikkeiden ja teollisuuden Sörnäinen). Sörnäisten rannan teollisuusalue sisältyy ympäristöministeriön julkaisuun "Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat teollisuusympäristöt" (Ympäristöministeriö, Kaavoitus ja rakennusosasto 4/1988).

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Sörnäisten eteläosan teollisuuskorttelit" (1985) todetaan mm. tontin 5 osalta, että Helsingin Mylly Oy:n viljasiilorakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria ja että sillä on keskeinen asema Sörnäisten rannan kaupunkikuvassa. Helsingin Mylly Oy:n tuotantorakennus todetaan arkkitehtonisesti ja kaupunkirakenteellisesti merkittäväksi.

Helsingin kaupunginmuseon rakennushistoriallisessa selvityksessä "Helsingin kantakaupungin teollisuusympäristöt" (1995) tonttien rakennukset katsotaan kaupunkikuvallisesti arvokkaiksi. Myös arkkitehtonisesti arvokkaiksi luokitellaan tontilla 5 viljasiilo- ja myllyrakennukset.

Kaikki tontilla 291/5 olemassa olevat rakennukset on kaupunginmuseon lausunnossa (3.12.2003) todettu arkkitehtonisesti, kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittäviksi kohteiksi. Lausunnon mukaan ne tulee suojella merkinnällä sr-2. Tontin rakennushistoriasta on laadittu syksyllä 2010 Arkkitehtitoimisto Schulman Oy:n toimesta selvitys. Sen mukaan tontin rakennuksilla on myös suuri kaupunkihistoriallinen sekä teollisuushistoriallinen merkitys.

Haitta- aine- ja kuntotutkimusten sisältö ja vaatimat toimenpiteet

Tontin 5 vanhoissa teollisuusrakennuksissa on vuoden 2006 asema-kaavamuutoksen jälkeen tehty laajoja kunto- ja haitta-ainetutkimuksia. Tutkimusten ja muiden selvitysten perusteella on tullut esiin aiemmasta käytöstä johtuvia, kuntoon ja haitta-aineisiin liittyviä ongelmia, jotka on arvioitu vaikeasti korjattaviksi ja terveysvaaraa aiheuttaviksi. Ongelmien laajuus ei ollut tiedossa aiemman asemakaavan laatimisen aikana.

Haitta-aine- ja kuntotutkimusten perusteella tontin 5 rakennusten tyhjillään olevien tilojen pintojen näytteistä havaittiin mm. asbestipölyä ja bakteerikontaminaatiota. Osat tontin 5 rakennuksista A, B, D ja F-lohkoilla ovat öljyhiilivetyjen saastuttamia. Öljyhiilivedyt voivat imeytyä ja levitä rakenteissa tehokkaasti. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012).

Rakennusten sisäpintojen maaleissa todettiin raskasmetalleja korkeina pitoisuuksina sekä PCB -yhdisteitä. Kohteesta löytyy lisäksi aikakauden rakennuksille tyypillisiä asbestia ja PAH -yhdisteitä sisältäviä rakenteita. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteisiin ja rakenteiden halkeamiin sekä rakoihin on mahdollisesti imeytynyt Helsingin Mylly Oy:n toiminnan vuosina 1935 – 1992 jauho- ja viljapölyä, joka toimii bakteerien ravintoaineena. Tutkitun kohteen käyttöhistoriasta johtuen (Helsingin Mylly) on selvityksissä todettu tarpeelliseksi varautua myös epätavallisempiin biologisiin altisteisiin kuten esimerkiksi jauhopunkkeihin. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakennuksien käyttämättömissä lohkoissa on todettu runsaasti eläinten raatoja ja ulostetta. Eloperäiset jätteet aiheuttavat mikrobi- ja bakteeriantistumisriskin. Eläinten raatojen maatumisesta syntyvät kemikaalit imeytyvät huokosiin rakennusmateriaaleihin, kuten betoniin, ja niiden poistamisen onnistuminen on epävarmaa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Selvitys, Yhteenveto tehdyistä tutkimuksista, 21.9.2010).

Rakenteiden haitta-aineiden, biologisten riskitekijöiden sekä kuntotutkimuksissa huonokuntoisiksi todettujen kantavien rakenteiden takia korjaustoimet on arvioitu riskialttiiksi ja paljon vanhojen rakenteiden purkua vaativiksi.

Valituksessa esitettyyn väitteeseen siitä, että riskit haitta-aineista eivät perustu mittaustuloksiin eivätkä haitta-aineiden raja-arvot ole ylittyneet, voidaan todeta, että haitta-ainetutkimukset perustuvat näytteenottoihin sekä niistä saatuihin mittaustuloksiin ja saaduissa mittaustuloksissa on viranomaisten asettamien raja-arvojen ylityksiä. Haitta-ainetutkimuksessa on löydetty mm. Ratu -ohjeessa 82-0237 määriteltyjen suurimpien sallittujen raja-arvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia mm. PAH -yhdisteistä ja PCB -yhdisteistä. Lisäksi betonin laaja-alaisissa haitta-aineanalyysissä on mittaustuloksina löydetty haitallisia yhdisteitä jotka mm. ylittävät valtionneuvoston

asetuksessa 403/2009 määritetyn betonin uudelleenkäytön raja-arvot. Yksityiskohtaisemmat mittaustulokset ja raja-arvojen ylitykset on esitetty haitta-ainetutkimusraporteissa. (Insinööritoimisto Vahanen Oy, Haitta-ainetutkimus laboratorioanalyysineen, 7.5.2010, 99 s, Insinööritoimisto Vahanen Oy, Raportti Kaikukatu 5 / Sörnäisten rantatie 19, B- ja F-lohkot, Rakenteiden sisäisten haitta-aineiden lisätutkimus, 1.6.2012, 79 s.)

Kaikille todetuille haitta-aineille ei ole viranomaisten asettamia terveysperusteisia raja-arvoja. On yleisesti tunnettua, että käytännössä näiden tehokkaasti rakenteissa leviävien öljyhiilivetyjen haihtuminen sisäilmaan voi jatkua hyvin pitkään. Haihtuminen tehostuu tiloja lämmitettäessä. Rakenteisiin imeytyneet ja niistä ilmaan haihtuvat hiilivedyt voivat aiheuttaa terveysriskiä.

Valituksessa on väitetty, että rakennus on peruskorjattavissa olemassa olevin menetelmin ilman massiivisia varotoimenpiteitä ja tarvittaessa kapseloinnilla varmistettava, ettei löydöksistä aiheudu vaaraa sisäilman laadulle. Kuten edellä on todettu, rakennusten kantavien rakenteiden vauriot edellyttävät kyseisten rakenteiden purkua ja uudelleen rakentamista. Lisäksi rakennuksissa olevien kemiallisten ja biologisten riskitekijöiden korjaaminen olemassa olevin menetelmin on erittäin vaikeaa ja riskipitoista.

Korjaus edellyttää massiivisia varotoimenpiteitä ja erityisesti kapselointi korjaustapana sisältää paljon riskejä (sisäilmariski uusiokäytön aikana), joiden toteutuminen aiheuttaisi hakijalle merkittävää haittaa.

Öljyhiilivetyseokset sisältävät lukuisan määrän erilaisia yhdisteitä. Kreosootti-öljyä voidaan osittain kapseloida, mutta sellaisia rakennusten kapselointimenetelmiä, joita pienet hiilivetyketjut eivät läpäisisi, ei ole tiedossa.

Valituksessa esitetyn tutkimusten puolueellisuutta koskevan väitteen osalta voidaan todeta, että kunto- ja haitta-aineselvityksissä tutkijan tehtävänä on tuoda esille rakennuksen ja sen rakenteiden tekninen kunto luotettavasti ja riittävän kattavasti. Kohteen tutkimuksia ovat suorittaneet alan pätevät ja kokeneet asiantuntijat. Tutkimusten tekijöiden tehtävänä on ollut näytteenoton ja analysoinnin lisäksi tuoda esille oman erityisalan osaamiseen ja kokemukseen perustuen jatkosuunnittelussa, tutkimuksissa ja toteutuksessa huomioitavia potentiaalisia riskitekijöitä. Asemakaavan laatimisen aikana ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka perusteella hakijan teettämiä tutkimuksia olisi syytä epäillä puolueellisiksi.

Viranomaisyhteistyö ja annetut lausunnot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Asiassa on MRL 66 §:n nojalla järjestetty viranomaisneuvottelu 20.4.2011 mm. Uudenmaan ELY-keskuksen, Museoviraston, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Helsingin ympäristökeskuksen, kaupunginmuseon, rakennusvalvontaviraston ja Senaatti-kiinteistöjen kesken. Neuvottelussa todettiin, että asiassa tehdyt selvitykset ovat riittäviä.

Kaavamuutoksen hakija on neuvotteluissa mm. todennut, että hakijan alkuperäisenä tavoitteena sekä hankesuunnitelmana on ollut rakennusten säilyttäminen peruskorjaamalla. Tutkimusten ja suunnittelun edetessä rakennuksissa havaittiin ennakoitua enemmän haitta-aineita ja vakavia vaurioita. Haitta-aineiden poistaminen on erittäin vaativaa ja vaurioiden korjaaminen on arvioitu erittäin kalliiksi ja suurimmaksi osaksi toteutuskelpoisuudeltaan heikoksi ja epävarmaksi, mikä johtaisi suojeluarvojen menettämiseen. Hakijan aikaisemmat kokemukset elintarviketeollisuuden käytössä olleiden vanhojen tilojen uudelleenkäytöstä ovat olleet huonoja: uusituissa tiloissa on havaittu uudelleenkäyttövaiheessa sisäilmaongelmia. Hakijan kokemusten mukaan sisäilmariski on merkittävä ja sen toteutuessa tilat pahimmassa tapauksessa joudutaan poistamaan käytöstä ja rakennus korjaamaan uudelleen. Sisäilmariskin toteutumisen välttämiseksi mahdollisimman vähäriskinen korjaustapa edellyttää saastuneiden rakenteiden täydellisen poistamisen, mikä edelleen johtaa suojeluarvojen menettämiseen. Mm. pilaantunut maa-perä on poistettu rakennusten ympäriltä, mutta rakennusten alla oleva maaperä päästään puhdistamaan vasta purkuvaiheessa.

Valituksessa todetaan, että omistaja perustelee purkuhakemusta sillä, että uuden rakentaminen on edullisempaa kuin vanhan korjaaminen. Hakija ei ole kaavamuutoshakemuksessaan perustellut purkua sillä, että uuden rakentaminen olisi edullisempaa. Varsinaista purkuhakemusta ei ole tehty.

Museovirasto on neuvotteluissa mm. todennut, että on ilmeistä, että vain pieni osa rakennuksista on säilytettävissä ilman täysin totaalista uudelleen rakentamista, joka kyseenalaistaa historialliset arvot. Säilyttämällä esitetyt kaksi kaupunkikuvallisesti merkittävintä rakennusta ja toteuttamalla uudisrakentaminen uuden asemakaavan mukaisesti saadaan säilytettyä tontin historiallinen rakenne. Purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uudiskäyttöön vaatii niin suuria toimenpiteitä että alkuperäinen säilyttämistavoite ei voi enää toteutua.

Kaupungin ympäristökeskus on neuvotteluissa todennut, että ympäristökeskus on antanut lausunnon kuntokartoituksesta ja siinä selvityksiä on pidetty kohtuullisen kattavina. Tilojen kunto on todettu

varsin huonoksi mikrobiologisten ja kemiallisten esiintymien johdosta ja vaadittavat korjaukset ovat varsin mittavia.

Rakennusvalvonnan teknillinen neuvottelukunta on 20.1.2011 todennut tehtyjen tutkimusten olevan varsin kattavat ja tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että rakennuksissa on runsaasti mikrobiologisia ja kemiallisia riskitekijöitä. Rakennusten korjaustarve on erittäin mittava. Jos päädytään rakennusten kunnostamiseen, ei lopputuloksen asianmukaisuutta voida varmuudella taata. Korjaushanke on erittäin haastava.

Helsingin kaupunginmuseo on todennut muistiossaan 23.1.2012, että suoritettujen rakenne- ja haitta-ainetutkimukset toivat esille rakennuskohteiden julkisivujen paikoin heikon kunnan sekä rakennusfysikaalisesti haastavan teollisuusrakennuksen rakennetyypin E-osassa, jonka korjaaminen uuteen käyttöön olisi edellyttänyt kokonaisvaltaista purkua. Rakennuksista löytyi myös varastokäytöstä, sähkölaitetuotannosta sekä myllyn toiminnasta juontuvia öljyhiilivety-yhdisteitä, joiden saneeraaminen rakenteista oli epävarma toimenpide sisäilmataivoitteet huomioiden. Myllyrakennuksissa oli rakenteisiin imeytyneenä todennäköisesti jauhopölyä, jonka epäiltiin tuottavan sisäilmahaittaa. Muistion mukaan suoritettujen haitta-ainetutkimukset ovat tuoneet esille korjausrakentamisen haasteita, joiden pohjalta rakennusten säilyttäminen ja toimistokäyttöön kunnostaminen on nähty poikkeuksellisen vaativana suunnittelu- ja korjaustehtävänä. Omistaja ei ole pitänyt kunto- ja haitta-ainetutkimusten perusteella kaavan suojelutavoitetta realistisena.

Helsingin kaupunginmuseon mukaan rakennussuojelun näkökulmasta alueen historiallinen yhtenäisyys on alkanut purkautua jo 1990-luvun muutosvaiheessa. Rakennushistoriallisen kokonaisuuden ja autenttisuuden näkökulmasta tilanne ei ole ehjä. Nykyisen rakenteen linjoista ja perinteestä nouseva uusi moderni tulkinta voi välittää paikan teollista henkeä tulevaisuudessa. Tästä näkökulmasta on tärkeää pystyä säilyttämään edes irrallisina fragmentteina osia historiallisesta rakennuskokonaisuudesta; Strömbergin tehdas (B-osa) ja myllyn fragmenttina säilynyt siilon osa (F-osa). Säilytettävien rakennusosien ylläpitäminen tulee varmistaa erityisen tarkasti jatkosuunnittelussa.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon 4.3.2013 mukaan purettavaksi esitettyjen rakennusten korjaaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon edellyttäisi laadittujen selvitysten mukaan niin mittavia toimenpiteitä, että alkuperäisen kaltaisen tuotantolaitoksen ja uudisrakennuksen välinen ero hämärtyisi olemattomaksi, mistä näkökulmasta tarkasteltuna suojelematta jättämiselle on perusteet.

Selvitysten riittävyys ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen

Kaavan laadinnan yhteydessä on siten edellä todetulla tavalla tehty MRL 9 § ja MRA 1 §:n edellyttämät riittävät tutkimukset ja selvitykset. Vaikutukset on selvitetty vaaditulla tavalla tarpeellisessa määrin.

Tehtyjen selvitysten perusteella voidaan todeta, että purettavaksi esitettyjen rakennusten kunto on niin huono, että rakennuksissa ilmenneiden haitta-aineiden poistaminen, vaurioiden korjaaminen ja rakennusten saattaminen uutta käyttötarkoitusta vastaavaan kuntoon olisi erittäin vaativaa ja edellyttäisi hyvin laajoja korjauksia ja paikoin uudisrakentamiseen verrattavia toimenpiteitä, jotka johtaisivat rakennusten suojeluarvojen menettämiseen siinä määrin, että alkuperäinen suojelutavoite ei toteudu.

Ottaen lisäksi huomioon, että kaavassa suojellaan kaksi tontilla sijaitsevaa rakennetun ympäristön ja kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi arvokasta rakennusta ja uudisrakennukset tulee rakentaa kaavamääräysten mukaan siten, että ne sopeutuvat suojeltaviin rakennuksiin, ympäristöön ja kaupunkikuvaan, täyttää kaavamuutos lain vaatimuksen rakennetun ympäristön vaalimisesta ja siihen liittyvien erityisten arvojen säilyttämisestä sekä suojelumääräysten kohtuullisuudesta maanomistajalle.

Muiden valituksessa esitettyjen vaatimusten ja väitteiden tutkimatta jättäminen

Valituksessa on mm. vaadittu kaavamuutoksen hakijan velvoittamista korjaamaan viipymättä rakennuksen teknistä kuntoa vahingoittavat kohteet sekä tehostamaan ilmanvaihtoa, jottei rakennuksen kunto heikkene enempää suunnittelutyön aikana. Valittaja on myös vaatinut hakijan tuomitsemista rakennussuojelurikkomuksesta sakkoon, koska kohteen suojelumääräyksiä on rikottu. Hakija on laiminlyönyt rakennuksen ylläpito- ja korjaustyöt vuosien ajan, minkä vuoksi rakennus on kärsinyt merkittäviä vahinkoja. Vahanen Oy on tehnyt kiinteistön omistajalle lukuisia selvityksiä vuona 2003 ja 2012 mm. lausunnon kiireellisistä korjauksista.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallinto-oikeus voi kunnallisvalitusmenettelyssä pitää voimassa valtuuston päätöksen tai kumota sen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Hallinto-oikeus ei voi tehdä kaavaan MRL 203 §:n nojalla muita muutoksia kuin oikaisuluonteisia korjauksia tai kunnan suostumuksella vähäisiä tarkistuksia. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa velvoittaa hakijaa korjaamaan rakennusta. Hallinto-oikeudella ei ole myöskään toimivaltaa tutkia, onko suojelumääräyksiä rikottu ja onko asiassa tapahtunut rakennussuojelurikkomus.

Hallinto-oikeus ei voi myöskään velvoittaa hakijaa valituksessa vaaditulla tavalla tekemään uutta esitystä rakennusten suojelemiseksi. Valituksessa esitetyillä vaatimuksilla ja väitteillä ei ole siten merkitystä kaavapäätöksen laillisuutta arvioitaessa.

Lisäksi voidaan todeta, että kaavamuutoksen hakija Senaatti-kiinteistöt ei ole osakeyhtiö, kuten valituksessa esitetään, vaan valtion liikelaitos (1062/2010), joka tarjoaa tilapalveluja valtion yksiköille. Suomen valtio omistaa tontin 291/5 ja se on Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa.

Valituksessa lisäksi todetaan, että hakija on kieltäytynyt tekemästä uusia vuokrasopimuksia. Senaatin tehtävänä on vuokrata tiloja valtion yksiköille. Tontille suunnitteluista uusista rakennuksista on tehty voimassa oleva vuokrasopimus valtion viraston kanssa. Tiloissa väliaikaisesti toimineiden yksityisten yrittäjien vuokrasopimukset on irtisanottu suunnitellun rakentamisen ja tulevan valtiokäytön johdosta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Kaava täyttää MRL 54 § ja 57 §:n vaatimukset rakennetun ympäristön vaalimisesta ja suojelemisesta ja perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavapäätös ei ole siten syntynyt kuntalain 90 §:n tarkoittamalla virheellisessä järjestyksessä, viranomaisen ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan lain vastainen.

Hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessä tulisi siten pyytää valituksen hylkäämistä perusteettomana ja valituksen jättämistä tutkimatta edellä mainituilta osin.

Lisätiedot

Kaisu Tähtinen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36555
kaisu.tahtinen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 29.05.2013 § 212

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 291 tonttien nro 4 ja 5 asemakaavan muutoksen 11.12.2012 päivätyn ja 11.4.2013 muutetun asemakaavapiirustuksen nro 12174 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 18.04.2013 § 190

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Kiinteistökartta H3 P4, Kaikukatu 5 / Haapaniemenkatu 6

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 291 tonttien 4 ja 5 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12174 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen asemakaavan muuttamisesta on tehnyt tonttien 10291/4 ja 5 omistaja Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt (myöhemmin Senaatti-kiinteistöt).

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa tonttien muuttaminen verohallinnon käyttöön.

Kaavamuutoksessa tontin 10291/4 käyttötarkoitusta muutetaan hallinto- ja viristorakennusten korttelialueesta toimitilakäyttöön (KTY). Tontille on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 18 900 k-m², josta liikerakennusoikeutta saa olla enintään 5 % rakennusoikeuden kokonaismäärästä.

Kaavamuutoksen kartassa ja selostuksessa tontin 4 rakennusoikeus on merkitty virheellisesti, ja kaupunkisuunnitteluvirasto tulee antamaan kaupunginhallitukselle lausunnon, jonka mukaan tontin 4 kokonaisrakennusoikeuden määrä tullaan korjaamaan 20 900 k-m²:iin.

Toimitilatontilta 10291/5 poistetaan osa vanhojen suojelurakennusten suojelumerkinnöistä. Tontin rakennusoikeus ei muutu.

Käyttötarkoituksen muutos sekä muutoksessa osoitettu uusi rakennusoikeus korottaa tontin 10291/4 arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut tulee käydä tontinomistajan kanssa. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin tontinomistajan Senaatti-kiinteistöjen kanssa on tehty edellä mainittu sopimus.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotuksen johdosta.

15.09.2014

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi
Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 29.01.2013 § 22

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti todeta, että pelastustoimen toimintaedellytykset korttelin 291 tonteilla 4 ja 5 tulee huomioida jo kaavoitusvaiheessa. Pelastustien mitoitusvaatimukset tulee huomioida korttelien suljetusta rakenteesta sekä alueella sijaitsevien rakennusten massiivisuuden vuoksi.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Rakennusvirasto 17.1.2013

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on 18.12.2012 pyytänyt rakennusviraston mielipidettä asemakaavan muutosehdotukseen, joka koskee 10. kaupunginosassa (Sörnäinen) korttelin 291 tontteja 4 ja 5. Asemakaavan muutosalueita rajaavat Kaikukatu, Sörnäisten rantatie ja Haapaniemenkatu.

Alueelle on suunnitteilla toimitilat verohallinnon käyttöön noin 1400 työntekijälle. Tontin 5 vanhojen suojelurakennusten suojelumerkintä poistetaan lukuun ottamatta kaupunkikuvassa merkittävimpiä, ns. Lindqvistin taloa sekä siilo-osaa. Näiden osalta suojelumerkintää tarkistetaan siten, että se sallii tarvittavat terveellisyys-, turvallisuus- ja esteettömyysvaatimusten edellyttämät korjaukset rakennusten käyttöön

saamiseksi. Purettavat rakennukset korvataan uusilla, jotka kaupunkikuvallisesti pyritään sopeuttamaan vanhan rakennuksen tyyliin. Tontille 4 sallitaan kahden paviljonkimaisen lisärakennuksen rakentaminen korttelin sisäpihalle.

Tontin 4 kerrosala on 18 900 k-m². Kerrosalan lisäys voimassa olevaan kaavaan verrattuna on 30 k-m². Tontin 5 kerrosala säilyy nykyisen asemakaavan mukaisena (15 600 m²). Tonttien yhteenlaskettu kerrosala on 34 500 k-m². Muutosalueen pinta-ala on 10 109 m².

Asemakaavan muutosehdotuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle. Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen nro 12174.

24.10.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Elmeri Ahti, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
elmeri.ahti(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2012 § 481

HEL 2011-001236 T 10 03 03

Ksv 2483_1, osoite Kaikukatu 5/Haapaniemenkatu 6, karttaruutu H3/P4

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 11.12.2012 päivätyn 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 291 tonttien 4 ja 5 asemakaavan muutosehdotuksen nro 12174 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Lisäksi lautakunta päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Päätösjakelu:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15.09.2014

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus/Kaj:n rooteli, Rämö
- laskutus, hallintokeskus, Maunula
- laskutus, kaupunkisuunnitteluvirasto, Koski

11.12.2012 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37349

[pia.kilpinen\(a\)hel.fi](mailto:pia.kilpinen(a)hel.fi)

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250

[kaarina.laakso\(a\)hel.fi](mailto:kaarina.laakso(a)hel.fi)

Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262

[leena.makkonen\(a\)hel.fi](mailto:leena.makkonen(a)hel.fi)

Sakari Montonen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37134

[sakari.montonen\(a\)hel.fi](mailto:sakari.montonen(a)hel.fi)

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37311

[matti.neuvonen\(a\)hel.fi](mailto:matti.neuvonen(a)hel.fi)

Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187

[satu.tyynila\(a\)hel.fi](mailto:satu.tyynila(a)hel.fi)

§ 934

HSY -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017 ja siihen liittyvät HSY:n strategiaa, vesihuoltoa ja jätehuoltoa koskevat ohjelmat

HEL 2014-008053 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteinä 1 - 4 olevat HSY:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2015-2017, HSY:n strategia 2020 -esityksen, HSY:n vesihuollon investointistrategian ja alustavan investointiohjelman vuosille 2015 - 2024 sekä HSY:n jätehuollon alustavan investointiohjelman vuosille 2015 - 2024, ja todeta lausuntonaan, että lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä investointiohjelmissa tulee ottaa huomioon Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän HSY:lle asettamat tulostavoitteet valtuustokaudelle 2013 – 2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. HSYn alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus v. 2015-2017
- 2 Liite 2. HSYn strategia 2020
- 3 Liite 3. HSY:n vesihuollon investointiohjelma 2015-2024
- 4 Liite 4. HSY:n jätehuollon investointiohjelma vuosille 2015-2024
- 5 Liite 5. HSY:n lausuntopyyntö
- 6 Liite 6. HSY:n hallituksen ote, alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015 - 2017
- 7 Liite 7. HSY:n strategia 2020, indikaattorit
- 8 Liite 8. HSY:n vesihuollon investointistrategia 2015-2024
- 9 Liite 9. HSY:n vesihuollon talousmalli
- 10 Liite 10. HSY:n hallituksen ote, HSY:n vesihuollon investointistrategia ja investointiohjelma vuosille 2015 - 2024
- 11 Liite 11. HSY:n jätehuollon talousmalli
- 12 Liite 12. HSY:n hallituksen ote, HSY:n jätehuollon investointiohjelma vuosille 2015 - 2024

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitus pyytää kaupungin lausuntoa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2015 - 2017, HSY:n strategia 2020 -esityksestä, vesihuollon investointistrategiasta ja investointiohjelmasta vuosille 2015 - 2024 sekä jätehuollon investointiohjelmasta vuosille 2015 - 2024. Lausunto pyydetään 29.8.2014 mennessä.

HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus 2015-2017

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n lausuntopyyntö on liitteenä 5 ja ote hallituksen pöytäkirjasta liitteenä 6.

HSY:n strategia 2020

HSY:n ensimmäinen strategia on fuusiotilanteen strategia ja se tähtää vuoteen 2015. Strategian pohjatyö tehtiin yhdistyvien organisaatioiden virkamiehistä koostuvan ryhmän valmistelemana vuonna 2009 ja sen viimeisteli perustetun uuden organisaation hallitus alkuvuodesta 2010.

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2015 – 2017 tavoiteasetanta perustuu kuntayhtymän hallituksen 28.2.2014 hyväksymään uuteen strategiaan 2020, josta pyydetään jäsenkuntien lausuntoja samanaikaisesti alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman kanssa.

Jäsenkuntien lausuntojen jälkeen hallitus tekee yhtymäkokoukselle esityksen Strategia 2020 hyväksymisestä talousarviokokouksessaan 17.10.2014 ja yhtymäkokous hyväksyy strategian syysyhtymäkokouksessa 14.11.2014.

HSY:n strategian 2020 indikaattorit on esitetty liitteessä 7.

HSY:n vesihuollon ja jätehuollon investointistrategia ja investointiohjelma vuosille 2015 - 2024

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat hallituksen 11.4.2014 hyväksymään investointiohjelmaan 2015 - 2024, josta pyydetään jäsenkuntien lausuntoja TTS -lausuntopyynnön yhteydessä. Keskimääräiset investoinnit vuosina 2013 - 2017 ovat 141,2 miljoonaa euroa.

Vesihuollon investointisuunnitelman rakenne perustuu suoraan kaupunkien kehittymisen mukaisiin investointeihin (kaupunkilähtöiset investoinnit) ja vesihuoltojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen mukaisiin investointeihin (vesihuoltolähtöiset investoinnit).

Kaupunkilähtöiset toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämät investoinnit suunnitelmakaudelle 2015 - 2017 ovat yhteensä 100,5 miljoonaa euroa.

Vedenjakeluverkkoon liittyvistä investoinneista merkittävimpiä ovat runkojohtohankkeet, kuten Östersundomin linja (8 km), Kivistön alueen linjat (10 km) sekä Länsi-Espoon runkovesijohto (14 km).

Viemärintijärjestelmän merkittävimmät investoinnit ovat pääviemärihankkeita, kuten Länsi-Vantaan ja Koillis-Espoon viemärinti (15 km), Östersundomin viemärinti (6 km) sekä Mäntymäki-Vallila -viemäritunneli (2,7 km).

Vedenhankinnan- ja puhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle ovat yhteensä 28,6 miljoonaa euroa, joista merkittävimmät liittyvät Vanhakaupungin ja Pitkälän laitosten kapasiteetin nostamiseen.

HSY:n vesihuollon investointistrategia 2015-2024 on liitteenä 8, vesihuollon talousmalli liitteenä 9 ja ote HSY:n hallituksen ao. päätöksestä liitteenä 10.

Jätevedenpuhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle ovat yhteensä 109,4 miljoonaa euroa. Tästä valtaosa (93milj.) käytetään Blominmäen jätevedenpuhdistamon rakentamiseen.

HSY:n jätehuollon talousmalli on liitteenä 11 ja ote HSY:n hallituksen ao. päätöksestä liitteenä 12.

Rahoitus

Jäsenkuntien perustamislainojen (1,2 miljardia euroa) lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua lainaa vuoden 2014

lopussa 221,1 miljoonaa euroa, mikäli vuoden 2014 investoinnit toteutuvat talousarviossa esitetyn suuruisina.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta lainaa yhteensä noin 250 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta.

Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 84 miljoonalla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 387 miljoonaa euroa.

HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2017 lopussa 22,5 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 24,6 %. Jätehuollon omavaraisuusaste alkaa kuitenkin hiljalleen nousta vuodesta 2016 alkaen investointien pienetessä.

Valmistelu

Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus perustuu HSY:n strategia 2020:een ja erillisiin vuosille 2015 - 2024 laadittuihin HSY:n vesihuollon ja jätehuollon investointistrategioihin ja -ohjelmiin. Toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus on otettu huomioon kaupungin talousarvion laadinnassa ja on sopusoinnussa sen kanssa.

Lopuksi

Esittelijä toteaa, että PKS -koordinaatioryhmä hyväksyi 17.5.2013 valtuustokaudelle 2013–2016 HSY:lle alla olevan mukaiset tavoitteet, jotka HSY:n tulee ottaa huomioon lopullisessa taloussuunnitelmassa ja investointiohjelmissaan:

Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun.

Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä.

Investointien kokonaistaso mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle.

Jätehuollon investoinnit mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun.

Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2014. Tästä päätetään vuosittain.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.09.2014

Kaj/2

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus v. 2015-2017
- 2 Liite 2. HSY:n strategia 2020
- 3 Liite 3. HSY:n vesihuollon investointiohjelma 2015-2024
- 4 Liite 4. HSY:n jätehuollon investointiohjelma vuosille 2015-2024
- 5 Liite 5. HSY:n lausuntopyyntö
- 6 Liite 6. HSY:n hallituksen ote, alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015 - 2017
- 7 Liite 7. HSY:n strategia 2020, indikaattorit
- 8 Liite 8. HSY:n vesihuollon investointistrategia 2015-2024
- 9 Liite 9. HSY:n vesihuollon talousmalli
- 10 Liite 10. HSY:n hallituksen ote, HSY:n vesihuollon investointistrategia ja investointiohjelma vuosille 2015 - 2024
- 11 Liite 11. HSY:n jätehuollon talousmalli
- 12 Liite 12. HSY:n hallituksen ote, HSY:n jätehuollon investointiohjelma vuosille 2015 - 2024

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kehittämisosasto
Rakennusvirasto
Talous- ja suunnitteluosasto

§ 935

Hannu Oskalan toivomusponsi Roihuvuoren ala-asteen rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi

HEL 2013-009414 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 9.6.2013 (251 §) hyväksymän toivomusponnen (Hannu Oskala) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 9.6.2013 (251 §) Roihuvuoren ala-asteen koulun perusparannuksen hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

" Kvsto edellyttää että Roihuvuoren ala-asteen peruskorjauksen yhteydessä selvitetään mahdollisuudet rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi ja sisätilaratkaisujen uudistamiseksi tarpeen niin vaatiessa. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta sijoittaa katolle aurinkopaneeleja." (Hannu Oskala)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kiinteistöviraston lausunto. Esittelijä viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Perusparannuksen sisältö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Roihuvuoren ala-asteen koulun perusparannuksen 18.3.2010 päivätty ja 12.4.2013 lisälehdellä täydennetty hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.6.2013 (§251).

Hankesuunnitelman mukaisen perusparannuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut parantaa rakennuksen energiatehokkuutta. Tähän pyritään parantamalla yläpohjan lämmöneristystä, uusimalla lasi/lasitiiliseinien rakenne paremmin lämpöä pitäväksi, rakentamalla uusi lämmön talteenotolla varustettu ilmanvaihtojärjestelmä sekä uusimalla valaistus ajanmukaisilla energiatehokkailla valaisimilla. Energian kulutusta vähennetään myös varustamalla ilmanvaihto ja valaistus automatiikalla, joka säättää niiden käyttöä tarpeen mukaisesti mm. läsnäolotunnistimien avulla.

Hankesuunnitelman lisälehden mukaisesti hankkeeseen on sisällytetty rakennuksen julkisivujen kaikkien betoniulkokuorien ja lämmöneristeiden uusinta, missä yhteydessä ulkoseinien lämmönpitävyyttä parannetaan kokonaisuudessaan.

Perusparannuksen yhteydessä on suunniteltu uudistettavaksi yleis- ja aineopetustilojen varustus nykyisten pedagogisten ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten mukaiseksi. Koulun keittiötä laajennetaan ja sen varustus uusitaan nykyiset työturvallisuus- ja hygieniavaatimukset täyttäväksi. Oppilaille rakennetaan riittävä määrä wc-tiloja, joilla korvataan purettava erillinen wc-rakennus. Nämä parannukset edellyttävät tilamuutoksia, joiden suunnittelussa on otettu huomioon rakennukselle asetetut suojelutavoitteet.

Aurinkopaneelien sijoittaminen katolle

Kaupunginvaltuuston päätöksen yhteydessä hyväksytyssä toivomusponnossa on edellytetty selvitetäväksi mahdollisuutta sijoittaa rakennuksen katolle aurinkopaneeleita. Suunnittelun kuluessa on päädytty siihen, että aurinkopaneelien sijoittaminen katolle ei ole mahdollista seuraavista syistä. Rakennuksen kattoa kannattavat korkeat kattopalkit, joiden jänneväli on pitkä. Palkkien kantavuus ei kestä ylimääräistä lisäpainoa, vaan ne ovat jo nyt kantavuutensa ylärajoilla. Kattorakenteissa tapahtuu jatkuvaa liikettä lumikuorman ja lämmönvaihteluiden vuoksi. Katolle ei voida asentaa aurinkopaneeleita myöskään läpivientien vuotoriskien ja huollon (lumien poisto) vuoksi.

Lopuksi

Esittelijä toteaa vielä, että kiinteistöviraston tilakeskus on jatkanut hankkeen suunnittelua hankesuunnitelman mukaisesti yhteistyössä opetusviraston ja HKR-Rakennuttajan kanssa. Hankkeen yhteydessä parannetaan rakennuksen energiatehokkuutta sekä uudistetaan

15.09.2014

sisätilaratkaisut vastaamaan nykyisiä koulurakennukselle asetettavia vaatimuksia, kuten toivomusponnessa on edellytetty. Tilakeskus ei pidä mahdollisena sijoittaa rakennuksen katolle aurinkopaneeleja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oskala Hannu, toivomusponsi 1, Kvsto 19.6.2013 § 251 (asia Kaj 14)
- 2 Kiinteistöviraston lausunto Roihuvuoren peruskoulun peruskorjaukseen liittyvän toivomusponnen johdosta

Otteet

Ote

Toivomusponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kiinteistövirasto

15.09.2014

Kaj/4

**Korjattu 2.10.2014 LM (Hallintolaki 51 §) -
lisätty liitteeseen rakennuskieltokartasta
pois jääneet tontit (4-62-8 ja 7-113-4)**

§ 936

**Kantakaupungin eräiden alueiden rakennuskiellon pidentäminen
(nro 12293)**

HEL 2014-008593 T 10 03 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti pidentää kantakaupungin 1. - 8. ja 13. - 14. kaupunginosien alueella olevaa rakennuskieltoa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla kahdella vuodella 11.10.2016 saakka.

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja se tulee kuuluttaa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12293 / 19.8.2014 (korjattu 2.10.2014)

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen
Esitysteksti
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Alue

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Rakennuskielto on voimassa 11.10.2014 saakka eräillä 1. - 8. ja 13. - 14. kaupunginosien alueella.

Taustaa

Kaupunginvaltuusto päätti 11.10.1961 muuttaa kantakaupungin 1. - 8. ja 10. - 14. kaupunginosien asemakaavaa. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti näiden alueiden rakennusoikeudesta. Päätöksen perusteella ko. kaupunginosissa tuli voimaan rakennuskielto rakennuslain 42 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla. Kaupunginvaltuusto on 18.6.1969 ja 23.6.1976 muuttanut päätöstään rakennusoikeuden osalta.

11.10.1961 voimaan tullutta rakennuskieltoa on sisäasiainministeriön, ympäristöministeriön ja kaupunginhallituksen (viimeksi 11.10.2012) päätöksillä pidennetty kaksi vuotta kerrallaan rakennuslain 42 §:n 3 momentin ja vuoden 2000 alusta maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla. Rakennuskielto on päättynyt niillä alueilla, joille on kiellon voimassa ollessa hyväksytty asemakaavan muutoksia. Tontilla 8/148/2 (Kauppiaankatu 1 - 3) rakennuskielto on tullut voimaan rakennuslain 42 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 23.6.1976 hyväksymä kantakaupungin yleiskaava oli asemakaavan muutosten laatimisen pohjana, kunnes kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin yleiskaava 1992:n. Rakennuskieltoalueella tuli vuonna 2004 voimaan kaupunginvaltuuston hyväksymä Helsingin yleiskaava 2002. Lisäksi kaupunginhallitus on vuonna 1987 hyväksynyt liikekeskustaan (yleiskaavan keskustatoimintojen alueelle) yleiskaavaa tarkentavat kaavoitus- ja kehittämisperiaatteet.

Uuden yleiskaavan valmistelu on vireillä. Kaupunginhallitus päätti 27.1.2014 (106 §) rajatusta rakennuskiellosta osaan kantakaupunkia yleiskaavan laatimista varten maankäyttö- ja rakennuslain 38 §:n 1 momentin nojalla 31.12.2018 saakka (piirustus nro 12259). Kielto koskee rakennusten 1. kerrosten ja kadunvarsien myymälä-, liike- ja toimitilojen muuttamista asuinkäyttöön.

Rajattu rakennuskielto ei koske kortteleita, joilla on voimassa rakennuskielto asemakaavan laatimista varten maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n nojalla.

Asemakaavoitustilanne

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Vuonna 1961 rakennuskieltoon asetetusta alueesta pääosaan on laadittu asemakaavan muutoksia. Viimeisen kahden vuoden aikana kaupunginvaltuusto on hyväksynyt rakennuskieltoalueelle Kluuvin tontin 2005/8 ja katualueen, Ullanlinnan tontin 7/133/5 ja puistoalueen, Taka-Töölön tonttien 484/3, 4 ja 37 sekä Kaartinkaupungin katu- ja katuaukioalueita (Erottajan aukio) koskevat asemakaavan muutokset.

1970- ja 1980-luvuilla liikekeskustaa ympäröiville asuntoalueille laadittiin tavoitteelliset asemakaavat, joilla turvattiin asumisen määrä ja sen kasvu sekä pysäytettiin konttoristuminen ja turvattiin rakennussuojelu.

Alueelle on laadittu asemakaavan muutoksia kiinteistönomistajien hanketarpeiden mukaisesti. Menettely on osoittautunut parhaaksi tavaksi yhdistää kaupungin yleiset tavoitteet ja kiinteistönomistajien hankekohtaiset tavoitteet. Menettelyä on tarkoitus jatkaa. Alueella on vireillä lukuisia hankekohtaisia asemakaavan muutoksia.

Kiinteistöjen peruskorjaukseen kuuluvat pienemmät muutostoimenpiteet on voitu käsitellä rakennuslupaprosessin yhteydessä, joko suoraan tai poikkeamismenettelynä. Suurempien muutosten edellyttämät asemakaavan muutokset puolestaan on laadittu hankeaikataulujen edellyttämällä tavalla.

Vuosien 2014 ja 2015 aikana kantakaupungin uudelleenkaavoitusta organisoidaan, ja menettelytapoja kehitetään ja testataan. Varsinainen laajamittainen uudelleenkaavoitustyö alkaa vuonna 2016.

Alueella vireillä olevista laajempia aluekokonaisuuksia koskevista asemakaavoitushankkeista Eteläsataman alueen asemakaavan muutosta on ryhdytty valmistelemaan vuosina 2011 - 2012 järjestetyn ideakilpailun kärkitöiden pohjalta. Alueella on parhaillaan käynnissä Guggenheim Helsinki -arkkitehtuurikilpailu. Eläintarhan alueen osalta kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.5.2014 (145 §) maankäytön periaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi.

Rakennuskiellon jatkaminen

Kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi rakennuskieltoa tulisi jatkaa kahdella vuodella (MRL 53 § 2 mom.)

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut rakennuskieltoalueesta 19.8.2014 päivätyn piirustuksen nro 12293 (liitteenä).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

15.09.2014

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024

katri.erroll(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045

anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Rakennuskieltokartta nro 12293 / 19.8.2014

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennuskiellon määrääminen ja pidentäminen

Esitysteksti

Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kiinteistölautakunta

Rakennuslautakunta

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.08.2014 § 240

HEL 2014-008593 T 10 03 05

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että 1. - 8. ja 13. sekä 14. kaupunginosien alueella olevaa rakennuskieltoa jatketaan maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin nojalla 11.10.2016 saakka (piirustus nro 12293, päivätty 19.8.2014).

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Martin Bunders, arkkitehti, puhelin: 310 37203

martin.bunders(a)hel.fi

15.09.2014

Kaj/5

§ 937

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 36 ja 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunkisuunnittelulautakunta	9.9.2014
kiinteistölautakunta	4.9.2014
asuntotuotantotoimisto - toimitusjohtaja	12.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

15.09.2014

Stj/1

§ 938

Sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikön avoimen viran hoitajan määrääminen

HEL 2014-010694 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä osastopäällikkö, lääketieteen lisensiaatti Hannu Juvosen hoitamaan sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikön avointa virkaa 10 268,78 euron mukaisin kokonaispalkkaeduin 1.10.2014 alkaen enintään siihen saakka kunnes virkaan valittu ottaa viran vastaan, tällä päätöksellä kuitenkin kauintaan 29.3.2015 saakka.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 18.6.2014 § 253 myöntää sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikkö Matti Toivolalle eron virastopäällikön virasta 1.10.2014 lukien eläkkeelle siirtymistä varten. Kaupunginhallitus päätti 18.8.2014 § 819 kehottaa sosiaali- ja terveystieteiden virastoa julistamaan virastopäällikön viran haettavaksi 1.10.2014 lukien 30.6.2017 saakka.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 15 §:n mukaan avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomaisena. Jos viranomaisena on kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus voi antaa määräyksen enintään 180 päivän ajaksi.

Päätösehdotuksen mukaisesti viran väliaikaiseksi hoitajaksi tulisi määrätä sosiaali- ja terveystieteiden terveystieteiden osastopäällikkö, lääketieteen lisensiaatti Hannu Juvonen. Hän on toiminut osastopäällikkönä vuoden 2013 alusta lukien ja tammikuusta 2014 lähtien virastopäällikön ensimmäisenä sijaisena virastopäällikön estyneenä ollessa.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15.09.2014

Stj/1

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Tiedoksi: Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Ao. henkilö
Sosiaali- ja terveystoimisto
Taloushallintopalvelut

15.09.2014

Stj/2

**Korjattu 8.10.2014 LM (Hallintolaki 51 §) -
virheellinen vakanssinumero (019467)
korjattu**

§ 939

Varhaiskasvatusviraston toimen muuttaminen viraksi

HEL 2014-010433 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa varhaiskasvatusviraston toimen viraksi seuraavasti:

perustamalla 1.12.2014 lukien seuraavan uuden viran entisen toimen tilalle palkan pysyessä ennallaan

vakanssinumero 021886
tehtävänimike ja palkka taloussihteeri 2154,83
uusi virka taloussihteeri

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Varhaiskasvatusvirasto esittää (4.9.2014) päätösehdotuksessa mainittua virkamuutosta. Järjestely koskee yhtä taloustoimiston asiakasmaksuyskikön vakanssia.

Esittelijä toteaa, että varhaiskasvatusvirastossa on toiminnallisista syistä tarpeen muuttaa toimi viraksi nimikkeen ja palkan pysyessä ennallaan. Asiakasmaksuyskikössä esitetään perustettavaksi taloussihteerin toimen tilalle taloussihteerin virka. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska työntekijä tekee yksilöhuollon päätöksiä. Henkilö, jota muutos koskee on kuultu henkilökohtaisesti ja hän on antanut suostumuksensa asiaan.

Kuntalain 44 § 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Kaupunginhallitus päättää muiden

kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Uuden viran ja virkamuutoksen johdosta kustannukset eivät kasva varhaiskasvatusvirastossa ja esitetty muutos toteutuu viraston määrärahojen puitteissa.

Kaupunginkanslian henkilöstöosastolla ja talous- ja suunnitteluosastolla ei ole huomautettavaa esityksen johdosta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Tiedoksi: Muutoksenhaku; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Varhaiskasvatusvirasto
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Päätöshistoria

Varhaiskasvatusvirasto 4.9.2014

HEL 2014-010433 T 01 01 01 01

Varhaiskasvatusvirasto esittää, että kaupunginhallitus päättäisi muuttaa seuraava toimi viraksi palkan pysyessä ennallaan 1.12.2014 lukien

vakanssinumero 021886
nykyinen tehtävänimike ja tehtäväkohtainen palkka euroa/kk
taloussihteeri 2154,83
yksikkö Taloustoimisto / Asiakasmaksuyksikkö

Kuntalain 44 § 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Kaupunginhallitus päättää muiden kuin kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan sekä viraston tai laitoksen päällikön viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Varhaiskasvatusvirastossa on toiminnallisista syistä tarpeen tehdä virkanimikemuutos. Taloustoimiston asiakasmaksuyksikössä esitetään perustettavaksi taloussihteerin toimen tilalle taloussihteerin virka. Tehtävä edellyttää virkasuhdetta, jotta työntekijä voi tehdä yksilöhuollon päätöksiä. Henkilö, jota muutos koskee on antanut suostumuksen asiaan.

15.09.2014

Stj/2

Esitettävä vakanssi on kustannusneutraali.

Lisätiedot

Kati Mäkräinen, henkilöstöasiantuntija, puhelin: 310 50648
kati.makarainen(a)hel.fi

15.09.2014

Stj/3

§ 940

Lausunto selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta

HEL 2014-010122 T 03 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta:

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti 12.2.2014 selvityksen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta.

Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvajärjestelmään kohdistuu merkittäviä haasteita niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Hitaan talouskasvun aika rajoittaa merkittävästi julkisen talouden liikkumavaraa. Demografinen kehitys muuttaa huoltosuhdetta ja on omiaan lisäämään ikääntyneen väestön terveys- ja hoivamenoja. Sosiaaliturvajärjestelmä, jonka juuret perustuvat Suomessa asumiseen, ei vaivatta sopeudu maailmaan, jossa ihmiset varsinkin Euroopassa liikkuvat yli rajojen ennen näkemättömällä tavalla. Muualla Euroopassa sosiaaliturvajärjestelmä on usein vakuutusperusteinen, kun taas pohjoismaissa sosiaaliturva perustuu asumiseen.

EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän tavoitteena on tukea henkilöiden vapaata liikkuvuutta varmistamalla sosiaaliturvaetuuksien saantia ja niiden rahoitusta koskevat yhteiset pelisäännöt rajat ylittävissä tilanteissa. Kun kysymys on kansalliseen päätösvaltaan kuuluvien järjestelmien ohjauksesta, on tärkeää, että järjestelmä nauttii sekä kansalaisten että jäsenvaltioiden luottamusta ja että sen koetaan toimivan oikeudenmukaisesti. Tämä puolestaan edellyttää, että EU-tason tavoitteet vapaan liikkuvuuden edistämisestä ja jäsenvaltioiden vastuu sosiaaliturvan kehittämisestä ovat tasapainossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että on erittäin tärkeää kehittää asumisperusteista lainsäädäntöä yhteen sovittamalla se järkevällä tavalla EU -lainsäädäntöön. Samoin on tärkeää, että huomioidaan eri maiden lainsäädäntö, sen historia ja mahdollisuudet. Lainsäädännön tulee mahdollistaa kansalaisten ja työvoiman vapaa liikkuvuus, mutta siten että se ei houkuttele sosiaaliturvan perässä liikkumiseen. Taloudellisen tilanteen vakavuus ja realiteetit on niin ikään huomioitava lainsäädännön kehittämisessä ja yhteensovittamisessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingissä ja erityisesti toimeentulotukityössä kohdataan säännöllisesti asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisen ongelmia muun muassa EU-kansalaisten sosiaaliturvan hakemiseen ja toimeentulotukiasiointiin liittyvissä tilanteissa. Kaupunginhallitus toteaa samalla, että lainsäädännön valmistelutyössä on erittäin tärkeää ottaa huomioon nykytilanteen aiheuttamat käytännön ongelmat ja tilanne.

Nykylainsäädännön mukaan kunnan viranomaisen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulee muuttaa siten, että myös kunnan viranomaisen voi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.

Kaupunginhallitus toteaa, että kunnallisessa toimeentulotukityössä ei ole käytettävissä tietoja henkilöiden varallisuudesta lähtömaassa. Tämä on ongelmallista ja tarvittavan tiedon saamiseksi tulee luoda selkeä toimintamalli rajat ylittävissä tilanteissa.

Tällä hetkellä maahanmuuttoviranomaiset eivät selvitä maahanmuuttajien osalta riittävästi, onko henkilöllä lain vaatimat riittävät varat itse kustantaa ylläpitonsa. Toimeentulotukilaisissa henkilöllä on kuitenkin oleskelun perusteella oikeus toimeentulotukeen, vaikkakin pääsääntöisesti alle viisi vuotta maassa olleelle myönnetään vain välttämätön tuki.

Lisäksi eri viranomaisilla on nykyisin omat ohjeet ja tulkinnat lainsäädännöstä ja siitä, miten tulee toimia maahanmuuttajien kanssa (vrt. ulkomaalaisvirasto, maistraatti, Kela jne.). Käytännössä tämä saattaa tarkoittaa sitä, että eri virastot hyväksyvät tai hylkäävät rekisteröintejä ja oleskelulupia eri tavalla. TE-toimisto saattaa ottaa henkilön asiakkuuteen, mutta Kela hylkää oikeuden sosiaaliturvaan. Joissakin tapauksissa ulkomaalaisvirasto myöntää oleskeluluvan,

mutta esimerkiksi Kela tekee kielteisen päätöksen sosiaaliturvaoikeudesta. Tällöin on epäselvää, miten kunnallisen toimeentulotuen osalta tulisi toimia, kun laissa ei ole mainintaa asiasta. Tähän tarvitaan selkeyttä ja yhtenäisemmän käytännön luomista. Esimerkkinä voidaan mainita, että kun henkilö tulee Suomeen töihin, mutta työsuhde katkeaa jo muutaman kuukauden kuluttua. Tällöin Kela ei ota henkilöä sosiaaliturvan piiriin, mutta TE-toimisto voi ottaa asiakkuuteen ja ohjata asiakkaan työllisyyskurssille. Toimeentulotukilain mukaan henkilölle tulee myöntää vain välttämätön tuki.

Käytännöt ja laintulkinnat maahanmuuttajien oleskeluoikeudesta ja oikeudesta sosiaaliturvaan vaihtelevat eri toimijoilla siitä, milloin henkilölle on syntynyt riittävä yhteys jäsenvaltioon ja maahanmuuttajan katsotaan riittävästi integroituneen maahan. Tähän liittyy selvityksessäkin esille nostettu asia kustannusvastuusta. Viranomaisten välistä tiedonsaantioikeutta tulisi myös kehittää edelleen, esimerkiksi tilanteessa, jossa sama henkilö hakee toistuvasti toimeentulotukea. Esimerkiksi Virosta tulevien asiakkaiden kohdalla ei tosiasiallisesti tiedetä, asuvatko he Suomessa vai pääasiassa kuitenkin Virossa.

Esimerkiksi henkilöt, jotka tulevat Suomeen työperusteella, on oikeus saada Kelan etuudet, kun he esittävät Kelassa toistaiseksi voimassa olevan oleskeluluvan ja työsopimuksen. Alle viiden vuoden oleskelun aikana ei ole oikeutta toimeentulotukeen eli tämän ajan heidän pitää tulla toimeen omilla varoillaan. Tilanteen ja oleskelun syyn muuttuessa (esim. työttömäksi jääminen), tulisi muuttaa myös oleskeluluvan peruste. On myös tilanteita, että henkilö on töissä Suomessa, mutta työtunteja kertyy viikossa maksimissaan 18 ja työ on matalapalkka-alalla (esim. siivoustyötä), jolloin palkka ei riitä elämiseen. Tällöin haetaan lisäksi toimeentulotukea melkein heti Suomeen tulon jälkeen.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisen valmistelutyötä, nykyistä lainsäädäntöä tulee selventää siten, että kaikki viranomaiset toimivat samalla tavalla lainsäädännön ja annettujen ohjeitten puitteissa. Myös tiedon vaihtaminen eri viranomaisten kesken tulee tehdä joustavammaksi, mahdolliseksi ja sujuvammaksi.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntopyyntönsä mainituilta tahoilta lausunnon STM:n selvityksestä asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta 15.9.2014 mennessä. Kunnilta ei ole pyydetty erikseen lausuntoja,

mutta koska lausuntopyyntöön liittyvät asiat ja ongelmat ovat jo nyt nähtävissä Helsingissä, on tarpeellista antaa lausunto selvityksestä. Helsinki on saanut lisäaikaa lausunnon jättämiseen 23.9.2014 saakka.

Esittelijä toteaa, että käsitys siitä, että sosiaaliturva on kansallinen asia, josta päätöksenteko on omissa käsissämme, ei enää ole yhtä yksiselitteinen kuin aikaisemmin. EU:n perusoikeuksiin kuuluva kansalaisten vapaa liikkuvuus ja siihen liittyvä sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän mukainen yhdenvertaisen kohtelun vaatimus haastavat maassa asumiseen perustuvia oikeuksia. Liikkuminen vähintään kahden EU-valtion välillä toimii laukaisijana EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisasetusten soveltamiselle. Sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmä EU:ssa on tällä hetkellä suurten haasteiden edessä ja siksi on tärkeää olla mukana lainsäädännön kehittämisessä ja antaa lausunto selvityksestä.

Jäsenmaiden kansallisissa lainsäädännöissä on havaittavissa vahvistuvana piirteenä oikeuksien individualisoituminen sekä myös asumisperusteisten oikeuksien lisääntyminen erityisesti perhe-etuuksissa ja sairaanhoidossa. Nämä ovat kehityssuuntia, jotka ovat ristiriidassa EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän alkuperäisten periaatteiden – perheenelättäjämalli ja työntekijästä johdetut oikeudet – kanssa. Kaikissa jäsenvaltioissa keskustellaan myös työntekijöiden aktivointiin, työmarkkinoille integrointiin sekä työssä jaksamiseen liittyvistä kysymyksistä. Näiden toimien osalta rajat ylittävät tilanteet luovat uusia haasteita.

Esittelijä toteaa, että lausuntoehdotukseen sisältyvät täsmennykset selkiyttävät tehtyä selvitystä. Lainsäädännön uudistamis- ja yhteensovittamistyön tulee jatkua esille tuotujen seikkojen ja käytännön ongelmien osalta, jotta EU:n perusoikeuksiin kuuluva kansalaisten vapaa liikkuvuus ja siihen liittyvä sosiaaliturvan yhteensovittamisjärjestelmän mukainen yhdenvertaisen kohtelun vaatimus on mahdollista. Taloustilanteen vakavuus on kuitenkin huomioitava, jotta uudistuva lainsäädäntö ei aiheuta lisärasitteita jäsenvaltioille.

Sosiaali- ja terveystieteiden lausunto on asian päätöshistoriassa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 STMn lausuntopyyntö asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön yhteensovittamisesta
- 2 Selvitys Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan ja EU-lainsäädännön vaatimusten yhteensovittamisesta
- 3 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausunto

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysvirasto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveysvirasto 3.9.2014

HEL 2014-010122 T 03 00 01

Helsingin sosiaali- ja terveysviraston toimeentulotukityössä kohdataan säännöllisesti asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisen haasteita. Seuraavassa on käytännön esimerkkejä EU-kansalaisten sosiaaliturvan hakemiseen ja toimeentulotukiasiointiin liittyvistä tämänhetkisistä ongelmatilanteista:

- Kunnan viranomainen ei saa olla aloitteellinen tiedon antamisessa asiakkaan toimeentulotuesta poliisille tai maahanmuuttovirastolle (Migri). Sen sijaan poliisilla tai Migrin lupaviranomaisella on oikeus saada tieto kunnan viranomaiselta toimeentulotuen asiakkuudesta lupapäätöksen tekemistä varten, joten poliisin tai Migrin kysyessä tiedon saa antaa. Käytäntöä tulisi muuttaa siten, että myös kunnan viranomainen voisi olla aloitteellinen tiedon antamisessa toimeentulotuen asiakkuudesta poliisille tai maahanmuuttoviraston lupaviranomaiselle.
- Kunnallisessa toimeentulotukityössä ei ole käytettävissä tietoja henkilöiden varallisuudesta lähtömaassa, mikä on erittäin ongelmallista.
- Maahantulijoiden osalta ei selvitetä maahanmuuttoviranomaisen toimesta, että henkilöllä on lain vaatimat riittävät varat itse kustantaa ylläpitonsa. Toimeentulotukilaisissa henkilöllä on kuitenkin oleskelun perusteella oikeus toimeentulotukeen,

- vaikkakin pääsääntöisesti alle viisi vuotta maassa olleelle myönnetään vain välttämätön tuki.
- Eri viranomaisilla on omat ohjeet ja laintulkinnat, kuinka toimia maahanmuuttajien kanssa (vrt. ulkomaalaisvirasto, maistraatti, Kela jne.). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että eri virastot hyväksyvät tai hylkäävät rekisteröintejä ja oleskelulupia eri tavalla. TE-toimisto saattaa ottaa henkilön asiakkuuteen, mutta Kela hylkää oikeuden sosiaaliturvaan. Joissakin tapauksissa ulkomaalaisvirasto myöntää oleskeluluvan, mutta Kela tekee kielteisen päätöksen sosiaaliturvaoikeudesta, jne. On epäselvää, miten kunnallisen toimeentulotuen osalta tulisi toimia, kun laissa ei ole mainintaa asiasta. Tähän tarvittaisiin selkeyttä ja yhtenäisemmän käytännön luomista. Esimerkiksi henkilö tulee Suomeen töihin, mutta työsuhde katkeaa jo muutaman kuukauden päästä. Kela ei ota henkilöä sosiaaliturvan piiriin, mutta TE-toimisto voi ottaa asiakkuuteen ja ohjata asiakkaan työllisyyskurssille. Toimeentulotukilain mukaan henkilölle tulee myöntää vain välttämätön tuki.
 - Virolaisilla, jotka tulevat Suomeen työperusteella, on oikeus saada Kelan etuudet kun he esittävät Kelassa toistaiseksi voimassa olevan oleskeluluvan ja työsopimuksen. Alle viiden vuoden oleskelun aikana ei ole oikeutta toimeentulotukeen eli tämän ajan heidän pitäisi tulla toimeen omilla varoillaan. Tilanteen ja oleskelun syyn muuttuessa (esim. työttömäksi jääminen), pitäisi muuttaa myös oleskeluluvan peruste. On myös esimerkkitalanteita, että henkilö on töissä Suomessa, mutta työtunteja kertyy viikossa maksimissaan 18 ja työ on matalapalkka-alalla (usein siivoustyötä), jolloin palkka ei riitä elämiseen ja haetaan lisäksi toimeentulotukea melkein heti Suomeen tulon jälkeen. Maahantulijoilla ei ole tietoa töiden määrän lisääntymisestä eikä heillä ole varoja elättää itseään.

Käytännöt ja laintulkinnat maahanmuuttajien oleskeluoikeudesta ja oikeudesta sosiaaliturvaan vaihtelevat eri toimijoilla siitä, milloin henkilölle on syntynyt riittävä yhteys jäsenvaltioon ja maahanmuuttajan katsotaan riittävästi integroituneen maahan. Tähän liittyy selvityksessäkkin esille nostettu asia kustannusvastuusta. Viranomaisten välistä tiedonsaantioikeutta tulisi myös kehittää edelleen, esimerkiksi tilanteessa, jossa sama henkilö hakee toistuvasti toimeentulotukea. Virosta tulevien asiakkaiden kohdalla ei tosiasiallisesti tiedetä, asuvatko he Suomessa vai ovatko pääasiassa kuitenkin Virossa.

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

15.09.2014

Stj/4

§ 941

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

9.9.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 942

Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus

HEL 2011-009015 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan perusparannustyön hankesuunnitelman tavoitehinnan korotuksen 285 000 eurolla (alv 0 %) siten, että hankkeen enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin sekä lisä- ja muutostyövarauksin on 3 305 000 euroa (alv 0 %), RI 107,5 (2010=100).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus hyväksyi 6.2.2012 Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan perusparannustyön hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin sekä lisä- ja muutostyövarauksin oli ilman arvonlisäveroa 3 020 000 euroa, RI 122,8 (2005=100). Uusittavan valaistuksen, perusparannettavien mastopilareiden ja automaation osuus kokonaiskustannuksista oli 1 002 000 euroa (alv 0 %).

Liikuntalautakunta on 10.6.2014 esittänyt kaupunginhallitukselle perusparannustyön hankesuunnitelman tavoitehinnan korottamista 285 000 eurolla (alv 0 %). Korotuksen jälkeen hankkeen enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin sekä lisä- ja muutostyövarauksin olisi ilman arvonlisäveroa 3 305 000 euroa.

Perusparannuskohde on Oulunkylän liikuntapuiston tekojääkenttä, joka on rakennettu vuonna 1976. Kentän viimeisin pinnoitteen peruskorjaus on tehty vuonna 1997. Talvisin kenttä palvelee pikaluisteluratana, jääpallokenttänä ja yleisluistelualueena. Ulkojääkentän pinta-ala on 13

300 m², ja se on Euroopan suurin yhtenäinen tekojäärata. Kesäaikaan alueella on 4 tenniskenttää ja 4 koripallokenttää. Lisäksi alueelle on varattu kesäajaksi tila kahdelle kevytrakenteiselle asfaltti- ja keinonurmipintaiselle miniareenalle ja rullakiekkokaukalolle, joissa voi pelata myös salibandyä. Katsomopaikkoja alueella on 6 000.

Perusparannuksessa mm. kentän jäähdytysputkisto, vesipostit ja ylimmät rakennekerrokset routaeristeineen uusitaan kokonaan. Kentän nykyinen pinnoite korvataan vettäläpäisevällä asfalttipinnoitteella. Peruskorjaushankkeeseen sisältyvät betonielementtiset valaisinpylväät ovat olleet suunnitteluvaiheessa arvioitua huonommassa kunnossa. Pilareista joudutaan neljä vaihtamaan uusiin ja muiden rapautuminen on ollut oletettua pahempaa.

Kentän alkuperäiset, vuonna 1977 valmistetut valaisinpylväät on säilytetty kaupunginmuseon esityksestä. Kaupunginmuseo on todennut lausunnossaan mm. että Oulunkylän tekojäärata rakenteineen omaa kulttuuri- ja rakennushistoriallista arvoa, jota tulee aluetta kehittäessä vaalia. Tekojääradan rakennuksia ja rakenteita kunnostettaessa tulisi rakennussuojelukohteen tapaan kunnioittaa alkuperäisen arkkitehtuurin ratkaisuja, materiaaleja ja värimalleja.

Alkuperäiseen urakkakyselyyn ei tullut yhtään tarjousta. Työ jouduttiin toteuttamaan neuvottelu-urakkana ja työn aloitus viivästyi tämän vuoksi syyskuuhun 2013. Kahdelta urakoitsijalta pyydettiin suora hankintatarjous, joista halvempi hyväksyttiin hankintalain mukaisesti.

Suurimmat lisätyökustannukset ovat syntyneet betonirakenteiden korjauksesta sääsuojauksineen ja betonipintojen vesipiikkauksineen. Niin ikään betonipinnan tasaukset ja oikaisut ovat olleet ennakoitua kalliimpia.

Em. syistä johtuen perusparannuksen kustannukset ovat nousseet 285 000 euroa (alv 0%). Enimmäishinta on nousseiden kustannusten vuoksi 3 305 000 euroa (alv 0%), RI 107,5 (2010=100).

Vuoden 2014 talousarviossa hankkeelle on varattu 300 000 euroa hankkeen loppuunsaattamiseen. Huolimatta kasvaneesta enimmäishinnasta liikuntaviraston tulee sisällyttää hanke vuoden 2014 talousarvioon säästämällä muista hankkeista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683

15.09.2014

Sj/1

maria.nyfors(a)hel.fi
Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Tiedoksi: Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liikuntavirasto

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 10.06.2014 § 120

HEL 2011-009015 T 10 06 00

Päätös

Liikuntalautakunta päätti hyväksyä Oulunkylän liikuntapuiston tekojäradan perusparannustyön hankesuunnitelman tavoitehinnan korotuksen 285 000 eurolla (alv 0%) ja esitti sen lähetettäväksi edelleen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi siten, että hankkeen enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin, lisä- ja muutostyövarauksin on 4 066 000 € (3 305 000 € (alv 0%)), RI 107,5 (2010=100).

10.04.2014 Poistettiin

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Asko Rahikainen, hankesuunnittelija, puhelin: 310 87785

Kaupunginhallitus 06.02.2012 § 145

HEL 2011-009015 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Oulunkylän liikuntapuiston tekojäradan perusparannustyön hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin, lisä- ja muutostyövarauksin on 3 715 000 € (3 020 000 € (alv 0%)), RI 118,9 (2005=100).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Tuula Haatainen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 30.1.2012

HEL 2011-009015 T 10 06 00

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että perusparannuskohde on Oulunkylän liikuntapuiston tekojäärata. Radan nykyinen pääasiallinen käyttö kesällä on ollut tenniksen pelaaminen ja talvisin (marraskuu-maaliskuu) alue on jäädytetty pikaluistelun ja jääpallotilun käyttöön. Kenttä on rakennettu vuonna 1976 ja viimeisin pinnoitteen peruskorjaus on tehty vuonna 1997. Ulkojääkentän pinta - ala on 13 300 m². Katsomopaikkoja alueella on 6 000.

Kentän jäähdytysputkisto, vesipostit ja ylimmät rakennekerrokset routaeristeineen uusitaan kokonaan. Kentän nykyinen pinnoite korvataan vettäläpäisevällä asfalttipinnoitteella.

Oulunkylän tekojääradan perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinta jo käytetyin suunnittelu- ja valmistelukustannuksin sekä lisä- ja muutostyövarauksin ovat ilman arvonlisäveroa 3,02 milj. euroa (3,715 milj. euroa, alv 23 %), RI=118,9 (2005=100). Enimmäishinnasta uusittavan valaistuksen, perusparannettavien mastopilareiden ja automaation osuus on 1,002 milj. euroa (1,233 milj. euroa, alv 23 %).

Hankkeen toteutus on jaettu siten, että ensi vaiheessa rakennustyöt on tarkoitus aloittaa keväällä 2012 ja niiden on arvioitu valmistuvan lokakuun 2012 loppuun mennessä. Vuonna 2013 käynnistyvään toiseen vaiheeseen on ohjelmoitu valaistuksen uusiminen ja mastovalaisinpylväiden perusparannus.

Hanke sisältyy vuoden 2012 talousarvion investointiosaan, jossa sille on varattu 2,0 milj. euroa (alv 0%). Talousarvion liikuntapaikkojen rakentamishjelmassa vuosiksi 2012-2016 on hankkeelle merkitty 0,3 milj. euroa taloussuunnitelmavuodelle 2014. Hankesuunnitelman kustannukset ovat siten kohonneet rakentamishjelman 2,3 milj. eurosta 3,02 milj. euroon. Kustannusten kohoamisen syynä on suurimmaksi osaksi valaistuksen uusiminen, mastovalaisinpylväiden perusparannus ja automaatio (1,002 milj. euroa). Hankkeelle haetaan valtionavustusta.

Talous- ja suunnittelukeskus puoltaa hankesuunnitelman hyväksymistä edellyttäen, että liikuntatoimi toteuttaa ensi vaiheessa sille varatuilla

15.09.2014

Sj/1

määräaioilla kentän peruskorjauksen vuonna 2012. Lisäksi liikuntatoimen tulee säästää toisessa vaiheessa toteutettavista valaistuksesta ym. toimenpiteistä aiheutuvat lisäkustannukset vuodelle 2013 ohjelmoiduista muista liikuntapaikkojen investoinneista.

Lisätiedot

Viljakainen Juha, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Sj/2

§ 943

Valtuutettu Kauko Koskisen toivomusponsi nuorisotyöttömyyden vähentämisestä mm. oppisopimusmenettelyä kehittämällä

HEL 2013-014800 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.11.2013 hyväksymän toivomusponnen (Kauko Koskinen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kauko Koskisen toivomusponsi

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään kaupungintalousarvioehdotusta vuodelle 2014 ja taloussuunnitelmaehdotusta vuosille 2014 - 2016 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään toimia nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi mm. oppisopimusmenettelyä kehittämällä ja sen käyttöä edistävin toimenpitein." (Kauko Koskinen)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja opetuslautakunnan lausuntoihin. Kuten lausunnoista ilmenee, työllisyysvaroin oppisopimuskoulutuksen aloittaa noin 140 - 200 nuorta vuosittain. Nuorten osuus aloittajista on kasvanut, ja esimerkiksi vuonna 2013 aloittaneista oli 40 prosenttia alle 25-vuotiaita. Stadin aikuisopiston alainen oppisopimusyksikkö on puolestaan tehostanut tiedotusta oppisopimuskoulutuksen tarjoamista mahdollisuuksista ja markkinoinut tätä mahdollisuutta myös yrityksiin. Vuonna 2013 tehtiin noin 130 oppisopimusta alle 20-vuotiaiden nuorten kanssa. Kaikkiin tarjottuihin opiskelupaikkoihin ei ole löytynyt nuoria. Esimerkiksi osalla mm. Tulevaisuustiskin kautta tavoitetuista nuorista eivät valmiudet tai elämäntilanne ole mahdollistaneet opiskelua. Nuoria on tämän vuoksi valmennettu työelämään ja kehitetty erilaisia treenijaksoja. Vuoden 2013 aikana toteutettiin neljä tällaista yritystreenijaksoa, joissa rekrytoitiin viiteen organisaatioon yhteensä 36 nuorta oppisopimukseen. Treenijaksojen kehittämistä jatketaan. Lisäksi on kehitetty mm. tutkintomallia, jossa loppuvaiheen opinnot suoritetaan oppisopimuksella.

Nuorten määrä oppisopimuskoulutuksessa on edelleen suhteellisen vähäinen. Kaupungin toimijat pyrkivät kuitenkin edistämään nuorille tarjottavaa oppisopimuskoulutusta. Kuten lausunnoista ilmenee, niin sekä koulutuksen muotoja että nuorille tarjottavaa tukea kehitetään monin tavoin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kauko Koskisen toivomusponsi

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Elinkeino-osasto 25.4.2014

HEL 2013-014800 T 00 00 03

Hallitusohjelma sisältää nuorten yhteiskuntatakuun, toisin sanoen nuorisotakuun toteuttamisen siten, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle voidaan tarjota työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorten yhteiskuntatakuu edellyttää yhteiskunnalta laaja-alaista eri toimijoiden yhteistyötä. Se tuli täysimääräisesti voimaan vuoden 2013 alusta.

Päävastuu nuorten yhteiskuntatakuusta on valtiolla. Nuorten yhteiskuntatakuun velvoite alkaa nuoren ilmoittautumisesta työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon. Helsingissä on keskimäärin noin 3 400 nuorten yhteiskuntatakuun piiriin kuuluvaa nuorta.

Helsingin kaupungin elinkeino-osasto osallistuu sosiaali- ja terveysviraston sekä opetusviraston kanssa helsinkiläisen nuorisotyöttömyyden hoitoon. Nuorille helsinkiläisille on tarjolla omia heille räätälöityjä palveluja, kuten Tulevaisuustiski, Respa, palvelukeskus Duurin nuorten tiimi ja nuorten työpajat.

Työttömien työnhakijoiden, myös nuorten, työhönsijoittumista edistetään mm. työkokeilujen ja palkkatuetun työn avulla Helsingin kaupungin eri virastoissa ja liikelaitoksissa. Palkkatukityön tavoitteena on edistää henkilön sijoittumista palkkatukityöjakson jälkeen avoimille työmarkkinoille. Työkokeilu puolestaan on palvelu, joka järjestetään joko ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selkiyttämiseksi tai työmarkkinoille paluun tukemiseksi.

Työllisyysmäärärahoihin toteutettavalla oppisopimuksella voidaan kouluttaa uutta henkilökuntaa tehtäviin, joissa lähivuosina tarvitaan uutta työvoimaa. Lähtökohtana on, että henkilöstösuunnitelman mukaan yksikössä on avautumassa työpaikka, johon koulutettava voi valmistumisensa jälkeen siirtyä. Palkattavan henkilön tulee olla palkkatukikelpoinen (työtön tai työttömyysuhan alainen) helsinkiläinen. Palkkatukikelpoisuuden määrittelee työ- ja elinkeinotoimisto. Virastot ja liikelaitokset valitsevat itse omat oppisopimuskoulutettavansa. Virastoilla ja liikelaitoksilla on mahdollisuus solmia oppisopimuksia myös omin määrärahoihin. Varsinaisen koulutuksen järjestäminen on Stadin aikuisopiston oppisopimussyksikön vastuulla. Oppisopimuksella voi suorittaa kaikki toisen asteen ammatilliset tutkinnot. Myös yrittäjät voivat opiskella oppisopimuksella.

Työllisyysvaroin toteutettavissa oppisopimuksissa aloittaa noin 140-200 opiskelijaa vuosittain. Nuorten osuus aloittajista on kasvanut,

esimerkiksi vuonna 2013 aloittaneista opiskelijoista 40 prosenttia oli alle 25-vuotiaita. Tavoitteena on edelleenkin tarjota työllisyysvaroin oppisopimuskoulutusta myös yhteiskuntatakuun kohderyhmälle.

Oppisopimusta tulisi kehittää edelleen koulutusmuotona. Lisäksi oppisopimusta tulee jatkossakin markkinoida riittävässä määrin sekä työnantajille että myös nuorille. Opetuslautakunta on omassa asiaan liittyvässä lausunnossaan todennut, että Stadin aikuisopiston alainen oppisopimusyksikkö jatkaa edelleen oppisopimustoiminnan kehittämistä niin, että sen avulla edistetään nuorten työllistymistä.

Lisätiedot

Jaana Karvonen, työllistämispäällikkö, puhelin: 310 79789

jaana.karvonen(a)hel.fi

Eija Hanni, yksikön päällikkö, puhelin: 310 43980

eija.hanni(a)hel.fi

Opetuslautakunta 28.01.2014 § 10

HEL 2013-014800 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Koko Uudenmaan alueella oli vuonna 2013 noin 5 000 alle 20-vuotiasta ja useita tuhansia alle 25-vuotiaita nuoria vailla työ- tai opiskelupaikkaa. Oppisopimuskoulutus on yksi mahdollisuus hoitaa nuorten työllistymistä. Helsingin kaupungin Stadin aikuisopiston oppisopimusyksikkö on kehittänyt oppisopimuskoulutusta sekä sen käyttöä nuorten mahdollisuutena työllistyä erilaisin toimenpitein.

Nuorten oppisopimuskoulutuksen tunnettavuus on ollut melko vähäistä. Taloudellinen tiedotustoimisto selvitti vuonna 2012 Oppimalla ammattiin -kyselyllä 16–29-vuotiaiden nuorten näkemyksiä oppisopimuskoulutuksen tunnettavuudesta ja työllistävyydestä. Tulosten mukaan suurin osa nuorista (65 %) tunsii oppisopimusta vain hieman tai ei ollenkaan. Suhteellisen moni näki oppisopimuksen kuitenkin kiinnostavana ja mielikuvat oppisopimuskoulutuksesta olivat positiivisia. Oppisopimuskoulutus nähtiin käytännönläheisenä työllistymisen väylänä, joskin oppisopimuspaikkoja arveltiin olevan vaikea löytää. Nuoret toivoivat, että oppisopimuskoulutuksesta tiedotettaisiin nuorille ja yrityksille nykyistä huomattavasti paremmin. Myös korotetun koulutuskorvauksen uskottiin lisäävän nuorten mahdollisuuksia työllistyä oppisopimuksella.

Osana nuorisotakuun toteuttamista oppisopimusyksikkö on vastannut vuoden 2013 aikana TAT:n tutkimuksessa esille nousseisiin haasteisiin. Oppisopimusyksikkö on tehostanut tiedotusta nuorten oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksista järjestämällä erilaisia tiedotustilaisuuksia ja infoja, tiedottamalla eri medioissa, kuten screen kampanja raitiovaunuissa ja metroissa 2.–8.12.2013, ja kirjeillä sekä tekemällä kiinteää yhteistyötä asiaa edistävien kumppanien kanssa. Erityisesti yhteistyötä on tiivistetty Helsingin kaupungin opinto-ohjaajien kanssa. Oppisopimusyksikön henkilöstö on osallistunut erilaisiin tilaisuuksiin, kuten toisen asteen messut, yhdessä opinto-ohjaajien kanssa. Lisäksi yhteistyössä Respan, Tulevaisuustiskin, ammattistarttiopettajien, Avoimen ammattiopiston urasuunnitteluohjaajien, työpajojen kouluttajien, jopo-luokkien opettajien, etsivän nuorisotyön ja TE-toimistojen kanssa on etsitty oppisopimuksesta kiinnostuneita nuoria. Nuorille pidetään joka torstai Tulevaisuustiskillä infotilaisuus.

Oppisopimuksen markkinointia ja tiedotusta yrityksille on tehty jalkautumalla yrityksiin. Kaikki koulutustarkastajat markkinoivat nuorten oppisopimusmahdollisuutta erikokoisille organisaatioille käydessään tekemässä oppisopimuksia kyseisissä organisaatioissa. Myös projektityöntekijät ovat kartoittaneet nuorten oppisopimuksista kiinnostuneita yrityksiä. TAT:n tutkimuksen mukaan nuoret arvelivat, että oppisopimussuhteita on vaikea löytää. Oppisopimusyksikkö on kuitenkin kokenut positiivisen yllätyksen: on löytynyt yrityksiä, jotka ovat kiinnostuneita palkkaamaan nuoria. Olisi toivottavaa ja esimerkillistä, että myös Helsingin kaupunki palkkaisi kaupungin omiin työpaikkoihin perusopetuksen päättäneitä 15–17-vuotiaita nuoria.

Työpaikkojen löytämistä on edistänyt yrityksille maksettu korotettu koulutuskorvaus. Helsingin kaupungin tuella korotettua koulutuskorvausta on maksettu kaikille alle 20-vuotiaille nuorille. Korkeinta korvausta on maksettu tänä vuonna peruskoulunsa päättäneille, joille on saatu lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä lisärahoitusta. Touko-joulukuun 2013 välisenä aikana oppisopimusyksikkö on tehnyt oppisopimuksen 79:lle alle 20-vuotiaalle nuorelle. Koko vuonna sopimuksia on tehty 128:lle alle 20-vuotiaalle nuorelle. Näistä 98 on ollut ns. työllistävää sopimusta (eli oppisopimus on tuonut uuden työpaikan). Peruskoulunsa vuonna 2013 päättäneitä näistä opiskelijoista on 12.

Kaikkiin tarjottuihin oppisopimuspaikkoihin ei ole löytynyt sopivia nuoria. Osalla nuorista, mm. Tulevaisuustiskin kautta tavoitetuista nuorista, valmiudet ja elämäntilanne eivät ole tässä vaiheessa mahdollistaneet opiskelua. Jotta oppisopimus mahdollistuisi yhä useammalle nuorelle, nuoria on valmennettu työelämään ja orientoitu

oppisopimuskoulutukseen kehittämällä yrityksille räätälöityjä treenijaksoja. Jakso sisältää valmistautumisen oppisopimuskoulutukseen ja työpaikkahaastatteluun, rekrytoivaan työpaikkaan tutustumisen, opiskelutaitojen kehittämisen ja oppimisvaikeuksien alustavan kartoituksen. Vuoden 2013 aikana toteutettiin neljä erillistä yritystreenijaksoa, joissa rekrytoitiin viiteen organisaatioon yhteensä 36 nuorta oppisopimukseen. Treenijaksojen toteutusta ja kehittämistä jatketaan yhteistyössä Stadin avoimen opiston kanssa. Treenijaksoilla mukana olleiden, ei oppisopimuskoulutukseen valittujen nuorten kanssa on jatkettu ohjausta, mietitty eri vaihtoehtoja, kuten työkokeilua tai oppilaitokseen sijoittumista, ja siten jatkettu toimenpiteitä nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi.

Uutena koulutusvaihtoehtona Stadin ammattiopistossa tarjotaan nuorille 2 + 1 – ja 1+2–tutkintomallia, jossa loppuvaiheen opinnot suoritetaan oppisopimuksella. Tällainen malli sopii niille nuorille, joilla on motivaatio korkealla ja työharjoittelujen myötä on löytynyt oppisopimuskoulutukseen sopiva työpaikka. Vuoden 2013 aikana käynnistettiin ryhmämuotoiset pilotit palvelualalla. Lisäksi mahdollisuuteen on tarttunut yksittäisiä nuoria eri aloilta. Syksyn työn tuloksena yli kymmenen oppilaitoksessa opiskellutta opiskelijaa on siirtynyt oppisopimuskoulutukseen. Tällainen joustava ratkaisu motivoi ja tukee nuoria saattamaan opinnot loppuun ja tukee työllistymistä.

Nuorten määrä kaikista oppisopimusopiskelijoista on edelleen vähäinen. Kaikista Suomen oppisopimusopiskelijoista alle 25-vuotiaita on 18 %, joista 2/3 tekee ammatillista perustutkintoa. Oppisopimusyksikön oppisopimuksista alle 25-vuotiaiden sopimuksia on 21,6 % kaikista sopimuksista. Näistäkin 2/3 tekee ammatillista perustutkintoa. Kaikkiaan vuonna 2013 oppisopimusyksikössä solmittiin 415 oppisopimusta alle 25-vuotiaan nuoren kanssa. Näistä 217 ovat olleet työllistäviä.

Jos tarkastellaan kaikkia alle 29-vuotiaita, sopimuksia on tehty vuoden 2013 aikana 648. Näistä 285 ovat olleet työllistäviä. Nuorten aikuisten osaamisohjelmassa (20–29-vuotiaat ilman toisen asteen tutkintoa olevat nuoret aikuiset) oppisopimusyksikkö on onnistunut hyvin. 20.9.2013 tilanteen mukaan koko maassa oli käytetty 261 oppisopimuspaikkaa, joista 48 oli Helsingin kaupungin oppisopimusyksikössä.

Opetuslautakunta toteaa, että oppisopimuskoulutusta tulee edelleen kehittää nuorten työllisyyden edistämiseksi. Tiedotus erilaisista mahdollisuuksista on olennaista. Osa oppisopimuskoulutukseen ohjautuvista nuorista tarvitsee tehostettua tukea ja ohjausta.

Kehittämisen kohteena on edelleen tarkentaa, miten tuen tarve tunnistetaan ja miten tuki toteutetaan, kuka tukea antoi, milloin ja mitä tukea annetaan. Lisäksi kehittämiskohteena on tuen ja ohjauksen dokumentoinnin kehittäminen sekä työpaikkakouluttajien koulutus. Näin vähennetään keskeyttämiä ja edistetään nuorten työllistymistä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anna Mari Leinonen, oppisopimusjohtaja, puhelin: 310 86470
annamari.leinonen(a)hel.fi

15.09.2014

Sj/3

§ 944

Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi lasten ja nuorten kuulemisesta Maatullinpuiston kaavamuutoksen yhteydessä

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 15.1.2014 hyväksymän toivomusponnen (Veronika Honkasalo) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 15.1.2014 Tapaninkylän kahden tontin sekä puisto- ja katualueiden ja Suutarilan urheilu- ja virkistyspalvelujen ym. alueiden asemakaavan muuttamista kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Kaavamuutoksen yhteydessä on kuultu lapsia ja nuoria alueen kehittämisessä. Valtuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuuden ottaa lapset ja nuoret mukaan jatkossakin alueen suunnitteluvaiheeseen ja toteutukseen varsinkin koskien Maatullin koulun piha-alueita, Tapulin leikkipuistoa ja lähiliikuntapuistoa. Lisäksi selvitetään, että suunnitteluprosessin ja toteutuksen aikana lapset ja nuoret saavat myös riittävän ajoissa tietoa osallistumismahdollisuuksistaan. Tämä voidaan toteuttaa yhteistyössä nuorisosiainkeskuksen ja varhaiskasvatusviraston kanssa."

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvnro

F102012566

Esittelijä viittaa opetuslautakunnan, liikuntalautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, nuorisolautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan seikkaperäisiin lausuntoihin. Kaikissa lausunnoissa korostetaan lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Kaupungin eri toimijat pyrkivät varmistumaan siitä, että tieto suunnitteluprosessin ja toteutuksen etenemisestä saavuttaa lapset ja nuoret riittävän ajoissa. Nuorisolautakunnan lausunnossa viitataan vielä kaupunginosayhdistys Tapulikaupunkiseuraan, joka toimii tiiviisti yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Samoin alueen yhteistyöverkosto Tapuliverkko tarjoaa mahdollisuuden yhdessä seurata ja kehittää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alueella. Varhaiskasvatuslautakunnan lausunnossa korostetaan yhteistyötä alueen päiväkotien kanssa, ja todetaan, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasaantuu. Onnistunut lasten kuuleminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponsi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 27.05.2014 § 102

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluissa oppilaat ja opiskelijat ovat mukana koulutyön ja tapahtumien suunnittelussa sekä oppimisympäristön kehittämisessä. Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin edistävät heidän kasvamistaan aktiivisiksi kansalaisiksi sekä antavat valmiuksia toimia demokraattisessa ja tasa-arvoisessa yhteiskunnassa. Osallisuudella tarkoitetaan toimintaa, jossa lapset ja nuoret asettavat tavoitteita, keskustelevat ja pohtivat eri ratkaisuja sekä tekevät päätöksiä ja kantavat vastuuta toiminnastaan.

Tavoitteena on luoda kouluun myönteinen, arvostava ja luottamuksellinen ilmapiiri, jossa yhdessä ja yksin toimimalla oppilas saa osallisuuden kokemuksia ja harjaantuu käyttämään erilaisia vaikuttamisen keinoja.

Opetusvirasto tekee säännöllistä yhteistyötä eri alueilla muiden hallintokuntien kanssa ja on mukana mm. kartoittamassa alueiden liikuntamahdollisuuksia lähiliikuntapaikkaprojekteissa. Yhteistyöllä saadaan eri toimijoilta kokonaiskuva alueen nykyisistä ja suunnitteilla olevista liikuntamahdollisuuksista ja niiden kunnosta. Näin lasten ja nuorten liikuntapaikkojen tasainen sijoittuminen alueelle varmistetaan ja vältetään päällekkäisiltä toiminnoilta.

Lasten ja nuorten osallistaminen koulurakennusten ja -pihojen suunnittelussa on opetusvirastossa osa rakentamishankkeiden suunnitteluprosessia. Osallistamisprosessi on suunniteltu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston vuorovaikutussuunnittelijan kanssa.

Tapulikaupungin liikuntapuiston ja kaavamuutosalueen suunnittelussa on kuultu ja osallistettu alueen koululaisia. Hankkeen edetessä on tärkeää, että eri toimijoiden yhteistyö ja tiedonkulku hankkeen etenemisestä on jatkossakin tiivistä ja tieto lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksista on oikea-aikaista. Opetusvirasto osallistaa alueen oppilaita omien rakennushankkeidensa osalta ja on yhteydessä muihin toimijoihin, kun vuosina 2017–2018 toteutettavan Maatullin ala-asteen koulurakennuksen perusparannuksen piha-alueiden suunnittelu käynnistyy. Perusparannettavan koulupihan toiminnot tulee sovittaa osaksi alueellista kokonaisuutta.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Mauno Kemppe, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86363
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 10.04.2014 § 67

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Honkasalon toivomusponnosta Tapulikaupungin liikuntapuiston suunnittelusta yhdessä lasten ja nuorten kanssa.

Kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Tapulikaupungin kaavamuutoksen, se samalla hyväksyi valtuutettu Honkasalon toivomusponnen. Toivomusponnossa toivotaan lasten ja nuorten edelleen voivan osallistua suunnitteluun, erityisesti kun suunnitelmat liittyvät Maatullin koulun piha-alueen, Tapulin leikkipuiston ja lähiliikunta-alueen rakentamiseen Tapulikaupungin liikuntapuistossa.

Asemakaavan muutosalueeseen kuuluu Tapulikaupungin liikuntapuisto, Maatullinpuisto, leikkipuisto Tapuli, koira-aitaus, yleinen pysäköintitontti ja viljelypalsta-alue. Lisäksi alueeseen kuuluu yksityisiä asuintontteja sekä katualueita. Asemakaavan muutosta on valmisteltu yhteistyössä liikuntaviraston kanssa. Alueesta valmistui konsulttityönä laadittu 2012 Tapulikaupungin liikuntapuiston ja Maatullinpuiston yleissuunnitelma. Yleissuunnitelma oli neljän eri hallintokunnan yhteishanke. Työn tilaajana toimivat Helsingin kaupungin rakennusvirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, liikuntavirasto sekä lähiöprojekti. Asemakaavan muutos on liikuntavirastoa koskevin osin laadittu tämän yleissuunnitelman pohjalta, eikä liikuntavirastolla ole ollut huomautettavaa asiassa.

Asemakaavoituksen pohjaksi laaditussa yleissuunnitelmassa on esitetty liikuntapuiston liikenteelliseen ja toiminnalliseen solmukohtaan lähiliikuntapaikkaa, jossa on toimintoja kaikenikäisille. Suunnitelmassa on lapsille kuntoilu- ja leikkivälineitä aidatulla alueella. Ulkoilureitin toisella puolella on liikkumaan houkuttelevia välineitä nuorille ja ikäihmisille. Viitesuunnitelmaa ja sen sisältöä tullaan tarkentamaan toteutussuunnittelun yhteydessä.

Kaavamuutosprosessin aikana on kuultu lapsia ja nuoria. Tämä kuulemisen pääpaino on ollut alle 13-vuotiaiden kuulemisessa. Kun hanke etenee toteutusvaiheeseen liikuntavirasto huolehtii osaltaan ja yhteistyössä eri tahojen kanssa siitä, että lapset ja erityisesti nuoret saavat riittävän ajoissa tietoa osallistumismahdollisuuksistaan ja voivat vaikuttaa oman lähiympäristönsä kehittämiseen. Liikuntavirasto toimii yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa, jotta lapset ja nuoret voivat osallistua suunnitteluun. Liikuntavirastolla on säännöllistä yhteistyötä

kaupunkisuunnitteluviraston, opetusviraston, nuorisoasiainkeskuksen, varhaiskasvatusviraston sekä rakennusviraston kanssa.

Tapulikaupungin liikuntapuiston peruskorjaus ei sisälly liikuntaviraston talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2015-2017. Toteutussuunnittelua ei ole tarkoituksenmukaista käynnistää toistaiseksi.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Yleisten töiden lautakunta 08.04.2014 § 149

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vastaa leikkipuistojen ja muiden yleisten puistoalueiden kehittämisestä yhteistyössä mm. kaupunkisuunnitteluviraston, varhaiskasvatusviraston, liikuntaviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston kanssa. Lautakunta pitää tärkeänä, että lapset ja nuoret otetaan mukaan alueiden suunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa.

Maatullinpuistoon kuuluvan leikkipuisto Tapulin peruskorjaushanke on rakennusviraston viimeisimmässä investointiohjelmassa ajoitettu vuosille 2015–2018. Leikkipuiston kehittämishankkeeseen liittyen rakennusvirasto osallistuu varhaiskasvatusviraston ”Kiva leikkipuisto” -projektiin. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille ja nuorille tiedotetaan heidän realistisista vaikutusmahdollisuuksistaan. Leikkipaikkojen turvallisuusnormit sekä puistojen peruskorjaukseen varatut henkilöresurssit ja rahoitus asettavat kaupungin tiukassa taloudellisessa tilanteessa omat reunaehdonsa hankkeiden sisällön osalta.

Käsittely

08.04.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Lisätään lausuntoehdotuksen toisen kappaleen loppuun seuraava virke:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

"Lautakunta pitää tärkeänä, että lapset ja nuoret otetaan mukaan alueiden suunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Tomas Palmgren, projektinjohtaja, puhelin: 310 38586
tomas.palmgren(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 27.03.2014 § 27

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon alueiden suunnittelua yhdessä lasten ja nuorten kanssa koskevasta valtuutettu Honkasalon toivomusponnosta.

Kun kaupunginvaltuusto hyväksyi Tapulikaupungin asuinalueen eteläreunan alueelle kohdistuvan kaavamuutoksen, se samalla hyväksyi valtuutettu Honkasalon toivomusponnen. Toivomusponnessa toivotaan lasten ja nuorten edelleen voivan osallistua suunnitteluun, erityisesti kun suunnitelmat liittyvät Maatullin koulun piha-alueen, Tapulin leikkipuiston ja lähiliikunta-alueen rakentamiseen tai uudistamiseen.

Kaavamuutoksen yhteydessä, ennen muutoksen hyväksymistä, on kuultu lapsia ja nuoria. Tämä kuulemisen pääpaino on ollut alle 13-vuotiaiden lasten osallistumisessa ja kuulemisessa. Kaavamuutos koskee mm. Maatullin ala-asteen ympäristöä, jossa sijaitsee myös Tapulikaupungin leikkipuisto. Suunnitteluvaiheessa nuorisoasiainkeskuksen vuorovaikutussuunnittelija ja Tapulikaupungin nuorisotalon henkilökunta toi alueen nuoria mukaan suunnitteluun syksyllä 2012. Nuorisoasiainkeskus oli hyvin informoitu kaavaluonnoksen suunnittelusta.

Samaan aikaan kaavaluonnoksen tekovaiheessa Lähiöprojektissa tehtiin Tapulikaupungin asemanseudun ympäristön analyysia ja laadittiin ympäristön parannusohjelmaa. Nuorisotoimi aktivoi nuoria mukaan tähän, nyt keskeytyksissä olevaan suunnitteluun sekä Tullikirjurin skeittipuiston uudistusten suunnitteluun. Kyseisellä alueella on siis kokemus ja perinne nuorten osallistumisesta aluesuunnitteluun.

Nuorisoasiainkeskus seuraa aluesuunnittelun ja rakentamisen etenemistä aktiivisesti. Lasten ja nuorten mahdollisuudet alueen

suunnitteluun varmistetaan alueen toimijoiden yhteistyöllä. Nuorisosiainkeskus on sopinut kaavamuutoksen valmistelussa mukana olleiden toimijoiden, kuten varhaiskasvatusviraston ja opetustoimen kanssa, että toimijat viestivät tiiviisti keskenään suunnitteluprosessin ja toteutuksen etenemisestä. Nuorisotoiminen osalta asiasta vastaa Pohjois-Koillinen nuorisotyöyksikkö ja erityisesti Tapulikaupungin nuorisotalon henkilöstö.

Nuorisosiainkeskus huolehtii osaltaan ja yhteistyössä eri tahojen kanssa siitä, että lapset ja erityisesti nuoret saavat riittävän ajoissa tietoa osallistumismahdollisuuksistaan ja voivat vaikuttaa oman asuinalueensa kehittämiseen. Kaupunginosayhdistys Tapulikaupunki-seura toimii tiiviisti yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Alueen toimijat tuntevat toisensa hyvin ja alueen yhteistyöverkosto Tapuliverkko tarjoaa mahdollisuuden yhdessä seurata ja kehittää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alueella. Nuorisotoimi toimii myös yhteistyössä liikuntaviraston kanssa, jotta lapset ja nuoret ovat osallistuvat lähiliikuntapuiston suunnitteluun.

Ruuti-toimintamalli tarjoaa nuorille kanavan vaikuttaa asuinalueensa kehittämiseen. Nuorten osallistuminen asuinalueensa kehittämiseen on nuorisosiainkeskuksen näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää ja Ruuti-toiminnan tavoitteena on antaa jokaiselle nuorelle kokemus vaikuttamisesta. Nuorisotoimi pitää erityisen tärkeänä tavoitteenaan sen varmistamisen, että lapset ja nuoret ovat jatkossakin mukana oman asuinalueensa suunnittelussa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Mikko Vatka, osastopäällikkö, puhelin: 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi
Lea Packalén, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89084
lea.packalen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 11.03.2014 § 60

HEL 2014-000981 T 00 00 03

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon alueiden suunnittelua yhdessä lasten ja nuorten kanssa koskevasta valtuutettu Veronika Honkasalon toivomusponnosta.

Varhaiskasvatusvirastossa on kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti nostettu esille lasten osallisuuden vahvistaminen. Leikkipuistotoiminnassa on perinteisesti korostettu yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa ja oltu aktiivisesti mukana alueellisessa kehitystyössä sekä henkilöstön että lasten toiminnassa.

Varhaiskasvatusvirastolla on säännöllistä yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston, opetusviraston, nuorisoasiainkeskuksen, liikuntaviraston sekä puistoalueiden kehittämisestä vastaavan rakennusviraston kanssa. Varhaiskasvatusvirasto voi ottaa esille hallintokuntien välisessä yhteistyössä toivomusponnessa mainitun Puistolan peruspiirin Tapulikaupungin alueella tapahtuvan alueellisen kehittämistyön niin, että siinä eri tavoin otetaan huomioon lasten ja nuorten osallistuminen jatkosuunnitteluun.

Leikkipuisto Tapulissa ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmässä tullaan toteuttamaan "Kiva leikkipuisto" -projekti. Leikkipuiston projektiin osallistuvat avoimen leikkipuistotoiminnan lapset ja vanhemmat sekä avoimeen iltapäivätoimintaan osallistuvat koululaiset. Leikkipuistotoiminta vastaa heidän asiakkaidensa osallistumisen järjestämisestä ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmän osallistumisesta. Työtavat ja menetelmät valitaan yhdessä asiakkaiden, leikkipuiston, päiväkodin, koulun sekä hankkeen suunnittelijoiden kanssa. Toimintatapoja ovat esim. yhteiset projektipäivät, ideointityöpajat, lasten sadutus-, valokuvaus-, rakentelu- ja piirustustyöskentely ja uusien osallisuuden mallien hyödyntäminen. Projekti aikataulutetaan yhdessä hankkeesta vastaavien kanssa. "Kiva leikkipuisto" -projektin tuloksia voidaan hyödyntää leikkipuiston peruskorjauksen suunnittelussa sekä pihasuunnittelussa. Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että myös muiden lähialueiden päiväkotien lasten kanssa tehdään alueen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyötä. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille tiedotetaan heidän vaikutusmahdollisuuksistaan.

Lautakunta katsoo, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasautuu. Onnistunut lasten kuuluminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia.

Käsittely

11.03.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti kappaleen neljä kuulumaan seuraavasti: Leikkipuisto Tapulissa ja päiväkotikiinti Mintun esiopetusryhmässä tullaan toteuttamaan "Kiva leikkipuisto"-projekti. Leikkipuiston projektiin osallistuvat avoimen

leikkipuistotoiminnan lapset ja vanhemmat sekä avoimeen iltapäivätoimintaan osallistuvat koululaiset. Leikkipuistotoiminta vastaa heidän asiakkaidensa osallistumisen järjestämisestä ja päiväkotien Mintun esiopetusryhmän osallistumisesta. Työtavat ja menetelmät valitaan yhdessä asiakkaiden, leikkipuiston, päiväkodin, koulun sekä hankkeen suunnittelijoiden kanssa. Toimintatapoja ovat esim. yhteiset projektipäivät, ideointityöpajat, lasten sadutus-, valokuvaus-, rakentelu- ja piirustustyöskentely ja uusien osallisuuden mallien hyödyntäminen. Projekti aikataulutetaan yhdessä hankkeesta vastaavien kanssa. ”Kiva leikkipuisto” -projektin tuloksia voidaan hyödyntää leikkipuiston peruskorjauksen suunnittelussa sekä pihasuunnittelussa.

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään neljännen kappaleen loppuun seuraava virke: ”Varhaiskasvatuslautakunta suosittelee, että myös muiden lähialueiden päiväkotien lasten kanssa tehdään alueen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyötä. Onnistunut yhteistyö edellyttää, että lapsille tiedotetaan heidän vaikutusmahdollisuuksistaan.”

Kannattajat: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lausunnon loppuun lisätään kappale: ”Lautakunta katsoo, että lasten osallistaminen on erityisen tärkeää sellaisilla alueilla, jonne huono-osaisuus kasautuu. Onnistunut lasten kuuluminen ja osallistaminen vahvistavat lasten paikallista identiteettiä ja positiivista kiinnittymistä alueeseen ja lisäävät siten yleisesti myös lasten hyvinvointia.”

Kannattajat: Sanna Vesikansa

Varhaiskasvatuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä molemmat Veronika Honkasalon tekemät ja Sanna Vesikansan kannattamat vastaehdotukset.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

§ 945

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 37 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta 11.9.2014
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto 11.9.2014
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja

15.09.2014

Sj/4

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

15.09.2014

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Sirpa Puhakka

Mika Raatikainen

Otso Kivekäs

Lasse Männistö

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 23.09.2014.

15.09.2014

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 910, 912 - 925, 928 - 935, 937, 940, 941 ja 943 - 945 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 911, 927 ja 933 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 926, 938, 939 ja 942 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

15.09.2014

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.09.2014

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 936 §.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä päivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

15.09.2014

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

15.09.2014

Puhelinnumero: 09 310 13701

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566